UCHWAŁA NR XXIX/216/2012
RADY MIASTA BOLESŁAWIEC

z dnia 31 października 2012 r.

o zmianie uchwały Nr XXXVI/301/09 Rady Miasta Bolesławiec z dnia 25 lutego 2009 r. w sprawie przyjęcia Lokalnego Planu Rewitalizacji Miasta Bolesławiec na lata 2007 – 2013

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 2. ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 80, poz. 717, Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203, z 2005 r. Nr 172, poz. 1441, Nr 175, poz. 1457, z 2006 r. Nr 17, poz. 128, Nr 181, poz. 1337, z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974, Nr 173, poz. 1218, z 2008 r. Nr 180, poz. 1111, Nr 223, poz. 1458, z 2009 r. Nr 52, poz. 420, Nr 157, poz. 1241, z 2010 r. Nr 28, poz. 142 i 146, Nr 40, poz. 230, Nr 106, poz. 675, z 2011 r. Nr 21, poz.113, Nr 117, poz. 679, Nr 134, poz. 777, Nr 149, poz. 887, Nr 217 poz. 1281, z 2012 r. poz. 567) Rada Miasta Bolesławiec uchwala, co następuje:

§ 1. Załącznik do uchwały Nr XXXVI/301/09 Rady Miasta Bolesławiec z dnia 25 lutego 2009 r. w sprawie przyjęcia Lokalnego Planu Rewitalizacji Miasta Bolesławiec na lata 2007 – 2013 (zmienionej uchwałami Nr XXXVIII/310/09 Rady Miasta Bolesławiec z dnia 25 lutego 2009 r. oraz Nr XLI/343/09 Rady Miasta Bolesławiec z dnia 24 czerwca 2009 r. oraz Nr XIV/93/11 Rady Miasta Bolesławiec z dnia 28 września 2011 r.) otrzymuje brzmienie zgodne z załącznikiem do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Bolesławiec.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega opublikowaniu na tablicach ogłoszeń Rady Miasta, Urzędu Miasta oraz w Biuletynie Informacji Publicznej.

Przewodniczący Rady
Miasta

Józef Pokładek

Załącznik do Uchwały Nr XXIX/……/12
Rady Miasta Bolesławiec
z dnia 31 października 2012 r.

LOKALNY PLAN REWITALIZACJI

Miasta Bolesławiec na lata 2007- 2013

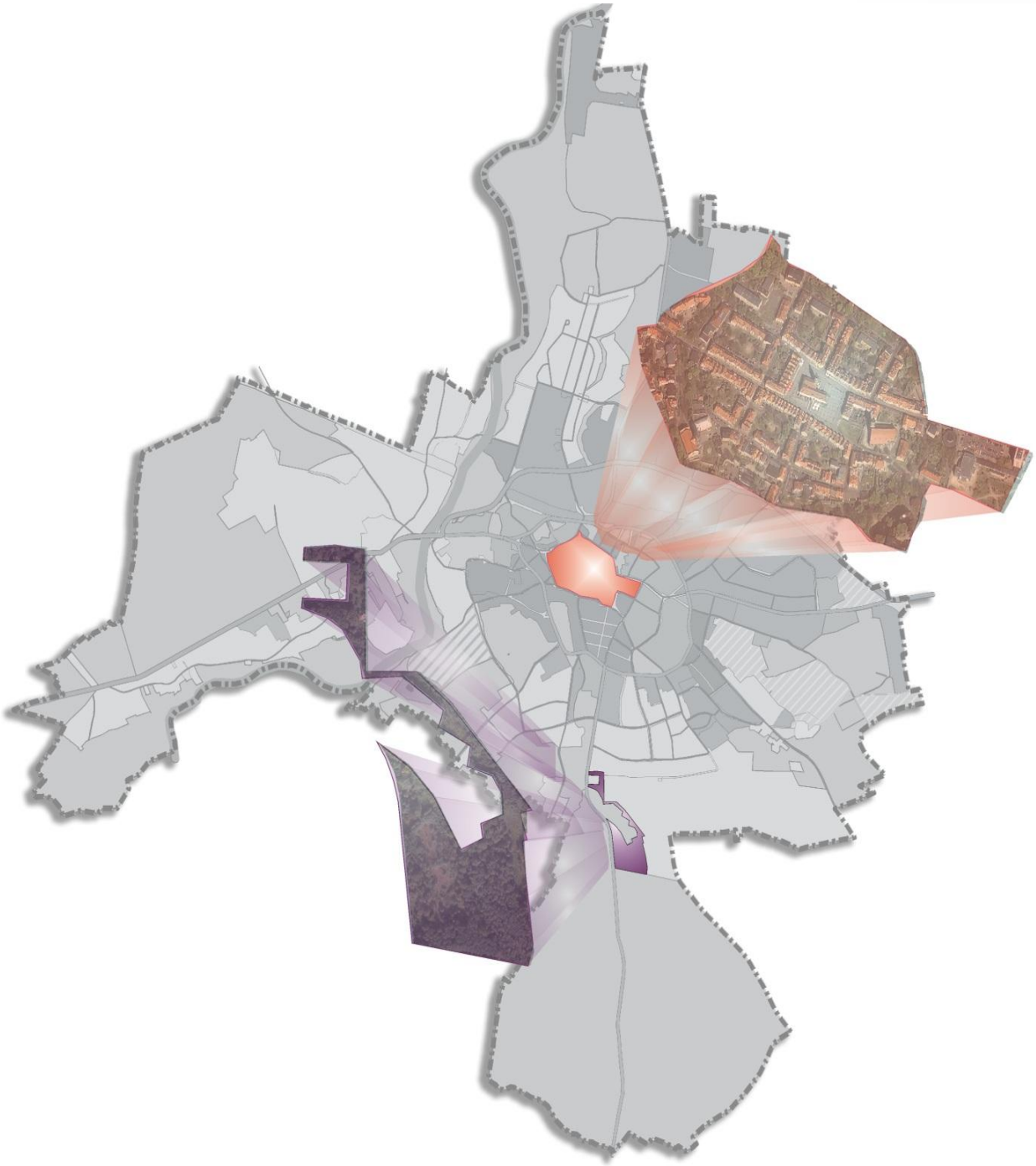

BOLESŁAWIEC

2012

Program opracowany został przez:

a. Pracowników Wydziału Mienia i Gospodarki Przestrzennej Urzędu Miasta Bolesławiec:

- mgr inż. Monikę Moskiewicz - autorkę dokumentu,
- mgr inż. Monikę Rutyna – analizy i opracowanie graficzne dokumentu,
- mgr inż. arch. Piotra Żaka - nadzór merytoryczny.

b. Centrum Dolnośląskie Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej z Wrocławia - niezależny ekspert, który przeprowadził konsultacje społeczne na potrzeby dokumentu oraz prowadził doradztwo dotyczące tworzenia oraz weryfikację Lokalnego Planu Rewitalizacji miasta Bolesławiec na lata 2007 - 2013 w odniesieniu do „Wytycznych dotyczących przygotowania Lokalnego Programu rewitalizacji jako podstawy udzielania wsparcia z Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013",

c. fot. Grzegorz Matoryn / www.matoryn.pl.

WSTĘP 6

DIAGNOZA MIASTA BOLESŁAWIEC 8

1. SFERA EKOLOGICZNO - PRZESTRZENNA 8
1) POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE 8
2) BUDOWA GEOLOGICZNA I RZEŹBA TERENU 9
3) ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE 10
4) WŁASNOŚCI GRUNTÓW 11
5) INFRASTRUKTURA TECHNICZNA 12
6) ZASOBY ŚRODOWISKA KULTUROWEGO 16
7) TERENY POPRZEMYSŁOWE I POWOJSKOWE 19
8) HISTORIA MIASTA BOLESŁAWIEC 19
9) IDENTYFIKACJA PROBLEMÓW 23
2. SFERA SPOŁECZNA 23
1) DEMOGRAFIA 23
2) BEZROBOCIE 25
3) PATOLOGIE ŻYCIA RODZINNEGO 26
4) ALKOHOLIZM I NARKOMANIA 27
5) PROBLEMY OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH 27
6) PRZESTĘPCZOŚĆ 27
7) BEZPIECZEŃSTWO 29
8) EDUKACJA - POTRZEBY INFRASTRUKTURALNE 29
9) KULTURA 29
10) SPORT I REKREACJA 30
11) IDENTYFIKACJA PROBLEMÓW 30
3. SFERA GOSPODARKI 32
1) GŁÓWNI PRACODAWCY 32
2) STRUKTURA PODSTAWOWYCH BRANŻ 32
3) IDENTYFIKACJA PROBLEMÓW 36

ZAŁOŻENIA REWITALIZACJI 39

1. CEL PROGRAMU 39
2. OKRES PLANOWANIA 39

WSKAZANIE NAJBARDZIEJ ZDEGRADOWANYCH OBSZARÓW MIASTA BOLESŁAWIEC 40

1. METODY ANALIZY I PRZEDSTAWIANIA DANYCH 40
2. ANALIZA DANYCH 44
1) POZIOM UBÓSTWA I WYKLUCZENIA (KRYTERIUM A) 44
2) POZIOM BEZROBOCIA DŁUGOTRWAŁEGO (KRYTERIUM B) 51
3) NIEKORZYSTNE TRENDY DEMOGRAFICZNE (KRYTERIUM C) 54
4) POZIOM PRZESTĘPCZOŚCI I WYKROCZEŃ (KRYTERIUM E) 60
5) POZIOM WYDAJNOŚCI ENERGETYCZNEJ BUDYNKÓW (KRYTERIUM J) 63
6) OGÓLNE WNIOSKI Z ANALIZ 66

OBSZARY WSPARCIA 70

CHARAKTERYSTYKA OBSZARÓW OBJĘTYCH PLANEM 70

REWITALIZACJI ORAZ UZASADNIENIE WYBORU.....70

DIAGNOZA OBSZARÓW WSPARCIA.....73

1. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNO - EKONOMICZNEJ 73
1) BEZROBOCIE 73
2) PATOLOGIE SPOŁECZNE..... 74
3) PRZESTĘPCZOŚĆ..... 75
4) POTRZEBY OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH..... 76
5) TRENDY DEMOGRAFICZNE 77
6) POZIOM WYDAJNOŚCI ENERGETYCZNEJ BUDYNKÓW..... 78
7) POTRZEBY IMIGRANTÓW, MNIEJSZOŚCI NARODOWYCH I ETNICZNYCH ORAZ UCHODŹCÓW 79
8) TERENY POPRZEMYSŁOWE I POWOJSKOWE..... 80
9) BUDYNKI WPISANE DO GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW ZLOKALIZOWANYCH NA TERENIE OBJĘTYM PLANEM REWITALIZACJI 81
10) PRZEDSIĘWZIĘCIA SPOŁECZNE 81
11) PARTNERSTWO..... 87

DIAGNOZA PRZESTRZENNA OBSZARÓW WSPARCIA 97

1. OGÓLNE UWARUNKOWANIA GOSPODARKI PRZESTRZE- NNEJ MIASTA BOLESŁAWIEC ...97
2. UWARUNKOWANIA GOSPODARKI PRZESTRZENNEJ REWITALIZOWANEGO OBSZARÓW WSPARCIA.....97
3. ANALIZA SWOT - PODSUMOWANIE DIAGNOZY OBSZARU WSPARCIA.....102
1) ANALIZA SWOT – STREFA SPOŁECZNA 102
2) ANALIZA SWOT – STREFA GOSPODARCZA 103
3) ANALIZA SWOT – STREFA EKOLOGICZNO - PRZESTRZENNA 104

CELE PLANOWANE DO OSIĄGNIĘCIA NA OBSZARZE WSPARCIA, WSKAŹNIKI PRODUKTU I REZULTATU ORAZ DZIAŁANIA PLANOWANE DO PODJĘCIA W SFERACH: SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ ORAZ EKOLOGICZNO - PRZESTRZENNEJ. 106

1. REWITALIZACJA W OBSZARZE SPOŁECZNYM.....108
1) PROBLEMY W OBSZARZE SPOŁECZNYM 108
2) CELE WRAZ ZE WSKAŹNIKAMI W OBSZARZE SPOŁECZNYM 108
3) PLANOWANE DZIAŁANIA REWITALIZACYJNE W SFERZE SPOŁECZNEJ 110
2. REWITALIZACJA W OBSZARZE GOSPODARCZYM 114
1) PROBLEMY W OBSZARZE GOSPODARCZYM..... 114
2) CELE WRAZ ZE WSKAŹNIKAMI W OBSZARZE GOSPODARCZYM 115
3) PLANOWANE DZIAŁANIA REWITALIZACYJNE W SFERZE GOSPODARCZEJ..... 116
3. REWITALIZACJA W OBSZARZE EKOLOGICZNO - PRZESTRZENNYM 121
1) PROBLEMY W OBSZARZE EKOLOGICZNO-PRZESTRZENNYM..... 121
2) CELE WRAZ ZE WSKAŹNIKAMI W OBSZARZE EKOLOGICZNO - PRZESTRZENNYM 121
3) PLANOWANE DZIAŁANIA REWITALIZACYJNE W SFERZE EKOLOGICZNO - PRZESTRZENNEJ 123
4. SZCZEGÓŁOWY OPIS PROJEKTÓW INFRASTRU- KTURALNYCH 128
1) PLANOWANY PROJEKT INFRASTRUKTURALNY W SFERZE SPOŁECZNEJ 131
2) PLANOWANY PROJEKT INFRASTRUKTURALNY W SFERZE EKOLOGICZNO - PRZESTRZENNEJ 139
3) PLANOWANY PROJEKT INFRASTRUKTURALNY W SFERZE GOSPODARCZEJ..... 152
5. OSZACOWANIE FINANSOWE PROJEKTÓW INFRASTRUKTURALNYCH 155

SYSTEM WDRAŻANIA 156

SPOSOBY MONITOROWANIA, OCENY I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ 157

1. SYSTEM MONITOROWANIA 157
2. SYSTEM KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ 157

INDEKSY I SPISY 158

1) SPIS TABEL 158
2) SPIS WYKRESÓW 158
3) SPIS RYSUNKÓW 159
4) SPIS ZAŁĄCZNIKÓW 160
5) SPIS FOTOGRAFII 160

ZAŁĄCZNIK NR 1 161

1. MAPY I TABELE UZUPEŁNIAJĄCE 162
1) PODZIAŁ OBSZARU MIASTA NA ZESPOŁY ZABUDOWY I JEDNOSTKI URBANISTYCZNE 162
2) TABELE 167

ZAŁĄCZNIK NR 2 176

1) PRZEDSIĘWZIĘCIA PLANOWANE DO REALIZACJI PRZY UDZIALE ŚRODKÓW UNII EUROPEJSKIEJ W RAMACH RPO DLA WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO NA LATA 2007-2013, PRIORYTET "MIASTA" 177

Wstęp

Pojęciem rewitalizacji określa się proces przemian przestrzennych, społecznych i ekonomicznych na zdegradowanych obszarach miast. Przez degradację rozumie się pogorszenie stanu infrastruktury miejskiej, jak również negatywne zjawiska zachodzące w sferze społecznej. Rewitalizacja ma przyczynić się do poprawy jakości życia mieszkańców, przywrócenia ładu przestrzennego, ożywienia gospodarczego oraz odbudowy więzi społecznych. Z założenia, głównym celem rewitalizacji jest ożywienie gospodarcze i społeczne miasta. Osiągnięcie powyższych celów planowane jest przez rozwijanie nowych form działalności gospodarczej, wsparcie już istniejących podmiotów prowadzących działalność gospodarczą, zwiększenie potencjału turystycznego i kulturalnego, nadanie obiektom i terenom zdegradowanym nowych funkcji. Przy tworzeniu planu rewitalizacji wzięto pod uwagę istotne uwarunkowania, na jakie napotykać będzie proces rewitalizacji w mieście Bolesławiec, takie jak: stopa bezrobocia, ramy i ograniczenia, jakie wprowadza miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Bolesławiec, założenia rozwoju gospodarczego i społecznego zawarte w dokumentach planistycznych Gminy Miejskiej Bolesławiec (Plan Rozwoju Lokalnego Miasta Bolesławiec, Strategia Rozwoju Miasta Bolesławiec).

Celem głównym Lokalnego Planu Rewitalizacji jest przeciwdziałanie marginalizacji obszarów miasta, na których nasilają się niepożądane zjawiska społeczne i ekonomiczne oraz ulega degradacji stan i zagospodarowanie przestrzeni. Wyodrębniony zostanie obszar miasta Bolesławiec, który ze względu na swoje położenie, problemy, które na nim występują oraz specyficzną rolę w rozwoju miasta, objęty ma zostać kompleksowym procesem rewitalizacji. Potrzeba rewitalizacji wynika z istniejącego deficytu prac remontowych i związanego z nim wysokiego stopnia degradacji starej zabudowy, między innymi w postaci zaawansowanego zużycia technicznego i zestarzenia funkcjonalnego budynków i infrastruktury. Jest to szczególnie ważne w przypadku cennych budowli zabytkowych zlokalizowanych w obrębie centrum. Dlatego zadaniem rewitalizacji jest ponadto poprawa estetyki przestrzeni śródmiejskiej, podniesienie atrakcyjności centrum miasta, wykreowanie miejsca atrakcyjnego do zamieszkania, spędzania wolnego czasu oraz prowadzenia działalności gospodarczej.

Zadania związane z restauracją i budową infrastruktury miejskiej uzupełniają priorytetowe ze względu na swoją wagę zadania społeczne związane z podniesieniem standardu życia mieszkańców rewitalizowanego obszaru, prewencje w zakresie ograniczenia procesów degradacji poszczególnych grup społecznych, marginalizacji. Plan obejmuje również zadania w zakresie naprawy stosunków społecznych poprzez działania aktywizujące lokalną wspólnotę, działania o charakterze edukacyjnym.

Zadania społeczne mają doprowadzić do ograniczenia skali bezrobocia, podnieść jakość życia mieszkańców Bolesławca (walka z patologiami, przestępczością, podniesienie stopnia bezpieczeństwa, w tym bezpieczeństwa socjalnego). Zmiany w życiu społecznym obejmować mają również ograniczenie barier związanych z pełnym udziałem w życiu społecznym osób niepełnosprawnych.

Proces rewitalizacji przyczynia się do ochrony dziedzictwa kulturowego oraz wzrostu świadomości lokalnej i regionalnej mieszkańców, co jest szczególnie ważne w kontekście integracji europejskiej. Zaangażowanie społeczności lokalnej w tworzenie i realizację programu rewitalizacji ma wpłynąć na wzrost aktywności obywatelskiej, angażowanie mieszkańców w życie społeczne miasta, a także we współpracę z administracją publiczną.

Lokalny Plan Rewitalizacji miasta Bolesławiec stanowić ma kompleksową diagnozę stanu obszarów będących przedmiotem opracowania wraz ze wskazaniem kierunków koniecznych zmian i z wyodrębnieniem poszczególnych zadań.

W okresie programowania 2004-2006 obowiązywał Lokalny Plan Rewitalizacji miasta Bolesławiec, który został przyjęty Uchwałą Nr XXXVI/359/05 Rady Miasta Bolesławiec z dnia 29 czerwca 2005 r., a następnie zmieniony następującymi uchwałami:

- uchwałą Rady Miasta Bolesławiec Nr XL/384/05 z dnia 26 października 2005 roku,
- uchwałą Rady Miasta Bolesławiec Nr XLI/408/05 z dnia 30 listopada 2005 roku,
- uchwałą Rady Miasta Nr XLVI/449/06 Rady Miasta Bolesławiec z dnia 29 marca 2006 roku.

Realizację nowego Lokalnego Programu Rewitalizacji miasta Bolesławiec zaplanowano na lata 2007-2013. Wpisuje się on jednocześnie w ramy czasowe Strategii Rozwoju Kraju na lata 2007-2015 i jest ściśle skorelowany z dotychczasowymi dokumentami rozwojowymi Gminy Miejskiej Bolesławiec, co pozwala nakreślić harmonogram realizacji zadań w nim ujętych oraz możliwość ich sfinansowania z funduszu EFRR (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego) poprzez Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013.

W konstruowaniu nowego Planu Rewitalizacji miasta Bolesławiec na lata 2007-2013 oparto się o materiały zgromadzone w trakcie sporządzania Strategii Rozwoju Miasta Bolesławiec (zaktualizowana uchwałą Rady Miasta Bolesławiec Nr XXX/269/08 z dnia 26 listopada 2008 r.), Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Miejskiej Bolesławiec (uchwała Nr XXVII/255/04 Rady Miasta Bolesławiec z dn. 17.11.2004 r. w sprawie przyjęcia Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Miejskiej Bolesławiec) oraz Wieloletniego Programu Inwestycyjnego na lata 2009-2013 (przyjętego uchwałą Rady Miasta Bolesławiec Nr XXXV/297/09 z dn. 28.01.2009 r.). Szczególną uwagę poświęcono zadaniom i problemom zgłoszonym przez członków Zespołów Koordynujących i Liderów pracujących przy opracowaniu wyżej wymienionych dokumentów.

Obszary przeznaczone do rewitalizacji (po merytorycznych oraz graficznych analizach) zostanie szczegółowo przedstawiony w dalszej części opracowania.

Na potrzeby opracowania wyodrębnione zostaną zadania dotyczące bezpośrednio rewitalizowanych obszarów miasta Bolesławiec ze wskazaniem czasu realizacji i wysokości nakładów na poszczególne zadania.

Diagnoza miasta Bolesławiec

1. SFERA EKOLOGICZNO - PRZESTRZENNA

Sfera ekologiczno - przestrzenna miasta Bolesławiec, jest jednym z trzech głównych aspektów, na podstawie którego opracowano Lokalny Program Rewitalizacji. Na jej bazie określony został przebieg działań niezbędnych do przeprowadzenia procesów rewitalizacji, których zadaniem będzie m.in. poprawa ładu przestrzennego miasta, jego estetyki, jak również renowacja zasobów historyczno - kulturowych.

1) Położenie geograficzne

Miasto Bolesławiec znajduje się w południowo - zachodniej części województwa dolnośląskiego (Rys. 1). Określone jest współrzędnymi l5°34' długości geograficznej wschodniej i 51° 16' szerokości geograficznej północnej. Bolesławiec położony jest nad rzeką Bóbr, na wysokości około 190 m n.p.m. w miejscu, gdzie rzeka opuszcza Pogórze Kaczawskie i wpływa na obszar Borów Dolnośląskich, stanowiących, jeden z pięciu mezoregionów Niziny Śląsko - Łużyckiej.

Usytuowanie Bolesławca na południowo - wschodniej granicy Borów Dolnośląskich sprawia, że otaczające go miejscowości znajdują się aż w trzech różnych jednostkach regionalnych: Rakowice i Bożejowice - w strefie rozdzielającej Pogórze Kaczawskie od Borów Dolnośląskich, Nowe Jaroszowice i Stare Jaroszowice - na Pogórzu Kaczawskim, Łaziska i Kruszyn - na Wysoczyźnie Chojnowskiej, zaś Łąka, Bolesławiec i Dobra - w Borach Dolnośląskich. Dokładne wytyczenie granic podziału obszaru na poszczególne jednostki jest niemożliwe ze względu na wzajemne przenikanie form rzeźby terenu w strefie kontaktowej i dlatego linie graniczne należy w tym przypadku traktować jako pojęcie umowne.

Miasto Bolesławiec jest miastem powiatowym, w którym siedzibę mają władze Gminy Miejskiej Bolesławiec, Gminy Wiejskiej Bolesławiec oraz Starostwo Powiatowe. W mieście działa również Sąd Rejonowy, Prokuratura Rejonowa oraz inne ponadlokalne instytucje państwowe.

Atrybutem turystycznym miasta jest jego strategiczne położenie przy głównych szlakach komunikacyjnych regionu, jak również tradycje przemysłu ceramicznego, które wyróżniają Bolesławiec na mapie Europy. Do tradycji ceramicznych nawiązuje coroczne Bolesławieckie Święto Ceramiki.

Bolesławiec posiada również atrakcyjną zabudowę miejską z zabytkowym rynkiem w centrum miasta.

Przez Bolesławiec oraz jego okolice przebiega sieć tras rowerowych, które są w pełni oznakowane, oraz dzięki którym można poznać najbardziej urokliwe i charakterystyczne miejsca regionu.

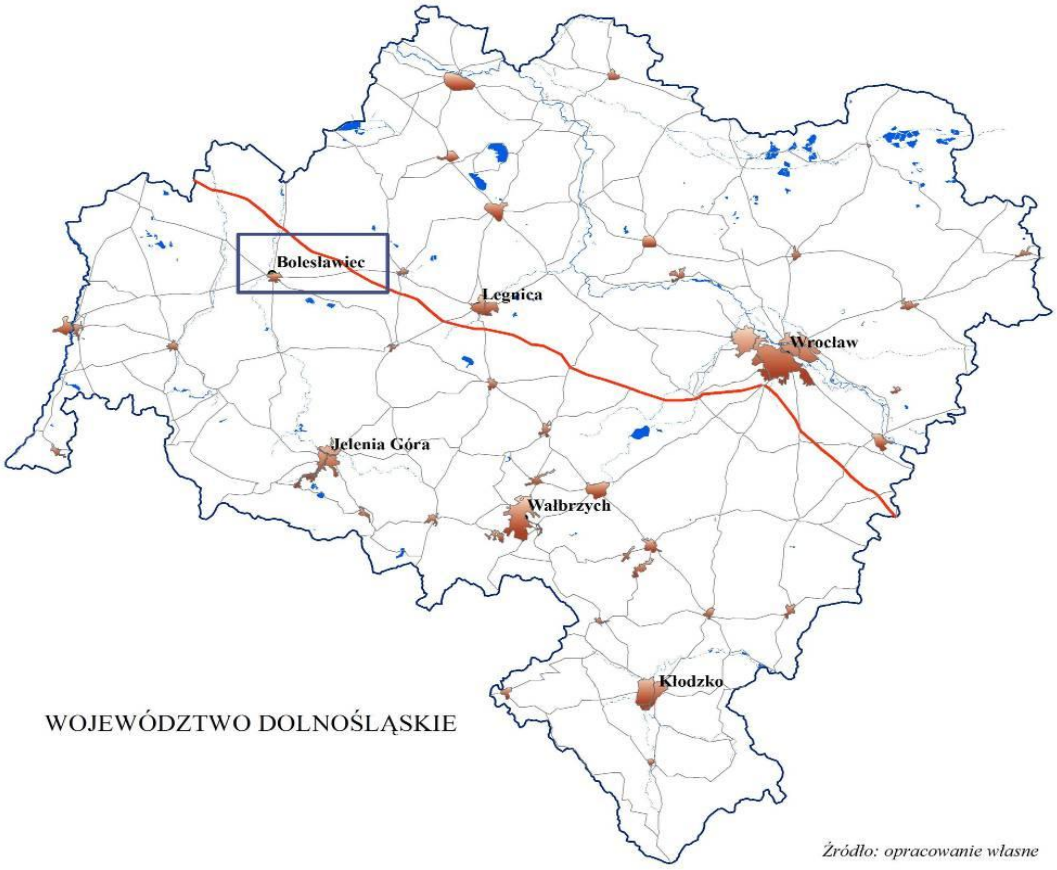

Rys. 1 Mapa Dolnego Śląska

2) Budowa geologiczna i rzeźba terenu

Teren miasta Bolesławiec dzieli się na dwie części: północną, która należy do Niziny Śląsko - Łużyckiej i obejmuje około 3/4 powierzchni całego obszaru, oraz część południową, należącą do Pogórza Kaczawskiego.

Północna część jest zbudowana z iłów i glin mioceńskich, przykrytych kilkumetrową warstwą osadów lodowcowych, na które w segmencie wschodnim nakładają się pokrywy lessowe i ilaste. Jednolitość budowy geologicznej tej części zakłócają wychodnie piaskowca występujące w okolicach Dobrej i Łazisk. W miejscach ich występowania powstały kamieniołomy eksploatowane do 1945 r.

Południowa część jest zbudowana z górno kredowych piaskowców i margli przykrytych cieńszą niż na północy warstwą osadów lodowcowych oraz pokrywami lessowymi i ilastymi.

Dolinę Bobru wypełniają pokłady żwirów i piasków. Pokłady te są przedmiotem intensywnej eksploatacji nasilającej się w miarę rozwoju budownictwa, która jednak oddziałuje niekorzystnie na środowisko naturalne, głównie poprzez deformację naturalnej rzeźby terenu.

Rzeźba północnej części obszaru rozwinęła się wyłącznie w czwartorzędzie, natomiast w części południowej rzeźba plejstoceńska stanowi zaledwie rodzaj retuszu nałożonego na formy starsze, trzeciorzędowe.

3) Środowisko przyrodnicze

a) Klimat

Miasto Bolesławiec znajduje się w zasięgu znacznych wpływów klimatu morskiego. Na warunki klimatyczne ma także wpływ sąsiedztwo Sudetów. Średnie roczne temperatury powietrza są wyższe niż przeciętne dla całego kraju i wynoszą +7,8°C, najwyższa w lipcu +17,8°C, najniższa w styczniu - 1,7°C. Opady atmosferyczne obfite - do 700 mm rocznie. Zimą przeważają wiatry południowo-zachodnie (ocieplające), latem północno - zachodnie (ochładzające). Najbardziej pogodnym miesiącem jest w Bolesławcu wrzesień. W następnej kolejności znajduje się pod tym względem maj i październik.

b) Wody powierzchniowe i podziemne

Obszar miasta objęty jest w całości dorzeczem Bobru, będącym największym lewobrzeżnym dopływem Odry. Powierzchnia dorzecza Bobru wynosi 5829,8 km2, długość rzeki 271,6 km (z czego poza granicami Polski znajduje się odcinek ok. 2 km), średni roczny przepływ 11,9 m3. Na podstawie badań Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska we Wrocławiu z roku 2007, wody rzeki Bóbr zakwalifikowano pod względem wskaźników fizyko – chemicznych do III klasy czystości w przypadku pozostałych wskaźników (temperatura wody, przewodność, odczyn, tlen rozpuszczony) – odpowiadały one I lub II klasie czystości.

Wody stojące stanowią sztuczne zbiorniki, zajmujące łącznie powierzchnię kilkudziesięciu hektarów. Większa część powstała w wyeksploatowanych wyrobiskach żwirowni w dolinie Bobru. Pozostałe to przeważnie stawy utworzone w podmokłych dolinach istniejących tutaj cieków wodnych. Obszar sztucznych zbiorników wodnych stale się powiększa wskutek intensywnie prowadzonej eksploatacji kruszywa.

Wody podziemne należą do tzw. wód warstwowych, przeważnie głębszych w starszych skatach osadowych.

c) Obszary leśne i szata roślinna

Zbiorowiska leśne występują tylko na niewielkiej przestrzeni (ok. 10% całego obszaru). Jedyny zwarty kompleks leśny znajduje się na południu między Bolesławcem, Łaziskami, przysiółkiem Grobla i Bożejowicami. Pozostałe zbiorowiska leśne występują wyspowo, zajmując niewielkie, kilkuhektarowe przestrzenie.

W drzewostanach leśnych dominuje sosna, a jako domieszkę spotyka się świerk, brzozę brodawkowatą i dąb szypułkowy. Na terenach podmokłych występuje dość licznie olsza czarna. Znacznie rzadziej pojawia się modrzew europejski, lipa drobnolistna, klon jawor i klon pospolity, grab pospolity, buk pospolity oraz topola czarna i topola osika. Gatunki liściaste występują przeważnie na obrzeżach lasów i przy drogach leśnych. Podszycie największego, zwartego kompleksu leśnego na południu stanowi masowo występująca borówka czernica oraz wrzos, zaś w miejscach wilgotnych paproć.

W parkach i na innych terenach zieleni miejskiej występuje 40 gatunków drzew rodzimych i 30 gatunków drzew obcego pochodzenia. W powojennych nasadzeniach dominuje, niestety, topola berlińska, preferowana przez architektów terenów zielonych ze względu na szybki wzrost.

d) Powietrze

Pomiary i badania prowadzane przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu w powiecie bolesławieckim w roku 2007 wykazały:

- brak przekroczeń stężeń dopuszczalnych obowiązujących dla typowych zanieczyszczeń energetycznych jak dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, pył zawieszony PM10, tlenek węgla,
- rozkład średniorocznych stężeń dwutlenku siarki i azotu, wskazuje na największe zanieczyszczenie powietrza w samym Bolesławcu,
- w przypadku stężeń dwutlenku siarki i w mniejszym stopniu stężeń dwutlenku azotu, stwierdza się znaczne różnice w zanieczyszczeniu powietrza w okresie sezonu grzewczego i sezonu pozagrzewczego.

4) Własności gruntów

Grunty komunalne na dzień 30.09.2008 r. zajmują 922 hektarów, co stanowi ok. 40% ogólnej powierzchni miasta Bolesławca (pozostałe grunty są własnością osób fizycznych i prawnych, spółdzielni i Skarbu Państwa). Z tego:

- 1657 ha - działki budowlane zabudowane,
- 50 ha - działki budowlane niezabudowane,
- 48 ha - tereny zieleni,
- 124 ha - ogrody działkowe,
- 17 ha – cmentarze,
- 119 ha - drogi i tereny kolejowe,
- 72 ha - lasy i grunty zadrzewione,
- 246 ha - użytki rolne przeznaczone w planie pod budownictwo mieszkaniowe, bazy, składy itp.,
- 81 ha - inne (użytki kopalne, rowy, wody, nieużytki, wysypisko itp.).

Wśród gruntów niezainwestowanych w mieście znaczną powierzchnię zajmują grunty Skarbu Państwa we władaniu Agencji Nieruchomości Rolnych i przede wszystkim grunty prywatne. Grunty gminne skupione są głównie w centrum miasta. Tereny we władaniu Agencji Nieruchomości Rolnych zajmują obszary w północno - przemysłowej części miasta. Grunty prywatne rozciągają się głównie w części zachodniej miasta - lewobrzeżnej i w części wschodniej – okolice ul. Kosiby. W grupie gruntów prywatnych ujęto także grunty w użytkowaniu wieczystym osób fizycznych. Niewielką powierzchnię w mieście zajmują lasy państwowe we władaniu Nadleśnictwa, skupione głównie na obrzeżach miasta w części południowej.

Znaczącą powierzchnię zajmują tereny będące we władaniu ogrodów działkowych. Są to zarówno tereny znajdujące się w części centralnej miasta jak i na obrzeżach. Część obszaru miasta w użytkowaniu jednostki wojskowej jest terenem zamkniętym.

W latach 2005 - 2008 r. przejęto na stan mienia komunalnego łącznie 60 ha gruntów, natomiast rozdysponowano, tj. sprzedano lub oddano w użytkowanie wieczyste 17 ha. Całość gruntów zagospodarowano następująco :

- 401 ha - pozostaje w bezpośrednim zarządzie gminy,
- 36,5 ha - grunty przekazane w trwały zarząd i użytkowanie (przedszkola, BOK, szkoły itp.),
- 241 ha - grunty oddane w użytkowanie wieczyste (osoby fizyczne, spółdzielnie, ogrody działkowe),
- 100 ha - grunty oddane w administrowanie (MZGM, MZGK),
- 138 ha - grunty oddane w dzierżawę , w tym:
    - grunty rolne (88 ha),
    - grunty pod uprawę warzyw i kwiatów (12 ha),
    - grunty kopalne - woda pod hodowlę ryb (31 ha),
    - grunty pod pawilonami i usługami (7 ha).

5) Infrastruktura techniczna

a) Gospodarka mieszkaniowa

Zasób mieszkaniowy Gminy Miejskiej Bolesławiec na koniec 30 czerwca 2008 r. obejmował 2501 lokali mieszkalnych o łącznej powierzchni 119759,92 m^2. Na wskazaną powyżej liczbę lokali, 620 mieszkań znajduje się w budynkach będących w całości własnością Gminy, a 1989 mieszkań znajduje się w budynkach wspólnotowych. Ponadto Gmina Miejska Bolesławiec dysponuje 139 lokalami użytkowymi o łącznej powierzchni 16 993,24 m^2 (Tab. 1).

Wyszczególnienie	2004	2005	2006	2007	2008
Liczba budynków mieszkalnych	104	110	109	102	89
Liczba lokali mieszkalnych	2994	2914	2833	2697	2501
Liczba budynków niemieszkalnych	34	26	14	14	14
Liczba lokali użytkowych	204	176	161	146	139
Powierzchnia lokali mieszkalnych (w tys. m^2)	142,18	135,3	130,6	123,9	114,1
Powierzchnia lokali użytkowych (w tys. m^2)	20,6	16,1	13,0	16,6	12,2
Przeciętna wielkość mieszkania (m^2)	47,49	46,42	46,11	45,94	45,62
Przeciętna wielkość lokalu użytkowego (m^2)	100,8	91,6	80,7	113,7	87,8

Tab. 1 Charakterystyka komunalnych zasobów mieszkaniowych w Bolesławcu, w latach 2004 - 2008 (źródło: dane Wydziału Komunalnego na lata 2004 – 2008)

b) Gospodarka wodna

Na obszarze Bolesławca funkcjonuje sieć wodociągowa o łącznej długości blisko 97,9 km bez przyłączy. Można przyjąć, że miasto jest zwodociągowanie w 100%. Dostarczana woda pochodzi z trzech ujęć:

- dwóch podziemnych, zlokalizowanych pomiędzy ulicami Łasicką a Kosiby oraz przy ul. Modłowej,
- jednego ujęcia infiltracyjnego zlokalizowanego we wsi Rakowice.

Łączna wydajność wskazanych ujęć wynosi 21460 m3/d. Wskazane ujęcia obsługiwane są przez 4 zakłady uzdatniania wody.

Jakość wody dostarczanej mieszkańcom Bolesławca w pełni odpowiada standardom wody pitnej użytkowanej do celów spożywczych. Sami mieszkańcy, jak wynika z opracowanej przez nich (w ramach warsztatów strategicznych) analizy SWOT, wysoko oceniają jakość dostarczanej wody.

Jeśli chodzi o zużycie wody, to warto zaznaczyć, że w ostatnich latach w Przedsiębiorstwie Wodociągów i Kanalizacji (PWiK) odnotowuje się stopniowy spadek zapotrzebowania. W ocenie pracowników przedsiębiorstwa jest to przede wszystkim spowodowane oszczędniejszym korzystaniem z tego zasobu przez mieszkańców. Większość wody dostarczanej przez PWiK przeznaczana jest na cele socjalno – bytowe (57%), na cele produkcyjne 7%, a do kategorii „inne" zaliczono pozostałe 36%.

PWiK przygotowało „Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych będących w posiadaniu Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Bolesławcu na lata 2008 – 2012". Plan ten zawiera potrzeby Miasta, Występuje konieczność modernizacji prawie 10 km odcinków sieci wodociągowej oraz ok. 7 km sieci kanalizacyjnych, kwalifikujących się poprzez wymianę w określonym w planie przedziale czasowym (źródło: informacje uzyskane od PWiK w Bolesławcu na koniec roku 2008).

c) Gospodarka ściekowa

PWiK w Bolesławcu Sp. z o.o. jako podmiot korzystający ze środowiska prowadzi działalność w zakresie odprowadzenia oraz oczyszczania ścieków powstających na terenie Miasta oraz Gminy Bolesławiec.

Długość sieci kanalizacyjnej w mieście wynosi 98,1 km, z czego 36,3 km stanowią połączenia do sieci kanalizacyjnej budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania.

W eksploatacji PWiK znajdują się obecnie dwie oczyszczalnie ścieków:

- oczyszczalnia ścieków w Bolesławcu, pracująca jako o tzw. podwyższonym usuwaniu biogenów,
- oczyszczalnia ścieków w Trzebieniu, zaliczana do oczyszczalni tzw. biologicznych.

Obecnie ilość ścieków dopływających na oczyszczalnię ścieków (dotyczy Gminy Miejskiej i Gminy Wiejskiej Bolesławiec) wynosi 2677800 m^3/rok = 7438,3 m^3/d to znaczy że 100% ścieków dopływających na oczyszczalnie zostaje oczyszczonych (źródło: wg danych PWiK w Bolesławcu na koniec roku 2006).

d) Gospodarka odpadami

Oczyszczaniem miasta zajmuje się Miejski Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Bolesławcu, który świadczy kompleksowe usługi w zakresie:

- zbierania, transportu i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, selektywnej zbiórki odpadów,
- eksploatacji składowiska odpadów komunalnych,
- oczyszczania oraz bieżącego utrzymania zimowego i letniego dróg, placów, świadczeń usług pogrzebowych oraz zarządzania cmentarzem komunalnym,
- zarządzania i administrowania miejskim targowiskiem,
- naprawy dróg i placów,
- naprawy i konserwacji urządzeń sygnalizacji świetlnej.

Od kilku lat miasto Bolesławiec i MZGK wprowadziło selektywną zbiórkę odpadów. Rozmieszczonych zostało 275 kompletów do selektywnego gromadzenia odpadów, gdzie każdy komplet składa się z 3 pojemników (po jednym na szkło, papier i tworzywa sztuczne). Ponadto na obszarze objętym zakresem działania MZGK rozmieszczonych jest: 42 pojemniki - 80 litrowe, 3950 pojemników - 110 litrowych, 875 pojemników - 120 litrowych, 320 pojemników - 240 litrowych, 69 pojemników - 660 litrowych oraz 885 pojemników - 1100 litrowych.

Na terenie miasta Bolesławiec nie funkcjonuje żadne składowisko, a odpady z jego terenu unieszkodliwiane są w Zakładzie Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych w Trzebieniu. Docelowy model gospodarki odpadami w mieście przewiduje skupienie jej wokół ZUOK w Trzebieniu, który spełniał będzie rolę Centrum ponadlokalnego. Kwestią wymagającą uwagi, jest konfliktowa lokalizacja tego Centrum w strefie zasilania GZWP 315. Uwagi w tym zakresie przedstawione zostały w opinii planu gospodarki odpadami powiatu bolesławieckiego oraz planu wojewódzkiego (źródło: informacje uzyskane od MZGK w Bolesławcu na koniec roku 2006).

e) Gazyfikacja

Dystrybucją gazu w Bolesławcu zajmuje się Dolnośląska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. przez swój oddział Zakład Gazowniczy w Zgorzelcu. Nośnik energii, jakim jest gaz ziemny wysokometanowy GZ-50 (średnie ciepło spalania 39,536 MJ/m^3)

charakteryzuje się wysoką jakością i najlepszymi parametrami; składa się głównie z metanu (97%) i niewielkich ilości dwutlenku węgla, azotu oraz węglowodorów wyższych.

Bolesławiec posiada efektywny system zasilania odbiorców, w skład którego wchodzi sieć rozdzielcza niskiego i średniego ciśnienia oraz stacje redukcyjne zlokalizowane na terenie miasta.

W pobliżu Bolesławca przebiega gazociąg wysokiego i średniego ciśnienia Zgorzelec - Bolesławiec dostarczający gaz do miasta poprzez trzy stacje redukcyjno-pomiarowe pierwszego stopnia. Stacje pierwszego stopnia i sieć wysokiego ciśnienia należą do oddzielnego operatora tj. do Gaz - Systemu we Wrocławiu.

Długość sieci niskiego i średniego ciśnienia wynosi ponad 80 km (13,6 km – średnie ciśnienie, 66,4 km – niskie ciśnienie). Gaz jest dostarczany do blisko 14 tys. odbiorców indywidualnych (99,8% gospodarstw domowych), do lokalnych kotłowni oraz na potrzeby handlu, rzemiosła i usług. Szacuje się, że prawie 77% ludności Bolesławca korzysta z dostawy gazu ziemnego (dane na koniec XII, 2007 roku).

Od strony technicznej zagwarantowana jest stabilna dostawa gazu w każdej sytuacji nawet w najtrudniejszych warunkach zimowych przy niskich temperaturach zewnętrznych, nie dopuszcza się możliwości braku zasilana w gaz za wyjątkiem klęsk żywiołowych.

f) Ciepłownictwo

W Bolesławcu produkcją i dystrybucją scentralizowanej energii cieplnej zajmuje się Zakład Energetyki Cieplnej Sp. z o.o., będąca właścicielem dwóch źródeł produkujących energię cieplną w postaci ciepłej wody:

- Ciepłowni Centralnej przy ul. Gałczyńskiego o mocy zainstalowanej 46,52 MW, opalanej miałem węgla kamiennego,
- Ciepłowni Komunalnej przy ul. Kościuszki o mocy zainstalowanej 23,26 MW, opalanej miałem węgla kamiennego oraz sześciu lokalnych kotłowni wodnych i jednej kotłowni wytwarzającej parę niskoprężną, o mocy od 63 do 380 kW opalanych gazem ziemnym.

Własne kotłownie posiadają także: Zakład Tkanin Technicznych BONITEX S.A. (kotłownia gazowo - olejowa 2,3 MW) oraz Wojewódzki Szpital dla Psychicznie i Nerwowo Chorych (kotłownia gazowa 4,22 MW). Ponadto funkcjonuje jeszcze wiele mniejszych kotłowni lokalnych opalanych węglem, gazem lub olejem o mocy od kilkunastu kW do 1 MW.

Mieszkańcy domków jednorodzinnych lub mieszkań położonych w zwartej zabudowie śródmiejskiej śródmiejskiej, korzystają z indywidualnych źródeł ciepła.

Dystrybucja energii cieplnej odbywa się za pomocą dwóch niezależnych systemów ciepłowniczych o łącznej długości 28,3 km, z czego ZEC jest właścicielem i eksploatuje 26,3 km. Długość sieci którą dystrybuowane jest ciepło z Ciepłowni Centralnej wynosi - 18,6 km, a z Ciepłowni Komunalnej - 9,65 km. Ciepło do wewnętrznych instalacji odbiorczych dostarczane jest za pomocą 197 w pełni zautomatyzowanych węzłów cieplnych, z czego 158 węzłów stanowi własność ZEC (źródło: wg informacji uzyskanych od ZEC Sp. z o.o. w Bolesławcu na koniec roku 2006).

g) Energetyka

Gmina zasilana jest w energię elektryczną z dwóch stacji transformatorowo - rozdzielczych, Głównych Punktów Zasilających (GPZ) znajdujących się w Bolesławcu przy ulicach: Tysiąclecia i Matejki. Oba wyposażone są w transformatory 110/20 kV o mocy 25 i 16 MVA. Najwyższy stopień wykorzystania mocy energetycznych wskazanych urządzeń miał miejsce w 1997 r. (stacja przy ul. Matejki) i wyniósł 65%.

W „Planie zaopatrzenia miasta w nośniki energetyczne" oceniono, że obecnie wartości wykorzystania mocy obydwu GPZ - tów znajdują się w bezpiecznym przedziale. Istniejący w Bolesławcu układ połączeń zapewnia bezpieczne podstawowe i rezerwowe zasilanie, który nie wystarcza na rozwój nowych zakładów produkcyjnych.

Na terenie Bolesławca funkcjonuje jednolity poziom średniego napięcia na poziomie 20 kV (co jest charakterystyczne dla niektórych części naszego kraju – Dolny i Górny Śląsk). Znaczna część sieci średniego napięcia wyprowadzonych z GPZ - tów ma charakter kablowy są też linie napowietrzne, które na pewnych odcinkach swojego biegu również przechodzą w linie kablowe.

Organizacja systemu zasilania energetycznego miasta umożliwia awaryjne jego zasilanie. Istotne będzie, więc tutaj powiązanie sieci wysokiego napięcia ZE Jelenia Góra z krajowym systemem najwyższych napięć. Są to stacje energetyczne: GPZ Mikułowa 400/220/110 kV (powiązana z Elektrownią Turów) i GPZ Czarna, oraz GPZ Cieplice 220/110 kV.

Pewność zasilania Bolesławca w energię elektryczną jest oceniana jako wysoka, a stan dystrybucji tego nośnika energetycznego, jako dobry.

W zakresie doprowadzania energii elektrycznej do miasta nie ma potrzeby podejmowania żadnych istotnych działań. W odniesieniu do dystrybucji przyjęto następujące kierunki:

- wymianę starych sieci n/n w tych miejscach, gdzie ich stan jest niewystarczający (chodzi np. o rejony ulic: 1-go Maja, Kutuzowa, Ceramicznej, Marcinkowskiego, Łasickiej, Słonecznej, osiedle Staszica, Zwycięstwa, Spokojnej),
- doprowadzenie energii elektrycznej do jednostek rozwojowych w zakresie określonym w planach zagospodarowania przestrzennego miasta (południowy zachód od centrum miasta i pogranicze Osiedla 40-lecia i terenów wojskowych).

O ile analiza zaprezentowana w „Planie zaopatrzenia miasta w nośniki energetyczne" wskazuje w zasadzie bezproblemowe dostarczanie oczekiwanej ilości i jakości energii elektrycznej przez Energia Pro S.A., o tyle ważny wydaje się być fakt, że wskazany Zakład Energetyczny ogranicza planowane wcześniej inwestycje. Wycofuje się z przyjętych wcześniej ustaleń inwestycyjnych twierdząc, że wyczerpanie limitu środków uzyskanych z opłat przesyłowych i przyłączeniowych Energia Pro S.A. spowoduje przesuwanie realizacji przyłączeń na lata następne lub w sposób umowny trzeba będzie uzgadniać z odbiorcami stopień pokrywania kosztów związanych z przyłączeniem.

Istotnym problemem jest pełne zaopatrzenie w energię elektryczną terenów inwestycyjnych położonych w okolicach ul. Modłowej i ul. Kościuszki. Konieczne jest przygotowanie koncepcji doprowadzenia w ten rejon wystarczającej ilości energii dla dużego inwestora (źródło: informacje uzyskane od EnergiaPro KE S.A. Oddział w Jeleniej Górze na rok 2007).

h) Komunikacja

Zapewnienie komunikacji miejskiej jest jednym z zadań własnych Gminy, składających się na gospodarkę komunalną. Usługi z zakresu komunikacji miejskiej świadczy Miejski Zakład Komunikacji Sp. z o.o. w Bolesławcu.

Przedmiotem działalności Miejskiego Zakładu Komunikacji Spółki z o.o. są zadania o charakterze użyteczności publicznej, których celem jest bieżące i nieprzerwane zaspakajanie zbiorowych potrzeb mieszkańców Gminy Miejskiej i Wiejskiej Bolesławca w zakresie świadczenia usług komunikacyjnych.

Miejski Zakład Komunikacji Spółka z o.o. świadczy usługi przewozowe na 14 liniach w tym na 9 liniach obsługujących wspólnie miasto i gminę. Łączna ilość kilometrów w skali 1 roku wynosi - 1 147 583 km w tym:

- 1 008 668 km miasta Bolesławiec,
- 138 815 km Gminy Bolesławiec.

W dni robocze na liniach kursują 23 autobusy w szczycie i 11 autobusów poza szczytem. W dni świąteczne i niedziele na liniach kursuje 8 autobusów. Łączna długość linii wynosi 131,6 km, a długość tras komunikacyjnych wynosi 66,5 km.

Miejski Zakład Komunikacji Spółka z o.o. posiada 28 autobusów komunikacji miejskiej i 2 autobusy turystyczne.

Średnia wieku autobusów do komunikacji miejskiej wynosi 8,6 (liczona w latach). Wśród eksploatowanego taboru do komunikacji miejskiej 21% stanowią autobusy przystosowane do przewozu osób niepełnosprawnych. Eksploatowane pojazdy MZK spełniają wymogi europejskie ochrony środowiska, 50% z nich posiada silniki ekologiczne spełniające normy europejskie minimum EURO 1.

Aby utrzymać wysokiej klasy usługę przewozową należy sukcesywnie dokonywać wymiany taboru autobusowego. Opracowany przez MZK plan restrukturyzacji spółki zakłada, że na przyszłe lata planuje zakup do trzech sztuk autobusów rocznie. Będą to autobusy spełniające wymogi europejskie odnośnie ochrony środowiska i przystosowane do przewozu osób niepełnosprawnych (źródło: wg informacji uzyskanych od MZK Sp. Z o.o. w Bolesławcu na rok 2007).

6) Zasoby środowiska kulturowego

a) Granice Stref Ochrony Konserwatorskiej

Strefa ochrony konserwatorskiej wyznaczona jest na podstawie rejestru zabytków, które są ujęte w Gminnej Ewidencji Zabytków Miasta Bolesławiec. Na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, wyróżnia się trzy strefy ochrony konserwatorskiej:

a. A – strefa ścisłej ochrony wartości kulturowych obejmująca obszar w obrębie murów miejskich (obowiązuje tu zasada bezwzględnej ochrony historycznie ukształtowanego układu urbanistycznego i utrzymania historycznej zabudowy),

b. B – strefa ochrony obejmująca obszar przyległy do strefy „A" od strony południowo zachodniej oraz niewielkie kompleksy zabudowy zwartej sprzed 1945 (obowiązuje tu zasada utrzymania historycznego charakteru zabudowy zabytkowej),

c. W – strefa ochrony archeologicznej obejmująca rejon ul. Komuny Paryskiej, zachodni brzeg Bobru i kompleks leśny na południe miasta (są to tereny potencjalnych znalezisk, gdzie obowiązuje zasada nadzoru archeologicznego przy prowadzeniu robót budowlanych).

b) Zabytkowa architektura sakralna na terenie miasta

a. Sanktuarium Maryjne p.w. Wniebowziętej Matki Kościoła przy ul. Kościelnej /dawny kościół katolicki/ z końca XV w. przebudowany w XVII w. reprezentujący typ kościoła sasko - łużyckiego, z wystrojem wnętrza barokowym z XVII i XVIII wieku,

b. kościół p.w. Matki Boskiej Nieustającej Pomocy przy Placu Zamkowym /dawny kościół ewangelicki/ o skromnej architekturze barokowej, wzniesiony w 2 poł. XVIII w. w miejscu ruin zamku, w XIX wieku został w niewielkim stopniu rozbudowany, a w latach 1834 – 35 powstała przy nim neogotycka wieża,

c. kościół p.w. Matki Boskiej Różańcowej przy ul. Ceramicznej, powstały w XIV, przebudowany w XVI w., z cennym zespołem rzeźby nagrobkowej z XVI i XVII wieku.

c) Obiekty architektury świeckiej

a. Ratusz – budynek powstał pod koniec XV wieku /prace strzechy sasko-łużyckiej/ i na początku XV wieku /warsztat W. Roskopfa/, obecny kształt otrzymał po przebudowie barokowej około połowy XVIII wieku, stanowi dominantę architektoniczną rynku i krajobrazową w sylwecie miasta; jego wartość architektoniczna i artystyczna jest znaczna z uwagi na detal architektoniczny wmurowany tu z kamienic przyrynkowych; usytuowanie ratusza jest nietypowe (nierównoległe do pierzei z dostosowaniem do szlaków handlowych); pierwotnie obudowany kramami i budami, oczyszczony z tych nawarstwień pod koniec XIX wieku; stan techniczny – b. dobry,

b. mury obronne – pierwotnie miasto opasane było wałami drewniano-ziemnymi, w 1316 roku wzniesiono mury kamienne, a w 1479 roku dodano drugi pierścień z basztami bramnymi; w 1813 roku większą część murów wysadzono w powietrze, zaś pozostałe włączono w obręb plant miejskich, fragmenty zabezpieczono w charakterze trwałej ruiny, a częściowo zagospodarowano; dwie baszty zostały wbudowane w budynki Muzeum Ceramiki i basenów miejskich; mury obronne stanowią znaczną wartość archeologiczną, historyczną i estetyczną, ich fragmenty wraz z historyczną zielenią wymagają rewaloryzacji.

d) Zabytkowe obiekty zabudowy mieszkaniowej

a. przyrynkowe kamienice mieszczańskie – charakteryzujące się bogatą formą architektoniczną i zróżnicowanymi gabarytami, usytuowane są szczytowo, przeważnie trójkondygnacyjne, podpiwniczone, z parterami usługowo-handlowymi; obecnie istniejące w Rynku budynki, z wyjątkiem części pierzei północnej i południowej, są rekonstrukcją konserwatorską; odbudowa powojenna utrzymana została w nawiązaniu do architektury barokowej i klasycystycznej (bez zachowania charakterystycznych rzutów),

b. zabudowa śródmiejska zwarta i rozproszona, położona poza rynkiem, pochodząca przeważnie z końca XVIII w. i XIX w. o znacznie skromniejszych formach barokowych lub klasycyzujących – o charakterystycznym zredukowanym detalu architektonicznym; są to budynki murowane, parterowe lub piętrowe z dachami dwuspadowymi, położone np. przy ul. Kościelnej,

c. zabudowa zwarta z II połowy XIX i początku XX wieku, są to przeważnie kamienice czynszowe o bogatym detalu, o wyraźnym wpływie tzw. szkoły berlińskiej, położone np. przy ul. Kaszubskiej , ul. Mickiewicza,

d. wille z II połowy XIX i początku XX wieku usytuowane przy promenadzie, między innymi przy. ul. Grunwaldzkiej i ul. Partyzantów,

e. zabudowa terenów południowo – zachodnich (tzw. „Westend") – o zabudowie zwartej i rozproszonej, powstająca od 1870 roku do początku XX wieku z charakterystycznymi formami dla szkoły berlińskiej; położona pomiędzy ulicami Kubika oraz Komuny Paryskiej i Tyrankiewiczów,

f. zabudowa rozproszona poza ścisłym centrum – ul. Willowa; są to budynki jednorodzinne z początku XX w. sytuowane na dużych działkach w otoczeniu wysokiej zieleni z formami architektonicznymi wywodzącymi się z okresu secesji, z oryginalnymi, indywidualnymi rozwiązaniami architektonicznymi; zabudowa o wysokich walorach artystycznych nadająca miastu malowniczość,

g. zabudowa zwarta poza ścisłym centrum, wielorodzinna z lat 20-tych i 30-tych XX w. występuje jako zespoły kilku budynków murowanych, piętrowych usytuowanych kalenicowo w stosunku do ulicy; zabudowa tworzy jednorodne, skromne wnętrza urbanistyczne uzupełnione zielenią, typowe dla okresu międzywojennego; położona np. przy ul. Dolne Młyny, ul. Okrzei, ul. Ślusarskiej.

e) Obiekty i zespoły użyteczności publicznej

a. dawny klasztor dominikanów obecnie Urząd Gminy Bolesławiec- pochodzący z XV wieku, wielokrotnie przebudowywany (do dziś pozostał jeden budynek z zachowanym pierwotnym rzutem i wystrojem wnętrza),

b. Teatr Stary (MDK) – zaadaptowany został w 1857 roku z arsenału (1822), wielokrotnie przebudowany, czynny sezonowo, odnowiony, od 2006 roku zamknięty ze względu na zły stan techniczny,

c. dawny Dom Sierot – zbudowany w 1755 roku, rozbudowany w II poł. XVIII i I poł. XIX wieku, był znaną instytucją wychowawczą, pełnił również funkcje kulturalne, funkcjonowała tu drukarnia; w czasach współczesnych zmieniony na hotel robotniczy został zniekształcony częściowo niewłaściwym remontem,

d. Wojewódzki Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych, zlokalizowany w pewnym oddaleniu od centrum, w otoczeniu parkowym, wzniesiony w latach 1857-63, w stylu neogotyckim, wg projektu F. Schillera, obiekty nie remontowane, częściowo wykorzystane,

e. Poczta – przed 1904 rokiem, z elementami silnie zmodernizowanego gotyku, stan dobry,

f. Sąd Rejonowy – dawne gimnazjum, budynek powstał w latach 1861-64, neogotycki, wg projektu Oppermanna, po remoncie,

g. Przedszkole nr 2 - dawna loża masońska, powstała w latach 1885-86,

h. Pomnik Michaiła Kutuzowa z 1819 roku, projektu arch. Karola Schinkla i rzeźbiarza Gotfryda Schadowa. Pierwotnie zlokalizowany w Rynku /do 1893 roku,

i. Pomnik „Chrystus przyjaciel dzieci" – z roku 1902, autorstwa Petera Breuera, pierwotnie zlokalizowany na wewnętrznym dziedzińcu Królewskiego Sierocińca, po II wojnie światowej na cmentarzu komunalnym, od 1998 roku przed kościołem p.w. MB Nieustającej Pomocy.

f) Zabytki techniki i przemysłu

a. wiadukt kolejowy z lat 1844–1846, zrealizowany pod kierunkiem E. Gansela,

b. zakłady dziewiarskie „Concordia" z 1871 roku, rozbudowywane w 1921r.,

c. sala gimnastyczna – ul. Tyrankiewiczów 10, ok.1890-1900 r.,

d. „Exbud" – dawniej zakład Zeidler & Wimmel", ostatnia ćwierć XIX wieku,

g) Zabytkowa zieleń urządzona i cmentarze

a. planowo realizowane systemy zieleni parkowej od 1841 roku, w którego skład wchodzą:

- planty, realizowane stopniowo od 1841 roku (rej. zabytków nr 1205/J),
- park przy sądzie, pochodzący z 1865 roku, autorstwa E. Petzolda (rej. zabytków nr 1206/J),
- park przy PKP zrealizowany w roku 1872, autorstwa E. Petzolda,
- park, ul. Tyrankiewiczów – założenie związane z Domem Bractwa Kurkowego, później z budynkami szkolnymi obecnego I LO,
- park przy folwarku „Próg" – założenie z lat siedemdziesiątych XIX wieku, przy ul. Kosiby,
- park przy pałacyku Pücklera – przy budynku Zespołu Szkół Specjalnych, Zgorzelecka 28/29.

b. założenia cmentarne:

- dawny cmentarz ewangelicki położony przy ul. Kwiatowej,
- cmentarz przy Zespole Wojewódzkiego Szpitala dla Nerwowo i Psychicznie Chorych, położony przy ul. Piastów,
- dawny cmentarz katolicki, położony przy ul. Lubańskiej.

7) Tereny poprzemysłowe i powojskowe

Zdiagnozowano na terenie miasta Bolesławiec jeden teren poprzemysłowy po dawnej fabryce włókienniczej Concordia. Teren ten jest w pełni wykorzystany gospodarczo.

Jeśli chodzi o tereny powojskowe to Gmina Miejska Bolesławiec jest właścicielem jednej nieruchomości położonej przy ul. Jeleniogórskiej, stanowiącej działkę nr 299/7 o powierzchni 11,0083 ha. Teren ten stanowił kiedyś dawny teren szkoleniowy wojska, który wykorzystywany był na cele rekreacyjne pobliskiej jednostki wojskowej. Znajdowało się tam przede wszystkim letnie kąpielisko. Obecnie obszar jest nieużytkowany.

8) Historia miasta Bolesławiec

Historia Bolesławca sięga czasów średniowiecza - powstanie nadbobrzańskiej osady niektórzy historycy wiążą z panowaniem króla Bolesława Chrobrego, inni, w oparciu o najstarsze kroniki założenie miasta przypisują księciu Bolesławowi Wysokiemu. Pierwszy raz nazwa miasta pojawiła się w roku 1202 wraz z wiadomością o bolesławieckim kasztelanie Bankierze, a pierwsza poświadczona źródłowo wiadomość mówiąca o posiadaniu przez Bolesławiec praw miejskich pochodzi z 1251 roku. Miasto powstało dzięki dogodnemu położeniu na szlakach handlowych, na „Via Regia" – drodze królewskiej, biegnącej ze wschodu na zachód. Pewną rolę w powstaniu osady odegrało też kopalnictwo złota, na terenach położonych na południe od miasta. Bolesławiec należał do miast o przeciętnej wielkości, ale dzięki rządzącym miastem i samym mieszkańcom w wielu dziedzinach próbował dorównywać głównym ośrodkom na terenie Śląska. Nadanie praw miejskich w XIII wieku i szeregu przywilejów pozwoliło na szybki rozwój osady. Wiek ten zapisał się też w historii Bolesławca sprowadzeniem zakonu Dominikanów i zakonu Krzyżowców z Czerwoną Gwiazdą. Oba te konwenty wywarły silny wpływ na życie miasta - wówczas to powstał szpital i biblioteki o zasobnym księgozbiorze.

W wieku XIV stworzono silną władzę miejską – po wykupie urzędu wójta, w mieście wybrano pierwszego burmistrza Mikołaja Brodę, a wraz z tym rozpoczął się trwający kilka wieków spór z namiestnikami królewskimi rezydującymi na bolesławieckim zamku.

Po upadku miasta spowodowanym przez najazdy husytów na początku XV wieku, Bolesławiec dość szybko podniósł się z ruin. Z tego czasu pochodzą, do dziś zachowane, najcenniejsze zabytki miasta – kościół p.w. Wniebowzięcia NMP i powstały nieco później przebudowany gmach ratusza. O wysokich aspiracjach ówczesnych władz miejskich świadczy wspaniała sala ratuszowa, której sklepienie wzorowane na słynnej Sali Władysławowskiej znajdującej się na królewskim zamku Hradczany w Pradze. Również mieszczanie nie szczędzili pieniędzy na podniesienie nie tylko reprezentacyjności własnych domostw, ale także hojnie wspomagali budowę i wyposażenie kościołów, czy wznoszenie murów miejskich.

Chlubą miasta były wodociągi i kanalizacja, początkami sięgające XV wieku, a których sieć objęła miasto w wieku następnym. Według pierwszego bolesławieckiego kronikarza F. Holsteina był to rodzaj akweduktu, który rozciągał się w granicach miasta i poprowadzony był podziemnymi murowanymi tunelami. Dzięki położeniu miasta na swego rodzaju terasie możliwe było doprowadzanie świeżej wody do domów i odprowadzanie nieczystości do fos, a stamtąd dalej w kierunku północno-zachodnim na tereny położone nad rzeką, które w ten sposób były użyźniane i cieszyły

się mianem Ogrodu Miasta. Bolesławiecki sposób użyźniania był najprawdopodobniej drugim tego typu rozwiązaniem w średniowiecznej Europie, po wynalazku mnichów mediolańskich z XII wieku.

Innym powodem do dumy była wspaniale funkcjonująca szkoła, której początki sięgają XIV wieku. Na przełomie XVI i XVII wieku kształciło się w niej szereg wybitnych postaci ze świata kultury i nauki: ojciec poezji niemieckiej - Martin Opitz, twórcy pierwszej śląskiej szkoły poetyckiej – Andreas Tscherning, Christoph Colerus, Andreas Scultetus, biskup wrocławski Martin Gerstmann, znany ze swojej przyjaznej postawy wobec protestantów, astronom Christoph Neubarth, słynny w całej Europie grafik David Tscherning, czy wreszcie Ephraim Ignaz Naso von Löwenfels, który opisał księstwo świdnicko-jaworskie.

W wiekach średnich powstały też pierwsze garncarnie, zapoczątkowując wspaniały rozwój bolesławieckiej ceramiki. Okres dobrobytu przerwała wojna trzydziestoletnia w XVII wieku - w wielkim pożarze został zniszczony zamek, spalony kościół i większość miejskiej zabudowy. Odbudowa miasta była długotrwała, ale zakończyła się wspaniałym akordem współpracy burmistrza Wolfgeila i proboszczów Blutvogla i Mentzla. Wiele wspaniałych inicjatyw i realizacji, również prywatnych, przywróciło miastu jego dawną rangę. Kolejnym okresem rozkwitu miasta była połowa XVIII wieku.

Przebudowano w stylu barokowym ratusz, wzniesiony został przez protestantów kościół ewangelicki, dzięki inicjatywie mieszkańca miasta powstał Królewski Sierociniec - szeroko znana na Śląsku placówka oświatowo-wychowawcza i wydawnicza.

Wojny napoleońskie pozostawiły trwały ślad w Bolesławcu - pomnik Kutuzowa autorstwa wybitnych artystów Schinkla i Schadowa. W tym okresie też wyburzono mury obronne, co pozwoliło na ekspansję miasta na tereny leżące poza dotychczasowymi jego granicami. XIX wiek w historii miasta zapisał się niezwykle dynamicznym rozwojem we wszystkich dziedzinach życia. Następowało charakterystyczne dla większości miast europejskich powiększanie przestrzeni urbanistycznej, wkomponowanie nowych przestrzeni zielonych, powstawanie nowych osiedli, budowa zakładów przemysłowych, głównie na terenach północnych miasta. Bolesławiec posiadał dobrą infrastrukturę, zwłaszcza sieć wodociągowa i kanalizacyjna była rozbudowywana i modernizowana. Wśród wielu inwestycji miejskich warto wymienić współuczestnictwo w budowie linii kolejowej i wiaduktu oraz powstanie wielu budynków miejskich. Działania rady miejskiej wspierali też mieszkańcy miasta – dzięki ich ofiarności wzniesiony został budynek łaźni i pływalni miejskiej, wyposażono muzeum, założono bolesławiecką promenadę. Na przełomie XIX i XX wieku władze miejskie reklamowały miasto podkreślając jego dogodne połączenia komunikacyjne z dużymi ośrodkami miejskimi, rozwiniętą sieć szkół. Atutem miasta był teatr, wspaniałe i rozległe tereny zielone, obiekty rekreacyjne, dobra infrastruktura. Miasto zachęcało do osiedlenia kusząc niskimi czynszami, tanimi mieszkaniami, dużymi terenami pod przyszłe inwestycje. W XX wieku nadal trwał intensywny rozwój miasta. W roku 1910 magistrat rozpisał wielki konkurs urbanistyczny mający objąć południową część miasta o olbrzymiej powierzchni ok. 300 ha. Niestety to ambitne założenie zostało zahamowane przez wybuch I wojny światowej.

Po wojnie władze miejskie podjęły decyzję o rozwiązaniu problemu mieszkaniowego poprzez budowę wielu nowych tanich osiedli. Jedno z pierwszych takich osiedli powstało w Bolesławcu dzięki przyjaźni ówczesnego burmistrza Burmanna z jednym z najznakomitszych architektów i urbanistów XX wieku Ernstem Mayem. W latach trzydziestych XX wieku Bolesławiec był stolicą jednego z największych pod względem wielkości powiatów dolnośląskich. Liczba ludności miasta wynosiła ok. 22 tys. mieszkańców. O ile w powiecie dominowało rolnictwo, to miasto było centrum przemysłu, rzemiosła, handlu i transportu. Tranzytowa pozycja miasta opierała się na dobrze rozwiniętej sieci dróg i, przede wszystkim, linii kolejowej Wrocław – Drezno (czynnej od 1851 roku), a także dwóch mniejszych liniach kolejowych o zasięgu lokalnym. Wśród gałęzi przemysłowych zdecydowanie przewodził przemysł ceramiczny – siedem garncarni, dwie fabryki ceramiki i cztery fabryki ceramiki użytkowej. Dalsze

miejsca zajmował przemysł żelazny - trzy odlewnie żeliwa i fabryka maszyn, przemysł tekstylny (zakłady „Concordia") oraz wydobycie i obróbka piaskowca. Wśród działających na terenie miasta szkół szczególnie znany na Śląsku był Państwowy Zespół Szkół im. Zahna (wcześniejszy Królewski Sierociniec), który łączył cztery średnie i wyższe szkoły. W mieście funkcjonowało także liceum, szkoła katolicka, ewangelicka szkoła dla chłopców i szkoła dla dziewcząt oraz ze względu na słynną produkcję kamionki - szkoła ceramiki i szkła, a także kilka szkół mniejszych, głównie zawodowych. Również instytucje kultury cieszyły się dużym uznaniem. Muzeum Miejskie, które powstało w 1908 roku, zgromadziło dość duży zbiór eksponatów obrazujących historię miasta i regionu, unikalną kolekcję starej ceramiki bolesławieckiej oraz eksponaty archeologiczne i etnograficzne. Teatr Miejski posiadał zespół aktorski ceniony na całym Dolnym Śląsku, a jego szeroki repertuar, obejmujący sztuki dawne i współczesne, należał do jednych z najciekawszych. Bolesławiec posiadał także scenę teatralną „na świeżym powietrzu", w podmiejskim lasku. Koncerty oraz przedstawienia teatralne organizowano też w elitarnych restauracjach, m.in. w słynnym „Odeonie". Miasto zatrudniało muzyka miejskiego, funkcjonowały biblioteki i kina. Na rynku wydawniczym ukazywało się kilkanaście tytułów – m.in. gazety lokalne obejmujące swym zakresem teren miasta i powiatu, a także czasopisma specjalistyczne, niektóre o zasięgu światowym (np. "Fotograf").W dziedzinie opieki zdrowotnej Bolesławiec dysponował szpitalem miejskim i powiatowym, natomiast Szpital Psychiatryczny obejmował swym zasięgiem całą Prowincję Dolnośląską – był to jeden z najnowocześniejszych kompleksów tego typu na Śląsku, powstały w II połowie XIX wieku, kilkakrotnie powiększany i modernizowany. Również w zakresie wypoczynku i rekreacji miasto posiadało szereg obiektów - dwa publiczne baseny, łaźnię, sale gimnastyczne oraz dwa kompleksy restauracyjno-wypoczynkowe (z wypożyczalniami łódek, kręgielnią, terenami do gry w tenisa, strzelnicą itp.) II wojna światowa zmieniła całkowicie sytuację miasta. Bolesławiec został zniszczony w 60 %, zmuszono ludność niemiecką do opuszczenia swych domów. Do Bolesławca, który we wspomnieniach pierwszych osadników przypominał pustynię, zaczęła napływać ludność polska ze wschodu i zachodu, m.in. z Drohobycza, Stanisławowa, Francji, terenów byłej Jugosławii. Już w roku 1945 rozpoczęła działalność pierwsza szkoła, biblioteka, otwarto urząd pocztowy, funkcjonowała straż pożarna, przywrócono komunikację kolejową. W latach pięćdziesiątych uruchomiono zakłady przemysłowe: m.in. Zakłady Ceramiczne, Bolesławiecką Fabrykę Fiolek i Ampułek, Zakłady Chemiczne „Wizów", Zakład Górniczy „Konrad". Szczęśliwie dla miasta została podjęta decyzja o odbudowie rynku w dawnym kształcie. Powstawały nowe osiedla, szkoły, wybudowano salę widowisko-kinową „Forum", kompleks basenów nad Bobrem. Bolesławiec stał się też silnym ośrodkiem kulturalnym – powstał Młodzieżowy Dom Kultury, Muzeum Ceramiki, Bolesławiecki Ośrodek Kultury, powstało Towarzystwo Miłośników Bolesławca, Bolesławieckie Towarzystwo Fotograficzne i pierwsza w mieście Szkoła Muzyczna. Rozpoczęto organizację Plenerów Ceramicznych, odbywało się również wiele imprez, jak choćby festiwal studentów „FAKT". Doniosłym wydarzeniem dla Bolesławca stały się pierwsze po wojnie wybory samorządowe przeprowadzone w 1990 roku. Władze miejskie stanęły przed nowymi wyzwaniami i nowymi problemami. Zrealizowano szereg istotnych inwestycji - uruchomiono oczyszczalnię ścieków, oddano do użytku składowisko odpadów komunalnych, otwarto salę gimnastyczną przy Zespole Szkół Ogólnokształcących, otwarto I odcinek obwodnicy miejskiej, zakończono modernizację budynku Urzędu Miasta i Starostwa Powiatowego, rozbudowano i zmodernizowano sieć telekomunikacyjną, żeby wymienić tylko kilka najważniejszych.

W pozostałych dziedzinach warto przypomnieć powstanie Telewizji Lokalnej, utworzenie Działu Historii Miasta Muzeum Ceramiki w budynku dawnego Muzeum Kutuzowa, czy organizację imprez o zasięgu ogólnopolskim jak „Blues nad Bobrem" czy sierpniowe Święto Ceramiki. Kluczowe było też przywrócenie Bolesławcowi rangi miasta powiatowego, po prawie dwudziestopięcioletniej przerwie. Dziś miasto liczące ponad 40 tys. mieszkańców jest prężnym ośrodkiem przemysłowo – usługowym o subregionalnym znaczeniu. Dogodne położenie, bliskość zasobów naturalnych, wiele gałęzi przemysłu, rozwinięta infrastruktura a także przedsiębiorczość i aktywność Bolesławian sprawia, że miasto jest korzystnym miejscem dla inwestycji, tym bardziej, że

lokalny samorząd zachęca przyszłych inwestorów ofertą wielu ulg i preferencji. Dynamiczny rozwój miasta znajduje również swoje odbicie poza granicami kraju m. in. dzięki kontaktom władz samorządowych z miastami partnerskimi – Mariagerfjord (Dania), Siegburgiem (Niemcy), Prnjavor (Bośnia i Hercegowina), Pirną (Niemcy), Czeską Lipą (Czechy) oraz Nogent sur Marne (Francja).

Zarys historii bolesławieckiej ceramiki

Naturalne pokłady glin, zwanych szkliwami ziemnymi położone wokół Bolesławca stały się przyczyną powstania na terenie miasta silnego ośrodka ceramicznego. Początki garncarstwa sięgają zapewne wczesnego średniowiecza, ale pierwsze wiadomości źródłowe pochodzą dopiero z roku 1380, kiedy to w księgach miasta Świdnicy pojawia się nazwisko garncarza z Bolesławca.

Z roku 1511 pochodzi informacja o istnieniu w mieście cechu garncarzy, choć z pewnością organizacja ta musiała powstać dużo wcześniej. Najstarszym zachowanym bolesławieckim naczyniem o walorach artystycznych jest tzw. butla pastora Mergo datowana na lata 1640-45, wiązana z wpływami ośrodków ceramicznych Nadrenii, Saksonii i Łużyc. W II połowie XVII wieku pojawia się nowy typ butli i dzbanów, o żeberkowanym korpusie w kształcie melona. W II połowie XVIII wieku asortyment bolesławieckich wyrobów został poszerzony m.in. o dzbanki do kawy i herbaty, mleczniki, dzbanuszki itp. oraz upowszechnił się nowy rodzaj dekoracji – na gładkich, pokrytym brązowym szkliwem korpusach umieszczano białe nakładki, o formach roślinnych, kwiatowych, heraldycznych, religijnych, figuralnych. W okresie klasycyzmu profesor C.D. F. Bach podjął próbę wprowadzenia wzorów w stylu „etruskim". Prace te kontynuowane przez J. G. Altmanna zostały uwieńczone sukcesem – zastosowanie masy kamionkowej wypalającej się na biało sprawiło, że wyroby przypominały porcelanę, ich kształt wzorowany był na motywach antycznych zaczerpniętych z wzorników K. F. Schinkla, a szkodliwe szkliwo ołowiowe zostało zastąpione szkliwem skaleniowym. Bolesławieccy garncarze przyjęli innowacje technologiczne, ale w zakresie form zwyciężyły dawne wzory. Ponowna próba wzbogacenia artystycznych form kamionkowych miała miejsce dopiero pod koniec wieku XIX. Wówczas to pojawił się nowy typ dekoracji, zwanej stempelkową: na białym tle za pomocą stempelka tworzono wzór. Początkowo były to proste wzory z kropek i rozetek, z czasem coraz bardziej skomplikowane – pawie oczka, gwiazdki, kwiatki, poszerzono też skalę barw – obok niebieskiej stosowano zieloną, granatową, oliwkową i pomarańczową.

Nowy rozdział w rozwoju bolesławieckiej kamionki nastąpił wraz z otwarciem Królewskiej Zawodowej Szkoły Ceramicznej w roku 1897. Pod kierunkiem dr. W. Pukalla z Berlina, później zaś A. Henniga rozpoczęto kształcenie przyszłych garncarzy w zakresie technologicznym i, przede wszystkim, artystycznym. Zaowocowało to dużą ilością nowych technik i wzorów – m.in. pojawiły się szkliwa zaciekowe i krystaliczne, technika natrysku, technika malatury z rożka, technika intarsji. Bolesławieckie zakłady chętnie podjęły współpracę ze Szkołą. Do najbardziej znanych ówcześnie należały: zakłady H. Reinholda, J. Paula, C. Wernera, E. Wernera, R. Burdacka.

Po II wojnie światowej proces ponownego uruchomienia zakładów ceramicznych był bardzo trudny i długotrwały. Pierwszy zakład rozpoczął działalność dzięki zaangażowaniu artysty-ceramika profesora Szkoły Sztuk Zdobniczych w Krakowie T. Szafrana. Współpraca z wrocławską PWSSP pozwoliła na utrzymanie wysokiego poziomu artystycznego i technologicznego wyrobów produkowanych w bolesławieckich zakładach. Do najbardziej zasłużonych projektantów należą: I. Zdrzałka, A. Szurmińska - Krępowa, A. Różańska, B.Wolanin, J. Bany - Kozłowska, W. Matus. Obok stworzenia wielu nowych, oryginalnych wzorów i form, artyści często też sięgali i sięgają do historycznych wzorów ceramicznych. Wymieni projektanci pracowali bądź pracują dla dwóch dużych bolesławieckich zakładów – Spółdzielni „Ceramika Artystyczna" /dawna CPLiA / i Zakładów Ceramicznych „Bolesławiec". Na terenie miasta i powiatu działa też wiele zakładów prywatnych.

Od 1963 roku organizowane są Plenery Ceramiczno-Rzeźbiarskie, w których uczestniczą artyści z całego świata. W Muzeum Ceramiki można oglądać prace poplenerowe oraz eksponaty ilustrujące rozwój bolesławieckiej kamionki od XVII wieku po czasy współczesne.

9) Identyfikacja problemów

Analizując wszystkie czynniki opisane w rozdziale „Sfera ekologiczno - przestrzenna" zidentyfikowano następujące problemy, które mogą być rozwiązane w wyniku wdrożenia Lokalnego Programu Rewitalizacji w mieście Bolesławiec:

- Niski poziom wydajności energetycznej budynków,
- Duże potrzeby modernizacyjne dróg gminnych i wewnętrznych – ograniczona mobilność mieszkańców,
- Zły stan budynków mieszkalnych,
- Zły stan chodników, parkingów, oświetlenia ulicznego;
- Mała liczba ścieżek rowerowych,
- Zły stan budynków użyteczności publicznej,
- Zbyt mała liczba mieszkań,
- Zbyt mała ilość terenów zielonych,
- Zły stan obiektów historycznych i zabytkowych,
- Mała ilość połączeń komunikacyjnych,
- Niewykorzystany potencjał przyrodniczy,
- Bariery architektoniczne dla niepełnosprawnych.

2. SFERA SPOŁECZNA

Analiza sfery społecznej prowadzona jest przede wszystkim w oparciu o potrzeby mieszkańców Bolesławca. Zostaną wytypowane obszary, na których występują czynniki źle wpływające na otoczenie i wygląd miasta Bolesławiec.

1) Demografia

Na dzień 1 stycznia 2008 r. miasto liczyło 40341, w tym: 18961 - mężczyzni i 21380 - kobiet. Gęstość zaludnienia mieszkańców wynosiła 17 os./km^2. Poniższy wykres przedstawia strukturę ludności według płci i wieku. Tabela do wykresu zamieszczona jest w załącznikach (Tab. 14).

Zauważa się, że miasto Bolesławiec zamieszkuje więcej kobiet niż mężczyzn, co jest tendencją ogólnokrajową. Ponadto dostrzega się sinusoidalne wahania liczby urodzeń, wartości najwyższe występują w latach 1946-1961 oraz 1972-1991. Pomiędzy tymi odstępami czasu notuje się wartości minimalne. Wykres 2 i Wykres 3 pokazuje stopniowe zmniejszanie sie liczby urodzeń w latach 1994 - 2007, osiągając w roku 2007 wartości najniższe od 1947 roku.

Na podstawie dokładnych danych opracowanych przez Wydział Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Bolesławiec na lata 1994 - 2008, dostrzega się, iż liczba kobiet w ciągu tych lat jest zawsze większa od liczby mężczyzn. Na początku roku 2008 liczba kobiet w wieku emerytalnym przekraczała nawet o 2000 liczbę mężczyzn (Tab. 15). Natomiast największą grupę osób w latach 1994 - 2008 stanowiły osoby w wieku produkcyjnym (Tab. 16).

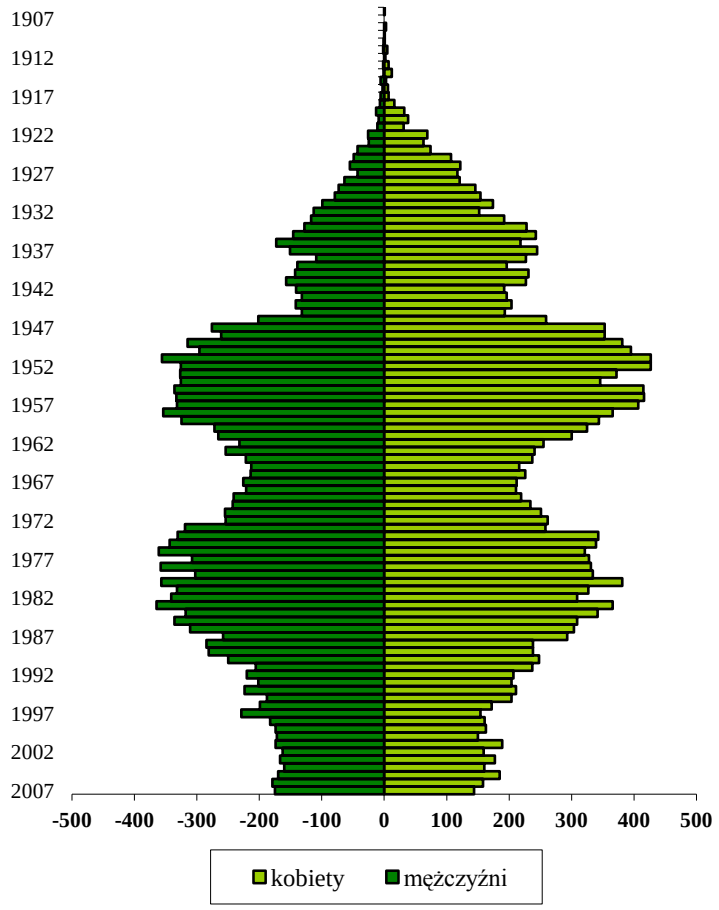

Wykres 1 Liczba stałych mieszkańców Bolesławca wg roczników i płci na dzień 1.01.2008 r. (źródło: Materiały opracowane przez Wydział Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Bolesławiec)

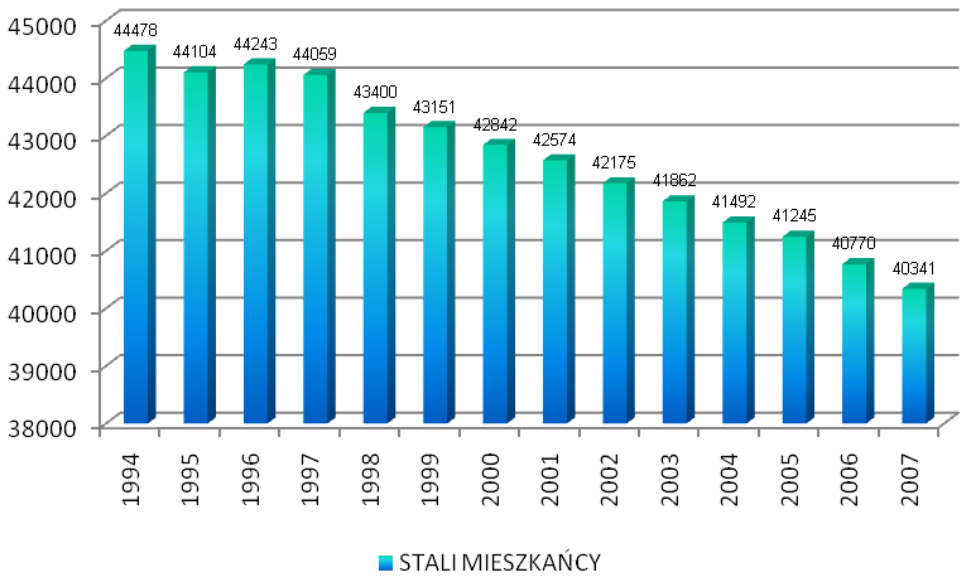

Wykres 2 Liczba stałych mieszkańców Bolesławca w latach 1994 - 2007 (źródło: Wydział Spaw Obywatelskich Urzędu Miasta Bolesławiec).

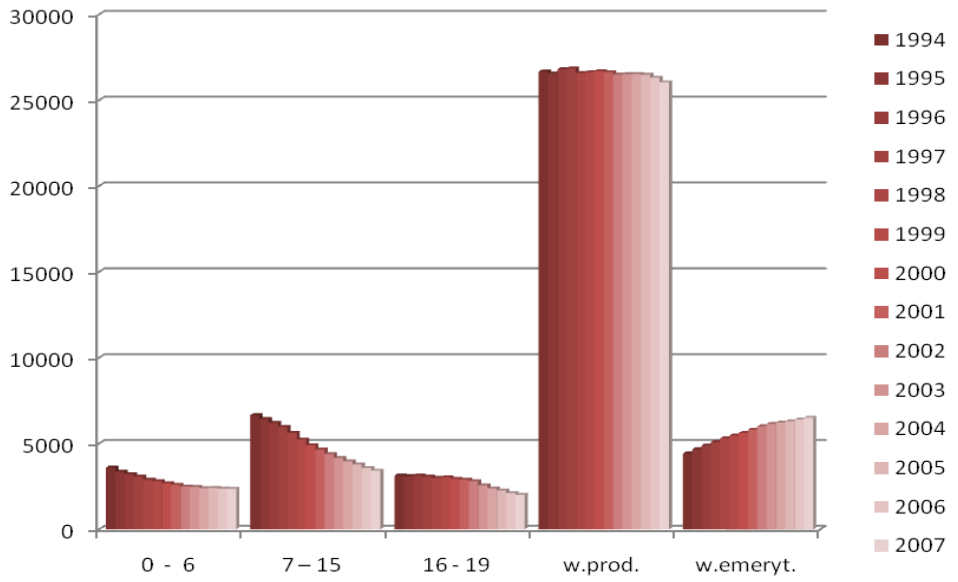

Wykres 3 Liczba osób wg grup wiekowych w latach 1994 – 2006 (źródło: Wydział Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Bolesławiec).

2) Bezrobocie

Bezrobocie jest głównym problemem miasta Bolesławiec. Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Bolesławcu na koniec września 2006 stopa bezrobocia w powiecie bolesławieckim wynosiła 18,7%. Od roku 2004 liczba osób pozostających bez pracy znacznie się zmniejszyła (stopa bezrobocia w roku 2004 wynosiła 24,9%).

Odpowiednie wskaźniki z końca roku 2006 wynoszą: dla Województwa Dolnośląskiego 16,8%, całego kraju 14,9%, natomiast dla miasta Bolesławiec jest 2083 zarejestrowanych osób bezrobotnych.

Wśród bezrobotnych dominują osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym - 637 osób. Pozostałe grupy to:

- wykształcenie policealne i średnie zawodowe – 551 osób,
- wykształcenie gimnazjalne i poniżej – 536 osób,
- wykształcenie średnie ogólnokształcące – 220 osób,
- wykształcenie wyższe – 139 osób (Wykres 5).

Z danych statystycznych wynika, iż tak samo jak w skali Województwa Dolnośląskiego, jak i całego kraju liczba bezrobotnych w mieście systematycznie maleje. Wśród czynników warunkujących obecny spadek bezrobocia wymienić należy korzystne tendencje w gospodarce w skali kraju, lokalne działania aktywizujące zatrudnienie oraz otwarcie rynków pracy niektórych państw członkowskich UE dla obywateli Rzeczpospolitej Polskiej i związaną z tym emigrację zarobkową.

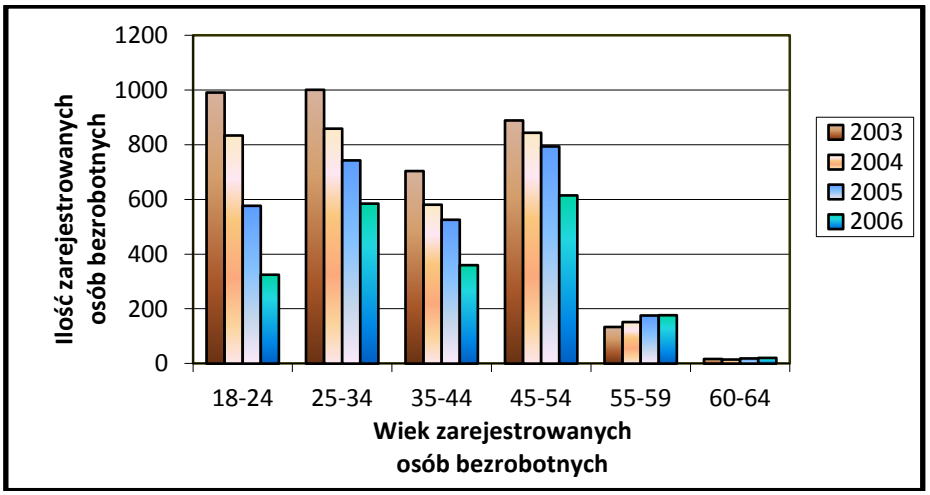

Wykres 4 Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych w latach 2003 -2006 wg wieku (Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Bolesławcu).

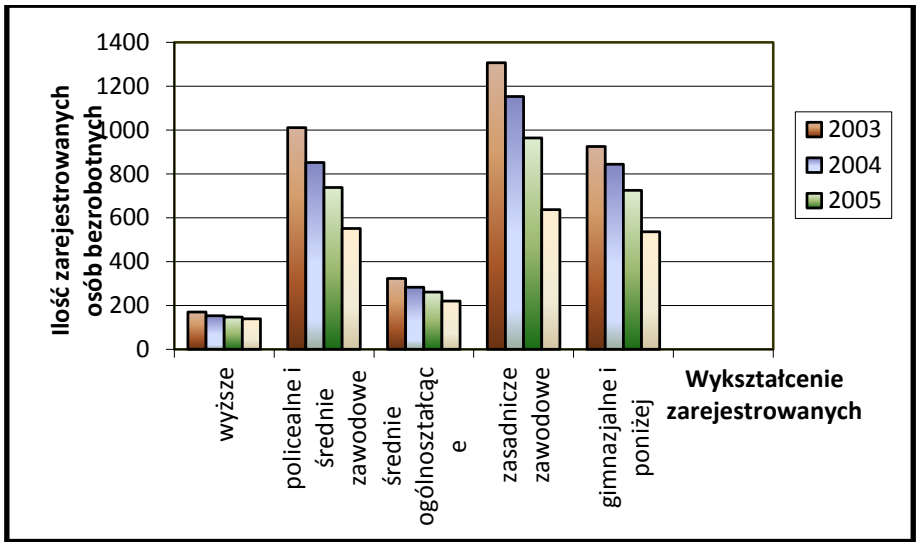

Wykres 5. Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych w latach 2003 -2006 wg wykształcenia (źródło: Dane otrzymane z Powiatowego Urzędu Pracy w Bolesławcu).

3) Patologie życia rodzinnego

Badanie problemów, jakie pojawiają się w rodzinach, pozwala stwierdzić, że najczęściej niezaradność rodziny w zakresie opieki i wychowania własnych dzieci łączy się z innymi dysfunkcjami, takimi jak: uzależnienie od alkoholu, bezrobocie, przemoc domowa, problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich, zawodowych, niedojrzałość emocjonalna, trudności adaptacyjne, niezaradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego.

Środowisko rodzinne jest pierwszym środowiskiem wychowawczym w życiu dziecka. Tu nawiązuje ono pierwsze kontakty z innymi ludźmi i zdobywa pierwsze doświadczenie z dziedziny współżycia społecznego. Rodziny patologiczne – podopieczni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bolesławcu często odznaczają się zaburzoną strukturą w postaci nieustabilizowanych formalnie i społecznie związków, rozkładem pożycia małżeńskiego, częstymi zmianami partnerów, przemocą kierowaną także do dzieci.

Większość dzieci pochodzących z tych rodzin swój wolny czas spędza wśród rówieśników na podwórku, częściej pojawiają się u nich kłopoty szkolne skutkujące

rezygnacją z podejmowania wysiłku w zdobyciu wiedzy. Rodzice zaś nie pomagają, lecz tylko rozliczają dziecko i podwyższają wymagania w stosunku do ocen i jego zachowania. Dzieci nieotrzymujące dostatecznej opieki, zaniedbane i odrzucone przez środowisko rodzinne szukają akceptacji wśród rówieśników, łączą się w grupy subkulturowe, zaczynają wagarować, uciekać z domu i popadać w konflikt z prawem.

Konsultacje społeczne, które zostały przeprowadzone na potrzeby Lokalnego Programu Rewitalizacji w mieście Bolesławiec w dniach 1.10 - 3.12.2007 r. wykazały iż problem patologii społecznych w mieście jest wciąż aktualny. Patologie społeczne jako problem społeczny miasta Bolesławiec wskazało 32% respondentów, dużą liczbę ubogich rodzin – 34%, natomiast niską efektywność pomocy społecznej – 10%.

4) Alkoholizm i narkomania

Alkoholizm jest głównym powodem powstawania patologii w życiu społecznym i rodzinnym. Przeciwdziałanie i opracowywanie programów ograniczania skutków tego nałogu ujęte zostało w planach działań rewitalizacyjnych.

Na ile ważki jest to problem, obrazują przedstawione dane: liczba sprawców przemocy w rodzinie pod wpływem alkoholu stanowiła w 2002 r. aż 75% ogólnej liczby, z tego do wytrzeźwienia w Policyjnej Izbie Zatrzymań Bolesławcu zatrzymano 42%. W 2003 r. z ogólnej liczby - sprawców działających pod wpływem alkoholu było 79%, do wytrzeźwienia zatrzymano 42%. Działania prewencyjne mające ograniczyć zjawisko alkoholizmu w znacznym stopniu mogą prowadzić do zwalczania i zapobiegania zjawisku narkomanii.

5) Problemy osób niepełnosprawnych

W zakresie pomocy osobom niepełnosprawnym i starszym realizowanej w naszym mieście należy stwierdzić, iż jest ona dość różnorodna i rozwija się we właściwym kierunku. Na terenie Bolesławca funkcjonują: Dom Dziennego Pobytu – dla osób starszych, samotnych (z liczbą miejsc 100), I Środowiskowy Dom Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi (z liczbą miejsc 30), od września 2004 r., II Drugi Środowiskowy Dom Samopomocy dla osób z upośledzeniem umysłowym (z liczbą miejsc 30), od 23 grudnia 2004 r. Warsztaty Terapii Zajęciowej.

Brak na terenie Bolesławca Domu Opieki Społecznej, przy dużym zapotrzebowaniu na jego usługę, jest jednym z istotniejszych problemów. Dzięki uzupełniającym się działaniom pomocowym ośrodków wsparcia i utworzonych mieszkań chronionych, osoby z zaburzeniami psychicznymi w naszym mieście mogłyby otrzymać komplementarną, fachową i zgodną z europejskimi standardami pomoc gminy. Aktualnie osoby niepełnosprawne w Bolesławcu mogą korzystać ze wsparcia Stowarzyszenia Osób Niepełnosprawnych, które zrzesza 290 członków, Bolesławieckiego Stowarzyszenia Rodziców Dzieci i Młodzieży Specjalnej Troski (46 osób), Związku Niewidomych (140 osób), Związku Diabetyków, Związku Emerytów i Rencistów (na dzień 31 grudnia 2004 r. liczył 965 członków), Związku Kombatantów i Osób Represjonowanych.

6) Przestępczość

Na podstawie informacji uzyskanych od Komendy Powiatowej Policji w Bolesławcu odnotowano następujące przestępstwa popełnione przez osoby nieletnie:

- 2005 r.- osoby nieletnie popełniły 89 czynów karalnych z 440 przestępstw,
- 2006 r.- osoby nieletnie popełniły 63 czynów karalnych z 387 przestępstw,
- 2007 r.- osoby nieletnie popełniły 128 czynów karalnych z 982 przestępstw,
- 2008 r. (I-XI)- osoby nieletnie popełniły 87 czynów karalnych z 753 przestępstw.

Najczęstszymi miejscami dokonywania czynów karalnych przez nieletnich były:

- Hipermarkety (Tesco, Hypernova – Carrefour, Biedronki – ul. Gałczyńskiego, Dolne Młyny),
- Tereny szkół oraz bezpośrednie ich sąsiedztwo (Gimnazjum nr 2 i 3, ZSB, ZSE),
- Ogródki działkowe – ul. Staroszkolna, Piastów.

W przypadku wykroczeń popełnionych na terenie miasta w szczególności wystąpiły:

- Spożywanie alkoholu w miejscu publicznym - najczęstsze miejsce popełnianych wykroczeń tego typu to: Park przy ul. Parkowej i Obrońców Helu, Rynek i ulice przyległe (zaplecza budynków), Prusa, Staszica,
- Wybryki nieobyczajne - teren całego miasta ze szczególnym uwzględnieniem dworca PKP, ul. Kaszubskiej, Kościuszki (domy socjalne), ul. Komuny Paryskiej,
- Zakłócanie porządku publicznego - teren całego miasta ze szczególnym uwzględnieniem ul. Gdańska (sąsiedztwo dyskoteki Imperium), Rynek, Komuny Pryskiej, Kościuszki (domy socjalne), osiedlePiastów – Jana Pawła II, Gałczyńskiego, oiedle 40lecia – ul. Kilinskiego, Starzyńskiego (bar Joker), place zabaw przy ul. Łukasiewicza, Staszica, Bielska, Tyrankiewiczów,
- Zniszczenie mienia - dworzec PKP, Asnyka, Łukaszewicza,
- Kradzież - Szkoły gimnazjalne, ZSB, markety, stacje CPN (Zgorzelecka, Spółdzielcza, Tysiąclecia)

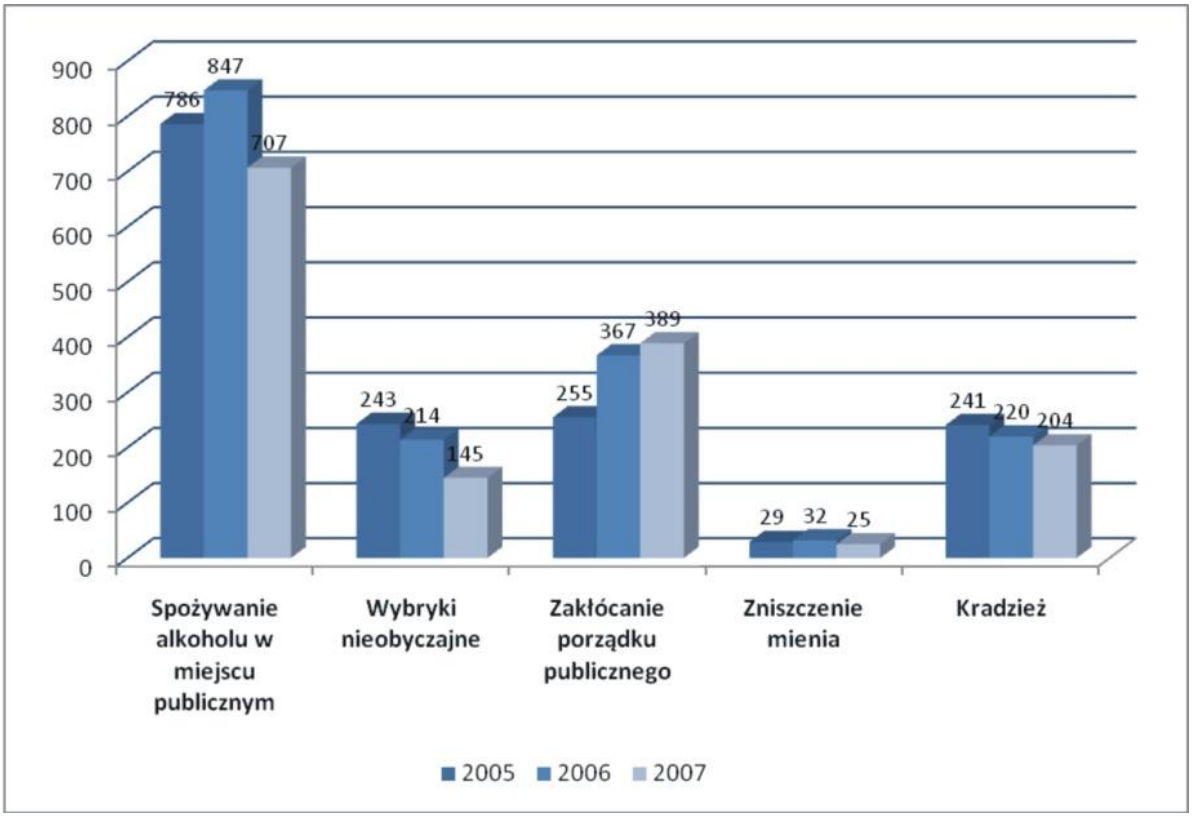

Wykres 6 Zestawienie liczby wykroczeń na lata 2005 - 2007 (wg danych Komendy Powiatowej Policji).

7) Bezpieczeństwo

Gmina Miejska Bolesławiec jest inicjatorem działań mających na celu podniesienie stopnia bezpieczeństwa w mieście. W dniu 27 października 2004 roku Rada Miasta Bolesławiec Uchwałą nr XXV/249/04 powołała Straż Miejską w Bolesławcu.

Obecnie szczególne znaczenie dla bezpieczeństwa mają dwa projekty:

- Budowa systemu monitoringu miasta,
- Finansowanie z budżetu miasta dodatkowych patroli policji.

Oprócz wymienionych działań z kasy miejskiej wspomagana jest również policja oraz straż miejska poprzez zakup i przekazywanie sprzętu. Na terenie miasta znajduje się Komenda Powiatowa Policji, Komenda Straży Miejskiej w Bolesławcu oraz Powiatowa Jednostka Państwowej Straży Pożarnej.

8) Edukacja - potrzeby infrastrukturalne

Pierwszym etapem procesu edukacyjnego jest w Polsce wychowanie przedszkolne, które obejmuje dzieci od trzeciego do szóstego roku życia. Realizację tego zadania powierzono gminom, jako podstawowym jednostkom samorządu terytorialnego. Miasto Bolesławiec realizuje to zadanie w oparciu o 7 miejskich przedszkoli publicznych i jedną filię przedszkola.

Obowiązkowym przygotowaniem przedszkolnym na dzień 31.12.2006 r. objętych jest 326 dzieci w wieku 6 lat.

Gmina Miejska Bolesławiec jest organem prowadzącym na terenie miasta dla szkół podstawowych i gimnazjów. Na terenie miasta znajduje się 5 szkół podstawowych, do których uczęszcza 2354 uczniów. Gmina Miejska prowadzi również 4 gimnazja, do których uczęszcza 1816 uczniów. W miejskich przedszkolach, szkołach podstawowych i gimnazjach zatrudnionych jest 451 nauczycieli (dane na koniec 2006 r.).

Zdecydowana większość kadry pedagogicznej w podstawówkach i gimnazjach ma wykształcenie wyższe i ciągle podnosi swoje umiejętności zawodowe. W szkołach podstawowych przypada 19,94 ucznia na nauczyciela a w gimnazjach 19,54. Są to niewiele gorsze statystyki w porównaniu ze średnią powiatową i wojewódzką. W mieście funkcjonują jeszcze dwa niepubliczne gimnazja.

W mieście Bolesławiec obok szkół szczebla podstawowego istnieją także szkoły, których organem prowadzącym jest powiat bolesławiecki. Powiat jako organ prowadzący kieruje 7 zespołami szkół i liceum ogólnokształcącym. Ogółem do szkół średnich uczęszcza 4251 uczniów z terenu powiatu i miasta (dane na koniec 2006 r.).

Na terenie miasta Bolesławiec funkcjonują dwa Zamiejscowe Ośrodki Dydaktyczne szkół wyższych: Uniwersytetu Ekonomicznego im. Oskara Langego we Wrocławiu - Wydział Gospodarki Regionalnej i Turystyki oraz Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie - Wydział Inżynierii Materiałowej i Ceramiki, Wydział Geologii, Geofizyki i Ochrony Środowiska oraz Wydział Inżynierii Mechanicznej i Robotyki. ZOD UE AGH rozpoczął działalność w roku 2004. Rok akademicki rozpoczęło na nim 75 studentów (źródło: wg danych Urzędu Miasta Bolesławiec opracowanych przez Wydział Społeczny).

9) Kultura

Działalność kulturalną na terenie miasta Bolesławca prowadzą głównie miejskie instytucje kultury, tj. Bolesławiecki Ośrodek Kultury (BOK), Miejska Biblioteka Publiczna i Muzeum Ceramiki, a ponadto: Młodzieżowy Dom Kultury, Dolnośląska

Biblioteka Pedagogiczna oddz. w Jeleniej Górze - filia Bolesławiec, Państwowa Szkoła Muzyczna I stopnia. Ponadto działalnością kulturalną w mieście zajmuje się Autorska Pracownia Muzyczna i Szkoła Gitary, Towarzystwo Miłośników Bolesławca, Bolesławieckie Stowarzyszenie Kolekcjonerów i Miłośników Historii Miasta Bolesławieckie, Towarzystwo Fotograficzne, Centrum Muzyczne „Arfik", Szkoła Muzyczna „Yamaha".

Wśród imprez kulturalnych szczególne miejsce ze względu na zakres oferty, czas trwania i liczbę uczestników zajmują "Dni Bolesławca" i „Bolesławieckie Święto Ceramiki". Pierwsza z imprez ma charakter powiatowy, druga charakter ogólnopolski. Oba przedsięwzięcia gromadzą ponad 50 tys. osób i trwają w sumie 6 dni. Do znanych w całym kraju imprez należy również impreza muzyczna „Blues nad Bobrem". Bolesławiecki Ośrodek Kultury organizuje również imprezy o charakterze międzynarodowym, jakimi są Festiwal Kultury Południowosłowiańskiej i Międzynarodowy Plener Ceramiczno Rzeźbiarski.

10)Sport i rekreacja

Na terenie Bolesławca z dofinansowania pochodzącego z budżetu miasta corocznie korzysta około 20 klubów sportowych, w których działa wiele sekcji. Część z klubów uczestniczy we współzawodnictwie sportowym organizowanym przez odpowiednie dla poszczególnych dyscyplin związki sportowe (krajowe i okręgowe). Kluby, w sekcjach których uczestniczy najwięcej osób to: TOP Bolesławiec (m.in. tenis stołowy, piłka siatkowa, piłka nożna, pływanie, rugby), Międzyszkolny Klub Sportowy „Bolesławia" (lekkoatletyka, koszykówka), Miejski Klub Sportowy „Bobrzanie" (piłka nożna). W mieście działają również Uczniowskie Kluby Sportowe.

Sportem masowym i organizacją imprez o charakterze od lokalnego do ogólnopolskiego zajmuje się w mieście Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji. Obecnie MOSiR jest samodzielną jednostką organizacyjną Gminy Miejskiej Bolesławiec i administruje następującymi obiektami:

- Bolesławieckim Parkiem Wodnym ORKA,
- Stadionem Miejskim,
- Ośrodkiem Wodno – Sportowym, który oprócz basenów odkrytych, boisk koszykówki, siatkówki, kortów tenisowych posiada pokoje gościnne, pole namiotowe i campingowe,
- Skateparkiem,
- Terenami sportowo-rekreacyjnymi na Osiedlu Kwiatowym oraz przy ul. Granicznej.

11)Identyfikacja problemów

Jak już wspomniano wcześniej podstawowym problemem miasta jest bezrobocie. Działania mające ograniczyć wielkość zjawiska stanowią absolutny priorytet dla władz Bolesławca. Działania mające ograniczyć bezrobocie można podzielić na dwa rodzaje:

- związane są z pozyskaniem nowych inwestorów i stworzeniem nowych miejsc pracy,
- związane z pomocą bezrobotnym w znalezieniu pracy.

Działania ukierunkowane na pozyskanie nowych inwestorów związane są przede wszystkim ze sferą infrastrukturalną i przygotowaniem atrakcyjnej oferty dla inwestora – o tym więcej napisane jest w rozdziale poświęconym infrastrukturze.

Zadaniem dla władz miasta jest zbudowanie wraz z partnerami systemu skutecznego wsparcia dla lokalnej przedsiębiorczości oraz dla osób poszukujących pracy w celu ograniczenia skali bezrobocia na terenie gminy.

Dla osiągnięcia takiego celu niezbędne jest współdziałanie z organizacjami zrzeszającymi pracodawców, przedsiębiorców oraz instytucjami zajmującymi się problematyką bezrobocia i wspierania przedsiębiorczości.

Do takich zadań należy funkcjonowanie w pełnym zakresie Centrum Wspierania Przedsiębiorczości, Gminnego Centrum Informacji, Punktu Doradczo - Konsultacyjnego, Bolesławieckiego Funduszu Poręczeń Kredytowych.

Drugim istotnym problemem jest podniesienie stopnia bezpieczeństwa w mieście. Oprócz zadań oddziaływujących bezpośrednio na bezpieczeństwo (np. budowa systemu monitoringu, wspieranie rzeczowe policji, powołanie Straży Miejskiej) konieczne jest podjęcie szeregu działań edukacyjno - prewencyjnych przy współudziale odpowiedzialnych za bezpieczeństwo instytucji.

Problemy związane z funkcjonowaniem szkół dotyczą przede wszystkim zadań związanych z infrastrukturą techniczną i zapleczem dydaktycznym. Budynki i inna infrastruktura edukacyjna wymagają gruntownej modernizacji by mogły spełniać w pełnym zakresie swoją rolę oraz by mogły zapewnić nauczanie na odpowiednim poziomie. Gruntownej modernizacji wymagają szkolne boiska sportowe, które w większości nie spełniają obecnie oczekiwanych wymogów. Dostosowanie bazy do zadań związanych z edukacją wymaga jej rozbudowy o nowe obiekty (sale gimnastyczne).

Zakres realizowanych w mieście zadań kulturalno-edukacyjnych oraz liczba potrzeb w tym zakresie uzasadnia podjęcie projektu przebudowy i rozbudowy istniejącego zaplecza (budynki, wyposażenie). Dla pełnego zrealizowania oczekiwań związanych z pełnym zaspokojeniem potrzeb kulturalno-edukacyjnych wspólnoty lokalnej rozpoczęto projekt pod nazwą Centrum Kulturalno- Edukacyjne w Bolesławcu, który podzielony jest na dwa etapy.

W skład I etapu projektu wchodzą dwa zadania:

- „Przebudowa budynku kina Forum",
- „Budowa Bolesławieckiego Ośrodka Kultury – Międzynarodowe Centrum Ceramiki".

W roku 2008 zakończono przebudowę kina Forum, która pozwoli, wspólnie z realizacją budowy BOK-u, na uzupełnienie oferty kulturalnej dla mieszkańców miasta. Przebudowany obiekt ma pełnić rolę nie tylko kina, ale również sali widowiskowej. W przebudowanym obiekcie zaplanowano umieszczenie stałej ekspozycji ceramiki bolesławieckiej. Znajdą się w nim również pomieszczenia przystosowane do organizowania wernisaży oraz innych działań artystycznych. Udostępnienie społeczności lokalnej wielofunkcyjnego obiektu ma bezpośredni wpływ na podniesienie atrakcyjności gospodarczej i inwestycyjnej miasta.

Budowa Bolesławieckiego Ośrodka Kultury – Międzynarodowe Centrum Ceramiki uzasadniona jest regionalnym znaczeniem planowanego obiektu. Nowo powstały budynek ma na celu nie tylko kontynuowanie dzisiejszej działalności BOK-u, ale również nadanie jej nowego wymiaru. Podstawą do nadania regionalnego znaczenia zadaniu jest powiązanie działalności BOK-u z ceramiką-czyli Bolesławieckim Produktem Regionalnym. Nowy BOK ma nawiązywać do tradycji ceramicznych poprzez prowadzenie działań związanych z edukacją artystyczną, promocją wydarzeń związanych z ceramiką (Międzynarodowy Plener Ceramiczno-Rzeźbiarski, Święto Ceramiki), produktów i twórców. Funkcjonowanie BOK-u już dziś jest bezpośrednio powiązane z działalnością Muzeum Ceramiki, funkcjonowaniem w Bolesławcu Wydziału Inżynierii Materiałowej i Ceramiki Akademii Górniczo- Hutniczej w Krakowie, miejscowymi twórcami czy istniejącymi firmami z branży ceramicznej. Założenia, jakie stanowią podstawę projektu, są zgodne ze Strategią Rozwoju Miasta Bolesławiec, Strategią Powiatu Bolesławieckiego czy założeniami Strategii Województwa Dolnośląskiego. Projekt powiązany jest również z założeniami Narodowej Strategii

Rozwoju Kultury na lata 2004 – 2013 i ma wymiar europejski w zakresie odnowy dziedzictwa kulturowego.

Bolesławiec turystycznie kojarzy się z ceramiką. Obecnie wszystkie punkty sprzedaży ceramiki bolesławieckiej znajdują się poza centrum, na peryferiach miasta. Z punktu widzenia promocji i reklamy, należałoby wprowadzić Bolesławiecki Produkt Lokalny w strefie Rynku Starego Miasta. Zdecydowanie podniosłoby to atrakcyjność turystyczną Bolesławca. W tym celu konieczne jest wprowadzenie w obszar Rynku Starego Miasta – firmowych sklepów ceramicznych, co pozwoli na stworzenie warunków do powstania kawiarenek i pubów ceramicznych, wprowadzenie do zasobów elementów wystroju budynków detali ceramicznych kojarzonych z Bolesławcem.

Niezbędne są również nakłady na infrastrukturę zaspokajającą potrzeby związane z rekreacją i sportem. Konieczna jest rozbudowa i gruntowna modernizacja istniejącej bazy, poprzez:

- budowę basenu miejskiego,
- kapitalny remont Centrum Odnowy Biologicznej przy ul. Zgorzeleckiej,
- remont OWS przy ul. Spacerowej.

3. SFERA GOSPODARKI

Sfera gospodarki jest trzecim bardzo ważnym elementem, który pozwala na analizę i określenie problemów najbardziej wpływających na rozwój gospodarczy Miasta Bolesławiec.

1) Główni pracodawcy

Rejon Bolesławca bogaty jest w złoża wysokiej jakości surowców do wyrobu ceramiki szlachetnej i budowlanej. Dostępność surowca spowodowała, że Bolesławiec stał się silnym ośrodkiem ceramicznym. W samym mieście oraz w najbliższej okolicy funkcjonuje kilkanaście zakładów produkcyjnych wytwarzających ceramikę nawiązującą do tradycyjnego wzornictwa ceramiki bolesławieckiej. Do największych z nich należą: Zakłady Ceramiczne „BOLESŁAWIEC" Sp. z o.o, Spółdzielnia Rękodzieła Artystycznego „Ceramika Artystyczna", Fabryka Naczyń Kamionkowych „MANUFAKTURA" Smoleński & Zwierz.

Oprócz wspomnianych zakładów ceramicznych, na terenie miasta funkcjonuje kilka dużych (jak na lokalne warunki) zakładów produkcyjnych. Spośród największych z nich należy wymienić: Bader Polska Sp. z o.o. (tapicerka samochodowa), Zehnder Polska Sp. z o.o. (grzejniki łazienkowe),"Gerresheimer Bolesławiec" S.A. Fabryka Materiałów Medycznych (materiały farmaceutyczne), IBF Polska Sp. z o.o. (materiały budowlane), Kopalnie Piaskowca S.A. (wydobycie i obróbka piaskowca).

2) Struktura podstawowych branż

Analizując dane statystyczne dotyczące podmiotów gospodarczych w mieście w latach 2002 – 2006, można zauważyć tendencję wzrostową liczby powstawania nowych podmiotów. Pozwala to wysunąć wniosek o ciągłym rozwoju Gminy Miejskiej Bolesławiec.

Według stanu na dzień 20 grudnia 2006 r. zarejestrowanych było 4612 podmiotów gospodarczych mających siedzibę na terenie miasta. W roku 2002 liczba ta wynosiła 3 800, co oznacza, że na przestrzeni czterech lat przybyło 812 podmiotów.

Według danych statystycznych dominującą sekcją Polskiej Klasyfikacji Działalności podmiotów gospodarczych mających siedzibę na terenie Bolesławca jest

handel hurtowy i detaliczny (sekcja G). W 2006 roku działalność handlową prowadziło 1316 podmiotów, co stanowiło ponad 30% wszystkich zarejestrowanych podmiotów i na przestrzeni lat 2002 - 2005 była to liczba stabilna, dopiero w roku 2006 zanotowano niewielki spadek (Wykres 7,Tab. 19).

Znaczny odsetek – około 25%, stanowią podmioty związane z obsługą nieruchomości, wynajmem i usługami związanymi z prowadzeniem działalności gospodarczej (sekcja K; w 2006 r. – 1182 zarejestrowanych podmiotów). W 2004 roku zarejestrowano dwukrotny wzrost podmiotów w tej sekcji. Dynamiczny wzrost można również zauważyć w sekcji rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo (sekcja A). Liczba zarejestrowanych podmiotów wzrosła z 49 w 2003 roku do 442 w 2004 i dalej do 471 w 2006 roku. Przystąpienie Polski do Unii Europejskiej wprowadziło możliwość korzystania z dopłat do gruntów rolnych, co było prawdopodobnie przyczyną tak znaczącej zmiany w tej sekcji.

Kolejno następują podmioty związane z prowadzeniem działalności usługowej komunalnej (sekcja O) – 6% ogółu zarejestrowanych podmiotów, z budownictwem (sekcja F) – 5,8%, z sekcją przetwórstwa przemysłowego (sekcja D) – 5,7% oraz z sekcją transportu, gospodarki magazynowej i łączności (sekcja I) – 5%.

Liczba podmiotów mających siedzibę na terenie Bolesławca, prowadzących działalność w pozostałych sekcjach Polskiej Klasyfikacji Działalności ma niewielki udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych podmiotów gospodarczych. Zalicza się do nich:

- sekcja B – Rybactwo – 1 podmiot,
- sekcja C – Górnictwo – 10 podmiotów,
- sekcja H - Hotele i restauracje - 94 podmioty,
- sekcja J – Pośrednictwo finansowe – 145 podmioty,
- sekcja L - Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenia zdrowotne – 16 podmiotów,
- sekcja M – Edukacja – 118 podmiotów,
- sekcja O - Ochrona zdrowia i pomoc społeczna – 217 podmiotów.

Następnymi formami prowadzenia działalności, mającymi wpływ na ogólną liczbę zarejestrowanych podmiotów mających siedzibę na terenie Gminy Miejskiej Bolesławiec, są spółki cywilne, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz spółki jawne. Na przestrzeni czterech lat liczba tych podmiotów kształtowała się mniej więcej na tym samym poziomie i nie odnotowano znaczących zmian w ich ilości. Obecnie spółki cywilne stanowią 7% wszystkich zarejestrowanych podmiotów, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością 3,2%, a spółki jawne 0,8%. Tab. 20 przedstawia podmioty zarejestrowane w krajowym rejestrze urzędowym podmiotów gospodarki narodowej REGON, mające siedzibę na terenie Gminy Miejskiej Bolesławiec, w podziale na szczególną formę. W zestawieniu tym widać, że znacznie dominują podmioty bez szczególnej formy prawnej (osoby fizyczne). W 2002 roku było zarejestrowanych 3067 podmiotów prowadzących działalność w tej formie. W ciągu czterech lat nastąpił przyrost o ponad 32% i w 2005 roku liczba ta wzrosła do 3571 podmiotów. Stanowiło to ponad 70% wszystkich zarejestrowanych podmiotów.

Kolejną znaczącą formą prawną są wspólnoty mieszkaniowe. W 2002 roku była to niewielka liczba w stosunku do wszystkich zarejestrowanych podmiotów i wynosiła 15. W 2004 roku nastąpił duży wzrost do 639 podmiotów. Spowodowane to było zmianą sposobu administrowania budynkami wspólnot mieszkaniowych zarządzanych przez Miejski Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Bolesławcu. W 2005 roku wspólnoty mieszkaniowe stanowiły ponad 13% wszystkich zarejestrowanych w tej kategorii podmiotów.

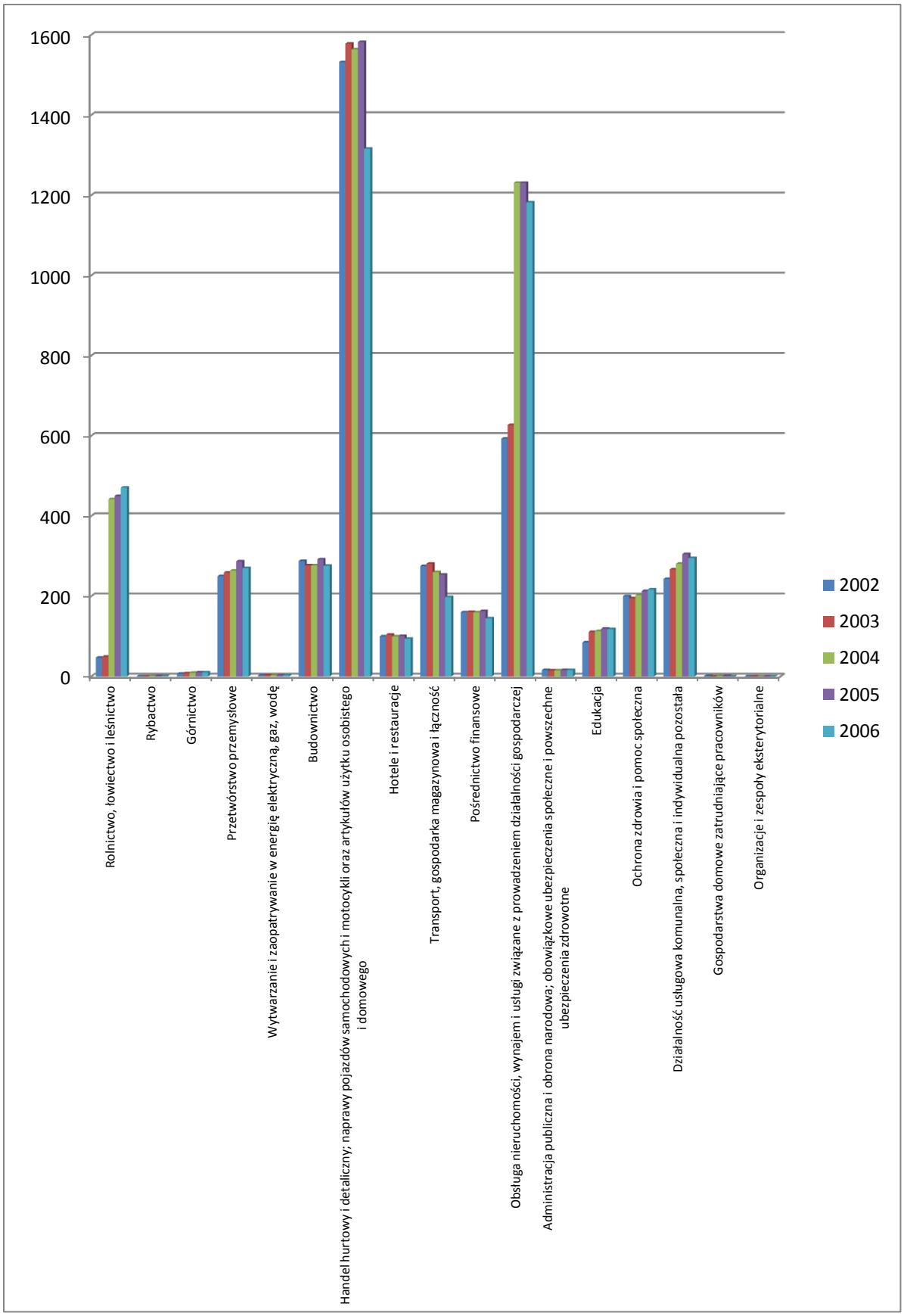

Wykres 7 Liczba podmiotów zarejestrowane w krajowym rejestrze urzędowym podmiotów gospodarki narodowej REGON, mające siedzibę na terenie Gminy Miejskiej Bolesławiec, w podziale na sekcje Polskiej Klasyfikacji Działalności (źródło: Wydział Rozwoju i Promocji Urzędu Miast)

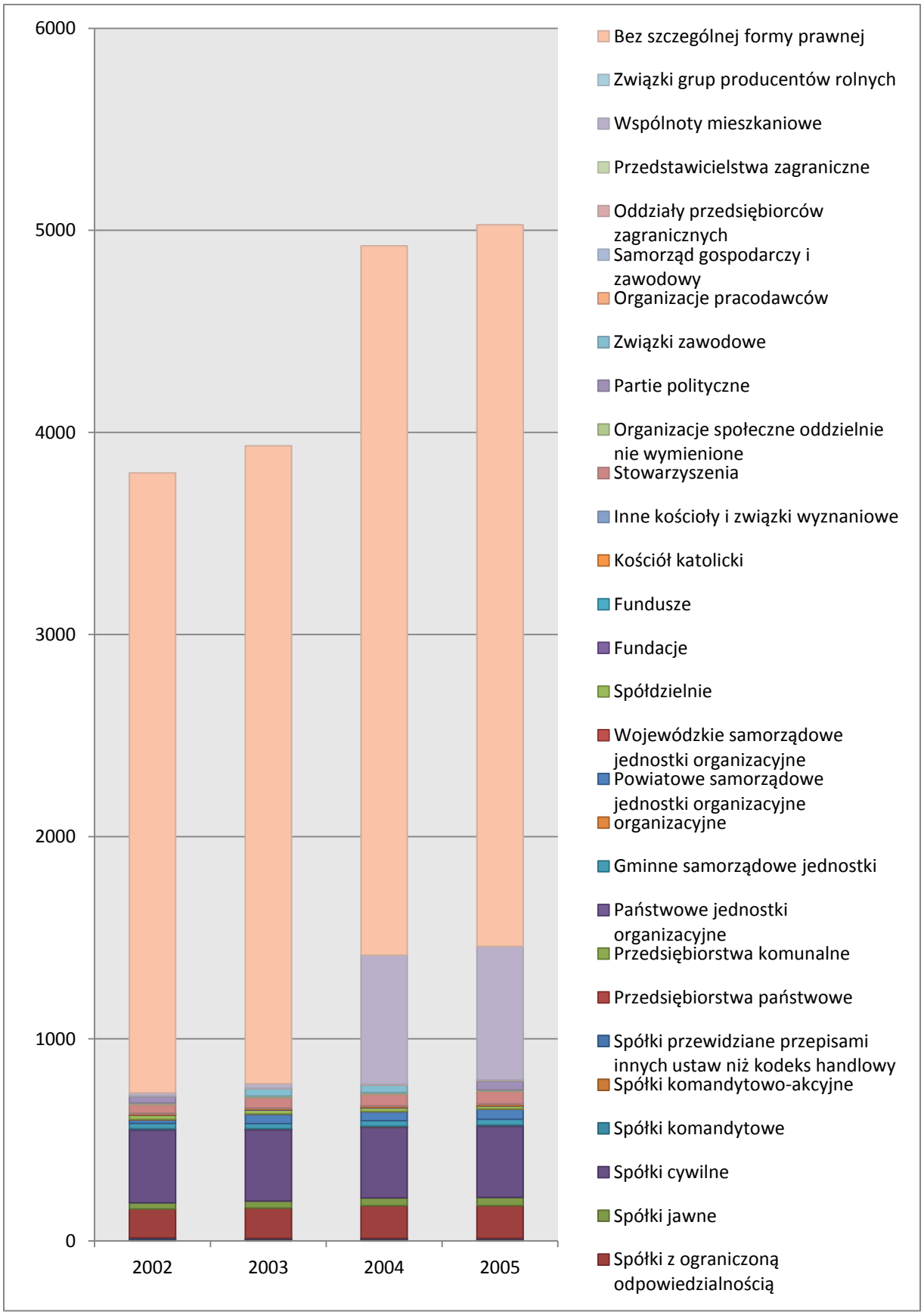

Wykres 8 Liczba podmiotów zarejestrowane w krajowym rejestrze urzędowym podmiotów gospodarki narodowej REGON, mające siedzibę na terenie Gminy Miejskiej Bolesławiec, w podziale na szczególną formę prawną (Źródło: Wydział Rozwoju i Promocji Urzędu Miasta Bolesławiec).

3) Identyfikacja problemów

Na obszarze miasta Bolesławiec istnieją w pełni uzbrojone obszary inwestycyjne tzw. Bolesławiecka Strefa Aktywności Gospodarczej o powierzchni prawie 110 ha, powołana uchwałą Rady Miasta Bolesławiec Nr XXXVIII/370/05 z dnia 31 sierpnia 2005 r. Obszary te przeznaczone są w planie zagospodarowania przestrzennego na prowadzenie szeroko pojętej działalności gospodarczej. Obszar Strefy położony jest w pobliżu budowanego węzła autostradowego oraz sieci kolejowej (Rys. 2).

Rys. 2 Bolesławiecka Strefa Aktywności Gospodarczej

Najważniejszym czynnikiem dla rozwoju gospodarczego oraz zwalczania bezrobocia w Bolesławcu, jest pozyskanie dużych inwestorów zdecydowanych na zaangażowanie pokaźnych kwot na terenie gminy. Sprzyjającym temu czynnikiem jest utworzenie na obszarze miasta podstrefy Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej INVEST - PARK (Dz. U. nr 236 poz. 1705 z dn. 05.12.2006r.).

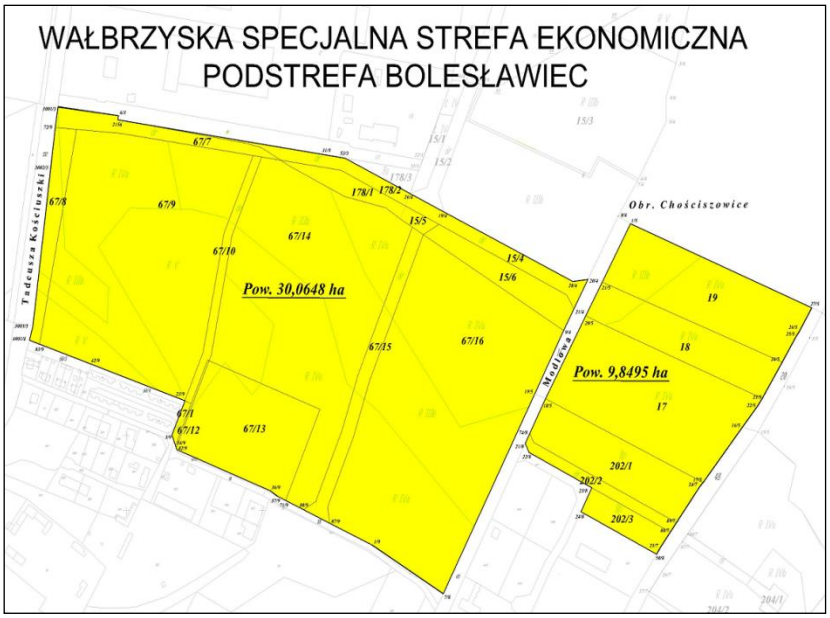

Rys. 3 Wałbrzyska Specjalna strefa Ekonomiczna – Podstrefa Bolesławiec.

W celu kompleksowego i pełnego podejścia do problemu potrzebne jest jednak podjęcie szeregu dodatkowych ściśle powiązanych ze sobą działań. Wśród nich należy wymienić: wprowadzenie systemu ulg i zwolnień podatkowych, pomoc publiczną w postaci zwolnień z podatku od nieruchomości, wsparcie merytoryczne podczas rozmów, negocjacji i procesu inwestycyjnego oraz prowadzenie akcji promującej tereny przeznaczone pod wysokokapitałowe inwestycje.

Problematyka rozwoju gospodarczego miasta ściśle powiązana jest ze sferą odnowienia i rozbudowy infrastruktury technicznej w mieście.

Obecnie w mieście Bolesławiec funkcjonują instrumenty wspierające wzrost lokalnej przedsiębiorczości oraz umożliwiające pozyskanie nowych, dużych inwestorów:

- Centrum Wspierania Przedsiębiorczości,
- Bolesławiecki Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o.

Perspektywa i stabilność funkcjonowania tego typu instytucji wymaga nie tylko wsparcia finansowego, ale również zbudowania odpowiedniego zaplecza merytorycznego. Możliwe do osiągnięcia jest to poprzez czynne zaangażowanie do tego typu zadań podmiotów i organizacji zewnętrznych, których profil działania skupia się na rozpowszechnianiu informacji gospodarczych oraz wspieraniu inicjatyw na rzecz rozwoju przedsiębiorczości. Grupę tą powinny tworzyć stowarzyszenia i związki przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, Powiatowy Urząd Pracy oraz placówki oświatowe.

Na podstawie danych przytoczonych w niniejszym opracowaniu zostały określone elementy sprzyjające rozwojowi i aktywizacji miasta, do których należą między innymi:

- atrakcyjne położenie miasta w pobliżu istniejącej autostrady A18 i będącego w trakcie realizacji odcinka autostrady A4 Zgorzelec - Krzyżowa,
- miasto jest ważnym ośrodkiem o funkcjach ponadlokalnych, o bogato rozwiniętych funkcjach społeczno-gospodarczych, jest siedzibą powiatu bolesławieckiego,
- pełne uzbrojenie miasta w sieci i urządzenia infrastruktury technicznej oraz istniejące rezerwy zaopatrzenia miasta w poszczególne media,
- rozwiązana gospodarka odpadami i ściekami,
- przebudowany układ komunikacyjny miasta, odciążający ruch w centrum miasta,
- istniejący system terenów zielonych, na który składają się tereny lasów, parków, plantów miejskich, ogrodów działkowych, terenów zieleni nieurządzonej wzdłuż rzeki Bóbr oraz części terenów otwartych,
- czytelny układ urbanistyczny miasta, wyodrębniający część zabytkową miasta,
- wyodrębnienie części przemysłowej miasta, zlokalizowanej poprawnie pod względem przestrzennym i geograficznym.

oraz elementy utrudniające, usztywniające lub blokujące rozwój miasta, takie jak:

- dolina Bobru wraz ze strefą zalewową, wykluczającą wprowadzenie nowych inwestycji na w/w terenie,
- tereny lasów w części południowej miasta, stanowiące naturalną granicę rozwoju miasta,
- tereny zamknięte, zajmujące znaczne powierzchnie w części południowej miasta,
- rzeka Bóbr dzieląca trwale miasto na dwie części, z istniejącymi tylko dwoma mostami w ciągu ul. Zgorzeleckiej i ul. Mostowej,
- istniejące linie energetyczne 110 kV, gazociąg wysokiego i podwyższonego ciśnienia ze strefami wyłączonymi spod zabudowy,

- wymagające rozbudowy i modernizacji istniejące sieci kanalizacji ogólnospławnej,
- brak rozdziału kanalizacji ogólnospławnej na sanitarną i deszczową,
- wysokiej klasy grunty rolne, o wysokiej bonitacji, posiadające zgodę na zmianę użytkowania w części przemysłowej miasta, podnoszące znacznie koszty wyłączenia z użytkowania rolnego,
- brak niezainwestowanych, atrakcyjnych terenów komunalnych, w części przemysłowej miasta i wzdłuż głównych tras komunikacyjnych,
- brak nowych, ogólnodostępnych obiektów i urządzeń sportowych, takich jak: kryty basen, lodowisko, hala sportowa.

Założenia rewitalizacji

1. CEL PROGRAMU

Rewitalizacja powinna być rozumiana jako proces przemian przestrzennych, społecznych i ekonomicznych w wyodrębnionych częściach miasta, przyczyniający się do poprawy jakości życia mieszkańców, przywrócenia ładu przestrzennego, do ożywienia gospodarczego, likwidacji bezrobocia i odbudowy więzi społecznych. Należy podkreślić kompleksowość i interdyscyplinarny charakter rewitalizacji. Tym walorom towarzyszą specyficzne właściwości – wieloletni okres realizacji programu rewitalizacji, potrzeba ciągłego monitorowania i aktualizacji, partycypacja społeczna we wszystkich etapach prowadzenia programu rewitalizacji, konieczność pozyskiwania różnorodnych publicznych i prywatnych źródeł finansowania programów. Dla zrealizowania takich działań konieczne jest nie tylko pozyskanie środków finansowych, ale również pozyskanie partnerów – instytucjonalnych czy też prywatnych.

2. OKRES PLANOWANIA

Ze względu na wielość dokumentów planistycznych dotyczących rozwoju miasta Bolesławiec (np. Strategia Rozwoju Miasta Bolesławiec, dokumenty dotyczące gospodarki przestrzennej miasta, Wieloletni Program Inwestycyjny itp.), które częściowo pokrywają się zakresem normowania z LPR miasta Bolesławiec przyjęto konieczność zgodności terminu realizowania poszczególnych zadań z tymi dokumentami. Podstawowym okresem ważności LPR jest rok 2013, co wynika z zakresu obowiązywania Wieloletniego Programu Inwestycyjnego miasta Bolesławiec na lata 2009- 2013, duża część zadań wpisanych do WPI dotyczy rewitalizowanych obszarów.

Wskazanie najbardziej zdegradowanych obszarów miasta Bolesławiec

1. METODY ANALIZY I PRZEDSTAWIANIA DANYCH

Dla potrzeb opracowania wykorzystano program ArcView9.1 firmy ESRI *(Environmental Systems Research Institute*). Program ten dostarcza szereg narzędzi, za pomocą, których można badać i wizualizować nasilenie zjawisk. Każde z nich cechuje się innym sposobem przeliczania danych oraz przedstawieniem wyników. W opracowaniu zastosowano dwie równoległe techniki badania i wizualizacji, dzięki nim zwiększono możliwości interpretacji wyników, a mianowicie:

- zgeneralizowany obraz gęstości zjawisk,
- analizę na jednostkach urbanistycznych.

Za pomocą każdej metody niezależnie wyznaczony został obszar (lub obszary) o największej intensyfikacji procesów degradacji społecznej. Należy dodać, że analizy przestrzenne zostały przeprowadzone na danych, które to umożliwiały, czyli forma uzyskanych informacji dawała możliwość przetworzenia i przestrzennego odwzorowania.

Wszystkie wskaźniki oraz analizy zostały wyliczone dla danych z roku 2006 (tab. 2 str. 69).

Zgeneralizowany obraz zjawisk

Jest to proces, w którym program zlicza w zadanym promieniu określone wartości dla obiektów. W wyniku powstaje GRID, czyli raster w postaci tablicy pikseli (regularnych siatek punktów, celi). Każdy piksel zawiera dane, ich liczba w jednostce długości to jednocześnie parametr rozdzielczości. W opracowaniu do każdej celi przypisana jest zsumowana wartość zjawiska przypadająca na jednostkę kwadratową obszaru. Program daje możliwości wyboru sposobu wyliczania i uśredniania, w opracowaniu zastosowano zliczanie gęstości punktów z zastosowaniem funkcji Kernel, która powoduje wygładzenie obrazu oraz odrzucenie lokalnych przekłamań, a także szerokie możliwości analizy wizualnej i generalizacji przedstawionych zjawisk.

Powyższa metoda posłużyła do wstępnej prezentacji zgromadzonych zasobów, jako tło do pokazania innych grup obiektów oraz do wstępnej identyfikacji obszarów, na których kumulują zjawiska niepożądane (bezrobocie, wysoki poziom przestępczości, wysoki wskaźnik ubóstwa).

We wszystkich analizach zastosowano promień zliczania 100m, co, biorąc pod uwagę wielkość miasta, dało dość duże uśrednienie. Skutkiem ubocznym stało się częściowe rozmycie wyników, jednak zastosowanie mniejszego promienia powodowało zbytnie uszczegółowienie rysunków i utrudniało ich interpretację.

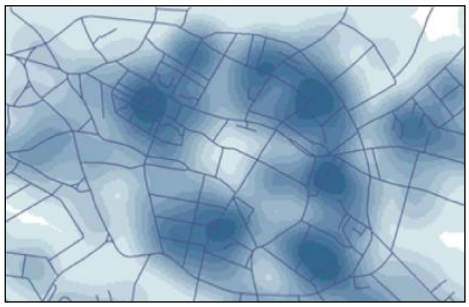

Rys. 4 Zgeneralizowany obraz zjawisk.

Zliczanie w jednostkach urbanistycznych

Technikę tę zastosowano w celu zbadania zjawisk dla reprezentatywnych obszarów o zbliżonym sposobie zagospodarowania. W wyniku czego możliwe były zarówno analizy uwzględniające charakter jednostek, jak analizy prowadzące do wskazania miejsc problemowych na terenie określonych zespołów zabudowy.

Jednostki urbanistyczne wydzielono przez podział miejskich terenów mieszkaniowych na jednorodne obszary, gdzie ponad 90% stanowią obiekty według określonych kryteriów:

- architektura budynków,
- czas powstania,
- układ zabudowy.

W wyniku tego powstały 84 odrębne jednostki, dla których przeprowadzono dokładne analizy. Na Rys. 6 i Rys. 7 przedstawiono ogólną charakterystykę wydzielonych jednostek urbanistycznych oraz ich strukturę wiekową.

Dokładny podział graficzny jednostek znajduje sie w Załączniku nr 1, natomiast opis i charakterystykę zawiera Tab. 21. W tabeli uwzględniono także wydajność energetyczną budynków.

Rys. 5 Analiza zjawisk w jednostkach urbanistycznych.

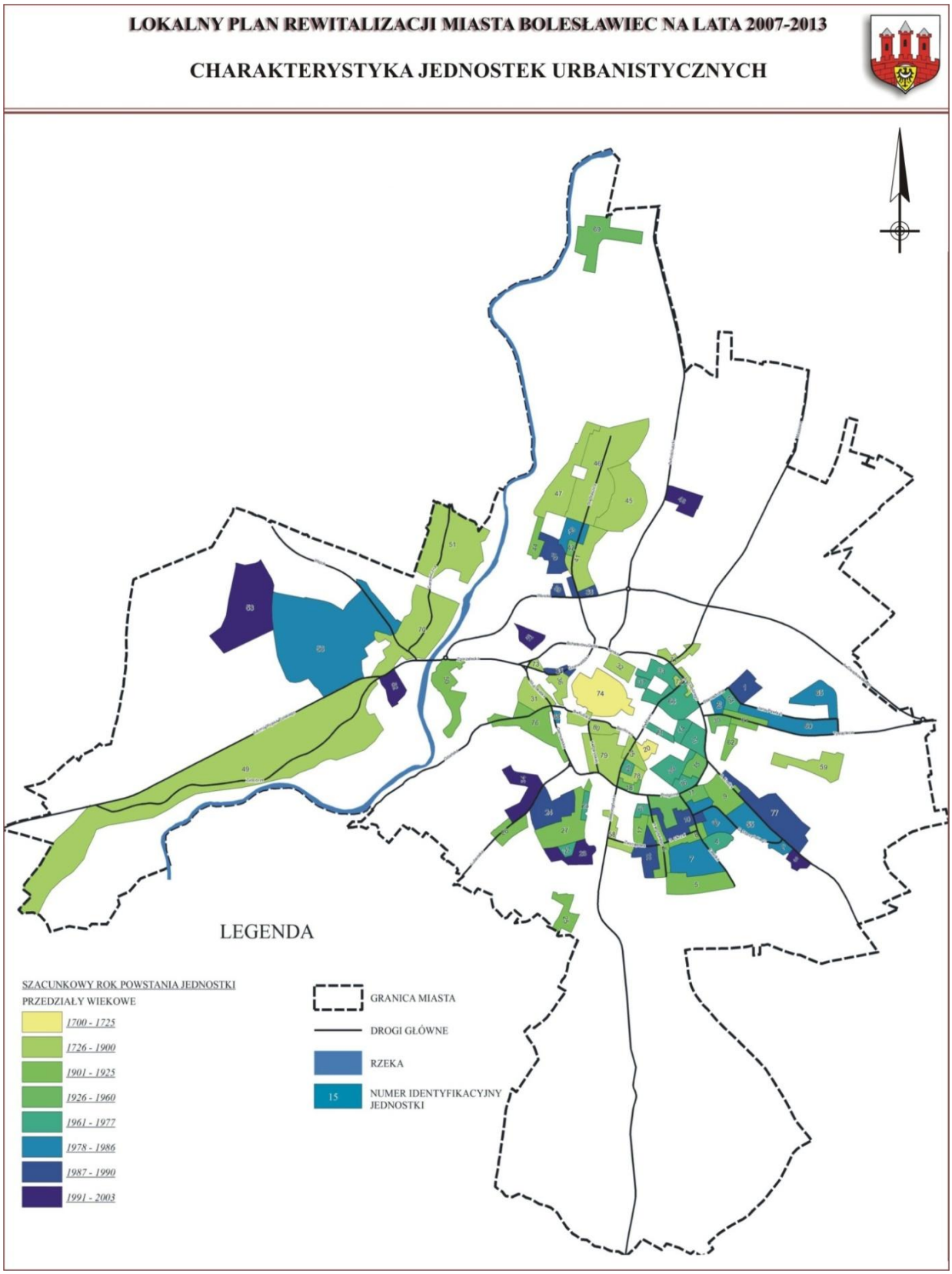

Rys. 6 Struktura wiekowa jednostek urbanistycznych.

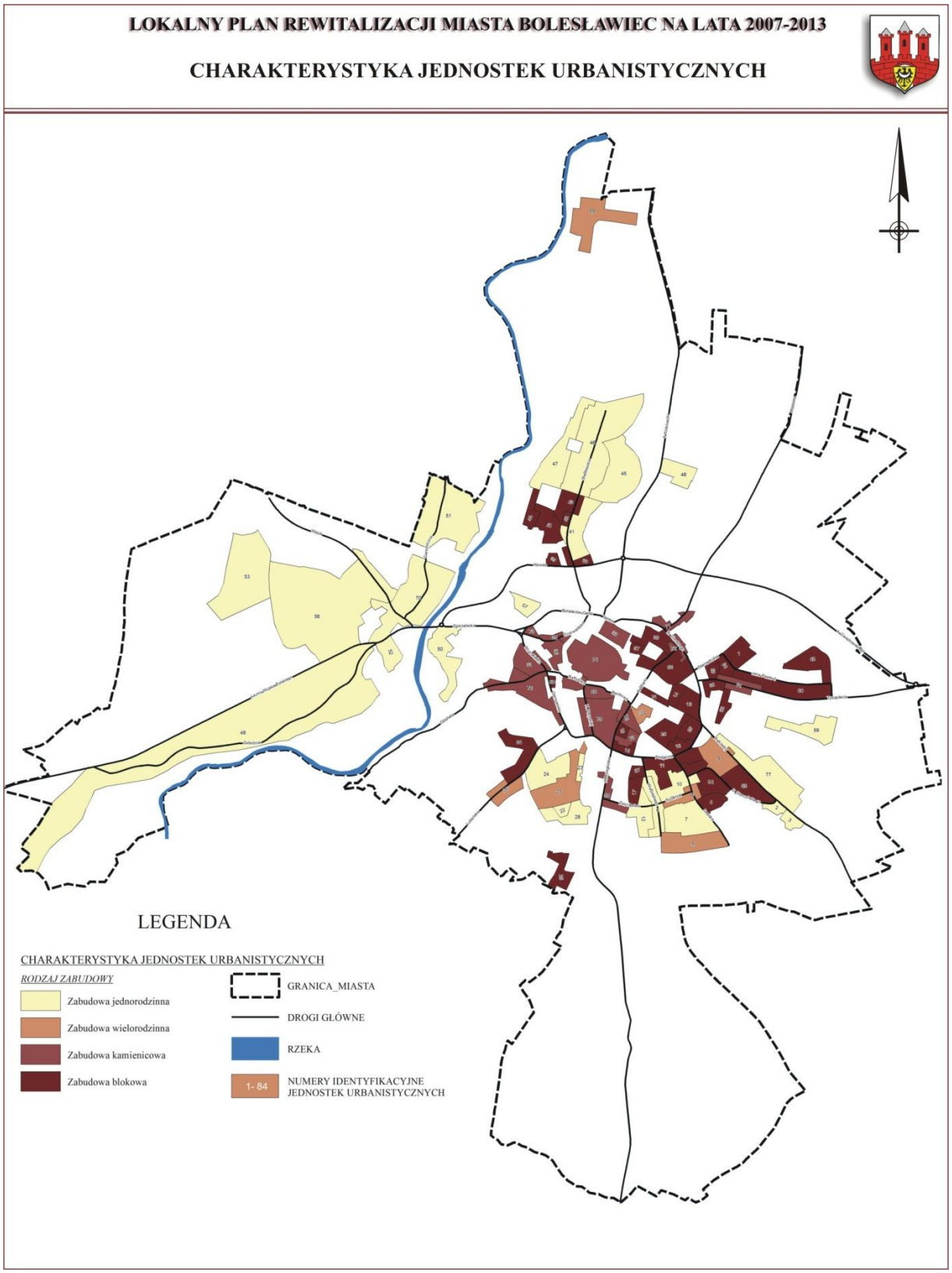

Rys. 7 Charakterystyka jednostek urbanistycznych.

2. ANALIZA DANYCH

Obszar wsparcia przeznaczony do rewitalizacji, wyznaczono na podstawie kryteriów opisanych w art. 47 Roz. (WE) 1828/2006:

a) czterech kryteriów spośród wymienionych w lit. a) - h), tj.:

- poziom długotrwałego bezrobocia (liczba osób bezrobotnych poszukujących pracy 13 miesięcy i dłużej),
- poziom ubóstwa i wykluczenia (liczba osób korzystająca z zasiłków pomocy społecznej),
- niekorzystne trendy demograficzne,
- poziom przestępczości i wykroczeń (ilość przestępstw i wykroczeń stwierdzonych nie obejmujących zdarzeń drogowych oraz przestępstw gospodarczych z uwzględnieniem czynów karalnych osób nieletnich, tj. do 17-tego roku życia).

b) jednego kryterium spośród wymienionych w lit. i)-j), tj.: poziom wydajności energetycznej budynków.

c) innych kryteriów, tj. poziom gęstości zaludnienia.

Wszystkie dane dotyczące zasiłków wypłacanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (na dzień 15 maja 2007 roku) odnoszą się do punktów adresowych i przedstawiają ilość osób pobierających zasiłki, osób, które przedstawiły zaświadczenie o niepełnosprawności oraz liczbę dzieci, na które pobierany jest zasiłek. Dane zawierają także niepełne informacje na temat wykształcenia osób, które składały podanie o zasiłek, jednak bez informacji o pozostałych członkach rodziny.

1) Poziom ubóstwa i wykluczenia (kryterium a)

Dane dotyczące zasiłków wypłacanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej odnosiły się do punktów adresowych i przedstawiały ilość osób pobierających zasiłki, osób, które przedstawiły zaświadczenie o niepełnosprawności oraz liczba dzieci, na które pobierany jest zasiłek. Dane zawierały także niepełne informacje na temat wykształcenia osób, które składały podanie o zasiłek, jednak bez informacji o pozostałych członkach rodziny.

Największą grupę wśród osób korzystających ze świadczeń socjalnych mają osoby z wykształceniem podstawowym (Wykres 9), następnie z zasadniczym zawodowym, na trzecim miejscu z wykształceniem ogólnokształcącym.

Największe zagęszczenie zjawiska liczone na jednostkę powierzchni, rozkłada się w dwóch punktach centrum miasta: w rejonie ul. A. Mickiewicza – jedn. 32 oraz ul. K. Miarki – jedn. 75. Jest to zastanawiające, ponieważ są to zespoły zabudowy śródmiejskiej średniej intensywności. Natomiast jeżeli chodzi o udział w populacji mieszkańców, to najwyższe wartości występują na osiedlach przy ul. T. Kościuszki oraz przy ul. Granicznej, gdzie wartości dochodzą do 85% populacji. Bardzo wysokie wskaźniki występują także w Centrum Miasta, głównie na osiedlach przy ul. Gdańskiej i Warszawskiej (jedn.76), ul. Wł. Łokietka (jedn.31), ul. Piaskowej (jedn.36), ul. Komuny Paryskiej (jedn. 79), ul. Kaszubskiej (jedn.74) ul. A. Mickiewicza (jedn.32), al. Wojska Polskiego (jedn. 67) oraz na terenie zabudowy jednorodzinnej przy ul. St. Okrzei (jedn.8).

Jeżeli chodzi o osoby korzystające ze świadczeń socjalnych, to zbadano także zagęszczenie osób niepełnosprawnych i dzieci, będących w tej grupie. Okazało się, że największe zagęszczenie dzieci występuje przy ul. Gdańskiej, natomiast osób niepełnosprawnych w Centrum (Rynek) i przy ul. K. Miarki, A. Mickiewicza, Bielskiej i J. Kilińskiego.

Wnioski

Po analizie powyższego problemu, wydaje się, że w mieście występują dwa obszary problemowe. Pierwszy to osiedla jedno i wielorodzinne przy ulicach T. Kościuszki i ul. Granicznej, na których terenie nie występuje duże zagęszczenie mieszkańców, jednak wysoki procent osób korzystających ze świadczeń socjalnych osiągający 85% populacji. Wydaje się, że są to obszary wymagające rewitalizacji. Drugi obszar to tereny Centrum i Śródmieścia, głównie na terenach zabytkowej zabudowy, gdzie z kolei występuje bardzo wysokie zagęszczenie zjawiska przypadające na jednostkę powierzchni oraz wysoki wskaźnik udziału w populacji.

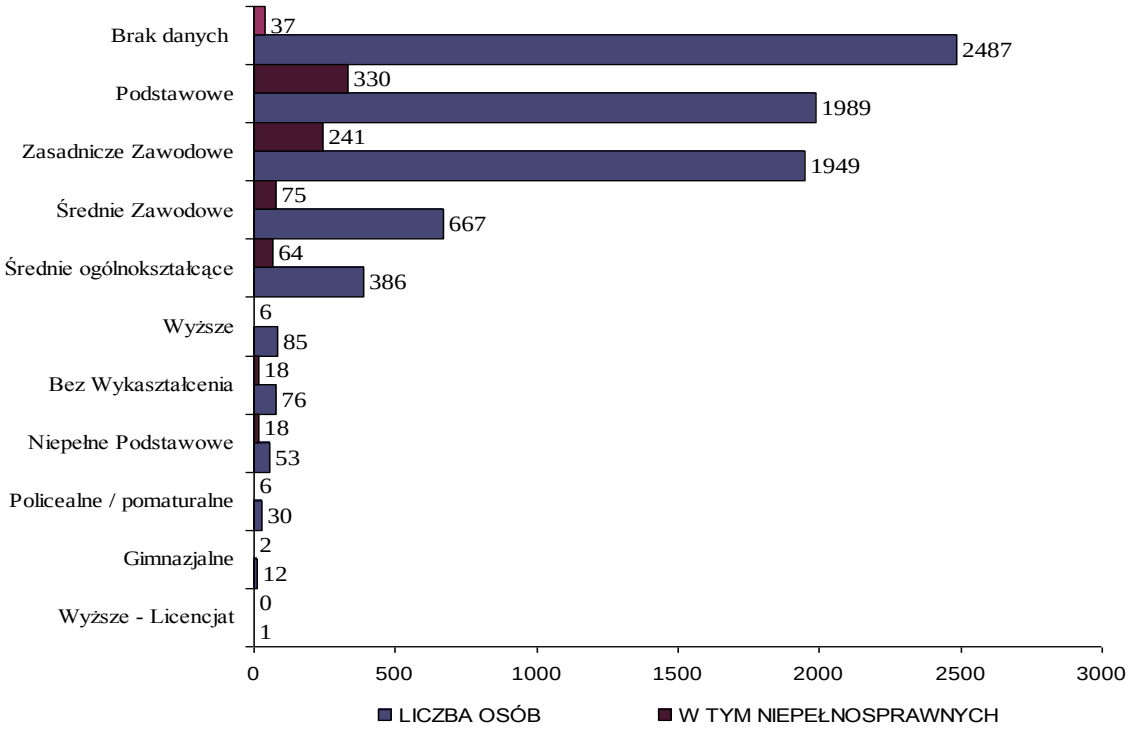

Wykres 9 Liczba osób korzystających ze świadczeń socjalnych wg wykształcenia, w tym osoby niepełnosprawne.

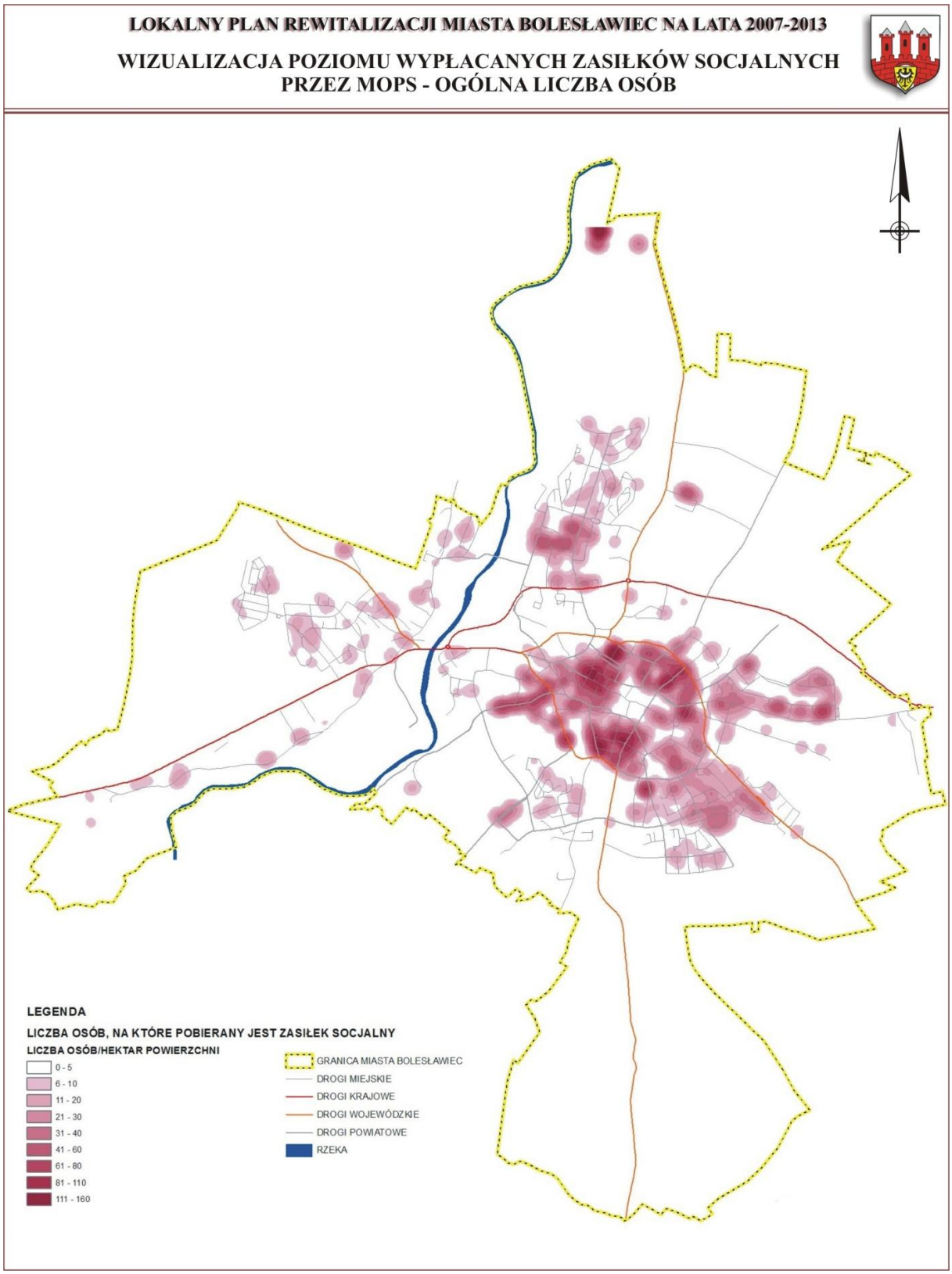

Rys. 8 Wizualizacja poziomu wypłaconych zasiłków socjalnych przez MOPS – ogólna liczba osób.

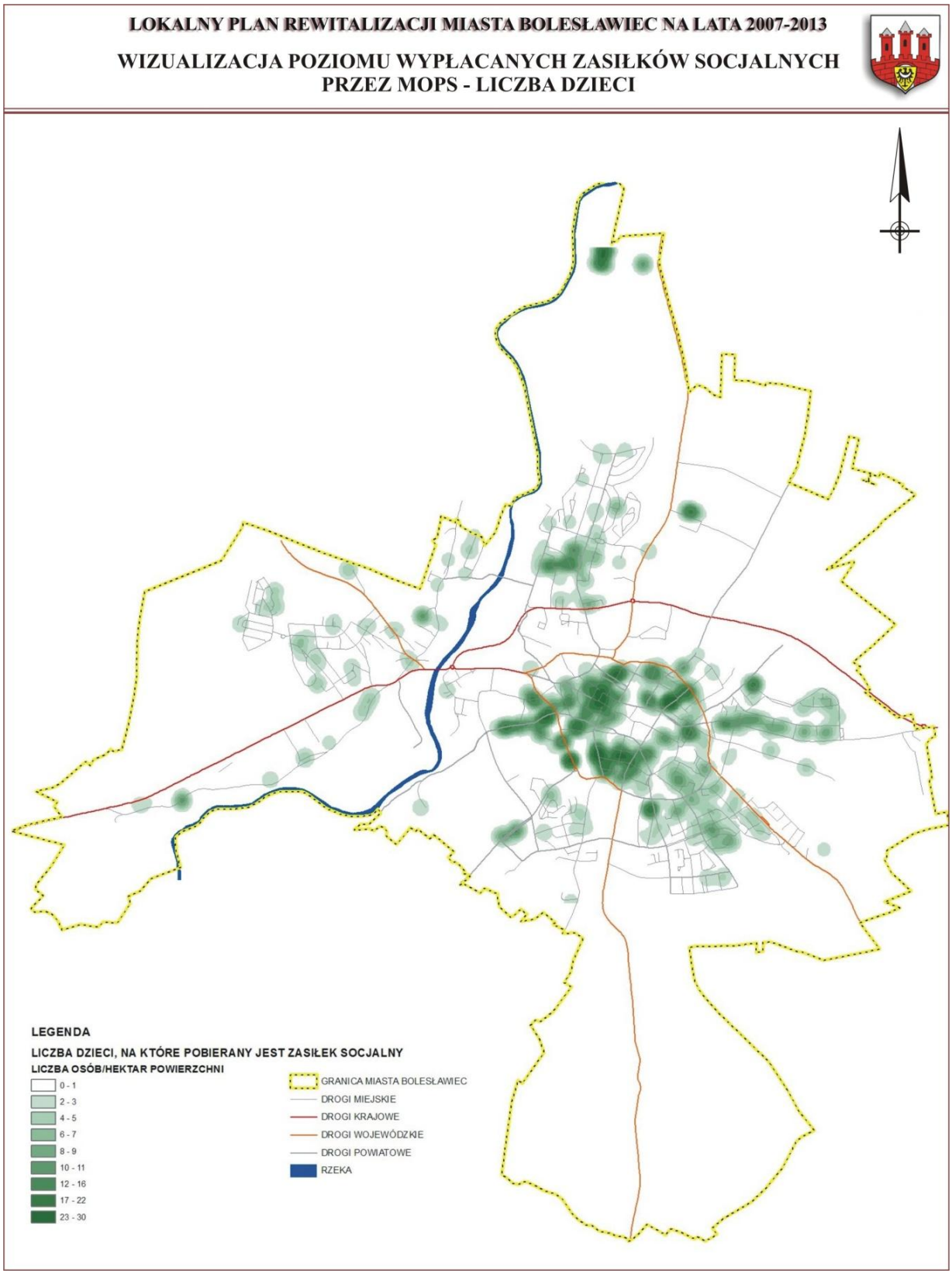

Rys. 9 Wizualizacja poziomu wypłacanych zasiłków socjalnych przez MOPS w mieście Bolesławiec - liczba dzieci.

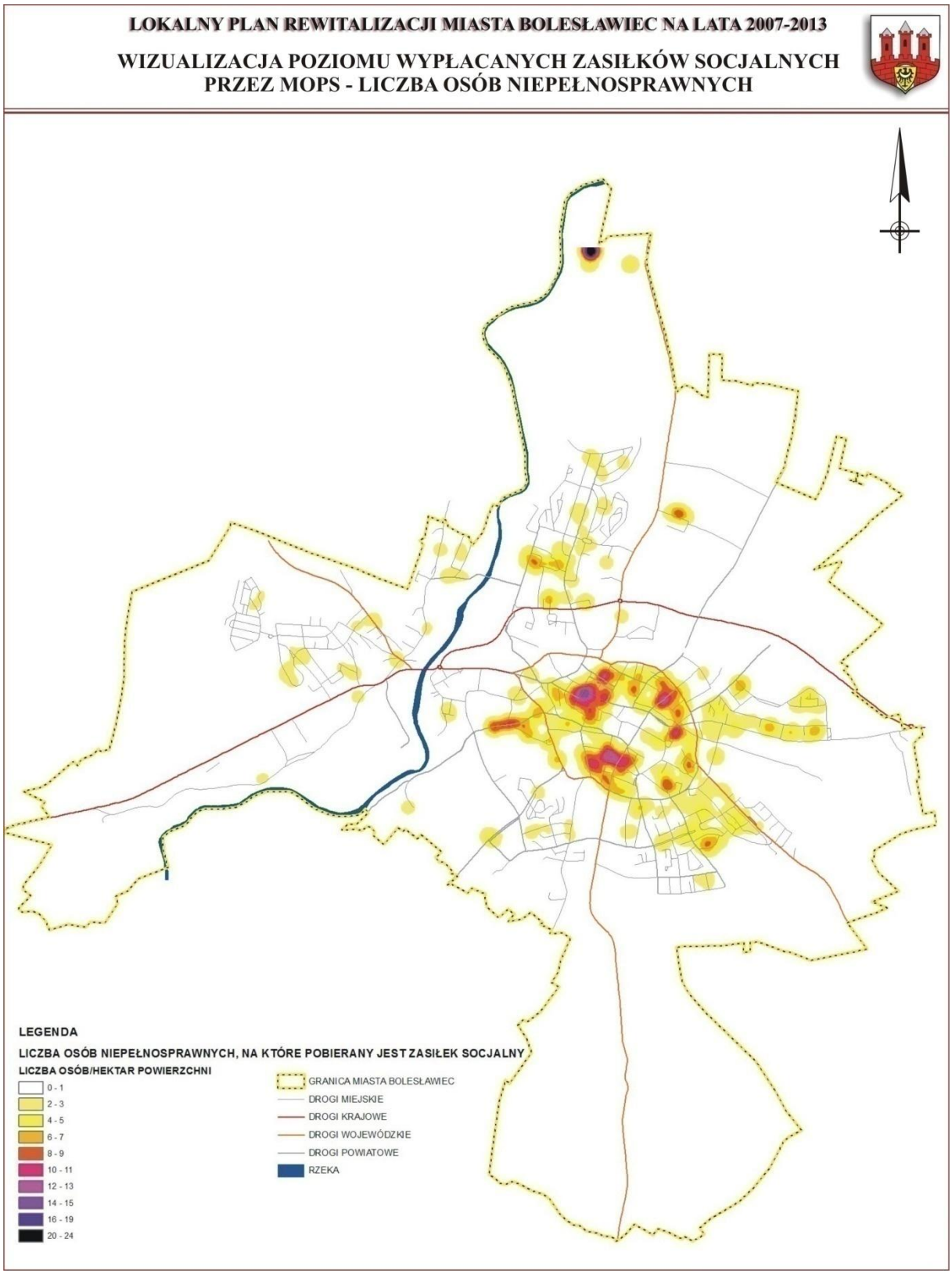

Rys. 10 Procentowy udział osób pobierających zasiłki z MOPS w populacji mieszkańców jednostek oraz liczby osób niepełnosprawnych będących w tej grupie.

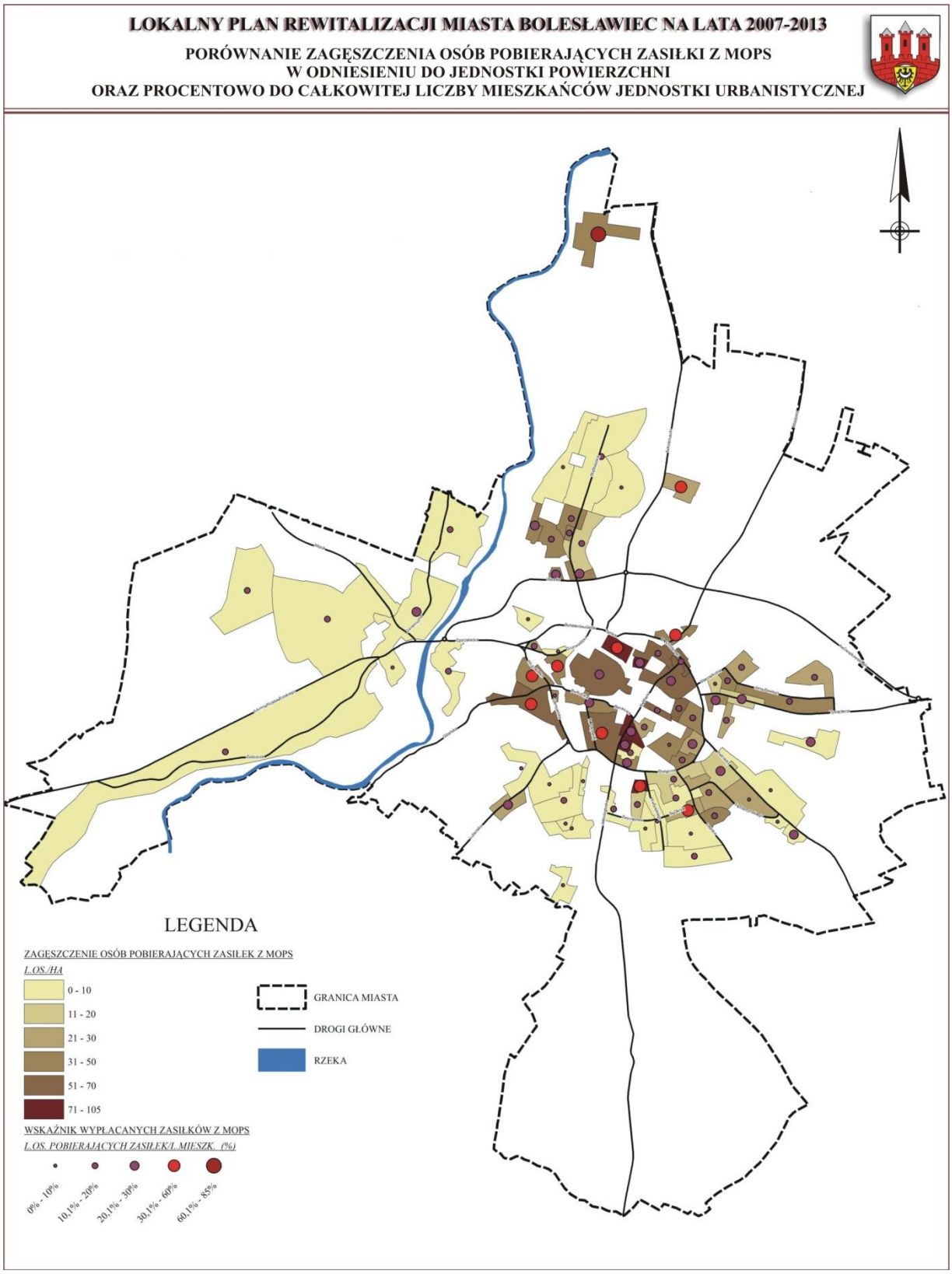

Rys. 11 Porównanie zagęszczenia osób pobierających zasiłki z MOPS-u w odniesieniu do jednostki powierzchni oraz procentowo do całkowitej liczby mieszkańców jednostki urbanistycznej.

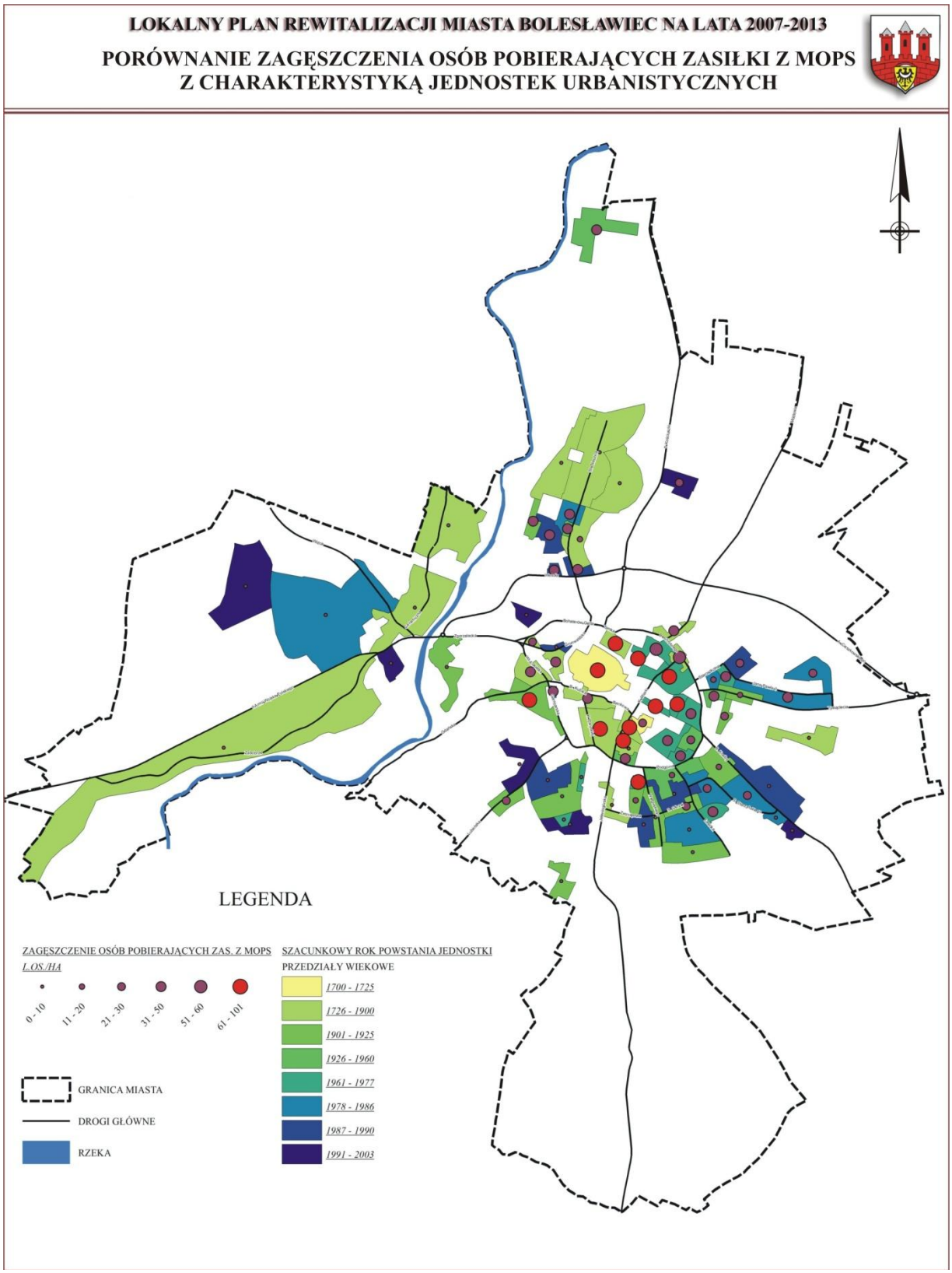

Rys. 12 Porównanie zagęszczenia osób pobierających zasiłki z MOPS-u z charakterystyką jednostek urbanistycznych.

2) Poziom bezrobocia długotrwałego (kryterium b)

(Udział osób bezrobotnych poszukujących pracy 13 miesięcy i dłużej w ludności aktywnej zawodowo w wieku 15 - 64 lata)

W Bolesławcu w roku 2006 zostało zarejestrowanych 2083 osób bezrobotnych, z czego osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym stanowiły 25%, z średnim i zawodowym 69%, z wyższym zaledwie 6%. Ogólnie zanotowano ok. 19% stopę bezrobocia.

Analizując zagęszczenie zjawiska w populacji mieszkańców zauważa się, że na przeważającej części miasta występuje wyrównany poziom bezrobocia na poziomie 5-10%, podwyższone wskaźniki (10 - 15 %) występują głównie w rejonie Śródmieścia (rejon ul. Komuny Paryskiej – jedn. 79, 80, ul. Gdańskiej – jedn. 68, 75, 31, ul. Grunwaldzkiej – jedn. 73, 35, 36) oraz na terenach zabudowy jedno i wielorodzinnej, głównie z początku XX - wieku (al. Wojska Polskiego – jedn. 6, ul. St. Okrzei, ul. – jedn. 8, St. Staszica – jedn. 41, ul. B. Kosiby – jedn. 9 oraz ul. St. Batorego – jedn. 24). Najwyższe wskaźniki notuje się na osiedlu socjalnym przy ulicy T. Kościuszki (jedn. 48), przy ul Granicznej (jedn. 69) oraz przy ul. Bankowej (jedn. 20), gdzie wartości dochodzą do 25%. Z kolei najniższy poziom bezrobocia występuje przy ul. Zabobrze (3 - 5%) oraz na terenach, gdzie przeważającą część mieszkańców stanowią osoby powyżej 45 roku życia.

Wnioski

Analizując poziom bezrobocia, zauważono, że wysoki wskaźnik bezrobocia utrzymuje się głównie na terenach, gdzie dominuje zabudowa przedwojenna (sprzed 1950 roku). Podobne wyniki dało badanie relacji obu czynników. Aby dokładniej zobrazować tę zależność, zbadano wskaźnik bezrobocia biorąc pod uwagę wyłącznie mieszkańców zabudowy objętej w Gminnej Ewidencji Zabytków, okazało się, że przekracza on 30%.

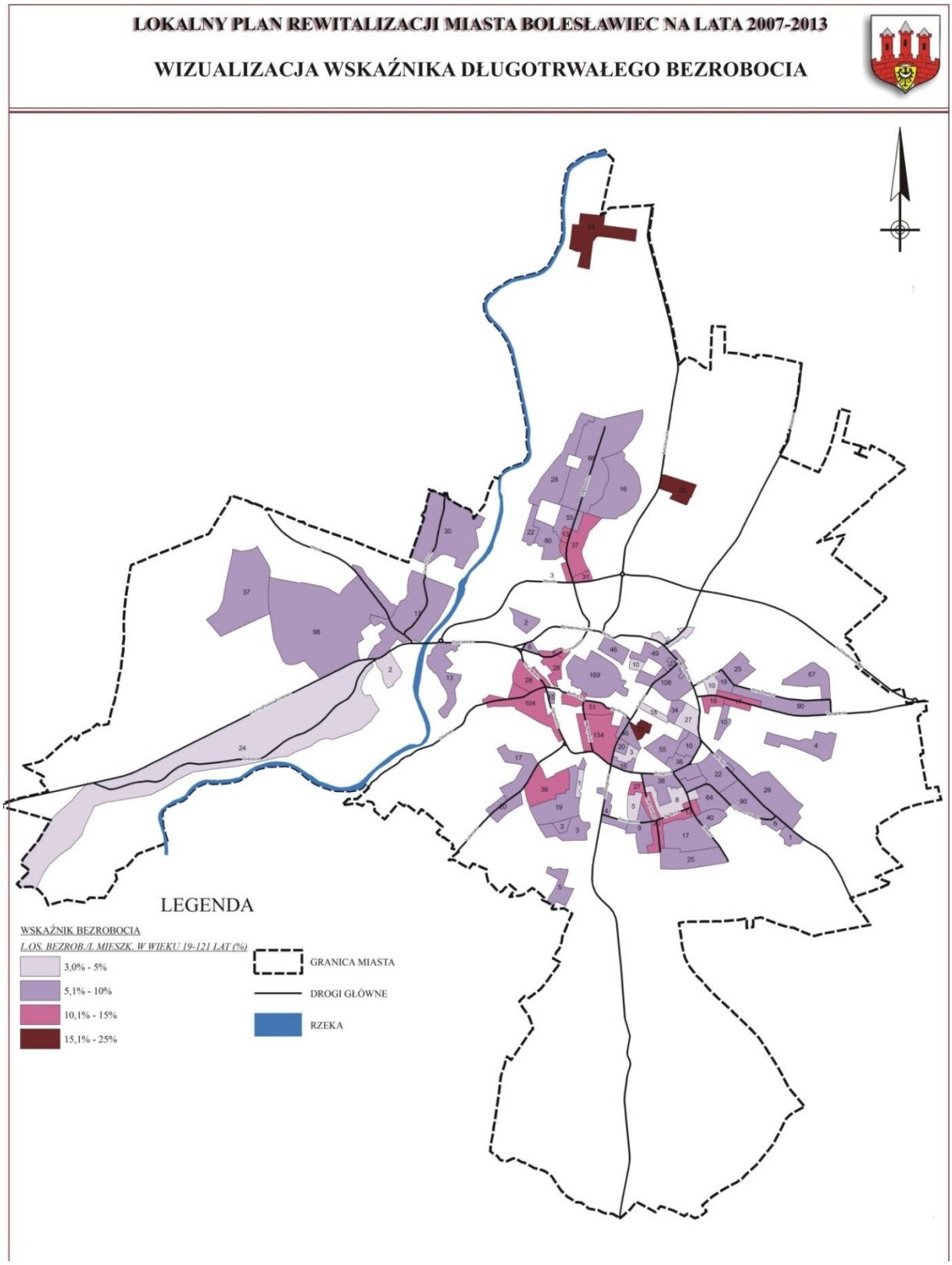

Rys. 13 Wizualizacja zjawiska długotrwałego bezrobocia, 2006 r.

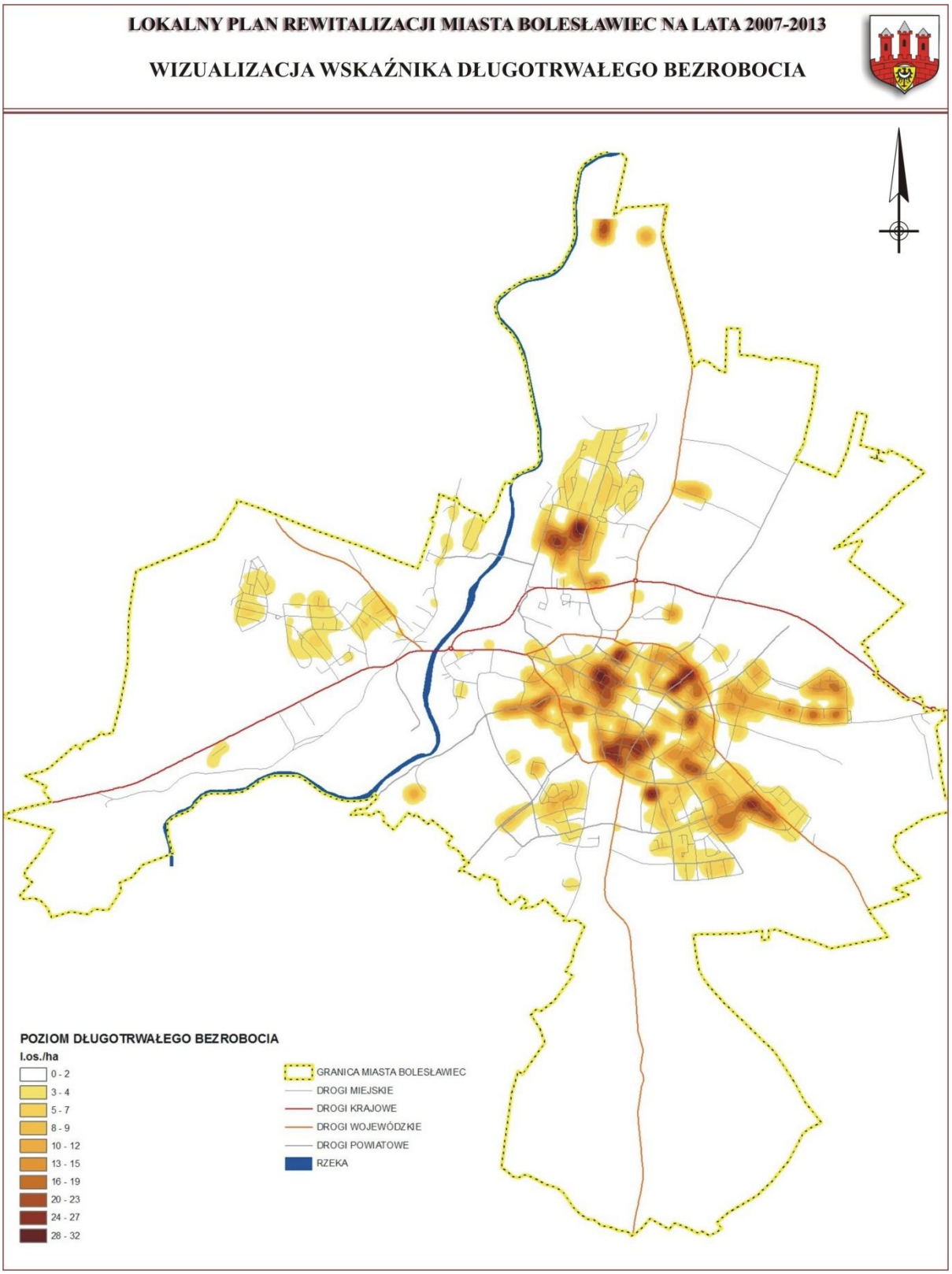

Rys. 14 Wizualizacja zjawiska długotrwałego bezrobocia, 2006 r.

3) Niekorzystne trendy demograficzne (kryterium c)

(starzenie się społeczeństwa – liczba osób powyżej 65 roku życia do ogólnej liczby mieszkańców)

Populacja mieszkańców w wieku powyżej 45 roku życia

Najliczniejszą grupą wiekową miasta są kobiety powyżej 45 roku życia, co stanowi 42 % ogólnej populacji mieszkańców. Kolejną jest grupa pomiędzy 18 a 45 rokiem życia (39%) populacji, pozostałą część populacji tworzą osoby poniżej 18 roku życia.

Grupa wiekowa powyżej 45 roku życia jest najliczniejszą grupą w mieście jednak największe jej zagęszczenie w populacji mieszkańców, obserwujemy na terenie zabudowy blokowej w obrębie śródmieścia oraz w południowo-wschodnich częściach miasta (rys. 17, 18). W tych miejscach stanowi także najwyższy procent populacji. Wydaje się, że można to wyjaśnić faktem, iż jest to zabudowa blokowa z lat 1950-1977 (jedn.: 33, 37, 13, 21, 29, 19, 11, 4), czyli jedne z najwcześniej budowanych po II wojnie światowej osiedli komunalnych. Zatem przeważającą większość stanowią pierwsi mieszkańcy osiedla, podobnie jak na osiedlach jednorodzinnych z tego okresu (ul. Willowa – jedn. 26, ul. St. Starzyńskiego- jedn. 58) i z czasu przedwojennego (ul. E. Platter – jedn. 12).

Populacja mieszkańców w wieku 18 - 45 lat

Gęstość zaludnienia w przedziale 18 - 45 lat, podobnie jak u pozostałych grup wiekowych jest najwyższa na terenach zabudowy blokowej oraz w śródmieściu. Jednak inaczej wygląda jej udział w populacji mieszkańców. Wskaźnik gęstości zaludnienia (l. osób w wieku18-45 lat/l. mieszk.) osiąga wartości najwyższe (50 - 60%) na młodych osiedlach lub niedawno odnawianych (ul. Śluzowa – jedn. 34, ul. Bankowa – jedn. 20) oraz na obszarze zabudowy zakładowej (al. Wojska Polskiego – jedn.67). Bardzo wysokie wskaźniki występują na osiedlach zabudowy jednorodzinnej (szczególnie na osiedlu Kwiatowym –jedn.53, przy ul. Zabobrze – jedn. 49, ul. Ceramiczna – jedn. nr 51), w pozostałych częściach miasta gęstość zwiększa się w miarę zmniejszania się wieku zabudowy, zwłaszcza z lat 1975-2007. Wydaje się, że powyższa grupa, osiedla się najchętniej na terenach poza centrum, głównie na obszarach zabudowy jednorodzinnej.

Populacja mieszkańców w wieku 0 - 17 lat

Duży udział procentowy grupy 0-17 lat w populacji mieszkańców jest podobny jak grupy wiekowej 18 - 45 lat, czego przyczyną wydaje się być fakt, że powyższa grupa może stanowić potomstwo poprzedniej.

Najwyższe wskaźniki zaludnienia występują z reguły na najmłodszych osiedlach (ul. Kościuszki – jedn. 48, ul. Śluzowa – jedn.34, ul. Piastów – jedn.62, os. Kwiatowe - jedn. 53) , wysokie wartości możemy spotkać także w centrum miasta, na terenach zabytkowej zabudowy śródmiejskiej (rejon ul. Komuny Paryskiej – jedn. 79, ul. B. Kubika – jedn.80, ul. Jeleniogórska – jedn. 58) oraz na osiedlach zabudowy jednorodzinnej (Osiedle Kwiatowe – jedn. 56, ul. Zabobrze – jedn. 49, ul. Brzozowa – jedn. 45).

Wnioski

Po przeprowadzeniu powyższych analiz, wydaje się, że na podstawie gęstości zaludnienia poszczególnych grup wiekowych, można odczytać kolejne trendy i mody mieszkaniowe występujące po wojnie. Najniższe wskaźniki migracji, obserwuje się na osiedlach blokowych, głównie z lat 1950 - 1980 (osiedle blokowe przy ul. St. Staszica, zespoły blokowe przy ulicach B. Chrobrego, ul. Spółdzielczej, ul. Podgórnej, ul. Parkowej, a także osiedle blokowe przy ul. St. Starzyńskiego i ul. K. Miarki – jedn. 19) oraz na terenie Starego Miasta w granicach murów obronnych. Wydaje się, że społeczeństwo, zamieszkujące te tereny, wykazuje silne cechy stabilności, a zatem niechęć do zmian, co wydaje się być ważną cechą psychospołeczną, którą należy

uwzględnić w planowaniu działań programu rewitalizacji. Z kolei największe zróżnicowanie grup wiekowych zauważa się na terenach zabudowy jednorodzinnej oraz na terenach śródmieścia z zabudową XIX i XX –wieczną., gdzie występuje niemal wyrównany poziom grup wiekowych i stosunkowo niski procent osób powyżej 45 roku życia (rejon ul. Komuny Paryskiej, B. Kubika, K. Miarki, ul. Gdańska, ul. Garncarska, ul. Warszawska, ul. Lubańska, ul. A. Mickiewicza). Może to być wynik dużych migracji na powyższych obszarach. Dzięki temu można się spodziewać, że mieszkańcy będą lepiej znosić procesy zmian oraz będą bardziej chętni do współpracy w procesie partycypacji społecznej procesu rewitalizacji.

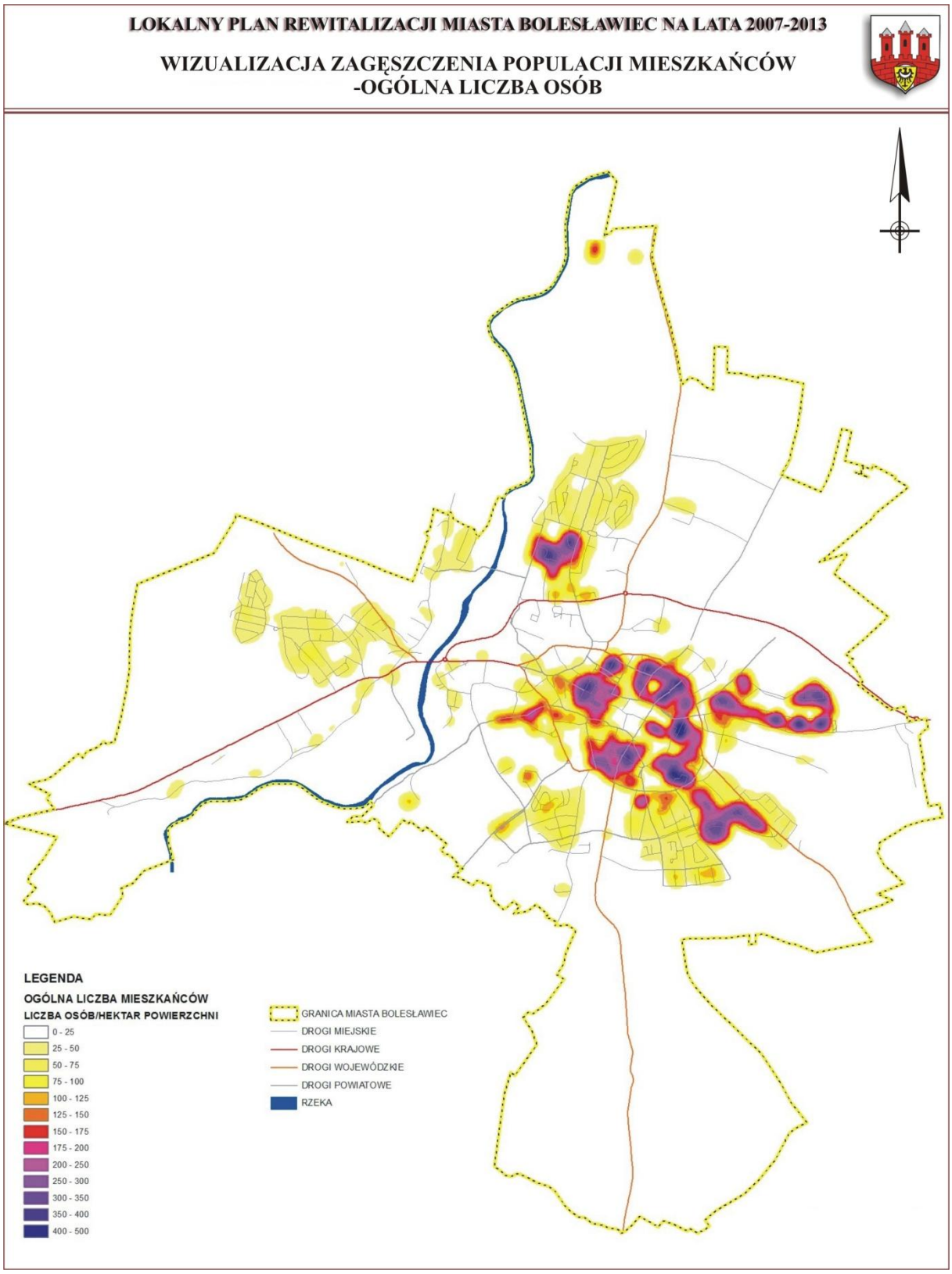

Rys. 15 Wizualizacja zagęszczenia populacji mieszkańców w mieście Bolesławiec - ogólna liczba mieszkańców.

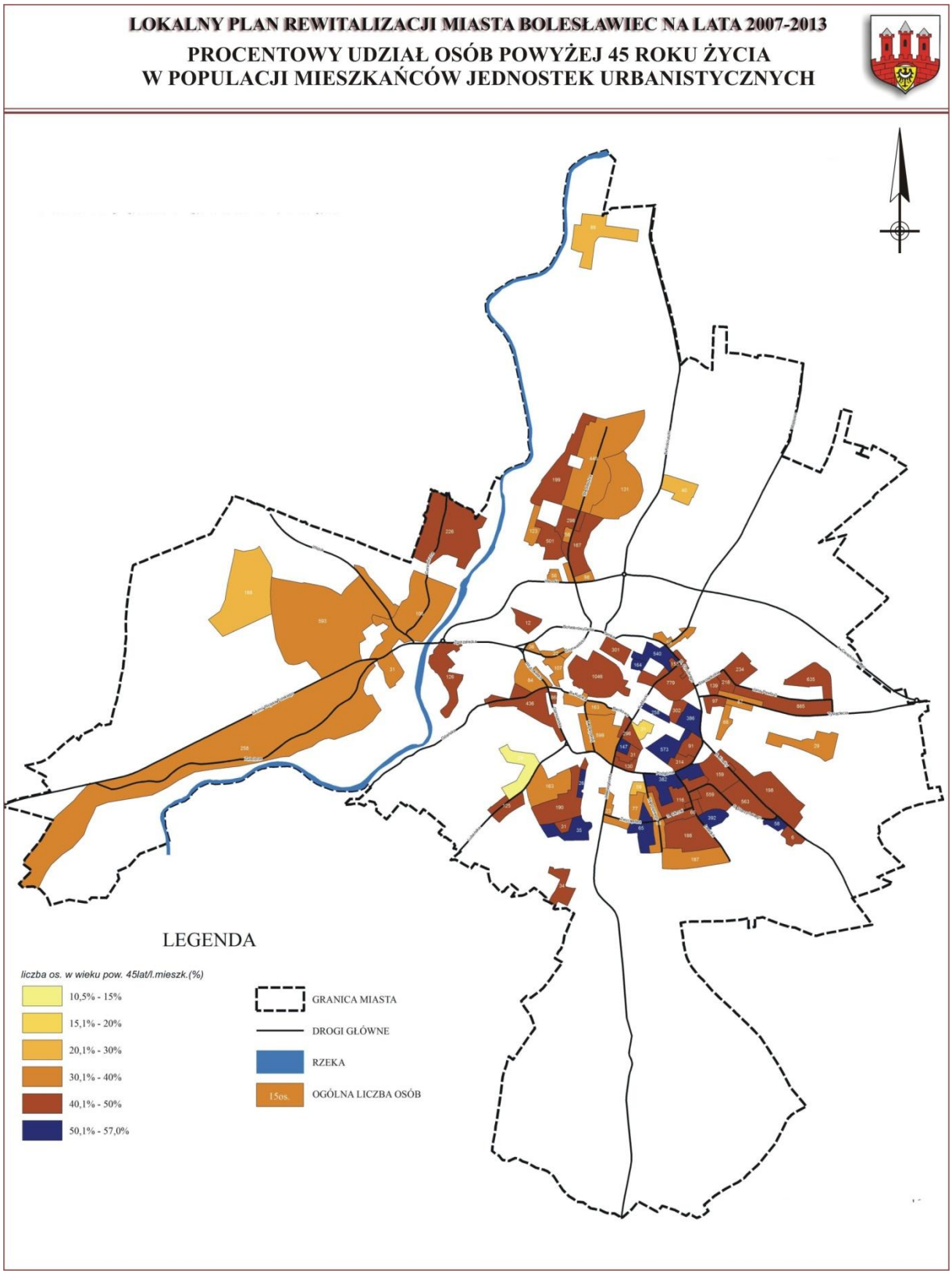

Rys. 16 Zagęszczenie osób w wieku powyżej 45 roku życia w jednostkach urbanistycznych.

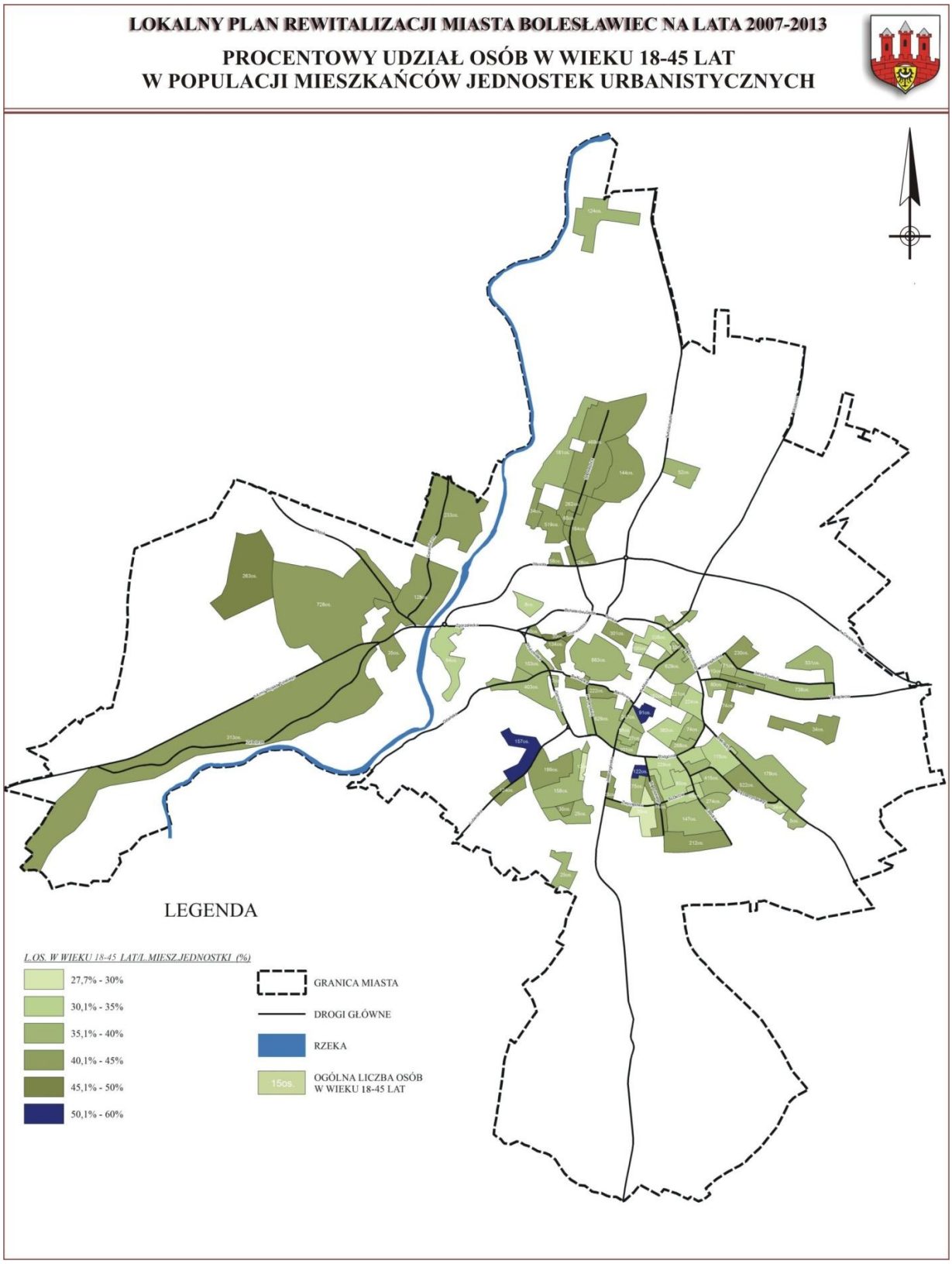

Rys. 17 Zagęszczenie osób w wieku 18 - 45 roku życia w jednostkach urbanistycznych.

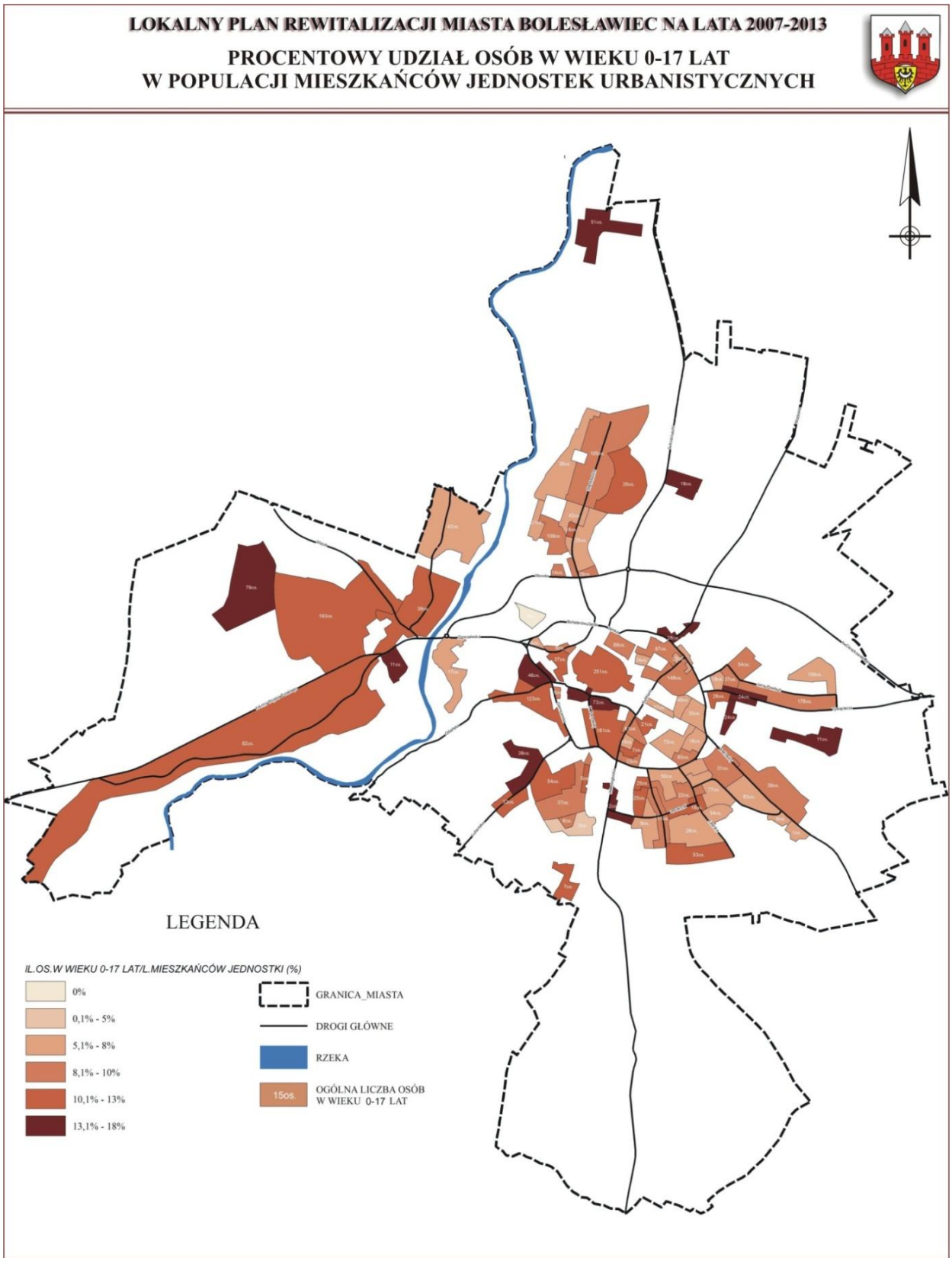

Rys. 18 Zagęszczenie osób w wieku 0 -17 roku życia w jednostkach urbanistycznych.

4) Poziom przestępczości i wykroczeń (kryterium e)

Najwyższe poziomy przestępczości wykazują tereny centrum miasta i śródmieścia, szczególnie w okolicach głównych ciągów pieszych. Podwyższone współczynniki występują także na terenach o dużym zagęszczeniu mieszkańców (osiedla blokowe).

Wizualizacje poziomu przestępczości wykonane metodą zgeneralizowanego obrazu zjawisk z użyciem funkcji Kernel oraz metodą zliczania w jednostkach urbanistycznych zestawiono poniżej.

Wnioski

Można uznać, że poziom przestępczości jest związany z dwoma czynnikami, pierwszy to miejsce, drugi – rodzaj zagospodarowania.

Centrum miasta jest punktem, w którym gromadzi się większość aktywności gospodarczych: stanowi ono ośrodek kulturalno – administracyjno- usługowy, miejsce odwiedzane nie tylko przez mieszkańców, ale także turystów i innych gości. Jego przestrzeń publiczna jest mocno zagęszczona, a odwiedzający anonimowi. Stanowi to jeden z głównych czynników wzrostu przestępczości, ponieważ im więcej osób, tym większe prawdopodobieństwo wystąpienia zarówno potencjalnego sprawcy, jak i ofiary przestępstwa.

Kolejnym ważnym elementem jest zagospodarowanie terenu. Architektura Starego Miasta, dzięki swej formie i sposobie zagospodarowania przestrzeni tworzy wyjątkową atmosferę. Występuje tu dużo przytulnych podwórek, które mogę urzekać swą malowniczością. Jednak często ich zalety, doceniane podczas dnia, stają się wadą w nocy. Ślepe uliczki i ciemne zakamarki uniemożliwiają dobrą widoczność, a ewentualny brak oświetlenia sprawia, że miejsca te stają się wyjątkowo niebezpieczne. Taka atmosfera sprawia, że mieszkańcy niechętnie przebywają na podobnych terenach, często się wyprowadzają, a te są dewastowane i zaniedbywane. To mogłoby oznaczać, że należałoby przeprowadzić szereg działań podnoszących ich standard oraz zwiększających poziom bezpieczeństwa na tych terenach.

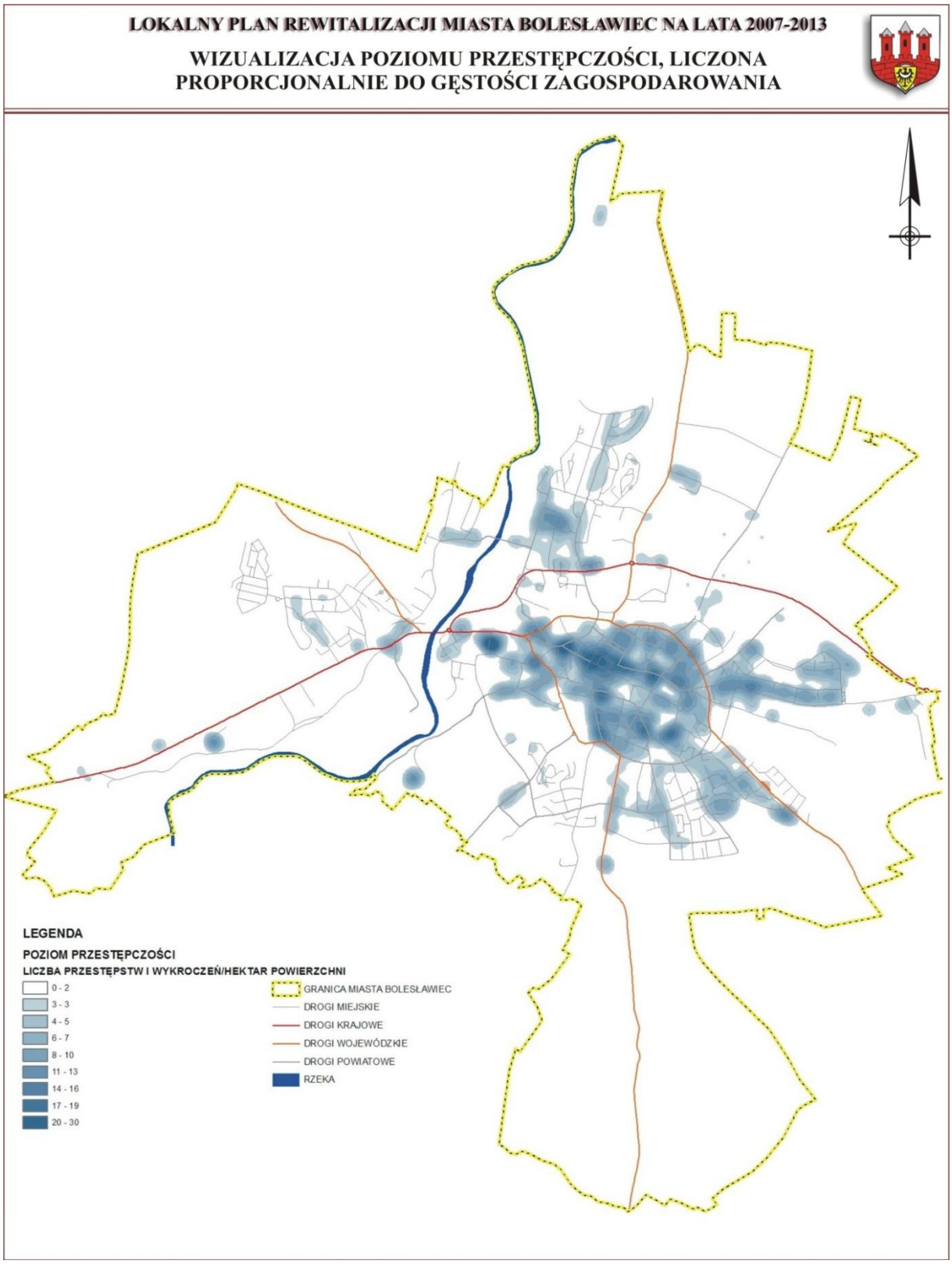

Rys. 19 Wizualizacja poziomu przestępczości, liczona proporcjonalnie do gęstości zagospodarowania w mieście Bolesławiec.

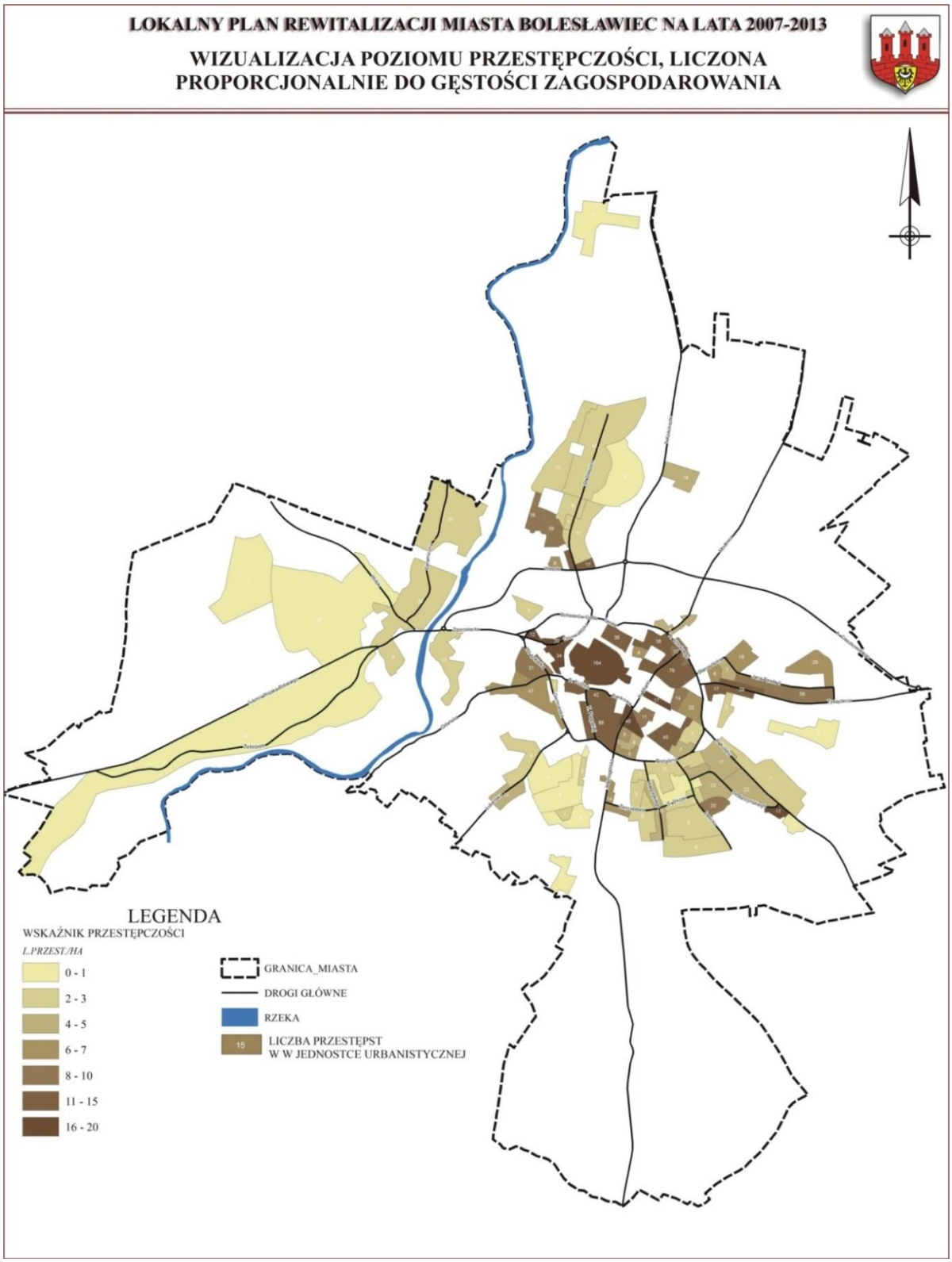

Rys. 20 Wizualizacja poziomu przestępczości, liczona proporcjonalnie do gęstości zagospodarowania (liczba przestępstw/ha powierzchni)w mieście Bolesławiec.

5) Poziom wydajności energetycznej budynków (kryterium j)

Określa się dwie grupy budynków według wieku: grupę budynków wybudowanych po roku 1990 oraz grupę budynków wybudowanych przed rokiem 1990, przy czym w tej grupie nie może być budynków z przeprowadzonymi działaniami termomodernizacyjnymi w przedziale wiekowym od 1980 do 1990 roku.

Grupę budynków wybudowanych przed rokiem 1990 w większości stanowią obiekty jednorodzinne oraz zabudowy wielorodzinne, natomiast do grupy budynków wybudowanych po roku 1990 zalicza się głównie zabudowy jednorodzinne.

Najwyższą ilość obiektów, w których nie została wykonana termomodernizacja, wykazują tereny centrum miasta i śródmieścia, w szczególności jednostki: 74, 80, 79, 75, 19, 78, 18, 36, 68, 76, 31, 73.

Wnioski

Do grupy budynków spełniających wydajność energetyczną wytypowano w szczególności budynki wybudowane przed rokiem 1990. Są to zabytkowe kamienice znajdujące się na terenie centrum miasta oraz śródmieścia. Pozostałe budynki nie były uwzględniane, ponieważ są to budynki jednorodzinne, np. budynki na osiedlu Kwiatowym oraz część budynków na osiedlu 40-lecia. Przy wyznaczaniu budynków rozważono budynki w, których wykonana była termomodernizacja częściowa i całkowita. Termodernizację wykonano całkowicie i częściowo w szczególności na: osiedlu Piastów, ul. Starzyńskiego, ul. Podgórna, ul. Zygmunta Augusta, ul. Marcinkowskiego, ul. Słoneczna, ul. Żwirki i Wigury, ul. Asnyka, ul. Piotra i Pawła, ul. Słowackiego, ul. Polna, ul. Ogrodowa.

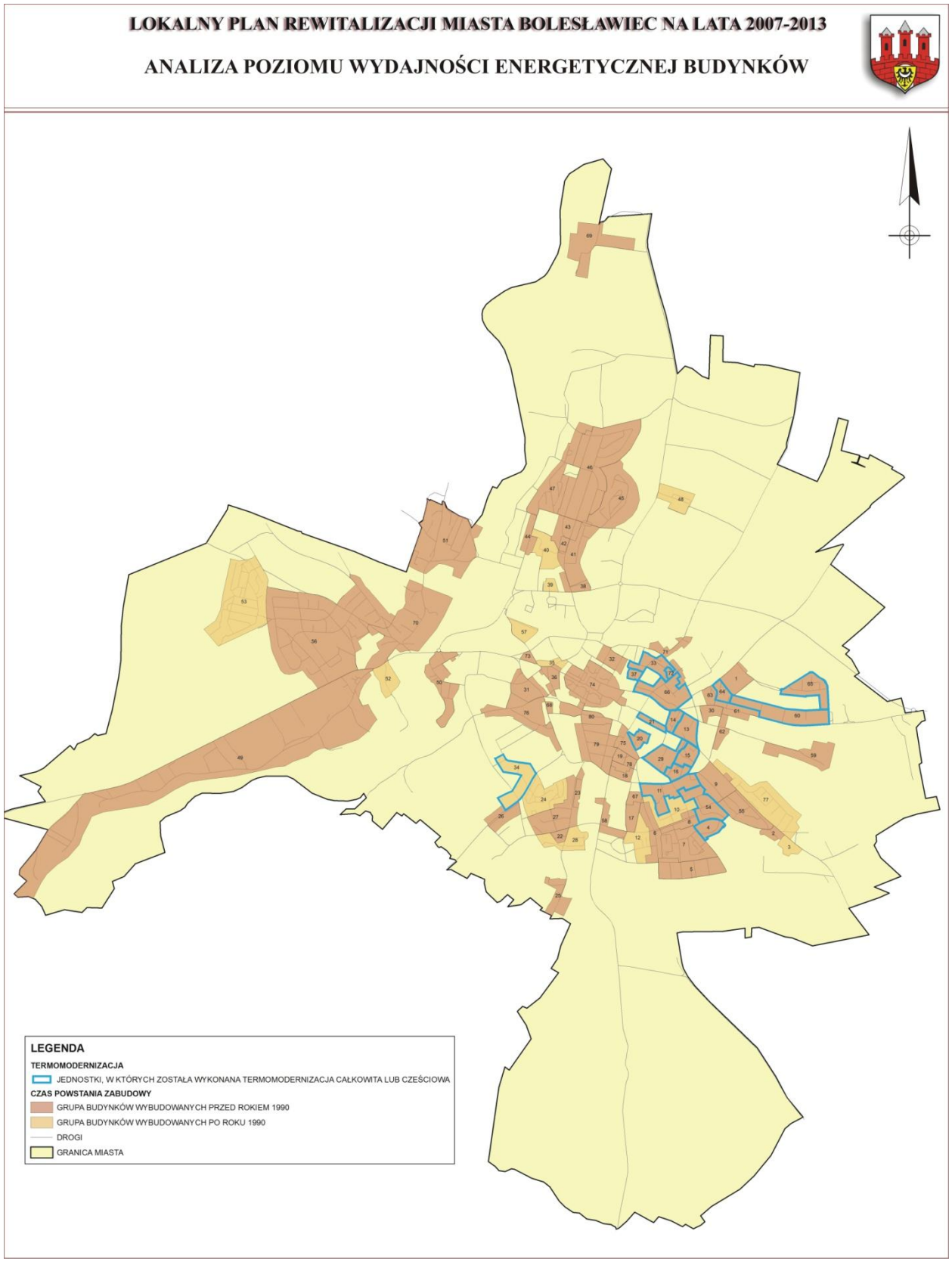

Rys. 21 Wizualizacja poziomu wydajności energetycznej budynków miasta Bolesławiec wraz z ujętymi budynkami po termomodernizacji częściowej i całościowej.

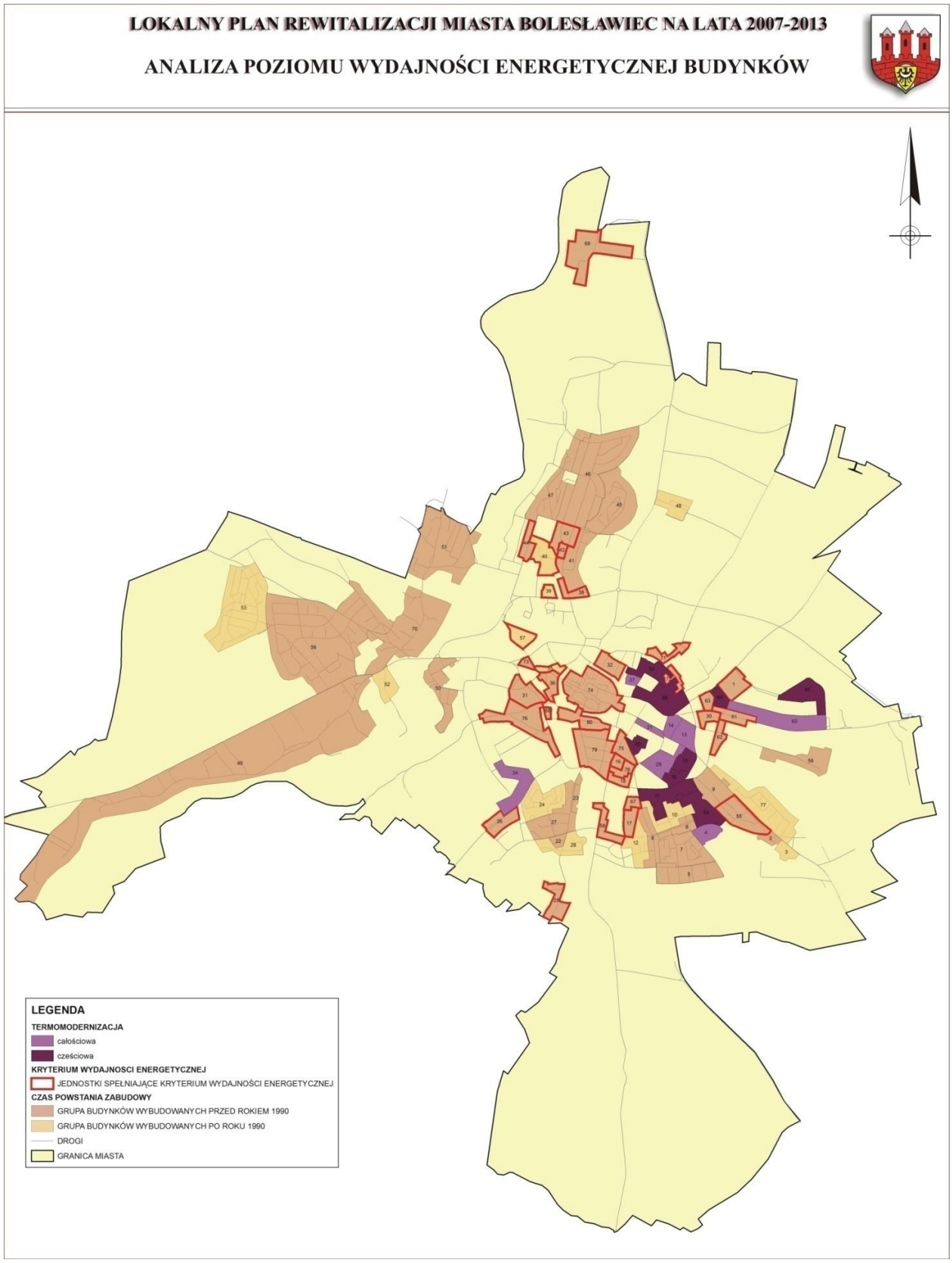

Rys. 22 Wizualizacja poziomu wydajności energetycznej budynków miasta Bolesławiec.

6) Ogólne wnioski z analiz

W celu zbadania korelacji między zjawiskami utworzono zbiorcze mapy porównawcze, na których można zauważyć, że zdecydowana większość problemów społecznych występuje na terenach centrum i zabytkowego śródmieścia, chodzi tu zarówno o bezwzględną liczbę zjawisk w jednostkach urbanistycznych, jak i liczbę przypadająca na jednostkę powierzchni oraz procent w populacji mieszkańców. Zliczono także sumy badanych zjawisk, które zaznaczyły cztery punkty miasta o największym skupieniu wszystkich wartości: Rynek, ul. Gdańska, ul. Komuny Paryskiej i ul. Żwirki i Wigury. Powyższe tereny proponuje się do objęcia Lokalnym Planem Rewitalizacji, w następującej kolejności:

- Zabudowa przyrynkowa (jedn. 74) – ze względu na najwyższe wartości kulturowe oraz wysokie wskaźniki degradacji przestrzeni miejskiej,
- Kwartał zabudowy w rejonie ulic Komuny Paryskiej, K. Miarki, B. Kubika (jedn. 79) – ze względu na ich wysokie wartości kulturowe, unikatową architekturę oraz bardzo wysokie wskaźniki degradacji przestrzeni miejskiej,
- Kwartał przy ul. Gdańskiej – (jedn.76) za względu na wysokie wartości kulturowe, ciekawą architekturę oraz podwyższone wskaźniki degradacji przestrzeni miejskiej,
- Kwartał zabudowy przy ul. Żwirki i Wigury ze względu na wysokie wartości wskaźników degradacji przestrzennej.

Obszar wokół rynku i zabytkowego śródmieścia stanowi najcenniejszy element architektoniczno – kompozycyjny miasta. Wydaje się, że należy w pierwszej kolejności zadbać o tę część miasta. Poprzez szeroki zakres działań remontowych, organizacyjnych, społecznych, kompozycyjnych i marketingowych, można doprowadzić do osiągnięcia następujących efektów:

- odnowy historycznej tkanki miejskiej, podniesienie walorów architektonicznych i kompozycyjnych,
- zwiększenie atrakcyjności zapleczy kwartałów zabudowy,
- podniesienia poziomu warunków zamieszkiwania,
- zwiększenia poczucia bezpieczeństwa na całym obszarze,
- powstrzymania powstawania środowisk patogennych,
- powstania nowej, atrakcyjnej oferty mieszkaniowej o wysokim standardzie,
- powstania wielu nowych, atrakcyjnych przestrzeni publicznych o zróżnicowanych funkcjach,
- wykreowania nowych terenów usługowych,
- powstanie wielu nowych działalności, wspomagających wzrost gospodarczy centrum i dodających mu prestiżu,
- ogólnego wzrostu jakości zamieszkiwania,
- wykreowania lub odtworzenia ważnych atrakcji turystycznych miasta,
- spadku poziomu bezrobocia.

Wydaje się, że doprowadzenie wyznaczonych obszarów do stanu opisanego powyżej, mogłoby wpłynąć na wzrost gospodarczy całego miasta, a przez to na jego konkurencyjność w regionie.

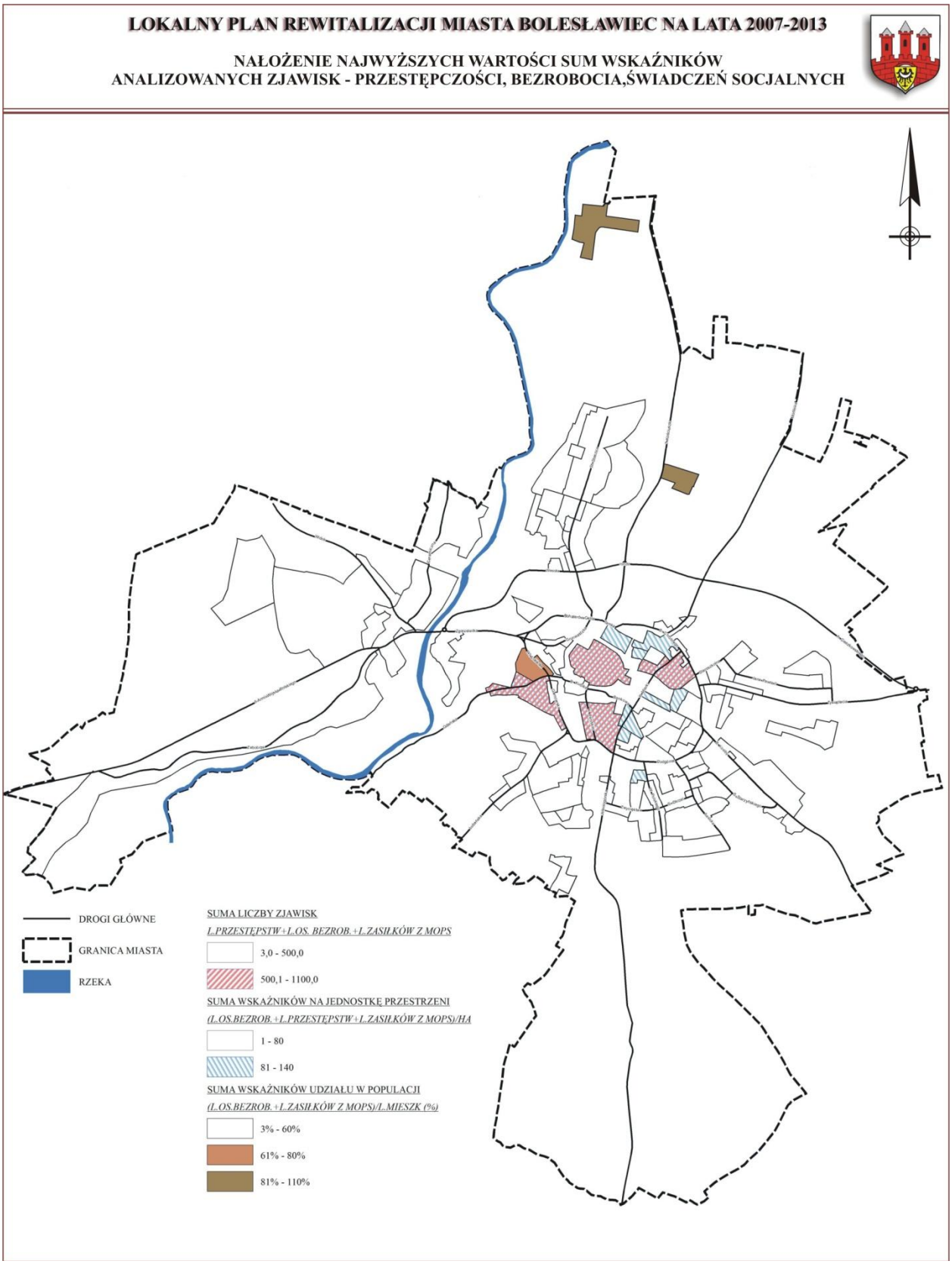

Rys. 23 Obszary o wysokim natężeniu czynników niepożądanych (zliczanie w jednostkach urbanistycznych).

Rys. 24 Obszary o najwyższym natężeniu czynników niepożądanych (Kernel Density).

Rys. 25 Klasyfikacja obszarów o najwyższym natężeniu czynników niepożądanych (wykonane metodą zliczania w jednostkach urbanistycznych).

Podsumowanie

Przedstawione problemy w zasadniczy sposób przyczyniają się do postępującej degradacji wyznaczonego obszaru, nawarstwianiu się zaistniałych tam niekorzystnych zjawisk społecznych, co w dłuższej mierze zakłóca prawidłowość w pełnieniu swych funkcji i hamuje ich rozwój. Dlatego też ważnym elementem rewitalizacji wyznaczonego obszaru wsparcia będzie wybór odpowiednich zadań i przedsięwzięć zarówno w charakterze inwestycyjnym, jak i nieinwestycyjnym.

Lp.	Kryterium	Wskaźnik	Wartość referencyjna	Wartość dla miasta	Wartość dla obszaru wsparcia
1	**KRYTERIUM a** poziom ubóstwa i wykluczenia	Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1 tys. Ludności	**65**	194	**286**
2	**KRYTERIUM b** poziom bezrobocia długotrwałego	Udział długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym	**4,5**	19,8	**33,6**
3	**KRYTERIUM e** poziom przestępczości i wykroczeń	Liczba przestępstw na 1 tys. Ludności	**41,4**	41,2	**88,7**
		Czyny karalne u osób nieletnich na 1 tys. nieletnich	**76,3**	11	38
4	**KRYTERIUM j** poziom wydajności energetycznej budynków	Liczba budynków wybudowanych przed rokiem 1989 do ogólnej liczby budynków w %	**86,6**	76,40%	**92 %**

Tab. 2 Obszar wsparcia w świetle kryteriów i wskaźników według wytycznych Ministerstwa Rozwoju Regionalnego (dane z 2006r.)

Obszary wsparcia

CHARAKTERYSTYKA OBSZARÓW OBJĘTYCH PLANEM REWITALIZACJI ORAZ UZASADNIENIE WYBORU

Lokalny Plan Rewitalizacji Miasta Bolesławiec obejmuje dwa obszary wsparcia.

Pierwszy obszar zwany „OBSZAREM STAROMIEJSKIM" posiada powierzchnię 20,0490ha , na której zlokalizowane są 282 budynki, z czego 174 to budynki mieszkalne wielorodzinne. 121 obiektów ujętych jest w Gminnej Ewidencji Zabytków miasta Bolesławiec, z czego 92% stanowi liczbę budynków mieszkalnych wielorodzinnych (79%). Budynki te posiadają najwyższe wartości historyczne w mieście, będące świadectwem dziedzictwa kulturowego w tym biblioteka, zabytkowy basen kryty, kino, dawny teatr miejski, dwa budynki Muzeum Ceramiki, budynek XIX w. restauracji Odeon oraz dwa kościoły. Oprócz zabudowy kubaturowej, rewitalizacji zostaną poddane też zabytkowe zespoły kwartałów w ich historycznym układzie, miejska zieleń, obiekty małej architektury. Program zakłada wspólne inicjatywy i działania władz lokalnych, wspólnot mieszkaniowych, instytucji zlokalizowanych na omawianym terenie oraz innych zainteresowanych partnerów, co pozwoli na osiągnięcie większych efektów rzeczowych oraz większą akceptację społeczności lokalnej. Obszar zamieszkuje 2391 mieszkańców. Znajdują tu siedzibę najważniejsze instytucje samorządowe: Urząd Miasta Bolesławiec, Starostwo Powiatowe oraz Urząd Gminy Bolesławiec. Oprócz urzędów na rewitalizowanym obszarze siedziby mają instytucje kultury: Miejska Biblioteka Publiczna, Bolesławiecki Ośrodek Kultury, Muzeum Ceramiki (dwa obiekty).

Drugi obszar zwany „OBSZAREM POWOJSKOWY" stanowi większą część działki o numerze 299/7, obr. 12, AM-03 i obejmuje powierzchnię 7,4272 ha. Jest to teren zlokalizowany w południowej części miasta, przy drodze krajowej nr 297 prowadzącej na Jelenią Górę. Był to dawny teren szkoleniowy wojska, wykorzystywany na cele rekreacyjne pobliskiej jednostki wojskowej. W części przylegającej do ulicy jeleniogórskiej urządzone było kąpielisko, pozostały teren stanowiły pagórkowate nieużytki w części porośnięte trawami i zadrzewione lasem. Obecnie przestrzeń wyznaczonego obszaru stanowi kompleks leśny o charakterze parkowym, obejmujący teren o podmokłym podłożu porośnięty łąką (dawne baseny poniemieckie) oraz bogatą florę stanowiącą wiekowe drzewa i różne gatunki roślin. Nieruchomość jest nieuzbrojona, nie występują tu budynki mieszkalne (liczba mieszkańców obszaru wsparcia = 0 os.). Zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania wyznaczony teren obszaru wsparcia na w/w działce przeznaczony jest pod usługi i rekreację. Wyznaczony teren wsparcia nie został przyłączony do pierwszego obszaru staromiejskiego, ponieważ jest to obszar znacznie oddalony od centrum.

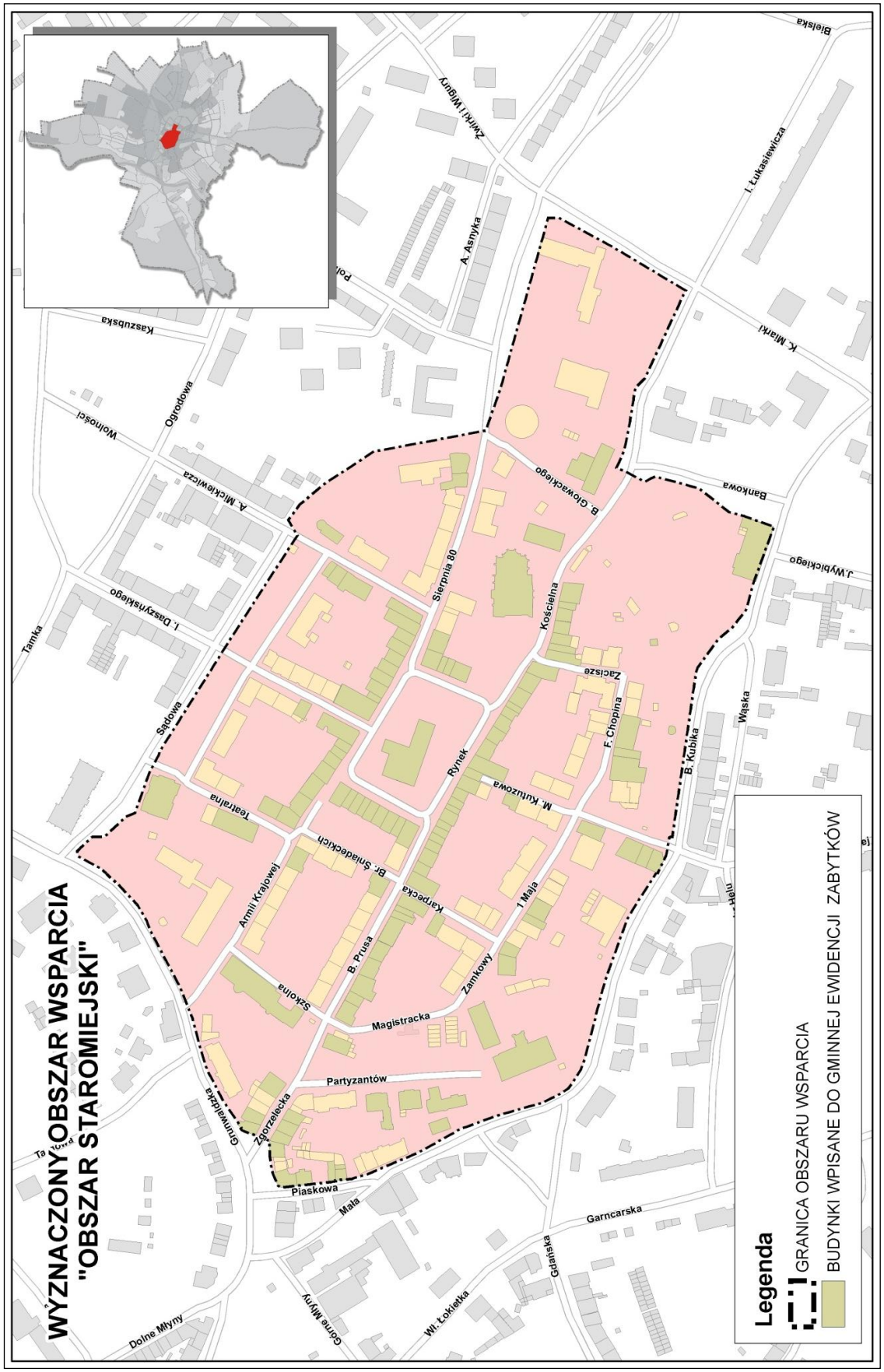

Rys. 26 Wyznaczony staromiejski obszar wsparcia w mieście Bolesławiec.

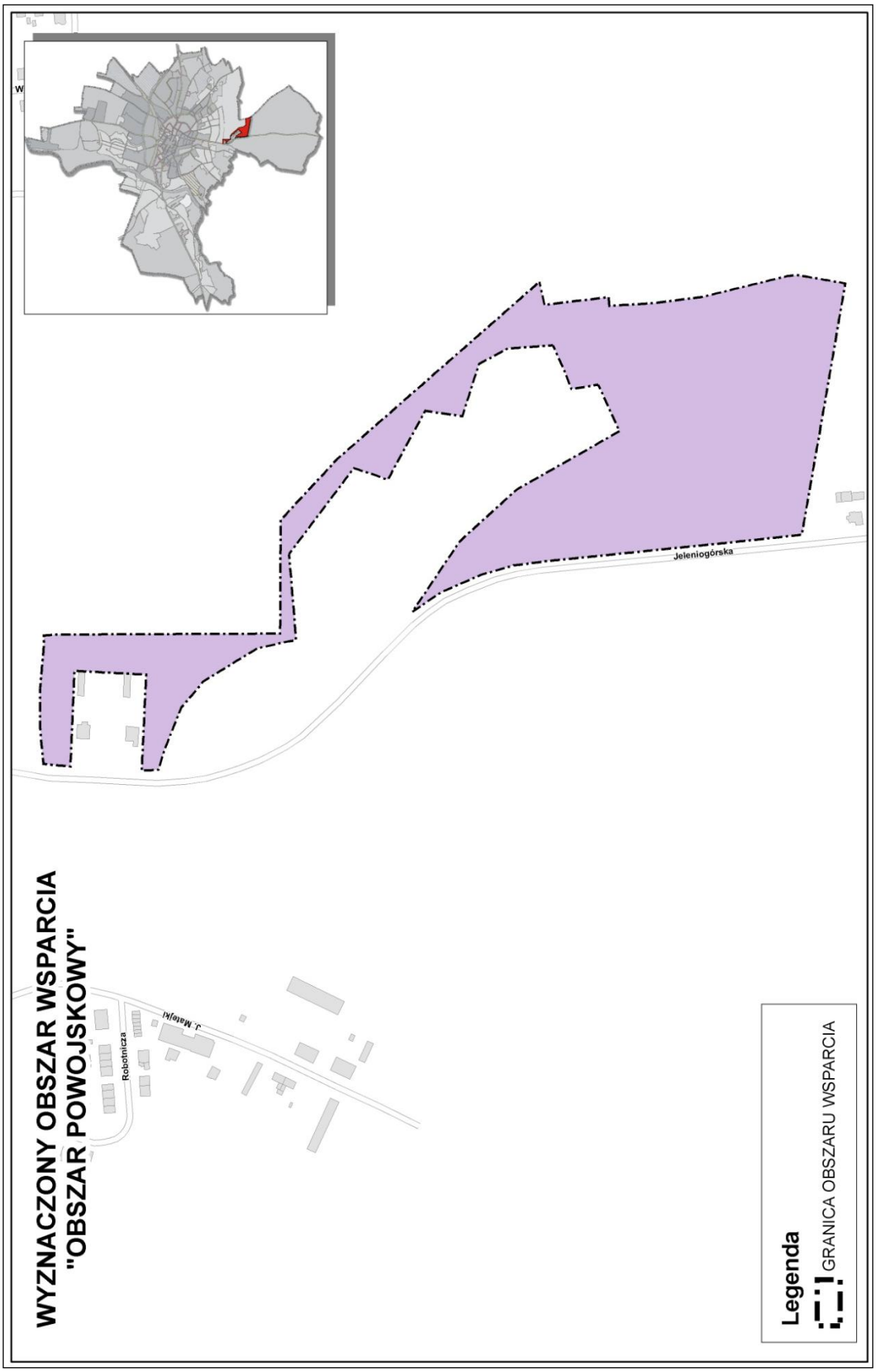

Rys. 27 Wyznaczony powojskowy obszar wsparcia w mieście Bolesławiec.

Diagnoza obszarów wsparcia

Misją Lokalnego Planu Rewitalizacji miasta Bolesławiec jest stworzenie skoordynowanych polityk ukierunkowanych na działania w sferze przestrzennej, gospodarczej i społecznej zmierzające do wyrównania dysproporcji pomiędzy poszczególnymi rejonami miasta zwłaszcza w ulegających degradacji centralnych jego dzielnicach. Program zwraca szczególną uwagę na ochronę i zachowanie zasobów dziedzictwa kulturowego miasta Bolesławiec. Jego istotą jest takie ukierunkowanie podejmowanych działań, które zmierza do równoczesnej interwencji we wszystkich tych sferach, gdyż tylko wówczas będzie możliwe zwiększenie atrakcyjności centrum miasta jako miejsca do mieszkania, inwestowania, zwiedzania.

1. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNO - EKONOMICZNEJ

1) Bezrobocie

Miasto Bolesławiec boryka się z wieloma problemami społecznymi. Większość tych problemów związana jest z wysoką stopą bezrobocia. Wyodrębniony obszar, który stanowi przedmiot kompleksowej rewitalizacji, nie jest wyjątkiem. Analiza powodów wysokiego bezrobocia pozwoli na określenie działań niezbędnych do podjęcia tak, aby kondycja mieszkańców rewitalizowanego obszaru uległa zdecydowanej poprawie.

Badając stan aktualnego bezrobocia w Bolesławcu, można stwierdzić stałą poprawę w porównaniu z danymi, które stanowiły podstawę diagnozy w 2003 roku. Zmniejszenie dotyczy liczby osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bolesławcu. W 2003 roku były to 3736 osoby, a w analogicznym okresie 2006 roku zarejestrowane były 2083 osoby. Zmniejszenie liczby osób pozostających bez pracy na stwierdzonym poziomie pozwala stwierdzić, że mamy do czynienia z istotną zmianą na lepsze jednak bezrobocie nadal pozostaje jednym z najpoważniejszych problemów społecznych w Bolesławcu.

Konsultacje społeczne, które zostały przeprowadzone na potrzeby Lokalnego Planu Rewitalizacji w mieście Bolesławiec w dniach 1.10-3.12.2007r. wykazały iż problem bezrobocia w mieście jest wciąż aktualny. Bezrobocie jako problem społeczny miasta Bolesławiec wskazało 42% respondentów.

Wyznaczony staromiejski obszar wsparcia należy do terenów, na których bezrobocie osiąga największy procent.

Sytuacja, w której ludzie pozbawieni szans na pracę i rozwój własnych zdolności oraz wykazanie swej użyteczności dla społeczeństwa, wyraźnie wpływa na ich psychikę. Im dłużej pozostają bez pracy, tym mniejsze są szanse na znalezienie jej ponownie. Bezrobotny jest zależny od innych. Każdy człowiek odczuwa to jako utratę znaczenia w społeczeństwie. Brak pracy osłabia jego początkowe poczucie wspólnoty interesów z ludźmi pracującymi.

Tracąc rolę zatrudnionego, każdy człowiek usuwa się z kręgu, z którym łączyły go dotychczas szczególne więzi. Ten upadek z biegiem czasu pociąga za sobą pesymizm i zamknięcie się w sobie. Ma coraz mniej do zaoferowania innym. Nie prowadzi życia kulturalnego i towarzyskiego tak niezbędnego do prawidłowego, zdrowego funkcjonowania w społeczeństwie.

Sytuacja człowieka bez pracy jest o tyle trudniejsza, o ile wiąże się ona z długim okresem pozostania bez zatrudnienia. Bezrobotny w czasie trwania bezrobocia,

wolno zatraca umiejętności społeczne, aż do nabycia zupełnie innego zestawu zachowań, niedostosowanego społecznie.

Przystosowanie się wówczas do takiej sytuacji, nie mówiąc już o jej akceptacji, nie jest możliwe bez uzyskania stosownego wsparcia społecznego. W trudnych chwilach osoba bezrobotna będzie bowiem potrzebowała takiego oparcia, którego jedynym, a zarazem optymalnym źródłem są kontakty międzyludzkie. Więzi społeczne chronią przed poczuciem osamotnienia i wywierają zbawienny wpływ na zaspokojenie potrzeby przynależności i społecznej integracji. Doświadczenie bliskości z innymi ludźmi, znajdowanie oparcia, zrozumienia i akceptacji, wzmacnia odporność psychiczną, dzięki czemu łatwiej jest radzić sobie z problemami. Wsparcie społeczne wydaje się być najlepszym lekarstwem na te wszystkie trudności, które czasami przytłaczają, czyniąc życie nieznośnym.

Wykształcenie, jeszcze bardziej niż wiek i płeć, różnicuje sytuację bezrobotnego na rynku pracy. Wśród bezrobotnych dominują osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym. Drugie miejsce zajmują osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej, a także policealnym i średnim zawodowym. Bezrobocie dotyka również osoby z wyższym wykształceniem, choć w dużo mniejszym stopniu. Długotrwały brak stałego zatrudnienia prowadzi do szeregu negatywnych zjawisk społecznych. Bezpośrednim i najbardziej widocznym skutkiem bezrobocia jest szybkie obniżenie standardu materialnego rodziny, co wręcz wymusza konieczność korzystania z pomocy społecznej. Mniej widoczne, lecz nie mniej zagrażające spójności rodziny, są skutki psychologiczne. Bezrobocie powoduje bowiem zmianę sytuacji społecznej i emocjonalnej całej rodziny, zarówno dorosłych, jak i dzieci. Częstym zjawiskiem jest izolacja społeczna – ograniczone zostają kontakty interpersonalne wszystkich członków rodziny bezrobotnego zarówno ze znajomymi, jak i z dalszą rodziną. Bezrobocie wpływa także niekorzystnie na układ stosunków wewnątrzrodzinnych, przy czym okazuje się, że bezrobocie mężczyzn ma znacznie bardziej negatywne skutki dla rodziny, niż bezrobocie kobiet. Bezrobotny mężczyzna doświadcza obniżenia swojej pozycji w rodzinie, utraty autorytetu i silnej frustracji, które często powodują sięganie po alkohol.

Z analizy struktury bezrobocia wynika, że na fakt pozostawania bez pracy, oprócz niewielkiej liczby ofert pracy, zdecydowany wpływ ma stopień wykształcenia. Posiadanie wykształcenia wyższego nie daje gwarancji otrzymania pracy, ale szanse na jej uzyskanie niewspółmiernie wzrastają.

Największą grupę bezrobotnych stanowią osoby w wieku między 45 a 54 rokiem życia, czyli osoby kończące karierę zawodową.

2) Patologie społeczne

Patologia społeczna to zjawisko społeczne, związane z zachowaniem się jednostek lub grup społecznych niezgodne z obowiązującymi wartościami danej kultury. Rodziny patologiczne stanowią margines każdego społeczeństwa. Zaliczamy do nich rodziny, których członkowie pozostają w kolizji z prawem i moralnością.

Badanie problemów, jakie pojawiają się w rodzinach, pozwala stwierdzić, że najczęściej niewydolność wychowawcza łączy się z innymi dysfunkcjami, takimi jak: uzależnienie od alkoholu, bezrobocie, przemoc domowa, problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich, zawodowych, niedojrzałość emocjonalna, trudności adaptacyjne, niezaradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego, niski poziom kultury czy cechy psychopatyczne rodziców. Są to problemy zazwyczaj niemożliwe do rozwiązania bez pomocy z zewnątrz. Opanowanie przyczyn powodujących obecną sytuację dzieci i młodzieży jest niewątpliwie sprawą złożoną.

Środowisko rodzinne jest pierwszym środowiskiem wychowawczym w życiu dziecka. Tu nawiązuje ono pierwsze kontakty z innymi ludźmi i zdobywa pierwsze doświadczenie z dziedziny współżycia społecznego. Rodziny patologiczne –

podopieczni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bolesławcu często odznaczają się zaburzoną strukturą w postaci nieustabilizowanych formalnie i społecznie związków, rozkładem pożycia małżeńskiego, częstymi zmianami partnerów, przemocą kierowaną także do dzieci.

W wielu sytuacjach dzieci pochodzące z tych rodzin pozostawiane są same sobie, większość wolnego czasu spędzają wśród rówieśników na podwórku. Na wyznaczonym obszarze wsparcia znajdują się duże, zaniedbane podwórka, które uniemożliwiają dzieciom zabawę.

Są miejsca spotkań osób wykluczonych społecznie, gdzie niejednokrotnie popełniane są przestępstwa. Pobyt nieletnich na podwórkach winien uczyć takich wartości jak konkurencyjność, solidarność, lojalność, zdolność do negocjacji, zawierania kompromisów, uczyć przyjaźni, zalet działania wspólnotowego, uczyć przywództwa. To na podwórku powinny kształtować się relacje, talenty, samowiedza.

Częściowym rozwiązaniem byłaby modernizacja zapleczy podwórkowych na obszarze wsparcia wraz z wykonaniem oświetlenia, wymianą nawierzchni, wykonaniem urządzeń małej architektury i placów zabaw wraz z rekultywacją terenów zielonych, drzew i trawników. Modernizacja sprzyjałaby rozwojowi ww. wartości wśród dzieci. Jest to jednak tylko częściowe rozwiązanie, ponieważ bez innych konkretnych działań podwórka takie szybko wróciłyby do stanu, jaki był przed remontem.

Aby temu zapobiec planowane są działania wpływające na integrację mieszkańców. Planowane jest uruchomienie programu „Wspólne podwórko". Mieszkańcom zostaną bezpłatnie przekazane sadzonki. Zachętą do integracji społeczeństwa oraz dbania o piękno w miejscu zamieszkania będzie szersze propagowanie tradycyjnego konkursu na najpiękniejsze balkony i ogrody itp. Planowane jest również wprowadzenie na obszarze wsparcia m.in. monitoringu oraz częstych patroli służb prewencyjnych.

Wszystkie te działania niewątpliwie ograniczą występowanie patologii poprzez umożliwienie sensownego spędzania czasu całym rodzinom, integracji społeczeństwa oraz zachęty do dbania o własne otoczenie i wspólne dobra. Konsultacje społeczne, które zostały przeprowadzone na potrzeby Lokalnego Programu Rewitalizacji w mieście Bolesławiec w dniach 1.10-3.12.2007r. wykazały iż problem patologii społecznych w mieście jest wciąż aktualny. Patologie społeczne jako problem społeczny miasta Bolesławiec wskazało 32% respondentów, dużą liczbę ubogich rodzin – 34% natomiast niską efektywność pomocy społecznej – 10%.

3) Przestępczość

Przestępczość jest również patologią społeczną. Dotyczy ona nie tylko dorosłych, ale też dzieci i młodzieży. W ostatnich latach wzrosła liczba nieletnich sprawców najcięższych przestępstw. Szczególnie groźna jest tendencja wzrostowa przestępczości dzieci od lat 13. Nieletni sprawcy pochodzą najczęściej z rodzin rozbitych, żyjących w ubóstwie, niezdolnych do zaspokajania elementarnych potrzeb materialnych i wychowawczych. Brakiem czasu tłumaczą się również robiący karierę rodzice nieletnich przestępców. Innym środowiskiem wychowawczym wpływającym na powstawanie patologii jest szkoła z przepełnionymi klasami, rozbudowanym programem nauczania. Nauczyciele coraz rzadziej reagują na coraz częstsze zjawiska przemocy uczniów starszych wobec młodszych. Szkoła i jej otoczenie stają się miejscem popełniania kradzieży, bójek, wymuszeń, handlu narkotykami. Zachowania agresywne band szkolnych występują nie tylko wobec uczniów słabszych fizycznie, lecz także w stosunku do nauczycieli, co w ostatnich latach zostało rozpowszechnione w telewizji, radio itp. Dużym problemem jest też problem wandalizmu. Młodzi ludzie niszczą i demolują wyposażenie szkół, boisk sportowych, sal kinowych, autobusów, pociągów.

Śródmieście jest terenem o największym stopniu przestępczości na terenie miasta Bolesławiec. Poziom przestępczości jest tutaj związany z dwoma czynnikami, pierwszy to miejsce, drugi – rodzaj zagospodarowania przestrzeni.

Centrum miasta jest punktem, w którym gromadzi się większość aktywności gospodarczych; stanowi ono ośrodek kulturalno – administracyjno - usługowy, jest miejscem odwiedzanym nie tylko przez mieszkańców, ale także turystów i innych gości. Jego przestrzeń publiczna jest mocno zagęszczona, a odwiedzający anonimowi. Stanowi to jeden z głównych czynników wzrostu przestępczości, ponieważ im więcej osób, tym większe prawdopodobieństwo wystąpienia zarówno potencjalnego sprawcy, jak i ofiary przestępstwa.

Kolejnym ważnym elementem jest zagospodarowanie terenu. Sposób zabudowy Starego Miasta, dzięki swej formie i charakterowi zagospodarowania przestrzeni tworzy wyjątkową atmosferę. Występuje tu dużo przytulnych podwórek, które mogą urzekać swą malowniczością. Jednak często ich zalety, doceniane podczas dnia, stają się wadą w nocy. Ślepe uliczki i ciemne zakamarki uniemożliwiają dobrą widoczność, a ewentualny brak oświetlenia sprawia, że miejsca te stają się wyjątkowo niebezpieczne. Taka atmosfera sprawia, że mieszkańcy niechętnie przebywają na podobnych terenach, często się wyprowadzają, a te są dewastowane i zaniedbywane. To mogłoby oznaczać, że należałoby przeprowadzić szereg działań, opisanych w diagnozie patologii społecznych, podnoszących ich standard oraz zwiększających poziom bezpieczeństwa na tych terenach.

Konsultacje społeczne, które zostały przeprowadzone na potrzeby Lokalnego Programu Rewitalizacji w mieście Bolesławiec w dniach 1.10 - 3.12.2007r. wykazały iż problem przestępczości w mieście jest wciąż aktualny. Przestępczość jako problem społeczny miasta Bolesławiec wskazało 18% respondentów.

4) Potrzeby osób niepełnosprawnych

Innym problemem społecznym, z którym zmaga się miasto, są potrzeby osób niepełnosprawnych. Osoby te to grupa społeczna szczególnie zagrożona marginalizacją, narażona na wykluczenie społeczne, stąd potrzebująca zewnętrznego wsparcia.

Wsparcie to wymaga całościowego podejścia i kompleksowych działań na terenie miasta Bolesławiec, z naciskiem na potrzeby osób niepełnosprawnych zamieszkujących obszar wsparcia. Na wyznaczonym obszarze zamieszkuje największy procent osób niepełnosprawnych w stosunku do całego miasta.

- Według Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. 1997 nr 123 poz. 776) rehabilitacja osób niepełnosprawnych oznacza zespół działań, w szczególności organizacyjnych, leczniczych, psychologicznych, technicznych, szkoleniowych, edukacyjnych i społecznych zmierzających do osiągnięcia, przy aktywnym udziale tych osób, możliwie najwyższego poziomu ich funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej.

W sytuacji wypierania osób niepełnosprawnych z nurtu życia społecznego, usuwania ich w cień różnych placówek opiekuńczych, pogłębiających społeczną izolację i prowadzących do segregacji, bardzo trudnym zadaniem jest zabezpieczenie godziwego życia tej grupie osób oraz udzielenie im należytego wsparcia. Osoby z naruszoną sprawnością, jako pełnoprawni członkowie społeczeństwa powinni być również świadomi możliwości życia bez paradygmatu zależności od innych. Możność wyboru czyni człowieka wolnym i może mieć wpływ na jego subiektywne poczucie bycia wspieranym bądź nie, a co za tym idzie na postrzeganie własnego jestestwa, w tym niepełnosprawności.

Na terenie miasta przy ulicy Piastów planowane jest utworzenie ośrodka rehabilitacyjnego (Dom Pomocy Społecznej), spełniającego powyższe kryteria, które pozwoli zagwarantować i udzielić osobom niepełnosprawnym indywidualnej pomocy. Ta z kolei umożliwi maksymalne wykorzystanie ich potencjalnych możliwości i zdolności dla osiągnięcia jak największej życiowej samodzielności i aktywności.

W Bolesławcu wiele budynków użyteczności publicznej nie są przystosowane dla osób niepełnosprawnych. Budynki te powinny być wyposażone w specjalne windy (w przypadku obiektów wielokondygnacyjnych) oraz powinny posiadać specjalne podjazdy. Jednym z takich obiektów nie przystosowanych dla osób niepełnosprawnych jest Ratusz przy ul. Rynek 41w Bolesławcu.

Konsultacje społeczne, które zostały przeprowadzone na potrzeby Lokalnego Programu Rewitalizacji w mieście Bolesławiec w dniach 1.10 - 3.12.2007r. wykazały iż problem osób niepełnosprawnych w mieście jest wciąż aktualny. Wykluczenie osób niepełnosprawnych jako problem społeczny miasta Bolesławiec wskazało 11% respondentów.

W zakresie pomocy osobom niepełnosprawnym i starszym realizowanej już w naszym mieście należy stwierdzić, iż jest ona dość różnorodna i jak wspomniano wcześniej rozwija się we właściwym kierunku. Na terenie Bolesławca funkcjonują:

- Dom Dziennego Pobytu (ul. Staroszkolna 6c) – ośrodek wsparcia dziennego, dysponujący limitem miejsc na 100 osób. Średnia wieku korzystających w 2006r. wyniosła 77 lat. Pobyt w ośrodku przezwycięża samotność, przedłuża samodzielne, niezależne życie w społeczeństwie, wyzwala aktywność i zainteresowania. Tworzą się grupy samopomocy, przyjaźnie a także małżeństwa,
- Dwa Środowiskowe Domy Samopomocy (ul. Al. 1000-lecia 30/2, ul. Parkowa 11) - jednostki organizacyjne Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej świadczące usługi specjalistyczne, wspierająco - rehabilitacyjne, których głównym celem jest rozwój jak największej samodzielności i zaradności życiowej osób niepełnosprawnych intelektualnie oraz integracja społeczna. Podopiecznymi Ośrodka są osoby pełnoletnie o rozpoznanej schizofrenii lub zaburzeniach z jej kręgu, depresji oraz osoby z zaburzeniami psychicznymi sprzężonymi z niepełnosprawnością intelektualną. Podopiecznymi są emeryci i renciści, osoby bezrobotne, a także młodzież, która okresowo lub całkowicie musi zaniechać dalszej edukacji z przyczyn pogarszającego się stanu zdrowia psychicznego.

5) Trendy demograficzne

Jednym z problemów społecznych zdiagnozowanym na obszarze wsparcia jest starzenie się społeczeństwa. Zjawisko to polega na zwiększaniu się udziału ludzi starszych w stosunku do ogółu populacji i jest jednym z podstawowych problemów dzisiejszych czasów. Jego podstawowym miernikiem stosowanym w literaturze jest udział ludności w wieku 60 (65) lat i więcej w stosunku do ogółu populacji danego obszaru. Z kolei miarą dynamiki tego procesu jest najczęściej przyrost ludności w najstarszych grupach wieku, bądź punktowe zmiany w ich udziałach. Na poziom starzenia się społeczeństw mają wpływ także zmiany w liczebności grupy najmłodszej (0–14 lub 0–19 lat).

Istotnym czynnikiem, wpływającym na stan zaawansowania i dynamikę starzenia się społeczeństwa, są także migracje ludności. Największe znaczenie mają tu przemieszczenia ludzi młodych, które ze względu na wiek migrantów, w znaczący sposób mogą wpływać na stan i zmiany w starzeniu się ludności.

Konsultacje społeczne, które zostały przeprowadzone na potrzeby Lokalnego Programu Rewitalizacji w mieście Bolesławiec w dniach 1.10-3.12.2007r. wykazały, iż

problem odpływu młodych (i wykształconych) ludzi w mieście jest jednym z największych problemów społecznych. Odpływ młodych i wykształconych osób jako problem społeczny miasta Bolesławiec wskazało 59% respondentów.

Starzenie się społeczeństwa stawia przed władzami szereg szans i wyzwań. Zmiany w strukturze wieku będą wpływać na wiele dziedzin, np. na popyt na usługi czy charakter naszej infrastruktury. Osoby starsze są grupą wiekową najbardziej narażoną na ubóstwo i wykluczenie społeczne ze względu na szereg czynników, takich jak ograniczone kontakty społeczne, problemy zdrowotne, niskie dochody, brak mobilności oraz fakt, że często bywają ofiarą przemocy.

Kluczowe wyzwanie to zaoferowanie odpowiedniej kombinacji usług i wsparcia pozwalających osobom starszym na pozostanie we własnych domach, bez konieczności przenoszenia się do specjalnych ośrodków. Dzięki temu większość osób starszych zachowa samodzielność. Bezpieczeństwo, łatwy dostęp do sklepów i ośrodków zdrowia, odpowiedni transport umożliwiający zorganizowanie wolnego czasu, możliwości zatrudnienia czy innej działalności, dostęp do usług, wszystko to wpływa na samopoczucie osób starszych.

Idealną propozycją dla starzejącego się społeczeństwa zamieszkującego wyznaczony teren wsparcia (i nie tylko) jest utworzenie opisanego w diagnozie potrzeb osób niepełnosprawnych centrum rehabilitacyjnego. Taki obiekt w takiej samej mierze jak w przypadku osób niepełnosprawnych spełnia potrzeby osób starszych. Ponadto budynek przeznaczony dla tego zadania zlokalizowany jest w obszarze wsparcia, co jest plusem ze względu na mobilność zarówno osób starszych, jak i niepełnosprawnych zamieszkujących ten obszar.

Inną propozycją w rozwiązaniu problemu, jakim jest starzenie społeczeństwa na obszarze wsparcia, jest uatrakcyjnienie obszaru pod względem przestrzennym, wizualnym oraz turystycznym. Remont kamienic przyrynkowych wpłynie na rozwój przedsiębiorczości na wyznaczonym obszarze wsparcia. Umożliwi podniesienie atrakcyjności turystycznej centrum miasta, ożywi ruch turystyczny, spowoduje zwiększenie aktywności ulokowanych w rewitalizowanym rejonie podmiotów gospodarczych (usługi, handel, gastronomia), przez co nastąpi zwiększenie zatrudnienia. Działanie takie wpłynie pośrednio na zmniejszenie migracji młodych ludzi w poszukiwaniu pracy oraz możliwości rozwoju zawodowego.

6) Poziom wydajności energetycznej budynków

Ważne jest, by władze publiczne podejmowały kroki w zakresie zwiększania świadomości na temat kwestii wydajności energetycznej w społecznościach lokalnych. Każdy musi wnieść swój wkład w oszczędzanie energii i ważne jest, by opinia publiczna wiedziała, co może w tym kierunku uczynić oraz jak się za to zabrać. Najemcy oraz właściciele budynków lub mieszkań powinni mieć dostęp do szczegółowych informacji na temat sprawności energetycznej domu lub mieszkania, jak również do porad dotyczących kroków, jakie muszą podjąć, aby ulepszyć ich sprawność energetyczną.

Wszystkie rodzaje informacji dotyczące powiększenia efektywności wykorzystania energii powinny być szeroko rozpowszechniane wśród odbiorców końcowych.

Najlepszym rozwiązaniem byłoby, gdyby wraz z rachunkiem za dostawę energii odbiorca otrzymywał informacje pozwalające na pełne zapoznanie się z kosztami energii i poziomem zużycia np.:

- bieżące ceny i zużycie energii,
- porównanie obecnego zużycia z zużyciem za ten sam okres w roku poprzednim (o ile to możliwe - porównanie w formie graficznej),
- ewentualnie porównanie z przeciętnym znormalizowanym lub przykładowym użytkownikiem energii tej samej kategorii,

- informacje dotyczące organizacji konsumenckich, agencji energetycznych i podobnych, łącznie z adresami stron internetowych, umożliwiające uzyskanie informacji o środkach zwiększających efektywność energetyczną.

Przy wykonywaniu kompleksowej renowacji budynków efektywność energetyczna budynków powinna spełniać normatywne wymagania pod względem technicznym, funkcjonalnym i ekonomicznym. Powinna uwzględniać, poza izolacją termiczną, tam gdzie to właściwe, zastosowanie materiałów budowlanych o odpowiednich właściwościach izolacyjnych, oraz inne czynniki energooszczędne: instalacje ogrzewania i klimatyzacji, zastosowanie energii ze źródeł odnawialnych oraz projekt architektoniczny budynku.

Eksploatacja budynków ma długofalowy wpływ na zużycie energii. Gruntowna renowacja istniejących budynków, wychodząca poza pewien przyjęty zakres, powinna być przyczyną do podejmowania kosztowo efektywnych działań zmierzających do poprawy jakości energetycznej budynku. Tym niemniej, poprawa standardu energetycznego budynku istniejącego niekoniecznie oznacza całkowitą renowację budynku, ale może być ograniczona do tych elementów, które mają największy wpływ na standard energetyczny budynku i są efektywne ekonomicznie.

Wymagania dotyczące renowacji budynków istniejących nie powinny być niezgodne z zakładaną funkcją budynku, jego jakością i charakterem. Dotyczy to budynków zabytkowych - elementów zabytkowej zabudowy, w stosunku do których spełnienie wymagań mogłoby w sposób niepożądany zmienić ich wygląd lub charakter. Takimi właśnie obiektami są budynki znajdujące się na obszarze wyznaczonym do wsparcia w ramach Lokalnego Planu Rewitalizacji miasta Bolesławiec.

Na terenie wsparcia znajdują się ogółem 282 budynki, z czego 172 to budynki mieszkalne wielorodzinne. 126 budynków ujętych jest w Gminnej Ewidencji Zabytków miasta Bolesławiec, z czego 94 stanowi liczbę budynków mieszkalnych wielorodzinnych (55%). Najstarszy z budynków mieszkalnych na obszarze wsparcia, położony przy ul. Kościelnej nr 5, datowany jest na 2 połowę XVII wieku, natomiast najmłodsza jest kamienica mieszkalna położona przy ul. Rynek 28 - datowana na 1900 rok.

Wszystkie te budynki charakteryzują się niskim poziomem wydajności energetycznej. Niemożliwe jest jednakże wykonanie ich termomodernizacji z uwagi na wspomniane wcześniej walory historyczne oraz ich wygląd i charakter. Z powodu złego stanu technicznego elewacji kamienic niezmiernie pożądane będzie przeprowadzenie prac, które przywróciłyby budynkom dawną świetność.

Częściowym rozwiązaniem problemu, jakim jest niski poziom wydajności energetycznej kamienic przyrynkowych, będzie zastosowanie w trakcie ich renowacji materiałów budowlanych o odpowiednich właściwościach izolacyjnych.

Prac konserwatorskich zabezpieczających i estetycznych wymagać będą zarówno wystrój kamienny elewacji tj. portale i obramienia okien, jak również ściany budynków, gdzie występują zniszczenia typu chemiczno - fizycznego i mechanicznego, takie jak: pęknięcia, drobne ubytki kamienia, wtórne, wadliwe łaty i uzupełnienia zaprawy, napisy, rysunki, ryty, warstwy sadzy, brudu i zanieczyszczeń atmosferycznych.

7) Potrzeby imigrantów, mniejszości narodowych i etnicznych oraz uchodźców

Na dzień 31.12.2007 roku miasto Bolesławiec zamieszkiwało 102 cudzoziemców. Liczba ta stanowi zaledwie 0,255% mieszkańców miasta.

Konsultacje społeczne, które zostały przeprowadzone na potrzeby Lokalnego Programu Rewitalizacji w mieście Bolesławiec w dniach 1.10 - 3.12.2007r., wykazały brak problemu, jakim są potrzeby imigrantów, mniejszości narodowych i etnicznych oraz

uchodźców (0% respondentów wskazujących ten problem). Respondenci umieścili potrzeby mniejszości narodowych na ostatnim miejscu wśród problemów miasta Bolesławiec w obszarze problemowym.

Na terenie miasta Bolesławiec nie są planowane działania zmierzające do realizacji potrzeb imigrantów, mniejszości narodowych i etnicznych oraz uchodźców, gdyż grupa tych osób sama nie zdefiniowała swoich potrzeb.

Istnieje jednak możliwość pomocy tym osobom w inny sposób i na pewno ich potrzeby nie zostaną pominięte. Główne bariery, jakie napotykają uchodźcy, imigranci oraz członkowie grup mniejszości narodowych i etnicznych w odnalezieniu się w polskim, również bolesławieckim, społeczeństwie powinny być eliminowane m.in. przy aktywnym udziale organizacji pozarządowych.

Bardzo ważna jest działalność pomagająca im integrować się ze sobą i ze społeczeństwem. Główny nacisk powinien zostać położony działaniom na rzecz poprawienia zatrudnienia poprzez:

- poprawienie znajomości języka polskiego,
- rozbudzenie motywacji do zmiany kwalifikacji zawodowych,
- intensywne kursy podnoszące kwalifikacje zawodowe,
- umożliwienie zdobywania doświadczeń podczas praktyk zawodowych,
- wypracowanie modelu dokumentowania wykształcenia,
- doświadczenia zawodowego (certyfikaty i zaświadczenia),
- działania na rzecz zaznajomienia się z sytuacją panującą na rynku pracy oraz wymaganiami pracodawców (broszury informacyjne, spotkania z przedstawicielami urzędów pracy i organizacjami pracodawców).

Większość, z wymienionych działań jest w Bolesławcu realizowana, chociażby przez Powiatowy Urząd Pracy. Uchodźcy, imigranci oraz członkowie grup mniejszości narodowych i etnicznych zamieszkujący miasto Bolesławiec mogą korzystać z tych usług jak każdy inny mieszkaniec miasta.

8) Tereny poprzemysłowe i powojskowe

Głównym celem rewitalizacji obszarów poprzemysłowych i powojskowych jest zmiana dotychczasowych funkcji i adaptacja terenu oraz znajdujących się tam obiektów poprzemysłowych oraz powojskowych na inne cele. Istotnym także będzie włączenie obszarów poprzemysłowych i powojskowych znajdujących się na terenie miasta w jeden organizm miejski poprzez odpowiednie zagospodarowanie znajdującego się tam terenu, gdyż odpowiedzią na problemy występujące na obszarach zdegradowanych są działania związane z rewitalizacją tych obszarów. Polegają one na kompleksowym podejściu do problemów i prowadzą do nadania tym obszarom nowych funkcji: usługowych, gospodarczych, społecznych, edukacyjnych, zdrowotnych, rekreacyjnych, kulturalnych lub turystycznych, a tym samym zwiększenie ich atrakcyjności gospodarczej i społecznej. Prawidłowe przeprowadzenie założonych prac w ramach rewitalizacji terenów zdegradowanych niewątpliwie przyczyni się do poprawy jakości środowiska naturalnego, jakości życia ludzi oraz wzrostu kultury. Dlatego też wszelkie działania powinny być prowadzone z zastosowaniem zasad zrównoważonego rozwoju i ładu przestrzennego. Perspektywiczne korzyści dla środowiska wynikające z realizacji inwestycji na obszarach zdegradowanych mają istotny wpływ na poprawę walorów krajobrazowych, architektonicznych i środowiskowych całego obszaru. To z kolei przekłada się na pozytywne oddziaływanie na zdrowie i warunki życia ludzi.

Identyfikacja na terenie miasta Bolesławiec obszarów poprzemysłowych i powojskowych została przeprowadzona w oparciu o analizę struktury przestrzennej miasta Bolesławiec. Zdiagnozowano na terenie miasta Bolesławiec jeden teren poprzemysłowy po minionej fabryce włókienniczej Concordia. Jest to jednak teren, którego właściciel nie wyraził chęci przystąpienia do działań rewitalizacyjnych, poza

tym teren ten jest w pełni wykorzystany gospodarczo. Z tych powodów został wyłączony ze szczegółowej analizy.

W przypadku terenów powojskowych istnieje możliwość zaangażowania środków wspólnotowych, albowiem Gmina Miejska Bolesławiec nabyła od Agencji Mienia Wojskowego działkę o pow. 11,0083 ha położoną przy ul. Jeleniogórskiej. W okresie przedwojennym obszar ten był ulubionym miejscem spacerów bolesławian. Istniał tam las miejski, który obejmował staw pełniący funkcję zarówno retencyjną jak i rekreacyjną. Wokół zbiornika znajdowały się leśne ścieżki zdrowia, pomnik, kamienne schody oraz restauracja Leśny Zamek „Waldschloss". Leśny kompleks został później zniszczony przez Niemców. W ramach rewitalizacji planowana jest odbudowa zalewu jako miejsca do kąpieli, obiektu gastronomicznego i parkingów, co pozwoliłoby miastu na dysponowanie dodatkowym obiektem rekreacyjno-sportowym, jak również uporządkowałoby sytuację hydrologiczną w Bolesławcu.

9) Budynki wpisane do gminnej ewidencji zabytków zlokalizowanych na terenie objętym planem rewitalizacji

Na pierwszym obszarze wsparcia objętym planem rewitalizacji znajduje się 17 obiektów wpisanych do rejestru zabytków. Przeważają obiekty będące w dobrym stanie technicznym, za wyjątkiem Starego Teatru wyłączonego z użytkowania ze względu na możliwość wystąpienia katastrofy budowlanej. Jeżeli chodzi o obiekty nie wpisane do rejestru zabytków, to charakteryzują się one w większości dobrym stanem technicznym (56), aczkolwiek licznie występują również obiekty zaniedbane (27). Wszystkie obiekty wpisane do rejestru zabytków oraz ujęte w Gminnej Ewidencji Zabytków Miasta Bolesławiec przedstawione są w Tab. 22.

10) Przedsięwzięcia społeczne

W celu ograniczenia rozmiarów patologii i zjawiska wykluczenia społecznego konieczne jest podjęcie na rewitalizowanym obszarze szeregu działań mających doprowadzić do aktywizacji i odrodzenia członków wspólnoty lokalnej, czyli mieszkańców miasta. Wszystkie działania, nawet te o charakterze ściśle inwestycyjnym, mają doprowadzić do ożywienia i poprawienia stosunków społecznych na terenie miasta (ze szczególnym uwzględnieniem rewitalizowanego obszaru). Z założenia działania rewitalizacyjne o charakterze inwestycyjnym i infrastrukturalnym powinny mieć bezpośrednie oddziaływanie na poprawę stosunków społecznych. Kompleksowe potraktowanie problemów społecznych powinno, w ramach działań rewitalizacyjnych, doprowadzić do zbudowania systemu programów, które będą wzajemnie się uzupełniać i poprawiać sytuację we wszystkich problemowych dziedzinach, takich jak bezrobocie, pobudzanie aktywności gospodarczej i społecznej, alkoholizm, narkomania, patologie dotykające życie rodzinne, przestępczość, pomoc osobom niepełnosprawnym.

Takie zdiagnozowanie sytuacji na terenie miasta i obszaru wsparcia doprowadza do wniosku, że niezbędne jest podjęcie szeregu działań o charakterze edukacyjnym i prewencyjnym w celu zmiany sytuacji.

Planowana jest realizacja kilkunastu projektów związanych ze sferą społeczną, które finansowane będą ze środków własnych Gminy, lub innych źródeł:

a) Projekty planowane do realizacji przez Bolesławiecki Ośrodek Kultury, będący komunalną instytucją kultury:

a. Edukacja Filmowa w DKF BOK

Idea projektu: Dewizą Dyskusyjnego Klubu Filmowego BOK jest pokazywanie "nieznanego kina uznanego", filmów docenionych na festiwalach, niezauważonych przez szerszą publiczność, jak również niebanalnej klasyki. Wszystko to w sprawdzonej

konwencji dkf-u, czyli prelekcji – projekcja – dyskusji, cotygodniowych spotkań i projekcji filmowych z taśmy 35 mm.

b. Europa w Kadrze – Przegląd twórczości najwybitniejszych europejskich reżyserów

Idea projektu: Przegląd twórczości najwybitniejszych europejskich reżyserów; realizacja projektu trwającego sześć miesięcy, polegać będzie na organizacji comiesięcznych dwudniowych przeglądów filmowych poprzedzonych wykładem i dyskusją, podczas każdej imprezy projekcja 4 najważniejszych filmów omawianego reżysera (m.in. Ingmara Bergmana, Agnieszki Holland, Milosa Formana, Pedro Almodovara, Wima Wendersa).

c. Międzynarodowy Plener Ceramiczno – Rzeźbiarski w Bolesławcu

Idea projektu: Międzynarodowy Plener Ceramiczno-Rzeźbiarski organizowany w Bolesławcu ma swoją 44- letnią tradycję. Jest jedynym tego typu, najdłużej cyklicznie trwającym wydarzeniem w Polsce. Do udziału zapraszani są wybitni artyści ceramicy-rzeźbiarze oraz młodzi rozpoczynający swoją artystyczną drogę absolwenci ASP z Polski, Europy i świata. Wspólnie tworzą przez 30 dni sierpnia w zakładach ceramicznych. W tym czasie organizowane są spotkania autorskie, prezentacje multimedialne, które przedstawiają dorobek twórczy artystów, happeningi i interaktywne wydarzenia artystyczne, wystawy, wernisaże ukazujące trendy w sztuce ceramiki i dorobek artystyczny. Po zakończeniu pleneru organizowana jest wystawa poplenerowa, która prezentowana jest w Bolesławcu oraz w prestiżowych galeriach, salach wystawowych, muzeach w kraju i zagranicą; ostatnio m.in. w Instytucie Polskim w Pradze, w Dreźnie, Poznaniu, Wrocławiu, Krakowie. Corocznie wydawany jest katalog wystawy promujący twórczość artystyczną uczestników, udostępniany bezpłatnie. Międzynarodowy Plener Ceramiczno-Rzeźbiarski i towarzyszące mu wydarzenia spotykają się z dużym zainteresowaniem mediów. W roku 2004 Międzynarodowy Plener otrzymał prestiżową nagrodę: Dolnośląski Klucz Sukcesu.

d. Projekt Studio inicjatyw fotograficznych Camera

Idea projektu: Projekt studio inicjatyw fotograficznych Camera jest projektem kulturalno-edukacyjny skierowany do dzieci, młodzieży i studentów. Odbywać się będzie raz w tygodniu w Bolesławieckim Ośrodku Kultury– spotkania, w 6 osobowych grupach, przez okres 10 miesięcy. Zadaniem projektu jest zapoznanie uczestników projektu z teorią i praktyką sztuki fotograficznej. Poznanie zasad tworzenia obrazu fotograficznego, nabycie przez uczestników biegłości technicznej pozwalającej na swobodne poruszanie się w świecie fotografii. W ramach projektu odbywać się będą spotkania z uznanymi twórcami fotografii oraz organizowane będą wystawy uczestników projektu.

e. Festiwal Kultury Południowosłowiańskiej Bolesławiec

Idea projektu: W ramach działania odbędzie się pokaz filmów i wystawa plastyczna twórców południowosłowiańskich oraz impreza plenerowa – zbudowana zostanie wioska reemigrantów, w której głównym punktem będzie płaska, drewniana podłoga, gdzie prezentować się będą zaproszone wcześniej zespoły, koła gospodyń wiejskich, inne nieformalne grupy. Prezentacja obejmować będzie pieśni, tańce, przygotowywanie tradycyjnych potraw bałkańskich, prezentacja obyczajów. Między domostwami przygotowywana będzie tradycyjna pecenica –pieczone prosiaki; na skraju osady "Teatr kulinarny" ugotuje wielki gar zupy paprykowej, a gospodarze małe kociołki zupy gulaszowej. Wieczorem odbędzie się bezpłatna degustacja oraz wspólny koncert zespołów folklorystycznych i zaproszonych zespołów z Bośni i Serbii. W imprezie uczestniczyć będą zaproszeni goście z kraju i zagranicy, w tym członkowie Ambasad z terenów południowosłowiańskich.

f. Open Art Przestrzeń Festiwal Sztuki Otwartej

Idea projektu: Festiwal Sztuki Otwartej OPEN ART PRZESTRZEŃ to trzydniowe wydarzenie kulturalne obejmujące pokazy uliczne i plenerowe, otwarte na różne formy

artystycznego wyrazu , alternatywnych wobec tradycyjnej twórczości na polu teatru, tańca, muzyki, cyrku i filmu. To czas, kiedy artyści wkraczają w miasto, a bogaty program festiwalu wypełni sztuką ulice, parki, kino, rynek miejski, galerie. Sztuka przeniknie tkankę miejską. Spektakle teatralne i taneczne w niecodziennej scenerii miejskiej silnie angażują widzów w swą ekspresyjną akcję. Instalacje, seanse filmowe i muzyka będą stanowić stały element krajobrazu, zapraszając do czynnego odbioru rozmaitych form sztuki.

b) Projekt planowany do realizacji przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej - samodzielną jednostkę budżetową Gminy Miejskiej Bolesławiec:

„Działając Wykorzystujesz Szansę"

Wniosek o dofinansowanie na projekt „Działając Wykorzystujesz Szansę" został złożony do Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki - Priorytet VII Promocja integracji społecznej, poddziałanie 7.1.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej.

Cel projektu

Z doświadczeń MOPS w Bolesławcu wynika, iż od wielu lat dominującą przyczyną trudnych sytuacji życiowych osób i rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej jest długotrwałe pozostawanie bez pracy jednego lub więcej członków rodziny. Do najczęstszych powodów braku aktywności zawodowej należą: niskie bądź niedostosowane do lokalnego rynku pracy kwalifikacje zawodowe, wyuczona bezradność życiowa i uzależnienie od świadczeń z pomocy społecznej, mała dyspozycyjność wynikająca z konieczności zapewnienia opieki nad osobą zależną, niska motywacja, niepełnosprawność, bezdomność, a także niska podaż pracy.

Powyższe dane potwierdzają dokumenty sprawozdawcze MOPS, z których wynika, iż z pomocy Ośrodka w 2007 r. skorzystało 1.258 rodzin, z których aż 729 (58%) korzysta powyżej 12 miesięcy. W tych rodzinach 673 jest osób bezrobotnych, 718 niepełnosprawnych, u 361 zdiagnozowano bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych. Również z analiz danych statystycznych PUP w Bolesławcu wynika, że w 2007 r. zarejestrowanych kobiet jako bezrobotne w okresie od 12 do 24 miesięcy było 4.713, natomiast zarejestrowanych powyżej 24 miesięcy było 8.280 kobiet.

Celem głównym projektu jest zwiększenie w ciągu 10 miesięcy aktywności zawodowej 39 Beneficjentów ostatecznych z Bolesławca poprzez poprawę ich zdolności do wejścia na rynek pracy.

Cele szczegółowe to nabycie nowych kwalifikacji zawodowych dostosowanych do potrzeb rynku pracy, nabycie umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach oraz zwiększenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych i organizacji życia rodzinnego, zmniejszenie barier psychologicznych wśród osób niepełnosprawnych w ich relacjach z otoczeniem, wzmocnienie psychiczne i edukacja w kierunku zwiększenia motywacji do podejmowania trudu wychodzenia z izolacji społecznej.

Projekt jest zgodny z celami PO KL, Planem Działania na lata 2007-2008 PO KL, Strategią Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 r., Dolnośląską Strategią Integracji Społecznej 2005-2013 oraz z celami Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Bolesławiec 2005-2013. Ponadto projekt spełnia kryteria równego dostępu do zatrudnienia i edukacji kobiet i mężczyzn, osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym, dyskryminacją oraz wykluczeniem na rynku pracy. Projekt przyczyni się do spełnienia celu horyzontalnego NSRO, tj. poprawy jakości kapitału ludzkiego i zwiększenia spójności społecznej.

Beneficjentami Ostatecznymi będą:

- Kobiety długotrwale korzystające ze świadczeń pomocy społecznej, pozostające bez zatrudnienia z powodu braku kwalifikacji, niskiej motywacji oraz słabych umiejętności poruszania się po rynku pracy. Z danych statystycznych PUP wynika, iż w grudniu 2007 r. w powiecie bolesławieckim bezrobotnych było 4 049, a tym 2.215 kobiet, tj. 55%. Dodatkowo trudnością tej grupy jest bezradność z sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz konieczność opieki nad osobą zależną. Projekt zakłada objęcie aktywizacją 12 kobiet. Kobiety w stosunku do mężczyzn stanowią grupę, której szczególnie trudno być aktywnym zawodowo z powodu niższej podaży ofert pracy oraz wynikające często z tradycji z powodu dodatkowych obciążeń obowiązkami domowymi i rodzinnymi.
- Osoby niepełnosprawne posiadające orzeczenie o lekkim lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności (dotyczy wszystkich rodzajów niepełnosprawności) pozostające bez zatrudniania. Główny trzon tej grupy będą stanowić pensjonariusze objęci usługami I i II Środowiskowego Domu Samopomocy w Bolesławcu oraz inne osoby niepełnosprawne korzystające z innych form pomocy społecznej. Przewiduje się udział 10 osób.
- Osoby bezdomne korzystające ze Schroniska dla Osób Bezdomnych w Bolesławcu prowadzonego przez Polski Czerwony Krzyż. Działaniem projektowym planuje się objąć 5 mężczyzn bez względu na wiek i wykształcenie, ale deklarujących chęć zmiany swojego życia.
- Osoby z bezradnością w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, u których zdiagnozowano m.in. bezrobocie. To grupa rodzin długotrwale pozostających bez zatrudnienia, często od kilku pokoleń, korzystających z pomocy społecznej, czyniąc z tych świadczeń główny sposób zdobywania środków do życia. Nierozbudzenie aspiracji zawodowych, sukcesów życiowych, z dużym prawdopodobieństwem będzie skutkowało u tej grupy przyłączeniem się w przyszłości do osób żyjących na marginesie życia społecznego i nieprawidłowo funkcjonujących na rynku pracy. Przewiduje się objęciem działaniami 12 osób.

Przedstawione grupy Beneficjentów zostały wybrane do działań projektowych, gdyż są to osoby, którym bez wsparcia z zewnątrz grup specjalistów najtrudniej aktywnie zaistnieć na rynku pracy. Skierowanie działań na osoby niepełnosprawne nakłada potrzeby aktywizacji społecznej oraz zwiększenia obszarów integracji jak wynika z doświadczeń dwóch Środowiskowych Domów Samopomocy w strukturach naszego Ośrodka skupiających niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi. Wybór grupy bezdomnych mężczyzn został zainicjowany przez pracowników PCK. Grupa ta już wcześniej deklarowała chęć zmiany stylu życia i rokuje osiągnięcie założonych celów. Udział kobiet i osób bezradnych został podyktowany czynnikami opisanymi w charakterystyce tej grupy.

Ze względu na lokalny zasięg projektu przy rekrutacji nacisk zostanie położony na informację i promocję poprzez ulotki, plakaty oraz rozmowy motywujące przeprowadzone przez pracowników i terapeutów MOPS. Ponadto przy rekrutacji i promocji projektu przewiduje się udział partnerów, tj. PUP w Bolesławcu, Zarządu Rejonowego PCK, Stowarzyszenia Rodzin z Niepełnosprawnymi „Wzlatujący Motyl". Rekrutacja będzie się odbywała na podstawie analizy dokumentów MOPS i PUP, rozmów kwalifikacyjnych, ankiet, deklaracji uczestnictwa, zawarcia kontraktu socjalnego i indywidualnego programu wychodzenia z bezdomności.

Działania

Zadanie I. Aktywna integracja.

Przy współpracy z Polskim Czerwonym Krzyżem, Powiatowym Urzędem Pracy, Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej oraz poprzez pracowników socjalnych nastąpi rekrutacja uczestników projektu. Po wyłonieniu Beneficjentów

zostaną z nimi podpisane kontrakty socjalne oraz indywidualne plany wychodzenia z bezdomności. Kobiety długotrwale korzystające z pomocy społecznej oraz bezdomni mężczyźni zostaną skierowane do CliPKZ celem kontaktu z doradcą zawodowym i stworzeniem indywidualnego harmonogramu potrzeb szkoleniowych. Po stworzeniu harmonogramu osoba zostanie poinformowana o terminach i formach zajęć i skierowana do odbycia szkolenia. Dla osób bezdomnych zaplanowano również zajęcia terapeutyczne z psychologiem. Dla osób bezradnych opiekuńczo-wychowawczo zostanie stworzona grupa wsparcia pn. „Szkoła dla rodziców", w ramach której zaplanowano cykl sesji terapeutycznych z psychologiem i pedagogiem. Pomiędzy spotkaniami zostanie zorganizowany edukacyjno – kulturalny wyjazd rodziców i dzieci do teatru. Na zakończenie działań w ramach Szkoły odbędzie się integracyjny wyjazd do stadniny koni celem sprawdzenia efektywności sesji terapeutycznych. W czasie trwania sesji, dzieci Beneficjentów będą odbywać zajęcia adaptacyjne w Świetlicy Terapeutycznej. Osoby niepełnosprawne będą objęte wsparciem psychologicznym oraz zostaną skierowane na szkolenie dot. technik interpersonalnych oraz kurs florystyczny.

Ostatnim przedsięwzięciem w ramach tego zadania będzie konferencja podsumowująca projekt. Będzie to spotkanie Zespołu Projektowego, Partnerów oraz Beneficjentów Ostatecznych. W trakcie spotkania nastąpi analiza przydatności poszczególnych działań, efektów i napotkanych trudności. Nastąpi wymiana doświadczeń oraz pomysłów na przyszłość.

Zadanie II. Praca socjalna.

W ramach zadania zatrudnieni zostaną specjaliści: trzech psychologów klinicznych i jeden pedagog. W czasie wyjazdów będą również niezbędne osoby posiadające uprawnienia opiekuna. W działaniu tym koniecznym elementem będzie praca 19 pracowników socjalnych.

Zadanie III. Wsparcie dochodowe.

W ramach zadania Beneficjenci skorzystają ze wsparcia dochodowego w postaci zasiłków okresowych i celowych w zależności od rozpoznanych potrzeb.

Zadanie IV. Zarządzanie projektem.

Powołano Zespół projektowy w składzie Koordynator projektu (lider), Specjalista ds. Rekrutacji i Informacji, Specjalista ds. Monitoringu i Ewaluacji, Specjalista ds. Promocji i Logistyki oraz Główny Księgowy projektu. Koordynator projektu odpowiedzialny będzie za zarządzanie projektem, koordynację działań, pracę specjalistów i pozostałych pracowników oraz terminowe przekazywanie raportów. Specjalista ds. Rekrutacji i Informacji odpowiedzialny będzie za komunikację społeczną, przygotowanie i realizację strategii rekrutacji uczestników, udzielanie bieżących informacji Beneficjentom. Specjalista ds. Monitoringu I Ewaluacji zajmował się będzie monitoringiem i ewaluacją oraz przygotowywanie sprawozdań okresowych z realizacji projektu. Specjalista ds. Promocji i Logistyki w swoich kompetencjach będzie posiadał całkowitą promocję projektu oraz będzie sprawował opiekę na sprawami logistycznymi. Osobą odpowiedzialna za sprawy finansowe będzie Główny Księgowy.

Biuro projektu zostanie wyposażone w niezbędne materiały biurowe oraz potrzebny do realizacji projektu zestaw komputerowy, laptop oraz ekran i rzutnik multimedialny. Na potrzeby promocji projektu i ćwiczeń z autoprezentacji Beneficjentów zostanie zakupiona kamera cyfrowa.

Zadanie V. Promocja projektu.

Pierwszą fazą projektu będzie szeroko rozumiana promocja projektu poprzez plakaty, ulotki, broszury oraz prasę i media lokalne. Na wszystkich materiałach informacyjno-promocyjnych będzie widniała informacja, że projekt jest

współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Priorytetu VII. Materiały informacyjno-promocyjne będą udostępniane w siedzibach partnerów oraz budynkach MOPS. Do ważnych elementów promocji będzie również należało stworzenie i prowadzenie strony internetowej projektu.

Rezultaty

Rezultaty twarde: wytyczenie drogi zawodowej przez doradcę dla 12 osób, przeszkolenie 27 osób, przeprowadzenie 10 rodzajów szkoleń, opracowanie 27 sztuk materiałów szkoleniowych, wydanie 27 zaświadczeń o ukończeniu szkoleń, 27 osób podniesie swoje kwalifikacje i umiejętności zawodowe, zorganizowanie 2 jednodniowych wyjazdów integracyjno – edukacyjnych, poradnictwo i terapia dla 39 uczestników projektu.

Rezultaty miękkie: zdolności motywacyjne: przełamanie niechęci do pracy, poczucia bezradności, osiągnięcie większej świadomości i wiedzy dot. praw i obowiązków, podniesienie poziomu samooceny, zwiększenie motywacji do działania i zaufania we własne siły; umiejętności praktyczne i kluczowe umiejętności pracownicze: nabycie umiejętności rozwiązywania problemów powstających w miejscu pracy, w kontakcie z pracodawcą i współpracownikiem, nabycie umiejętności komunikacyjnych (kontakty interpersonalne), nabycie umiejętności pracy w zespole lub pracy indywidualnej, nabycie umiejętności korzystania z technologii informatycznych, wypełniania formularzy, zarządzania środkami finansowymi; osobiste predyspozycje: poprawa wizerunku, autoprezentacji, zwiększenie poczucia punktualności, obowiązków, zdyscyplinowanie, zwiększenie zaangażowania i wzrost poczucia odpowiedzialności za wykonywane zadania.

Miękkie i twarde rezultaty projektu będą weryfikowane za pomocą: list obecności podpisywanych przez uczestników szkoleń i spotkań służących jako kontrola frekwencji, ankiety wypełnianej przez uczestników sprawdzającej przydatność działań, wywiadów środowiskowych, kwartalnych sprawozdań z realizacji projektu oraz ciągłej weryfikacji działań wg założonego systemu monitorowania. Wśród osób zarządzających projektem jest Specjalista ds. rekrutacji, monitoringu i ewaluacji, którego prace będą oparte na analizie dokumentów powstałych w trakcie trwania projektu. Po zakończeniu działań Beneficjenci Ostateczni wypełnią ankiety oceniające poziom i stopień przydatności realizowanego Projektu. Pytania otwarte i zamknięte będą tak skonstruowane, aby umożliwić analizę. Uczestnicy będą zobowiązani informować MOPS o krokach podjętych w celu podjęcia pracy, czy wyjścia z problemu opisanego w celach. Projekt poprzez osiągnięcie założonych rezultatów podniesie kwalifikacje i umiejętności zawodowe Beneficjantów Ostatecznych, zmniejszy bariery psychologiczne wśród osób niepełnosprawnych w ich relacjach z otoczeniem oraz podniesie umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach i powiększy kompetencje opiekuńczo-wychowawcze Beneficjentów.

Potencjał projektodawcy i zarządzanie projektem

Projektodawca posiada doświadczenia przy realizacji projektów ministerialnych. Przy projekcie zaangażowanych będzie 19 pracowników socjalnych, którzy posiadają wymagane ustawą kwalifikacje do wykonywania zawodu. Kadra ukończyła liczne szkolenia m.in. z zakresu pracy z bezrobotnymi, osobami wykluczonymi społecznie, interwencji kryzysowej, animowania grup samopomocowych, itd. Koordynator projektu odpowiedzialny będzie za zarządzanie projektem, koordynację działań, promocję projektu oraz komunikację i przekazywanie raportów. Specjalista ds. Rekrutacji, Monitoringu i Ewaluacji odpowiedzialny będzie za rekrutację uczestników, współpracę z pracownikami socjalnymi oraz przygotowywanie sprawozdań okresowych z realizacji projektu, ewaluację. Za sprawy finansowe odpowiedzialny będzie Główny Księgowy projektu. Szkolenia zostaną przeprowadzone przez PUP w Bolesławcu na podstawie porozumienia. W ramach współpracy z Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Bolesławcu zostaną przeprowadzone warsztaty interpersonalne z doradcą zawodowym. Bolesławiecki Ośrodek posiada w swojej

strukturze 5 budynków (MOPS, ŚT, I ŚDS, II ŚDS, DDP) oraz dobre wyposażenie komputerowo-biurowe.

11) Partnerstwo

Projekty i działania podejmowane w ramach Lokalnego Planu Rewitalizacji powinny opierać się m.in. na wspólnej strategii, ograniczającej koncentrację problemów gospodarczych, ekologicznych oraz społecznych na wyznaczonym obszarze wsparcia. Przykładem takiej wspólnej strategii są konsultacje społeczne przyjęte uchwałą nr XIV/99/07 Rady Miasta Bolesławiec z dnia 26 września 2007 roku. Idea konsultacji społecznych jest związana z pojęciem partycypacji obywatelskiej w kwestiach kluczowych dla społeczności lokalnej, a także z aktywnym kreowaniem lokalnej polityki inwestycyjnej lub społecznej przez członków danej społeczności.

Poprzez przeprowadzenie konsultacji społecznych władze miasta informują o podejmowanych decyzjach lub procedurach, które dotyczą obywateli. Konsultacje społeczne zapewniają tym samym uzyskanie opinii mieszkańców na wybrany temat, np. Lokalnego Planu Rewitalizacji, a w ten sposób określenie priorytetów i wskazanie preferencji dotyczących konkretnych przedsięwzięć.

Z punktu widzenia istoty konsultacji społecznych kluczowe jest przestrzeganie zasady partnerstwa i współdecydowania, czyli takiej relacji dwustronnej, w której władze miasta przedstawiają rozwiązania i zbierają opinie na ich temat, wraz z obywatelami współdefiniując problemy.

Tworzeniu Lokalnego Planu Rewitalizacji miasta Bolesławiec towarzyszyły szerokie konsultacje społeczne, które dla Urzędu Miasta Bolesławiec i mieszkańców przeprowadził niezależny ekspert – Centrum Dolnośląskie Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej z Wrocławia. Konsultacje przeprowadzone były wprawdzie na potrzeby dwóch dokumentów (Lokalnego Planu Rewitalizacji oraz Planu Rozwoju Lokalnego), jednak w opisie poniżej zostaną przedstawione wyniki dotyczące tylko Lokalnego Planu Rewitalizacji.

Prace w ramach procesu konsultacji podzielono na trzy etapy

Etap I obejmował zbieranie danych niezbędnych do prawidłowego przeprowadzenia procesu konsultacji, przeprowadzenie kampanii informacyjnej. Promowanie wydarzeń (spotkania z mieszkańcami - zaprezentowanie planowanych inwestycji oraz zebrania opinii mieszkańców) w ramach konsultacji społecznych odbyło się w następujący sposób:

- informacja telefoniczna skierowana grup interesu – spółdzielni mieszkaniowych, organizacji pozarządowych, ośrodków zdrowia,
- dystrybucja ulotek informujących o spotkaniu otwierającym,
- informacje w prasie – artykuł w Ekspresie Bolesławieckim,
- informacje w telewizji lokalnej,
- informacja o odbywających się konsultacjach społecznych umieszczona w 4 portalach bolesławieckich,
- rozklejenie plakatów 25 plakatów w urzędzie miejskim, w jednostkach podległych urzędowi miejskiemu oraz w Bolesławieckim Ośrodku Kultury i Powiatowym Urzędzie Pracy.

W efekcie przeprowadzonej akcji promocyjnej, trwającej dwa tygodnie, poprzedzającej spotkanie w dniu 25 października 2007, spotkanie otwierające konsultacje społeczne cieszyło się dużym zainteresowaniem. Odnotowano dużą frekwencję – ok. 50 osób. Podczas spotkania zaprezentowano mieszkańcom miasta ideę oraz cel tworzenia Lokalnego Planu Rewitalizacji. Uczestnicy zapoznali się również z planowanymi działaniami oraz z proponowanymi kryteriami ich oceny i ustalenia ważności wskaźników. Wydarzenie miało na celu przedstawienie mieszkańcom

pełnego katalogu inwestycji proponowanych w LPR, a także zebranie ich opinii poprzez wstępny kwestionariusz oraz w toku dyskusji.

W pierwszej części spotkania mieszkańcy otrzymali materiały, w których zostały przedstawione planowane inwestycje. Ponadto pierwsza część spotkania miała także charakter edukacyjny, dzięki omówieniu, czym są konsultacje społeczne oraz dokument LRP, (jaka jest jego zawartość, cel opracowania, itp.). W ten sposób bolesławianie mieli możliwość lepszego zrozumienia swojej roli w konsultacjach społecznych, a także faktycznego przedmiotu konsultacji.

W drugiej części spotkania uczestnicy wypełnili wstępne kwestionariusze, a następnie zadawali pytania reprezentantom władz miasta oraz dzielili się swoimi wątpliwościami i uwagami. Całe spotkanie – prezentacja, wypełnienie wstępnego kwestionariusza oraz dyskusja trwało dwie i pół godziny.

Pierwsze spotkanie pozwoliło na skonstruowanie kompleksowej ankiety dla mieszkańców, przedstawicieli instytucji samorządowych, organizacji pozarządowych oraz podmiotów sektora MŚP.

Etap II obejmował badania właściwe, które realizowane były w dniach 05-20.11.2007 r. Kwestionariusz ankiety składał się z pięciu pytań. Respondenci zostali poproszeni o ocenę inwestycji planowanych w ramach LPR. Ponadto respondenci mieli możliwość zgłaszania propozycji działań, które mogłyby przyczynić się do rozwoju miasta.

Ankiety zostały przekazane pracownikom Urzędu Miasta Bolesławiec, którzy mają kontakt z klientem. W okresie objętym badaniem urzędnicy zapraszali klientów urzędu do wypełniania ankiety i do dzielenia się swoimi spostrzeżeniami. Wypełnione kwestionariusze mieszkańcy wrzucali do specjalnie oznakowanych urn umieszczonych przy Biurze Obsługi Interesanta oraz na piętrach budynku biurowca, przy pl. J. Piłsudskiego 1a, a także w Ratuszu i w budynku Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Aby dotrzeć do mieszkańców Bolesławca, którzy nie załatwiali w czasie trwania konsultacji społecznych spraw w urzędzie, w dniach 06.11.2007 oraz 20.11.2007 ankieterzy przeprowadzali wywiady bezpośrednie na podstawie kwestionariuszy ankiety z mieszkańcami przebywającymi na terenie centrum miasta. Ankieta została również zamieszczona na stronie Urzędu Miasta w Bolesławcu: www.boleslawiec.eu. Internauci odwiedzający stronę urzędu mieli możliwość wypełnienia ankiety w wersji elektronicznej i odesłania jej na adres Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej – Centrum Dolnośląskie.

Konsultacje społeczne inwestycji miejskich objęły także przedsiębiorców, jednostki organizacyjne i spółki miejskie oraz organizacje pozarządowe, które otrzymały ankietę drogą pocztową. Podmioty te miały możliwość na dodatkowym formularzu podzielić się pomysłami na działania lub projekty, które zamierzają realizować same lub które, ich zdaniem, mogą przyczynić się do polepszenia ich sytuacji.

W rezultacie wpłynęło 250 ankiet: 211 ankiet zostało wrzuconych do urn, 23 pozyskane metodą wywiadów bezpośrednich, 11 drogą mailową, 5 za pośrednictwem faksu, 1 drogą pocztową. 23 kwestionariusze zostały wypełnione przez osoby nie będące mieszkańcami Bolesławca bądź nie posiadające czynnego prawa wyborczego.

Etap III obejmował spotkanie zamykające, podczas którego zostały zaprezentowane wnioski z przeprowadzonych konsultacji.

Realizacja konsultacji społecznych inwestycji miejskich zainicjowana przez władze miasta Bolesławiec pozwoliła wprowadzić w życie ideę partycypacji społecznej. Konsultacje miały charakter dwustronny. Władze przekazały społeczeństwu informację na temat proponowanych rozwiązań danej kwestii, następnie przystąpiono do zbierania opinii dotyczących tych propozycji. Celem konsultacji społecznych było więc poinformowanie jak największej liczby osób – mieszkańców Bolesławca o

proponowanych w ramach Lokalnego Planu na lata 2007-2013 działaniach i zarazem zbieranie opinii na ich temat po to, aby poprawić jakość planowanych przedsięwzięć.

Głównym celem konsultacji społecznych było uzyskanie odpowiedzi na pytania:

- Czy mieszkańcy Bolesławca widzą potrzebę realizacji proponowanych inwestycji?

Sformułowano dodatkowo 4 pytania szczegółowe:

- Czy mieszkańcy Bolesławca dostrzegają w swoim mieście problemy, jeśli tak to, jakie?
- Czy w opinii mieszkańców poszczególne inwestycje przyczynią się do rozwoju miasta?
- Czy w opinii mieszkańców poszczególne inwestycje wpłyną na rozwiązanie problemów miasta Bolesławiec?
- Czy mieszkańcy Bolesławca widzą potrzebę realizacji innych niż proponowane przez Urząd Miasta inwestycji, jeśli tak, jakich?

Inwestycje na temat, których mieszkańcy wyrażali opinie zostały sklasyfikowane i zdefiniowane jako:

- działania w obszarze społecznym,
- działania w obszarze gospodarczym,
- działania w obszarze ekologiczno-przestrzennym.

Taka klasyfikacja została zastosowana ze względu na podział obszarów, na które wpłynąć powinny inwestycje miejskie, znajdujący się w dokumencie „Wytyczne dotyczące przygotowania Lokalnego Programu Rewitalizacji jako podstawy udzielania wsparcia z Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013 „

Respondenci oceniali inwestycje z punktu widzenia ważności działania dla rozwoju miasta oraz ze względu na stopień, w jakim dane działanie może przyczynić się do rozwiązania problemów społecznych, gospodarczych i infrastrukturalnych.

Badaniem objęto również następujące cechy badanej populacji: płeć, wiek, wykształcenie, aktywność zawodowa, dochód netto na osobę w gospodarstwie, zamieszkiwany typ lokalu, okres zamieszkania w mieście.

a) Obszar społeczny

a. Zadania w obszarze społecznym

- Program „Nowa Starówka" – wybrukowanie podwórek i zapleczy Starego Miasta, wymiana małej architektury; remont kamienic przyrynkowych; remont dachów, blacharki, kominów; ozdobienie fasad elementami ceramicznymi; remont elewacji Ratusza, budowa windy dla niepełnosprawnych; iluminacja kamienic przyrynkowych i pasażu przy ulicy Bolesława Prusa.
- Utworzenie Centrum Kulturalno - Edukacyjnego (budowa Bolesławieckiego Ośrodka Kultury - Międzynarodowe Centrum Ceramiki oraz Centrum Informacji).
- Przebudowa budynku zabytkowej pływalni - utworzenie Centrum Rehabilitacji.
- Przebudowa i modernizacja budynków Muzeum Ceramiki w Bolesławcu.
- Zwiększenie bezpieczeństwa na obszarze Śródmieścia (system kamer oraz patrole Policji i Straży Miejskiej).
- Działania ograniczające zjawisko bezrobocia (szkolenia z zakresu aktywnego poszukiwania pracy, doskonalące umiejętności pożądanych

na rynku pracy, budowa baz danych pracodawców i poszukujących pracy).

- Działania przeciwdziałające patologiom społecznym i zjawisku marginalizacji społecznej (program ograniczania ubóstwa, program przeciwdziałania bezrobociu, program ograniczania bezdomności i pomocy mieszkaniowej, program przeciwdziałania uzależnieniom, program ograniczania przestępczości, program pomocy w długotrwałej chorobie i niepełnosprawności, program pomocy rodzinom wielodzietnym, program przeciwdziałania zjawisku graffiti).
- Działania edukacyjne i promocyjne mające na celu budowanie świadomości wyjątkowości miasta.
- Działania wspierające osoby niepełnosprawne wymagające opieki socjalnej (rozwój ośrodków pomocy społecznej, likwidacja barier architektonicznych).
- Remont systemu oświetlenia dróg ulic i placów.

b. Wyniki konsultacji społecznych

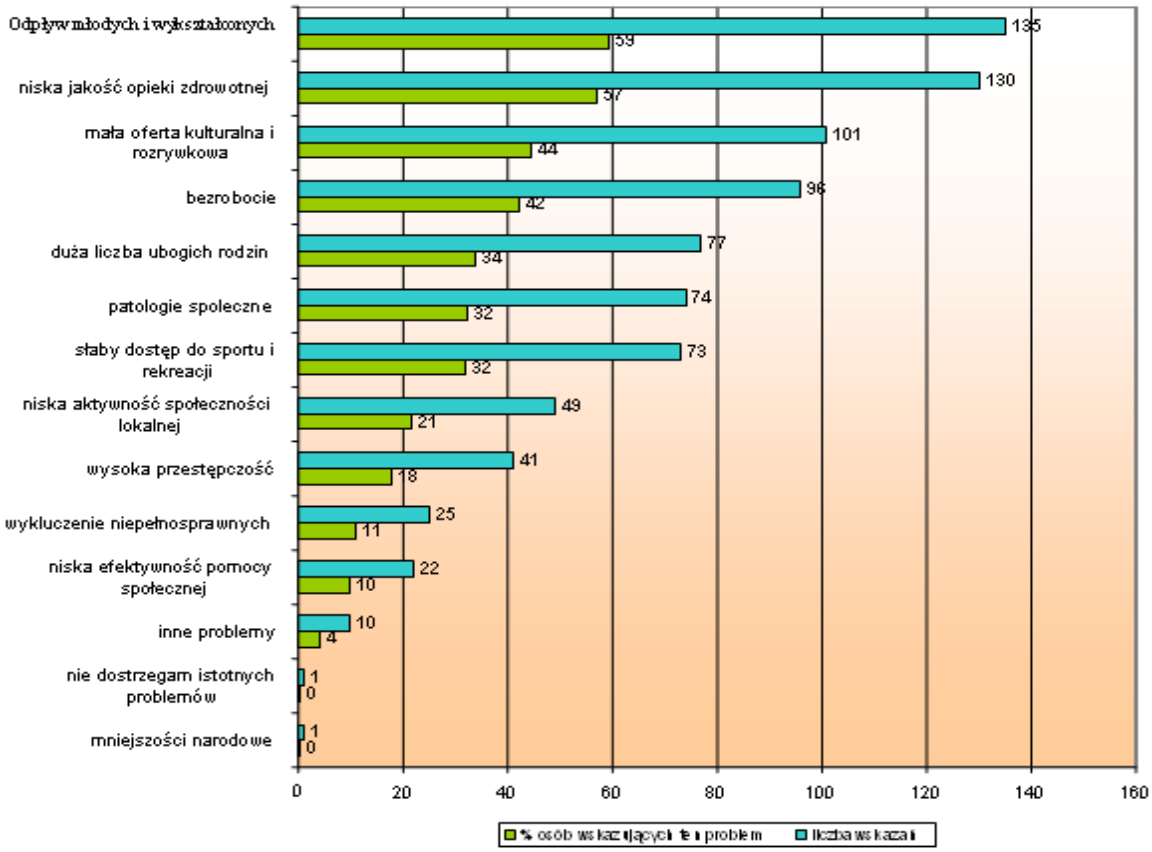

Wykres 10 Wyniki konsultacji dotyczące obszaru społecznego

c. Opinie badanych na temat problemów społecznych i inwestycji społecznych

Chcąc odpowiedzieć na pytanie o ważność działań w obszarze społecznym, poproszono respondentów o zaznaczenie, które działania są dla nich ważne (do realizacji w latach 2008-2010 oraz mniej ważne (do realizacji w latach 2011-2013), a które uznają za niepotrzebne. Aby uniknąć oceny inwestycji, o których ankietowani nie mają wystarczającej wiedzy, poproszono ich o zaznaczanie tego faktu w kolumnie „*nie mam wystarczającej wiedzy na temat tego działania*". Wyniki przedstawione zostały w tabeli znajdującej się poniżej.

Działanie	ważne (do realizacji 2008-2010)		mniej ważne (do realizacji 2011-2013)		działanie niepotrzebne		nie mam wystarczającej wiedzy do oceny	
	liczba osób	% osób	liczba osób	% osób	liczba osób	% osób	liczba osób	% osób
Zwiększenie bezpieczeństwa w śródmieściu	155	68,0	36	15,8	16	7,0	21	9,2
Budowa miejskiego basenu krytego	155	68,0	37	16,2	13	5,7	23	10,1
Działania przeciwdziałające patologiom społecznym	148	64,9	45	19,7	9	3,9	26	11,4
Działania wspierające osoby niepełnosprawne	146	64,0	47	20,6	1	0,4	34	14,9
Działania ograniczające bezrobocie	142	62,3	36	15,8	17	7,5	33	14,5
Przebudowa budynku zabytkowej pływalni-utworzenie centrum rehabilitacji	141	61,8	56	24,6	6	2,6	25	11,0
Program "Nowa Starówka"	131	57,5	65	28,5	8	3,5	24	10,5
Utworzenie Centrum Kulturalno-Edukacyjnego	126	55,3	64	28,1	12	5,3	26	11,4
Budowanie świadomości wyjątkowości miasta	69	30,3	75	32,9	37	16,2	47	20,6
Przebudowa Muzeum Ceramiki	42	18,5	106	46,7	31	13,7	48	21,1

Tab. 3 Wyniki oceny ważności działań dla rozwoju Miasta Bolesławiec, sfera społeczna.

Ocena wpływu działań na rozwiązywanie problemów społecznych

Ankietowanych poproszono o ocenę działań na rozwiązanie problemów społecznych na czterostopniowej skali, gdzie 3 oznaczało duży wpływ zadania na rozwiązanie problemów, a 0 brak wpływu. O ocenę poproszono tylko te osoby, które uznały, że mają wiedzę wystarczającą do oceny oraz które nie uznały, że dane zadanie jest w ogóle niepotrzebne. Przy obliczaniu średniej oceny wykluczono też odpowiedzi trudno powiedzieć oraz nadano inne wagi, i tak za odpowiedź „*w dużym stopniu*" przyznano 5 punktów a za odpowiedź „*w żadnym stopniu*" przyznano 2 punkty. Zatem średnia wynosi 3,5.

Działanie	Osoby oceniające		Osoby nieoceniające	
	średnia ocena	% oceniających	brak oceny (w %)	trudno powiedzieć (w %)
Zwiększenie bezpieczeństwa w śródmieściu	4,49	80,7	16,2	3,1
Budowa miejskiego basenu krytego	4,44	84,2	14,5	1,3
Działania wspierające osoby niepełnosprawne	4,43	78,9	16,2	4,8
Działania przeciwdziałające patologiom społecznym	4,41	82,9	15,4	1,8
Działania ograniczające bezrobocie	4,39	74,6	21,1	4,4
Przebudowa budynku zabytkowej pływalni-utworzenie centrum rehabilitacji	4,29	82,8	15,4	1,8
Utworzenie Centrum Kulturalno-Edukacyjnego	4,14	82,5	16,7	0,9
Program "Nowa Starówka"	4,07	80,3	15,4	4,4
Budowanie świadomości wyjątkowości miasta	3,81	67,5	28,9	3,5
Przebudowa Muzeum Ceramiki	3,65	59,6	35,1	5,3

Tab. 4 Średnia ocena wpływu działań na rozwiązywanie problemów społecznych.

Ranking inwestycji wg ważności i stopnia rozwiązywania problemów społecznych

Biorąc pod uwagę zarówno ocenę ważności działań jak i ocenę wpływu na rozwiązywanie problemów społecznych, stworzono średnią ocenę ważoną, gdzie minimalna wartość wynosiła 4 a maksymalna 15. Ranking inwestycji z obszaru społecznego według w/w wartości przedstawia tabela znajdująca się poniżej.

Działanie	średnia ważona ocena	oceniających [%]	działanie niepotrzebne [%]	brak oceny [%]
Zwiększenie bezpieczeństwa w śródmieściu	13,16	76%	7%	17%
Działania ograniczające bezrobocie	12,92	70%	7%	22%
Budowa miejskiego basenu krytego	12,70	81%	6%	13%
Działania przeciwdziałające patologiom społecznym	12,60	80%	4%	16%
Działania wspierające osoby niepełnosprawne	12,52	76%	0%	23%
Remont systemu oświetlenia dróg ulic i placów	12,42	81%	2%	17%
Przebudowa budynku zabytkowej pływalni-utworzenie centrum rehabilitacji	11,92	80%	3%	17%
Rewitalizacja terenów zieleni miejskiej	11,65	76%	2%	22%
Utworzenie Centrum Kulturalno-Edukacyjnego	11,40	79%	5%	15%
Program "Nowa Starówka"	11,33	78%	4%	19%
Odnowienie infrastruktury drogowej	11,31	72%	4%	25%
Rozbudowa transgranicznych szlaków rowerowych	11,24	66%	7%	27%
Rewitalizacja przestrzeni staromiejskiej	10,87	67%	7%	26%
Renowacja pierścienia murów obronnych	10,48	69%	6%	25%
Budowanie świadomości wyjątkowości miasta	10,33	58%	16%	26%
Tworzenie produktu turystycznego- iluminacja atrakcji turystycznych	10,20	61%	8%	31%

Tab. 5 Ranking inwestycji wg ważności i stopnia rozwiązywania problemów społecznych.

b) Obszar gospodarczy

a. Zadania w obszarze gospodarczym

- Uzupełnienie wschodniej pierzei Rynku o dwie kamienice przeznaczone na zabudowę hotelową.
- Odnowienie infrastruktury drogowej na rewitalizowanym obszarze Centrum.
- Tworzenie produktu turystycznego "Euroregion Nysa - region urlopowy (Ferienregion)" - iluminacja atrakcji turystycznych Bolesławca.

Z procesów konsultacji wyłoniły się priorytetowe projekty, mające objąć zarówno działania gminne, sektora prywatnego, jak i inicjatyw organizacji pozarządowych, zarówno projekty inwestycyjno - budowlane, jak i społeczno – ekonomiczne.

b. Wyniki konsultacji społecznych

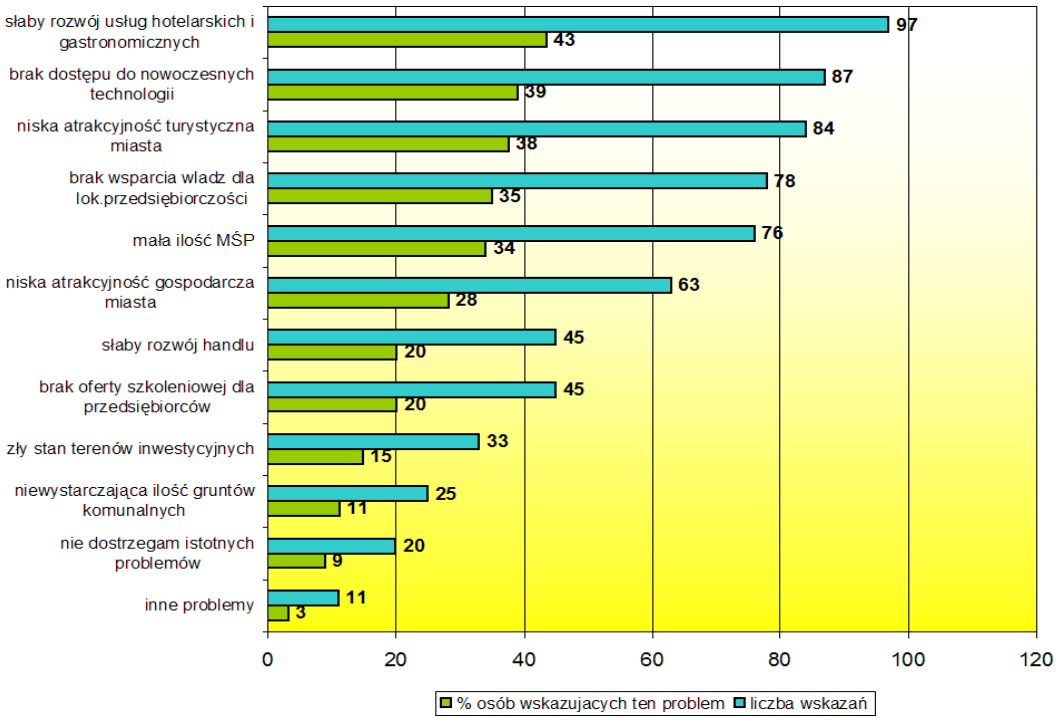

Wykres 11 Wyniki konsultacji społecznych dotyczące obszaru gospodarczego.

c. Ocena ważności działań dla rozwoju miasta w obszarze gospodarczym

Opinie badanych na temat problemów gospodarczych i inwestycji gospodarczych (zostały zastosowane zasady oceny takie same jak przy ocenianiu opinii badanych na temat problemów społecznych i inwestycji społecznych).

Działanie	**ważne (do realizacji 2008-2010)**		**mniej ważne (do realizacji 2011-2013)**		**działanie niepotrzebne**		**nie mam wystarczającej wiedzy do oceny**	
	liczba osób	**% osób**	**liczba osób**	**% osób**	**liczba osób**	**% osób**	**liczba osób**	**% osób**
Odnowienie infrastruktury drogowej	110	48,2	67	29,4	8	3,5	43	18,9
Tworzenie produktu turystycznego – iluminacja atrakcji turystycznych	72	31,7	83	36,4	18	7,9	55	24,1
Uzupełnienie pierzei Rynku o dwie kamienicena hotele	72	31,7	86	37,9	23	10,1	46	20,3

Tab. 6 Ocena ważności działań dla rozwoju miasta w obszarze gospodarczym.

Działanie	**Osoby oceniające**		**Osoby nieoceniające**	
	Oceniających [%]	średnia ocena	brak oceny [%]	trudno powiedzieć [%]
Odnowienie infrastruktury drogowej	75	4,10	21	4
Tworzenie produktu turystycznego-iluminacja atrakcji turystycznych	66	3,96	29	5
Uzupełnienie pierzei Rynku o dwie kamienice na hotele	71	3,88	26	2

Tab. 7 Ocena wpływu działań na rozwiązywanie problemów w obszarze gospodarczym.

Działanie	średnia ważona ocena	oceniających [%]	działanie niepotrzebne [%]	brak oceny [%]
Odnowienie infrastruktury drogowej	11,31	72%	4%	25%
Tworzenie produktu turystycznego- iluminacja atrakcji turystycznych	10,20	61%	8%	31%
Uzupełnienie pierzei Rynku o dwie kamienice na hotele	10,09	67%	10%	23%

Tab. 8 Ranking inwestycji wg ważności i stopnia rozwiązywania problemów gospodarczych.

c) Obszar ekologiczno - przestrzenny

a. Zadania w obszarze ekologiczno - przestrzennym

- Rewitalizacja terenów zieleni miejskiej - planty.
- Budowa kanalizacji ogólnospławnej na odcinku od ul. Kubika do ul. Zgorzeleckiej.
- Rozbudowa transgranicznych szlaków rowerowych na obszarze Euroregionu NYSA - magistrala ER "Dolina Bobru" wraz z łącznikami.
- Rewitalizacja przestrzeni staromiejskiej ograniczonej murami obronnymi w Bolesławcu.
- Renowacja pierścienia murów obronnych.
- Modernizacja Sanktuarium Maryjnego p.w. Wniebowziętej Matki Kościoła przy ul. Kościelnej.

b. Wyniki konsultacji społecznych

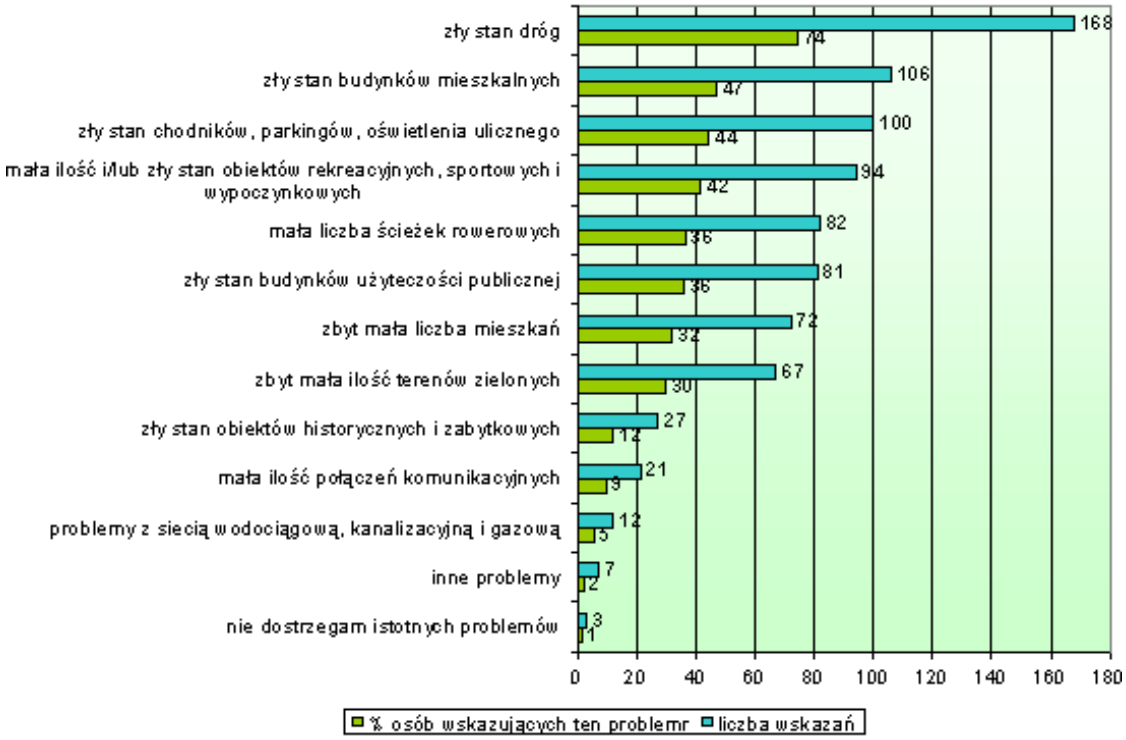

Wykres 12 Wyniki konsultacji społecznych dotyczące obszaru ekologiczno-przestrzennego.

c. Opinie badanych na temat problemów w obszarze ekologiczno-przestrzennym

Opinie badanych na temat problemów w obszarze ekologiczno-przestrzennym i inwestycji w obszarze ekologiczno - przestrzennym (zostały zastosowane zasady oceny

takie same jak przy ocenianiu opinii badanych na temat problemów społecznych i inwestycji społecznych).

Działanie	ważne do realizacji 2008-2010		mniej ważne do realizacji 2011-2013		działanie niepotrzebne		nie mam wystarczającej wiedzy do oceny	
	liczba osób	% osób	liczba osób	% osób	liczba osób	% osób	liczba osób	% osób
Remont systemu oświetlenia dróg ulic i placów	147	64,8	52	22,9	5	2,2	23	10,1
Rewitalizacja terenów zieleni miejskiej	120	52,6	63	27,6	5	2,2	40	17,5
Budowa kanalizacji ogólnospławnej na odc. od ul. Kubika do ul. Zgorzeleckiej	109	47,8	48	21,1	7	3,1	64	28,1
Rozbudowa transgranicznych szlaków rowerowych	98	43,2	65	28,6	16	7,0	48	21,1
Rewitalizacja przestrzeni staromiejskiej	90	39,5	74	32,5	16	7,0	48	21,1
Renowacja pierścienia murów obronnych	87	38,2	84	36,8	14	6,1	43	18,9
Modernizacja Sanktuarium Maryjnego	51	22,4	77	33,8	49	21,5	51	22,4

Tab. 9 Ocena ważności działań dla rozwoju miasta w obszarze ekologiczno-przestrzenny

Działanie	średnia ocena	Oceniających [%]	brak oceny [%]	Trudno Powiedzieć [%]
Remont systemu oświetlenia dróg,ulic i placów	4,43	85	14	1
Rewitalizacja terenów zieleni miejskiej	4,26	78	21	0
Rozbudowa trans-granicznych szlaków rowerowych	4,24	69	27	4
Rewitalizacja przestrzeni staromiejskiej	4,12	69	28	4
Budowa kanalizacji ogólnospławnej na odc. od ul. Kubika do ul. Zgorzeleckiej	4,11	67	28	5
Renowacja pierścienia murów obronnych	4,06	71	26	3
Modernizacja Sanktuarium Maryjnego	3,88	60	34	6

Tab. 10 Ocena wpływu działań na rozwiązywanie problemów w obszarze ekologiczno-przestrzennym.

Działanie	średnia ważona ocena	oceniających [%]	brak oceny [%]	trudno powiedzieć [%]
Remont systemu oświetlenia dróg ulic i placów	12,42	81%	2%	17%
Rewitalizacja terenów zieleni miejskiej	11,65	76%	2%	22%
Budowa kanalizacji ogólnospławnej na odc. od ul. Kubika do ul. Zgorzeleckiej	11,52	63%	3%	34%
Rozbudowa trans-granicznych szlaków rowerowych	11,24	66%	7%	27%
Rewitalizacja przestrzeni staromiejskiej	10,87	67%	7%	26%
Renowacja pierścienia murów obronnych	10,48	69%	6%	25%
Modernizacja Sanktuarium Maryjnego	9,97	52%	21%	26%

Tab. 11 Ranking inwestycji wg ważności i stopnia rozwiązywania problemów w obszarze ekologiczno-przestrzennym

Poza partnerstwem w procesie przygotowywania Lokalnego Planu Rewitalizacji ważną rolę odgrywa również partnerstwo przy realizacji przedsięwzięć w ramach LPR, tj. współudział partnerów społecznych i gospodarczych, np. partnerstwo publiczno-prywatne.

Sektor prywatny jest umiarkowanie zainteresowany odnową terenów zdegradowanych, ze względu na wysokie koszty, dlatego też sektor publiczny musi zainicjować działania, aby poprawić wizerunek społeczności, przywrócić jej wiarę we własne siły, jednocześnie poprawiając warunki socjalne w miejscu zamieszkania.

Projekty z zakresu mieszkalnictwa, np. remont i modernizacja części wspólnych budynków wielorodzinnych, wzmocnią i uzupełnią przedsięwzięcia rewitalizacyjne na obszarze wsparcia. Natomiast współudział wspólnot mieszkaniowych w finansowaniu takiego projektu przysłuży się aktywizacji społeczności lokalnej w dbaniu o stan zabudowy i zagospodarowania przestrzeni miejskiej.

Najlepsze programy modernizacyjne (np. remonty kamienic,) nie będą sukcesem, jeśli nie zaakceptują tej „nowej przestrzeni" jej mieszkańcy i użytkownicy, jeśli jej nie zaakceptują i jeśli ci z nich, których dotykają pewne problemy społeczne, nie zechcą zmobilizować się do zmiany stylu życia. Współudział mieszkańców przy realizacji przedsięwzięcia z zakresu mieszkalnictwa, tj. remont kamienic przyrynkowych w mieście Bolesławiec zdecydowanie wpłynie pozytywnie na postawę mieszkańców obszaru wsparcia ich zaangażowanie i chęć poprawy sytuacji życiowej.

DIAGNOZA PRZESTRZENNA OBSZARÓW WSPARCIA

1. OGÓLNE UWARUNKOWANIA GOSPODARKI PRZESTRZENNEJ MIASTA BOLESŁAWIEC

Zasady polityki przestrzennej prowadzonej w obszarze miasta określają miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Ich celem jest kształtowanie zagospodarowania przestrzennego miasta w sposób zapewniający niezbędne warunki do zaspokojenia potrzeb bytowych, ekonomicznych, społecznych i kulturowych społeczeństwa, uwzględniając zachowanie równowagi przyrodniczej i ochrony krajobrazu. Zostały sporządzone w trybie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717 ze zm.). Miasto Bolesławiec posiada klarowny, przejrzysty, promienisty układ urbanistyczny.

Centrum miasta o charakterze usługowo-mieszkaniowym otoczone jest obwodnicą wewnętrzną. Znajduje się tu część zabytkowa miasta, okolona plantami, chroniona ścisłą strefą ochrony konserwatorskiej oraz jej otuliną z licznymi parkami i zespołami budynków ujętymi w Gminnej Ewidencji Zabytków miasta Bolesławiec. Śródmieście miasta stanowią zabudowania o charakterze zwartej zabudowy, wysokim współczynniku zabudowy i intensywności zabudowy.

W studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Bolesławiec ustalono model funkcjonalny miasta, w który wpisuje się teren wsparcia.

2. UWARUNKOWANIA GOSPODARKI PRZESTRZENNEJ REWITALIZOWANEGO OBSZARÓW WSPARCIA

Pierwszy rewitalizowany obszar staromiejski zawiera się w strefie A ochrony konserwatorskiej.

Strefa A – śródmiejska – wielofunkcyjna, zlokalizowana w centrum miasta, obejmująca Stare Miasto z otuliną i historycznymi parkami oraz przede wszystkim część administracyjno – usługową miasta. Przeważa zwarta zabudowa wielorodzinna z usługami w parterze, charakteryzująca się wysokimi współczynnikami zabudowy i intensywności zabudowy. Wyżej wymienioną jednostkę otacza pierścień ulic, stanowiących wewnętrzną obwodnicę. Różnorodność funkcjonalna na tym obszarze winna być zachowana i rozwijana, z wykluczeniem przemysłu, rzemiosła uciążliwego i składów.

Jak wspomniano wcześniej w wyznaczonym obszarze znajduje się wiele obiektów o znaczeniu historycznym i zabytkowym, na szczególną uwagę zasługują:

- **ratusz** – budynek powstał pod koniec XV wieku (prace strzechy sasko-łużyckiej) i na początku XVI (warsztat W. Roskopfa), obecny kształt otrzymał po przebudowie barokowej około połowy XVIII wieku, stanowi dominantę architektoniczną rynku i krajobrazową w sylwecie miasta; jego wartość architektoniczna i artystyczna jest znaczna z uwagi na detal architektoniczny wmurowany tu z kamienic przyrynkowych; usytuowanie ratusza jest nietypowe (nierównoległe do pierzei z dostosowaniem do szlaków handlowych); pierwotnie obudowany kramami i budami, oczyszczony z tych nawarstwień pod koniec XIX wieku (fot. 4).

- **przyrynkowe kamienice mieszczańskie** – charakteryzujące się bogatą formą architektoniczną i zróżnicowanymi gabarytami, usytuowane są szczytowo, przeważnie trójkondygnacyjne, podpiwniczone, z parterami usługowo-handlowymi; obecnie

istniejące w Rynku budynki, z wyjątkiem części pierzei północnej i południowej, są rekonstrukcją konserwatorską; odbudowa powojenna utrzymana została w nawiązaniu do architektury barokowej i klasycystycznej (bez zachowania charakterystycznych rzutów) Kamienice wokół Rynku Starego Miasta - wybudowane są we wszystkich znanych nam stylach, od baroku, aż do klasycyzmu. Cały zespół starej zabudowy kamienniczej starego miasta nie opiera się tylko na rynku, ponieważ w ulicach wokół placu, także znajduje się stara zabudowa. Kamienice rynkowe można porównać pięknością do tych we Wrocławiu i Świdnicy. Do najbardziej unikatowych kamienic zaliczamy:

- **Rynek nr 29**, kawiarnia „Pod Złotym Aniołem" - Renesansową elewację zdobi rokokowa płaskorzeźba przedstawiająca anioła, z wykutą datą 1776.

Fot. 1 Rynek nr 29, kawiarnia „Pod Złotym Aniołem"

- **Rynek nr 28** - obecnie księgarnia „Agora" - Barokowa kamienica, w której urodził się znany badacz i podróżnik K. F. Appun.

Fot. 2 Księgarnia „Agora" (fot. G. Matoryn)

- **Kamienica przy ul. Mickiewicza 1** - u zbiegu z ulicą Sierpnia 80. - Przepiękna, jedna z wielu kamienic przyrynkowych, jest wspaniałym przykładem secesji. Elewacja jest wykonana z płytek ceramicznych i posiada wiele roślinnych ornamentów.

Fot. 3 Widok na Ratusz i przyrynkowe kamieniczki w Bolesławcu (fot. G. Matoryn)

- mury obronne – pierwotnie miasto opasane było wałami drewniano-ziemnymi, w 1316 roku wzniesiono mury kamienne, a w 1479 dodano drugi pierścień z basztami bramnymi; w 1813 roku większą część murów wysadzono w powietrze, zaś pozostałe włączono w obręb plant miejskich, fragmenty zabezpieczono w charakterze trwałej ruiny, a częściowo zagospodarowano; dwie baszty zostały wbudowane w budynki Muzeum Ceramiki i basenów miejskich; mury obronne stanowią znaczną wartość archeologiczną, historyczną i estetyczną, ich fragmenty wraz z historyczną zielenią wymagają rewaloryzacji.

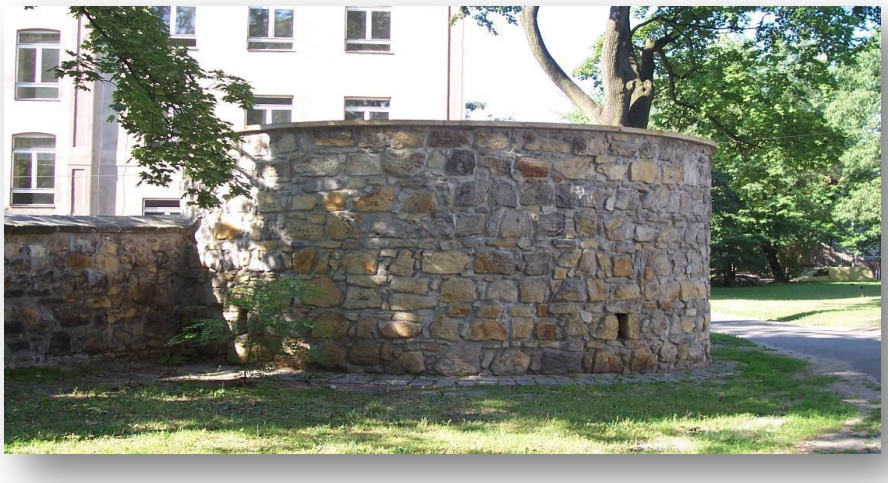

Fot. 4 Mury obronne (fot. G. Matoryn)

- **Sanktuarium Maryjne - kościół Wniebowzięcia NMP i św. Mikołaja** przy ul. Kościelnej z końca XV w. przebudowany w XVII w. reprezentujący typ kościoła sasko-łużyckiego, z wystrojem wnętrza barokowym z XVII i XVIII wieku. zrobionym z wielkim przepychem przez Giulio Simonetiego. Szczególną uwagę zwracają: chrzcielnica i

ambona z II połowy XVIII wieku. Bardzo cenny jest obraz "Chrystusa cierpiącego na krzyżu" z 1736 namalowany przez J. W. Neunhertza. Wokoło kościoła znajdują się barokowe rzeźby wykonane przez konstruktora pięknego ołtarza głównego Jerzego Leonarda Webera. Na początku XX wieku dobudowano hełm do najwyższej wieży kościoła. Konieczny jest remont elewacji zewnętrznej, poddanie renowacji epitafiów wmontowanych w mury zewnętrzne sanktuarium, kompleksowe uporządkowanie gospodarki wodno - ściekowej, przebudowa płyty zewnętrznej okalającej sanktuarium, remont ołtarzy bocznych oraz przebudowa posadzki wewnętrznej sanktuarium wraz z jej ociepleniem przy zastosowaniu wykładzin kamiennych.

Fot. 5 Sanktuarium Maryjne p.w. Wniebowziętej Matki Kościoła (fot. G. Matoryn).

- **Kościół p.w. Matki Boskiej Nieustającej Pomocy przy Placu** Zamkowym o skromnej architekturze barokowej, wzniesiony w 2 poł. XVIII w. w miejscu ruin zamku, w XIX wieku został w niewielkim stopniu rozbudowany, a w latach 1834–35 powstała przy nim neogotycka wieża.

Fot. 6 Kościół p.w. Matki Boskiej Nieustającej Pomocy

- zabudowa śródmiejska zwarta i rozproszona, położona poza rynkiem, pochodząca przeważnie z końca XVIII w. i XIX w. o znacznie skromniejszych formach barokowych lub klasycyzujących – o charakterystycznym zredukowanym detalu architektonicznym; są to budynki murowane, parterowe lub piętrowe z dachami dwuspadowymi, położone np. przy ul. Kościelnej.

- Pomnik Michaiła Kutuzowa z 1819 roku, projektu arch. Karola Schinkla i rzeźbiarza Gotfryda Schadowa. Pierwotnie zlokalizowany w Rynku (do 1893 roku), obecnie wkomponowany w trakt spacerowy przebiegający wzdłuż murów obronnych.

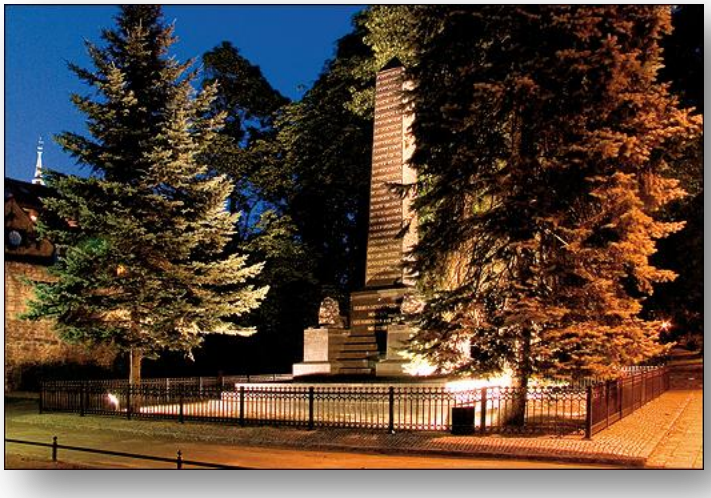

Fot. 7 Pomnik Michaiła Kutuzowa (fot. G. Matoryn)

Uwagę zwracają zorganizowane kompleksy zieleni miejskiej, również o walorach historycznych np.:

- Skwer przy ul. Sierpnia 80. Projekt ma na celu przypomnienie historycznej funkcji terenu, tj. miejsca lokalizacji kamienic mieszczańskich, które zostały wyburzone po drugiej wojnie światowej.

Ze względu na swoją historyczną wartość utrzymanie wymienionych obiektów jest priorytetem w podejmowanych działaniach rewitalizacyjnych.

Część z nich wymaga natychmiastowych prac renowacyjnych. Istotnym jest również jednoczesne uwypuklenie tych obiektów jako istotnego elementu kulturowego dziedzictwa Bolesławca.

Fot. 8 Kamienice przy ulicy Sierpnia 80 (fot. G. Matoryn)

3. ANALIZA SWOT - podsumowanie diagnozy obszaru wsparcia

Analiza **SWOT** – analiza (przeprowadzona na początku 2008 roku):

- **S**trenghts - silnych stron analizowanego obiektu, jego atuty, zalety i jego przewagę,
- **W**eaknesses - słabych stron badanego obiektu, jego słabość, bariery w realizacji i wady,
- **O**pportunities – szans powodzenia w realizacji programu, szans korzystnej zmiany,
- **T**hreats - zagrożeń przy realizacji projektu, niebezpieczeństw zmian niekorzystnych.

Analiza SWOT pozwala, zatem określić strategiczne czynniki, które mogą mieć wpływ na powodzenie i działalność rozwojową danej jednostki. Istotnym zadaniem staje się wydzielenie spośród nich czynników krytycznych, dzięki którym można będzie rozwijać silne strony projektu, niwelować (bądź ograniczać) strony słabe, maksymalnie wykorzystywać istniejące możliwości i pojawiające się szanse oraz unikać przewidywanych zagrożeń i niebezpieczeństw.

Analiza SWOT została oparta na podstawowych danych przedstawionych w rozdziale Lokalnego Programu Rewitalizacji poświęconym wyznaczeniu obszaru wsparcia, a także na podstawie danych uzyskanych z instytucji budżetowych jednostki samorządu terytorialnego, organizacji pozarządowych, placówek edukacyjnych, służb mundurowych (policja), analizy dokumentów strategicznych, danych statystycznych, konsultacji społecznych, wizji lokalnych itp.

1) Analiza SWOT – strefa społeczna

a) Silne strony

- Tendencje i ambicje młodych ludzi do podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
- Współpraca Jednostek Budżetowych z Powiatowym Urzędem Pracy w programach wspierających pozyskanie pracy,
- Zdefiniowane środowiska wymagające pomocy i wsparcia,
- Dobra sytuacja mieszkaniowa znacznej części mieszkańców,
- Odpowiednie warunki do tworzenia zamiejscowych wydziałów wyższych uczelni.

b) Słabe strony

- Odpływ młodych i wykształconych,
- Mała oferta kulturalna i rozrywkowa,
- Bezrobocie,
- Duża liczba ubogich rodzin,
- Patologie społeczne,
- Słaby dostęp do sportu i rekreacji,
- Niska aktywność społeczności lokalnej,
- Wysoka przestępczość,
- Wykluczenie niepełnosprawnych,
- Niska efektywność pomocy społecznej,
- Niewystarczający stan techniczny i słaby poziom wyposażenia placówek edukacyjnych i społecznych,
- Brak zintegrowanego systemu informatycznego pomiędzy wszystkimi jednostkami związanymi ze sfera społeczną,

- Brak rozwiązań systemowych – opieka paliatywna, niepełnosprawność, niewydolność społeczna.

c) Szanse

- Dostęp do środków unijnych na projekty stypendialne i projekty związane z infrastrukturą społeczną (tzw. projekty miękkie),
- Wzmocnienie organizacji pozarządowych i rozszerzenie współpracy,
- Współpraca z miastami partnerskimi, Ceska Lipa (Czechy), Nogent sur Marne (Francja), Pirna (Niemcy), Siegburg (Niemcy), Prnjavor (Bośnia i Hercegowina), Mariagerfjord (Dania), Molde (Norwegia),
- Kierunki kształcenia zgodne z zapotrzebowaniem lokalnego rynku pracy.

d) Zagrożenia

- Brak partnerstwa publiczno-prywatnego,
- Rosnąca migracja zewnętrzna – ucieczka ludzi wykształconych, młodych, z wyuczonym zawodem,
- Starzenie się społeczeństwa miasta (zwiększający się procent osób w wieku poprodukcyjnym).

2) Analiza SWOT – strefa gospodarcza

a) Silne strony

- Korzystne położenie komunikacyjne,
- Korzystna lokalizacja (miasto leży na skrzyżowaniu ważnych szlaków komunikacyjnych, prowadzących ze Zgorzelca do Wrocławia oraz z Jakuszyc do Zielonej Góry, w bezpośrednim sąsiedztwie miasta przebiega autostrada A4 oraz w odległości 60 km przejścia graniczne z Republiką Czeską - Jakuszyce i Zawidów, przez Bolesławiec przebiega również linia kolejowa o znaczeniu międzynarodowym E 30 stanowiąca element trzeciego europejskiego korytarza komunikacyjnego),
- Posiadanie Bolesławieckiego Produktu Regionalnego – ceramiki,
- Dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna,
- Funkcjonowanie kilku stabilnych podmiotów gospodarczych,
- Posiadanie statusu Podstrefy Specjalnej Strefy Ekonomicznej,
- Wysoka atrakcyjność miasta i jego otoczenia.

b) Słabe strony

- Brak dostępu do nowoczesnych technologii,
- Słaby rozwój usług hotelarskich i gastronomicznych,
- Niska atrakcyjność turystyczna Miasta,
- Mała ilość Małych i Średnich Przedsiębiorstw,
- Słaby rozwój handlu,
- Brak oferty szkoleniowej dla przedsiębiorców,
- Niewystarczająca ilość gruntów komunalnych,
- Opóźnienie przedsiębiorców w dostosowaniu do unijnych standardów,
- Niski stopień współpracy jednostek budżetowych z sektorem biznesowym – brak zintegrowanego programu promocji gospodarczej Miasta,
- Niewystarczająca liczba miejsc noclegowych,
- Niewystarczająco rozwinięta infrastruktura okołoturystyczna,
- Brak na obszarze wsparcia (centrum miasta) - Bolesławieckiego Produktu Regionalnego tj. ceramiki bolesławieckiej.

c) Szanse

- Warunki przyrodnicze i czyste środowisko sprzyjające rozwojowi turystyki, wysoka atrakcyjność dla rozwoju rekreacji, turystyki kwalifikowanej, edukacji ekologicznej,
- Inwestycje w sektorze turystycznym, związane z pozyskiwaniem środków unijnych,
- Rozwijająca się sieć usług turystycznych i rekreacyjnych,
- Rozwój sektora okołoturystycznego,
- Ciągły wzrost liczby turystów odwiedzających miasto,
- Poprawa jakości dróg,
- Rozwijające się organizacje pozarządowe,
- Inwestycje na rynku nieruchomości na cele usług hotelowych o wysokim standardzie,
- Niższa cena gruntów przeznaczonych pod inwestycje w stosunku do ośrodków miejskich w regionie,
- Realna szansa na pełnienia przez miasto centrum w dziedzinie turystyki;
- Współpraca z miastami partnerskimi, Ceska Lipa (Czechy), Nogent sur Marne (Francja), Pirna (Niemcy), Siegburg (Niemcy), Prnjavor (Bośnia i Hercegowina), Mariagerfjord (Dania), Molde (Norwegia).

d) Zagrożenia

- Odpływ ludzi wykształconych,
- Brak alternatywnych miejsc pracy,
- Brak aktywności w sferze promocji gospodarczej,
- Niewystarczająca oferta gastronomii,
- Brak współpracy pomiędzy ośrodkami miejskimi w regionie.

3) Analiza SWOT – strefa ekologiczno - przestrzenna

a) Silne strony

- Dogodne położenie geograficzne na terenach o dużej atrakcyjności turystycznej,
- Środowisko przyrodnicze korzystne dla prowadzenia polityki zrównoważonego rozwoju,
- Dobrze rozwinięty układ sieci drogowej,
- Dobry system komunikacji drogowej z większymi miastami regionu,
- Dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna,
- Wysoki poziom pozyskanych funduszy unijnych,
- Uchwalone aktualne plany zagospodarowania przestrzennego (częściowo wymagające aktualizacji ze względu na rozwój nowych funkcji).

b) Słabe strony

- Zły stan dróg,
- Zły stan budynków mieszkalnych,
- Zły stan chodników, parkingów, oświetlenia ulicznego,
- Mała liczba ścieżek rowerowych,
- Zły stan budynków użyteczności publicznej,
- Zbyt mała liczba mieszkań,
- Zbyt mała ilość terenów zielonych,
- Zły stan obiektów historycznych i zabytkowych,
- Mała ilość połączeń komunikacyjnych,
- Niewykorzystany potencjał przyrodniczy,
- Bariery architektoniczne dla niepełnosprawnych,

- Zły stan – dworca PKS.

c) Szanse

- Rezerwy terenów, możliwych do wykorzystania,
- Aktualna Strategia Rozwoju Miasta,
- Jasno i precyzyjnie określone kierunki rozwoju Miasta Bolesławiec,
- Modernizacja i budowa obiektów ogólnodostępnych w formie partnerstwa publiczno-prywatnego oraz udzielania koncesji na roboty budowlane,
- Budowa „plomb" na terenach o niewykorzystanym potencjale przestrzennym,
- Współpraca z miastami partnerskimi: Ceska Lipa (Czechy), Nogent sur Marne (Francja), Pirna, Siegburg (Niemcy), Prnjavor (Bośnia i Hercegowina), Mariagerfjord (Dania), Molde (Norwegia).

d) Zagrożenia

- Niedostateczne lub nieekonomiczne wykorzystanie przestrzeni,
- Pogarszający się stan budynków komunalnych w mieście,
- Niewykorzystanie środków unijnych pochodzących z Regionalnego Programu Operacyjnego i rządowych Programów Operacyjnych na poprawę zagospodarowania przestrzeni w mieście.

Cele planowane do osiągnięcia na obszarze wsparcia, wskaźniki produktu i rezultatu oraz działania planowane do podjęcia w sferach: społecznej, gospodarczej oraz ekologiczno - przestrzennej.

Celem głównym Lokalnego Planu Rewitalizacji jest przeciwdziałanie marginalizacji obszarów miasta, na których nasilają się niepożądane zjawiska społeczne i ekonomiczne oraz ulega degradacji stan i zagospodarowanie przestrzeni.

Wyznaczony staromiejski obszar wsparcia w większości charakteryzuje się wysokim stopniem bezrobocia, przestępczości i ubóstwa. W celu ograniczenia rozmiarów patologii i zjawiska wykluczenia społecznego konieczne jest podjęcie na tym obszarze szeregu działań mających doprowadzić do aktywizacji i odrodzenia członków wspólnoty lokalnej, czyli mieszkańców. Wszystkie działania, nawet te o charakterze ściśle inwestycyjnym, mają doprowadzić do ożywienia i poprawienia stosunków społecznych. Z założenia działania rewitalizacyjne o charakterze inwestycyjnym i infrastrukturalnym powinny mieć bezpośrednie oddziaływanie na poprawę stosunków społecznych. Kompleksowe potraktowanie problemów społecznych powinno, w ramach działań rewitalizacyjnych, doprowadzić do zbudowania systemu programów, które będą wzajemnie się uzupełniać i poprawiać sytuację we wszystkich problemowych dziedzinach, takich jak bezrobocie, pobudzanie aktywności gospodarczej i społecznej, alkoholizm, narkomania, patologie dotykające życie rodzinne, przestępczość, pomoc osobom niepełnosprawnym, pomoc mniejszościom narodowym i cudzoziemcom.

Drugi wyznaczony obszar wsparcia zawiera w pełni wykorzystane tereny powojskowe, na których działalność wojskowa została zakończona. Celem inwestycji jest odtworzenie małej retencji wodnej wraz z zabudowaniem nieruchomości na cele sportowo- rekreacyjno- turystyczne. Rewitalizowany teren posiada bardzo dużo walorów krajobrazowych, które w znacznym stopniu przyczynią się do przywrócenia mu dawnej świetności i atrakcyjności, jak również doprowadzi do ożywienia gospodarczego i odnowienia więzi społecznych.

Dodatkowym celem wyznaczonych obszarów jest zachowanie walorów historycznych. W przypadku Rynku Starego Miasta - odtworzenie i zrewaloryzowanie nieremontowanej od lat, w większości zabytkowej zabudowy, podkreślenie jej lokalności i kolorytu. Zachodzi tutaj również konieczność zachowania niezwykłości i odrębności historycznego centrum miasta w kontekście wielowiekowych tradycji ceramicznych, które także spowodują poprawę jakości życia mieszkańców. Natomiast odtworzenie zbiornika wodnego przyczyni się do zrekonstruowania dawnego miejsca wypoczynkowego bolesławian oraz do przywrócenia architektonicznego ładu przestrzennego na obrzeżach miasta.

W związku z powyższym na obszarach wsparcia skoncentrowane są przedsięwzięcia z różnych sfer: remont i renowacja zakładu kąpielowego przy ul. Zgorzeleckiej o wartości historycznej i zabytkowej, modernizacja zapleczy w strefie zabudowy staromiejskiej waz z modernizacją i remontem oświetlenia i instalacją

monitoringu zewnętrznego w miejscach szczególnie niebezpiecznych, renowacja plant miejskich, poprawa atrakcyjności Rynku Starego Miasta poprzez wprowadzenie zieleni oraz fontanny oraz odbudowa zbiornika retencyjnego przy ul. Jeleniogórskiej w Bolesławcu, organizowanie imprez artystycznych i kulturalnych mających na celu integrowanie mieszkańców, upowszechnianie wiedzy o historii Bolesławca, kultywowanie tradycji i zwyczajów, adaptacja byłego kina „Orzeł" na potrzeby Centrum Integracji Kulturowej. Dla poprawy warunków życia mieszkańców miasta Bolesławiec istotne jest zwiększenie oraz modernizacja i poprawa funkcjonalności miejsc przeznaczonych pod zieleń i rekreację: parków, skwerów ogrodów, które skoncentrowane są przy plantach miejskich oraz przy ul. Jeleniogórskiej (byłe baseny poniemieckie); zwiększenie liczby sal sportowych i boisk zwłaszcza przy szkołach, oraz polepszenie oferty placówek kulturalnych typu: dom kultury, teatr, sala koncertowa lub widowiskowa, kina.

Wszystkie te działania przysłużą się wzrostowi estetyki otoczenia, wzrostowi poziomu bezpieczeństwa w mieście, poprawie zagospodarowania przestrzeni publicznej, zwiększeniu atrakcyjności prowadzenia działalności gospodarczej, zwiększeniu atrakcyjności zamieszkania na analizowanych obszarach, te z kolei zdecydowanie wpisują się w cele, jakie powinny zaistnieć na obszarze wsparcia po realizacji poszczególnych zadań.

Działania rewitalizacyjne powinny być podejmowane w oparciu o wspólną, zintegrowaną i zrównoważoną strategię prowadzącą do rozwiązania lub ograniczenia problemów w trzech strefach: społecznej, gospodarczej i ekologiczno-przestrzennej.

Trudno w przypadku niektórych projektów jednoznacznie zdefiniować zaliczenie do jednej z trzech opisywanych sfer funkcjonalnych. Nie wpływa to jednakże na możliwość realizacji inwestycji w ramach LPR, gdyż projekty mogą mieć charakter kompleksowy. Wybrano zadania infrastrukturalne, które będą realizowane w ramach Lokalnego Planu Rewitalizacji miasta Bolesławiec oraz szereg innych uzupełniających przedsięwzięć, które będą realizowane ze środków własnych Gminy Miejskiej Bolesławiec lub pozyskanych z innych źródeł. Takie skoncentrowane podejście w procesie wyboru projektów do realizacji zapewni wyrównanie dysproporcji pomiędzy poszczególnymi rejonami miasta, a zróżnicowanie typu projektów tzn. projekty oddziałujące na dane obszary, przyczyni się do realizacji zintegrowanej strategii.

Jak wyżej wspomniano, cele oraz działania rewitalizacyjne zostały podzielone na trzy obszary, których dotyczą tj. społeczny, gospodarczy oraz ekologiczno - przestrzenny. Wszystkie one wpisują się jednak w cele główne działań rewitalizacyjnych w obszarze wsparcia miasta Bolesławiec, do których należą:

- Aktywizacja społeczna i gospodarcza ludności szczególnie zagrożonej procesami marginalizacji,
- Poprawa bezpieczeństwa w centrum miasta,
- Wykorzystanie potencjału kulturowego miasta,
- Podniesienia atrakcyjności turystycznej centrum miasta (poprzez wprowadzenie Bolesławieckiego Produktu Lokalnego, tj. ceramiki do sprzedaży w strefę rynku miasta),
- Uporządkowanie funkcji handlowo - usługowych oraz rozwój funkcji turystycznych w obszarze Centrum Miasta,
- Poprawa stanu budynków mieszkalnych na obszarze rewitalizowanym,
- Stworzenie oraz poprawa miejsc służącym integracji społecznej.

1. REWITALIZACJA W OBSZARZE SPOŁECZNYM

1) Problemy w obszarze społecznym

- Starzenie się społeczeństwa,
- Długotrwałe bezrobocie,
- Duża ilość osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej,
- Patologie społeczne,
- Wysoka przestępczość,
- Wykluczenie niepełnosprawnych,
- Niska efektywność pomocy społecznej,
- Niska jakość opieki zdrowotnej,
- Mała oferta kulturalna i rozrywkowa,
- Słaby dostęp do sportu i rekreacji,
- Niska aktywność społeczności lokalnej.

2) Cele wraz ze wskaźnikami w obszarze społecznym

Wskaźniki opisujące cele zgodne ze wskaźnikami opisującymi projekt

a) Modernizacja budynków o wartości architektonicznej, mających za zadanie zwiększenie dbałości o zdrowie oraz pobudzenie aktywności mieszkańców wyżej wymienionych terenów zagrożonych wykluczeniem społecznym

- Produkt: liczba obiektów sportowo – rekreacyjnych, zabytkowych nieruchomych poddanych procesowi konserwacji, restauracji i renowacji – udostępnionych dla ruchu turystycznego

Wartość docelowa do osiągnięcia w roku 2013: 1 szt. (basen)

- Rezultat: liczba osób odwiedzających poddane konserwacji, renowacji, restauracji obiekty sportowo – rekreacyjne, zabytkowe

Wartość docelowa do osiągnięcia w roku 2013: 1500 os. /1 tydzień

- Źródło: MOSiR

b) Tworzenie na zdegradowanych obszarach warunków lokalowych i infrastrukturalnych dla rozwoju kulturalno - edukacyjnego, w tym mających za zadanie podniesienie kwalifikacji mieszkańców wyżej wymienionych terenów zagrożonych wykluczeniem społecznym

- Produkt: liczba obiektów dziedzictwa kulturowego udostępnionych dla ruchu turystycznego

Wartość docelowa do osiągnięcia w roku 2013: 2 szt. (kino, teatr)

- Rezultat: Ilość osób odwiedzających obiekty dziedzictwa kulturowego

Wartość docelowa do osiągnięcia w roku 2013: 300 os./1 tydzień (kino), ok. 270 os./1 tydzień (teatr)

- Źródło: Urząd Miasta Bolesławiec(Wydział Mienia i Gospodarki Przestrzennej), Starostwo Powiatowe w Bolesławcu

c) Rewitalizacja na cele społeczne budynków o wartości architektonicznej i znaczeniu historycznym

- Produkt: liczba obiektów zabytkowych nieruchomych poddanych procesowi konserwacji, restauracji i renowacji – udostępnionych dla ruchu turystycznego

Wartość docelowa do osiągnięcia w roku 2013: 1 szt. (basen), 1 szt. (teatr), 1 szt. (kino)

- Rezultat: liczba osób odwiedzających poddane konserwacji, renowacji restauracji obiekty zabytkowe

Wartość docelowa do osiągnięcia w roku 2013: 270 os./1 tydzień (teatr), 1500 os./1 tydzień (basen), 300 os./1 tydzień (kino)

Źródło: Urząd Miasta Bolesławiec(Wydział Mienia i Gospodarki Przestrzennej), Starostwo Powiatowe w Bolesławcu

d) Tworzenie stref bezpieczeństwa i zapobiegania przestępczości w zagrożonym patologiami społecznymi obszarze wsparcia

- Produkt: liczba pracowników służb prewencyjnych patrolujących teren rewitalizowany

Wartość docelowa do osiągnięcia w roku 2013: 6 os.

- Rezultat: Ilość przestępstw i wykroczeń stwierdzonych, nie obejmujących zdarzeń drogowych oraz przestępstw gospodarczych, dokonanych na terenie zrewitalizowanym

Wartość docelowa do osiągnięcia w roku 2013: 8%

- Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Bolesławcu/Straż Miejska w Bolesławcu

e) Usprawnienie systemu opieki społecznej w mieście

- Produkt: Liczba pracowników opieki społecznej przeszkolonych m.in. z zakresu pracy z bezrobotnymi, osobami wykluczonymi społecznie, interwencji kryzysowej, animowania grup samopomocowych

Wartość docelowa do osiągnięcia w roku 2013: 6 os.

- Rezultat: Ilość osób korzystająca z zasiłków pomocy społecznej

Wartość docelowa do osiągnięcia w roku 2013: 29%

- Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bolesławcu

f) Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, szczególnie osób bezdomnych i długotrwale bezrobotnych np. poprzez rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodek

- Produkt: Liczba projektów realizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bolesławcu dotyczących rozwoju i upowszechniania aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej

Wartość docelowa do osiągnięcia w roku 2013: 1 szt.

- Rezultat: Liczba osób, uczestniczących w projektach realizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej dotyczących rozwoju i upowszechniania aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej

Wartość docelowa do osiągnięcia w roku 2013: 39 os.

- Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bolesławcu

3) Planowane działania rewitalizacyjne w sferze społecznej

a) Projekt podejmowany w ramach lokalnego Planu Rewitalizacji, przewidzianego do wsparcia w ramach priorytetu „Miasta" RPO dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2008 - 2013:

a) Adaptacja byłego kina „Orzeł" na potrzeby Centrum Integracji Kulturowej

Rewitalizacja obiektu przy ul. Chopina polegać będzie nie tylko na przywróceniu do życia nieczynnego kina Orzeł, ale również stworzeniu miejsca o wymiarze kulturo-twórczym z bogatą ofertą zajęć artystycznych. W ramach rewitalizacji planuje się w budynku kina Orzeł utworzyć m.in.: warsztaty fotograficzne, kino offowe, dyskusyjny klub filmowy, kawiarnię artystyczną.

Celem rewitalizacji obiektu wraz z zapleczem jest nadanie mu formy przyczyniającej się do rozwoju kultury oraz stworzenie miejsca, w którym w atrakcyjny sposób można spędzać czas wolny w Bolesławcu.

b) Przywrócenie dawnej funkcji zakładu kąpielowego w zabytkowej pływalni przy ul. Zgorzeleckiej

Rewitalizacja polegać będzie na odnowieniu miejskiej pływalni, gdzie realizowane będą zajęcia profilaktyczno – zdrowotne oraz szeroka gama zabiegów z zakresu rehabilitacji i odnowy biologicznej. Remont istniejącego budynku pozwoli na zwiększenie dbałości ludzi o zdrowie oraz poprawę samopoczucia. Posiadanie na terenie miasta obiektu prowadzącego szerokie usługi w zakresie odnowy biologicznej znacznie podnosi atrakcyjność miasta zarówno dla turystów jak i inwestorów.

c) Remont i rozbudowa zabytkowego budynku Teatru Miejskiego – siedziby MDK w Bolesławcu przy ul. Teatralnej 1

Realizacja projektu będzie polegała na wykonaniu wszystkich instalacji wewnętrznych oraz robót wykończeniowych, wykonaniu elewacji budynku, wyposażeniu widowni i balkonu w meble stałe, a sceny w urządzenia sceniczne. Zadanie obejmować będzie również zagospodarowanie terenu wokół budynku- dojścia i chodniki.

Celem rewitalizacji jest przywrócenie funkcji publicznej zabytkowemu budynkowi teatru oraz zachowanie materialnego dorobku kultury poprzez remont, rozbudowę obiektu w ramach rewitalizacji tkanki architektonicznej miasta na potrzeby stworzenia centrum twórczej działalności i kulturalnej rozrywki mieszkańców Bolesławca.

Fot. 8 Zdjęcie budynku Teatru Miejskiego w Bolesławcu

b) Projekty uzupełniające, finansowane ze środków własnych Gminy Miejskiej Bolesławiec lub pozyskanych z innych źródeł:

a) Zwiększenie stopnia bezpieczeństwa na rewitalizowanym obszarze

Obszar wyznaczony do rewitalizacji charakteryzuje się najwyższym stopniem przestępczości w mieście. Konieczne jest podjecie z tego tytułu działań o charakterze prewencyjnym, mającym spowodować zmniejszenie, a docelowo zlikwidowanie zagrożeń związanych z przestępczością na rewitalizowanym obszarze. Planowane jest pełne zabezpieczenie obszaru przy pomocy Policji i Straży Miejskiej, a także monitoring.

Działania podjęte w zakresie bezpieczeństwa wynikają pośrednio z zadania pt.: „Modernizacja zapleczy w strefie zabudowy staromiejskiej", gdyż tak jak wspomniano wcześniej planowane jest wprowadzenie m.in. monitoringu oraz częstych patroli służb prewencyjnych.

b) Działania pobudzające rozwój przedsiębiorczości i ograniczające zjawisko bezrobocia

W celu ograniczenia zjawiska bezrobocia wprowadzono system działań mających pobudzić i umożliwić podjęcie działalności gospodarczej lub poszerzenie swoich kwalifikacji. Zaliczają się do nich:

Centrum Wspierania Przedsiębiorczości. Specyfika oraz charakter prowadzonej przez CWP działalności zakłada długofalowe funkcjonowanie. 26 października 2006 r. w Bolesławcu zakończono prace przy modernizacji siedziby Centrum Wspierania Przedsiębiorczości przy al. Wojska Polskiego 6. Realizacja projektu „Modernizacja i wyposażenie Centrum Wspierania Przedsiębiorczości" miała na celu ułatwienie dostępu do kompletnej informacji dotyczącej działalności gospodarczej i wszystkich dziedzin związanych z jej prowadzeniem. Modernizacja obiektu przystosowała lokal m.in. do prowadzenia szkoleń, doradztwa technicznego, ekonomicznego, prawnego i finansowego oraz pozyskiwania zewnętrznych środków i programów pomocowych. Centrum ma służyć promocji gospodarczej Bolesławca oraz podmiotów gospodarczych subregionu, wymianę doświadczeń, transfer technologii oraz pośrednictwo w kontaktach biznesowych. Zrealizowany przez Gminę Miejską Bolesławiec projekt zmierza do podniesienia atrakcyjności miasta dla przedsiębiorców lokalnych oraz zagranicznych.

Kompleksowość oferty CWP ma również na celu rozwój gospodarczy po stronie polskiej i niemieckiej oraz rozwój społeczny regionu. W siedzibie Centrum Wspierania Przedsiębiorczości działa:

Fundusz Poręczeń Kredytowych. Należy przy tej okazji przypomnieć, że Bolesławiecki Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o. powołany został w 2004 r. Celem powstania tego funduszu było ułatwienie małym i średnim przedsiębiorcom dostępu do zewnętrznego finansowania poprzez udzielenie poręczeń kredytów i pożyczek zaciągniętych na działalność gospodarczą. Skorzystać z poręczenia mogą przedsiębiorcy i osoby dopiero zamierzające rozpocząć działalność gospodarczą, którzy ubiegają się o kredyt lub pożyczkę w banku lub innej instytucji finansowej współpracującej z Funduszem i posiadają zdolność kredytową, a nie posiadają wystarczającego zabezpieczenia jego spłaty oraz spełniają następujące warunki: są małymi lub średnimi przedsiębiorcami, mają siedzibę na terenie miasta Bolesławiec, nie zalegają z płatnościami wobec Urzędu Skarbowego i ZUS-u. Maksymalna wartość poręczenia to 70% kwoty kredytu, nie więcej niż 50 000 złotych. Poręczenie udzielane jest maksymalnie na 5 lat i nie obejmuje odsetek i innych opłat związanych z kredytem lub pożyczką.

W roku 2005 Gmina Miejska Bolesławiec utworzyła Gminne Centrum Informacji, którego zadaniem jest wspieranie aktywności młodych ludzi oraz społeczności lokalnej, a także ożywienie lokalnego rynku poprzez zapewnienie łatwego dostępu do nowoczesnych technologii informacyjnych. Aktualnie placówka dysponuje czterema

stanowiskami komputerowymi ze stałym dostępem do Internetu. Istnieje także możliwość korzystania z kserokopiarki, drukarki, skanera i faksu. Odwiedzający Gminne Centrum Informacji mogą nabyć tu umiejętności pisania dokumentów aplikacyjnych, dokształcać się w zakresie obsługi urządzeń biurowych, a przede wszystkim aktywnie poszukiwać pracy w zasobach sieci. Gminne Centrum Informacji współpracuje ze służbami zatrudnienia, dzięki czemu dysponuje aktualnymi ofertami pracy. Dodatkowo znajdują się tu również informatory o szkołach wyższych, różnego rodzaju słowniki, podręczniki dotyczące programów takich jak Word i Excel, książki związane z założeniem własnej firmy i szereg innych przydatnych podręczników.

Siedziba Centrum Wspierania Przedsiębiorczości wyposażona jest w sieć komputerową wraz z odpowiednim oprogramowaniem, sprzęt multimedialny oraz nowoczesne meble biurowe. W ramach prac modernizacyjnych lokal przystosowano dla osób niepełnosprawnych. Centrum przyjmuje interesantów w dni robocze od godz. 7.30 do 16.30. Centrum Wspierania Przedsiębiorczości przyczynia się do rozwoju przedsiębiorczości i ogranicza zjawisko bezrobocia m.in. poprzez następujące czynności:

- organizowanie szkoleń i kursów o tematyce poświeconej pozyskiwaniu funduszy zewnętrznych na rozwój prowadzonej działalności (przy pomocy Centrum Wspierania Przedsiębiorczości w Bolesławcu),
- prowadzenie doradztwa prawnego i finansowego dla rozpoczynających działalność gospodarczą (przy pomocy Centrum Wspierania Przedsiębiorczości i organizacji zrzeszających podmioty gospodarcze),
- udzielanie pomocy w zakresie pozyskiwania partnerów biznesowych (Centrum Wspierania Przedsiębiorczości),
- organizowanie szkoleń w zakresie aktywnego i skutecznego poszukiwania pracy (Gminne Centrum Informacji),
- organizowanie szkoleń w zakresie umiejętności pożądanych przez rynek pracy na rewitalizowanym obszarze (Gminne Centrum Informacji).

c) Działania przeciwdziałające patologiom społecznym i zjawisku marginalizacji społecznej

Katalog zadań niezbędnych do podjęcia w zakresie przeciwdziałania patologiom społecznym na rewitalizowanym obszarze jest bardzo szeroki. Wszystkie mają na celu uzdrowienie lokalnej społeczności poprzez wyeliminowanie negatywnych zjawisk społecznych, przede wszystkim poprzez działania prewencyjne i edukacyjne. Niezbędne zadania to stosowanie już posiadanych i opracowanie nowych programów dla obszaru wsparcia a w szczególności:

- Program ograniczania ubóstwa i pomocy materialnej najuboższym realizowany m.in. poprzez:
  - Uchwałę Nr XLIV/431/06 Rady Miasta Bolesławiec z dnia 01.02.2006 r. w sprawie regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Miejskiej Bolesławiec;
  - Uchwałę Rady Miasta z dnia 31.03.2004 r. nr XVIII/194/04 w sprawie zasad i warunków dofinansowania sportu w Gminie Miejskiej Bolesławiec (z późn. zm.).
  - Uchwała Nr XIX/170 /08 Rady Miasta Bolesławiec z dnia 29 stycznia 2008 roku w sprawie warunków i trybu wspierania rozwoju sportu kwalifikowanego w Gminie Miejskiej Bolesławiec
- Program przeciwdziałania bezrobociu, oparty na współpracy władz miejskich z organizacjami pracodawców, organizacjami związkowymi i samorządowymi,

- Program ograniczania bezdomności i pomocy mieszkaniowej dla potrzebujących, mający zapewnić konieczną ilość lokali dla osób eksmitowanych i znajdujących się w trudnych warunkach socjalnych,
- Program przeciwdziałania uzależnieniom, zwłaszcza alkoholizmowi i narkomanii (Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych),
- Program ograniczania przestępczości i walki z przemocą, demoralizacją dzieci i młodzieży,
- Program pomocy w długotrwałej chorobie i niepełnosprawności, współdziałanie samorządu miejskiego z organizacjami wspomagającymi chorych i ich rodziny,
- Program pomocy rodzinom, zwłaszcza wielodzietnym realizowany m.in. poprzez:
    - Uchwałę Nr XLIV/431/06 Rady Miasta Bolesławiec z dnia 01.02.2006 r. w sprawie regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Miejskiej Bolesławiec;
    - Uchwałę Rady Miasta z dnia 31.03.2004 r. nr XVIII/194/04 w sprawie zasad i warunków dofinansowania sportu w Gminie Miejskiej Bolesławiec (z późn.zm.).
    - Uchwała nr XXI/189/08 Rady Miasta Bolesławiec z dnia 26 marca 2008 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania pomocy w zakresie dożywiania oraz warunków odpłatności za przyznaną pomoc
- Program przeciwdziałania zjawisku graffiti na terenie miasta Bolesławiec realizowany poprzez Uchwałę Nr VII/84/03 Rady Miejskiej w Bolesławcu z dnia 23.04.2003 r.

Dla skutecznego przeciwdziałania patologiom społecznym niezbędne jest skuteczne pozyskiwanie środków zewnętrznych na ich zwalczanie. Przykładem mogą być projekty realizowane przez:

- Bolesławiecki Ośrodek Kultury, będący komunalną instytucją kultury:
    - Edukacja Filmowa w DKF BOK,
    - Europa w kadrze – Przegląd twórczości najwybitniejszych europejskich reżyserów,
    - Projekt studio inicjatyw fotograficznych Camera,
    - Festiwal Kultury Południowosłaowańskiej Bolesławiec 2008,
    - Open Art. Przestrzeń Festiwal Sztuki Otwartej.
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, będący samodzielną jednostką budżetową Gminy Miejskiej Bolesławiec:
    - „Działając wykorzystujesz szansę".
    - Działania edukacyjne i promocyjne – budowanie świadomości wyjątkowości naszego miasta (ze wskazaniem na dobra kulturowe i historyczne w obszarze wsparcia)

Działania mają na celu jak największe uwypuklenie wyjątkowości naszego miasta poprzez skuteczne promowanie tego, co w Bolesławcu wyjątkowe i niepowtarzalne. Projekty dotyczą nie tylko zaistnienia Bolesławca w Polsce czy Europie, ale również dotyczy edukowania mieszkańców miasta (szczególnie młodzieży) w historii i niepowtarzalnym dziedzictwie Bolesławca. Działania do podjęcia to:

- organizowanie konferencji i sympozjów na tematy związane z Bolesławcem,
- organizowanie imprez plenerowych na terenie Bolesławca,
- wsparcie stowarzyszeń i innych organizacji pozarządowych w działaniach propagujących Bolesławiec i jego dorobek kulturalny,

- opracowywanie publikacji na tematy związane z rewitalizowanym obszarem,
- wprowadzenie do programu szkolnego zagadnień dotyczących miejsca, w którym mieszkamy (edukacja regionalna).

Również w działania edukacyjne i promocyjne znakomicie wpisują się projekty realizowane przez Bolesławiecki Ośrodek Kultury, będący komunalną instytucją kultury:

- Międzynarodowy Plener Ceramiczno-Rzeźbiarski w Bolesławcu,
- Akademia Sztuki III wieku w Bolesławcu,
- Bolesławiecka Niedziela Palmowa- zwyczaj tworzenia palmy na nowo poznawany.
- Działania wspierające osoby niepełnosprawne i wymagające opieki socjalnej

Zadania obejmujące likwidację barier architektonicznych i wspomagające proces integracji osób niepełnosprawnych z społeczeństwem.

Działania obejmują również wsparcie i rozwój ośrodków pomocy dla osób niepełnosprawnych i wymagających opieki społecznej (np. domy pomocy społecznej). W zakres działania wpisuje się również system projektów edukacyjnych i szkoleniowych.

- Działania pobudzające postawy obywatelskie w zakresie dbania o miejsca spędzania czasu wolnego

Zadanie ma na celu integrację oraz współdziałanie mieszkańców miasta na rzecz piękna oraz harmonii w mieście. Planowane jest w tym celu m.in. przekazywanie mieszkańcom miasta sadzonek, ziemi, nawozów oraz środków niezbędnych do zachowania czystości typu: miotły, mopy, wiadra, jak również organizowanie konkursów np. na najładniejsze, najlepiej utrzymane i zadbane podwórko. Zainicjowanie tego typu działań pozwoli odczuć mieszkańcom miasta przynależność do społeczności, znieść uczucie odosobnienia i samotności oraz zakorzeni w nich dbałość o piękno i czystość miasta.

2. REWITALIZACJA W OBSZARZE GOSPODARCZYM

1) Problemy w obszarze gospodarczym

- Słaby rozwój usług hotelarskich i gastronomicznych,
- Brak dostępu do nowoczesnych technologii,
- Niska atrakcyjność turystyczna miasta,
- Brak wsparcia władz dla lokalnej przedsiębiorczości,
- Mała ilość MŚP,
- Niska atrakcyjność gospodarcza miasta,
- Słaby rozwój handlu,
- Brak oferty szkoleniowej dla przedsiębiorców,
- Niewystarczająca ilość gruntów komunalnych,
- Brak na obszarze wsparcia (centrum miasta) - Bolesławieckiego Produktu Regionalnego, tj. ceramiki bolesławieckiej.

2) Cele wraz ze wskaźnikami w obszarze gospodarczym

Wskaźniki opisujące cele zgodne ze wskaźnikami opisującymi projekt

a) Tworzenie w obszarze wsparcia warunków lokalowych i infrastrukturalnych dla rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości

- Rezultat: liczba obiektów zabytkowych nieruchomych poddanych procesowi konserwacji, restauracji i renowacji – udostępnionych dla ruchu turystycznego

Wartość docelowa do osiągnięcia w roku 2013: 3 szt. (kino, basen, ratusz)

- Produkt: Powierzchnia użytkowa obiektów poddana renowacji

Wartość docelowa do osiągnięcia w roku 2013: 967,8 m^2 (kino), 1173 m^2 (basen), 2039,8 m^2 = 4180,6 m^2

- Źródło: Urząd Miasta Bolesławiec(Wydział Mienia i Gospodarki Przestrzennej)/MOSiR

b) Promowanie miasta poprzez rozwój modułów informacyjnych e-usług na rzecz podniesienia konkurencyjności Miasta

- Produkt: długość wybudowanych/rozbudowanych sieci dostępowych

Wartość docelowa do osiągnięcia w roku 2013: 15 km

- Rezultat: liczba jednostek publicznych posiadających szerokopasmowy dostęp do Internetu

Wartość docelowa do osiągnięcia w roku 2013: 40 szt.

- Źródło: Urząd Miasta Bolesławiec (Referat Informatyki)

c) Adaptacja na cele gospodarcze budynków o wartości architektonicznej i znaczeniu historycznym, przystosowanych do pełnienia nowych funkcji

- Produkt: liczba obiektów zabytkowych nieruchomych poddanych procesowi konserwacji, restauracji i renowacji – udostępnionych dla ruchu turystycznego

Wartość docelowa do osiągnięcia w roku 2013: 2 szt. (kino, basen)

- Rezultat: ilość osób odwiedzających poddane konserwacji, renowacji i restauracji obiekty zabytkowe

Wartość docelowa do osiągnięcia w roku 2013: 300 os./1 tydzień (kino), 1500 os./1 tydzień (basen)

- Źródło: Urząd Miasta Bolesławiec(Wydział Mienia i Gospodarki Przestrzennej)

d) Prowadzenie przez władze miasta jednolitej polityki promocji walorów turystycznych i kulturowych i zaangażowanie w ten proces, np. poprzez szkolenia lokalnych przedsiębiorców lub promocję Bolesławieckiego Produktu Regionalnego, tj. ceramiki bolesławieckiej

- Produkt: liczba zorganizowanych imprez plenerowych związanych z promocją Bolesławieckiego Produktu Regionalnego tj. ceramiki bolesławieckiej

Wartość docelowa do osiągnięcia w roku 2013: 4 szt.

- Rezultat: Liczba osób objętych szkoleniem z zakresu promocji walorów turystycznych i kulturowych miasta

Wartość docelowa do osiągnięcia w roku 2013: 6 os.

- Źródło: Bolesławiecki Ośrodek Kultury/ Muzeum Ceramiki w Bolesławcu i Centrum Wspierania Przedsiębiorczości

e) Rozszerzenie systemu działań mających pobudzić i umożliwić podjęcie działalności gospodarczej lub poszerzenie swoich kwalifikacji poprzez działalność Centrum Wspierania Przedsiębiorczości

- Produkt: Liczba przedsiębiorstw wspartych w wyniku rozszerzenia działalności Centrum Wspierania Przedsiębiorczości

Wartość docelowa do osiągnięcia w roku 2013: 20 szt.

- Rezultat: Liczba poręczeń udzielonych przedsiębiorcom

Wartość docelowa do osiągnięcia w roku 2013: 25 szt.

- Źródło: Centrum Wspierania Przedsiębiorczości

f) Prowadzenie działań na rzecz zwiększania atrakcyjności turystycznej terenu rewitalizowanego

- Produkt: liczba obiektów poddanych renowacji

Wartość docelowa do osiągnięcia w roku 2013: 36 (kamienice), 1 (MCC), 1 (ratusz)

- Rezultat: Liczba sklepów na terenie rewitalizowanym posiadających w swojej ofercie Bolesławiecki Produkt Regionalny, tj. ceramikę bolesławiecką

Wartość docelowa do osiągnięcia w roku 2013: 2 szt.

- Źródło: Urząd Miasta Bolesławiec (Wydział Mienia i Gospodarki Przestrzennej/Wydział Komunalny/TBS oraz Wydział Rozwoju i Promocji Miasta)

3) Planowane działania rewitalizacyjne w sferze gospodarczej

a) Projekt podejmowany w ramach lokalnego Planu Rewitalizacji, przewidzianego do wsparcia w ramach priorytetu „Miasta" RPO dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2008 - 2013:

a) Remont i renowacja elewacji Ratusza Miejskiego w Bolesławcu

Zakres prac projektowych obejmuje: likwidację wsoleń i zagrzybień elewacji, prace na elewacjach budynku (tynkowanie, malowanie, okładziny kamienne, elementy dekoracyjne z tynku itp.), wymiana zewnętrznej stolarki okiennej i drzwiowej, modernizację kamieniarki schodów zewnętrznych budynku, renowację renesansowych portali wmurowanych w lico Ratusza montaż szafek gazowej i elektrycznej oraz orurowanie przewodów zasilających oświetlenie świąteczne i iluminacji Ratusza.

Walory społeczne

Poprzez dostosowanie obiektów budowlanych dla osób z niepełnosprawnością możemy przyczynić się do osiągnięcia szerszych celów, tj. zmniejszyć społeczną marginalizację oraz w możliwie szerokim zakresie zapewnić ludziom mobilność i integrację ze społeczeństwem.

b) Projekty uzupełniające, finansowane ze środków własnych Gminy Miejskiej Bolesławiec lub pozyskanych z innych źródeł:

a) Program „Nowa Starówka"

Przyjęty przez Radę Miasta Bolesławiec uchwałą nr L/480/06 w dniu 28 czerwca 2006r. Celem programu jest poddanie pełnej rewitalizacji i renowacji kwartału ulic Starego Miasta.

Jednym z etapów programu jest remont kamienic przyrynkowych, którego zakres został podzielony na trzy części:

- I część: remont elewacji fasady głównej i tylnej, wykonanie nowej kolorystyki, remont detali architektonicznych, uzupełnienie ubytków,
- II część: remont więźby dachowej i pokrycia dachowego, (jeżeli budynek tego wymaga), wykonanie nowych opierzeń kominów i blacharki,
- Realizacja tego zadania będzie należała do wspólnot mieszkaniowych poszczególnych kamienic. Podczas spotkań pracowników Urzędu Miasta Bolesławiec z przedstawicielami wspólnot oraz zarządców nieruchomości
- III część: wprowadzenie ceramicznych fasad, portali i detali architektonicznych na fasadach budynków zlokalizowanych przy ul. B. Prusa oraz przekrycie ul. Prusa szklanym dachem pozwalającym na wykorzystanie pasażu przez cały rok. Zadanie to stworzy klimat „uliczki ceramicznej", zamienionej na pasaż pieszy.

Projekt posiada pozytywny wpływ na zagadnienia polityki równości szans. W wyniku realizacji inwestycji grupy społeczne zagrożone zjawiskiem wykluczenia, odniosą korzyści poprzez poprawę warunków życia i zamieszkania, realizacja projektu przyczyni się bezpośrednio do utworzenia nowych miejsc pracy. Przeprowadzenie remontu i renowacji kamienic przyczyni się do poprawy warunków miejsc pracy w istniejących w tych budynkach punktach handlowych i usługowych. Poprawa estetyki przestrzeni publicznej i wprowadzenie w obszar nowych funkcji kulturalno- turystycznych przyczyni się ponadto do zwiększenia liczby klientów. Przez lata tereny okołorynkowe były pod silnym wpływem tzw. marginesu społecznego. Ciemne bramy, zdewastowane klatki schodowe tworzą warunki do rozwoju patologii, głównie pijaństwa, przestępczości także wśród nieletnich. Społeczeństwo zamieszkujące zdegradowane budynki nie jest stymulowane do dbania o najbliższe otoczenie. W kamienicach objętych projektem brak jest jakichkolwiek form organizacji i integracji mieszkańców. Zamieszkuje w nich duża liczba rodzin ubogich i niewydolnych wychowawczo wymagających wsparcia i pomocy społecznej. Znajdujące się w parterach zdewastowanych budynków sklepy i punkty usługowe są postrzegane przez klientów jako mało atrakcyjne i przegrywają konkurencję z dużymi centrami handlowymi, w efekcie kolejni przedsiębiorcy rezygnowali z prowadzenia dotychczasowej działalności. W rejonie Rynku, którego układ urbanistyczny wraz z zespołem budowlanym kamienic podlega ochronie konserwatora zabytków, zachowało się wiele obiektów dziedzictwa kulturowego z przełomu XVIII/XIX wieku.

Projekt ten zmierza do osiągnięcia kilku celów :

- rozwoju turystyki i kultury w oparciu o jedyny niezniszczony fragment miejskiej zabudowy w Bolesławcu z przełomu XVIII/XIX wieku oraz upowszechnienie informacji o dziedzictwie kulturowym centrum miasta wśród mieszkańców i gości,
- poprawy warunków życia mieszkańców poprzez zahamowanie postępującej degradacji istniejącej zabytkowej zabudowy,
- przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i zapobieganie dalszej marginalizacji społeczeństwa,

- poprawy i uatrakcyjnienia warunków działalności dla punktów handlowo-usługowych usytuowanych w parterach kamienic przyrynkowych,
- realizacji nowych funkcji społecznych i kulturalno-turystycznych w obszarze Rynku Starego Miasta.

Misją Programu jest stworzenie skoordynowanych polityk ukierunkowanych na działania w sferze przestrzennej, gospodarczej i społecznej zmierzające do wyrównania dysproporcji pomiędzy poszczególnymi rejonami miasta zwłaszcza w ulegających degradacji centralnych jego dzielnicach. Program zwraca szczególną uwagę na ochronę i zachowanie zasobów dziedzictwa kulturowego miasta Bolesławiec. Jego istotą jest takie ukierunkowanie podejmowanych działań, które zmierza do równoczesnej interwencji we wszystkich tych sferach, gdyż tylko wówczas będzie możliwe zwiększenie atrakcyjności centrum miasta jako miejsca do mieszkania, inwestowania, zwiedzania.

Walory społeczne

Podniesienie atrakcyjności turystycznej centrum miasta spowoduje ożywienie ruchu turystycznego i zwiększenie aktywności ulokowanych w rewitalizowanym rejonie podmiotów gospodarczych (usługi, handel, gastronomia), co wpłynie na zwiększenie zatrudnienia.

Rys. 28 Przykładowa kolorystyka - pierzeja północno-zachodnia Bolesławieckiego Rynku Starego Miasta

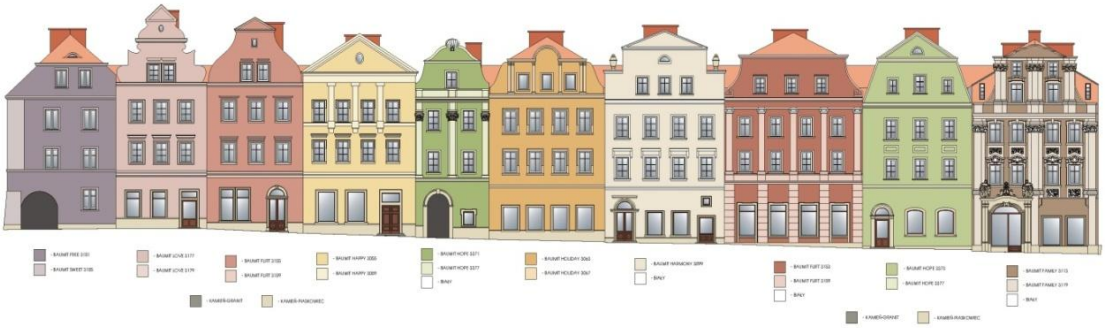

Rys. 29 Przykładowa kolorystyka - pierzeja południowo-wschodnia Bolesławieckiego Rynku Starego Miasta

b) Iluminacja kamieniczek rynkowych i pasażu ul. B. Prusa.

Zadanie zostało podzielone na dwa etapy:

- I etap: oświetlenie górnych części fasad kamienic rynkowych. Planowane nakłady 706 325 zł,
- II etap: iluminacja pasażu ul. B. Prusa.

c) Druga część inwestycji pt. Budowa Bolesławieckiego Ośrodka Kultury – Międzynarodowe Centrum Ceramiki, realizacja do III kwartału 2010 roku, nakłady na realizację projektu: 19 082 321 zł.

Budowa BOK-u uzasadniona jest regionalnym znaczeniem planowanego obiektu i zachowaniem europejskiego dziedzictwa kulturowego, jakim jest tradycyjna ceramika bolesławiecka. Nowo powstały budynek ma na celu nie tylko kontynuowanie dzisiejszej działalności BOK-u, ale również nadanie jej nowego wymiaru. Podstawą do nadania regionalnego znaczenia zadaniu jest powiązanie działalności BOK-u z ceramiką - czyli Bolesławieckim Produktem Regionalnym. Nowy BOK ma nawiązywać do tradycji ceramicznych poprzez prowadzenie działań związanych z edukacją artystyczną, promocją wydarzeń związanych z ceramiką (Międzynarodowy Plener Ceramiczno - Rzeźbiarski, Święto Ceramiki), produktów i twórców. Funkcjonowanie BOK-u już dziś jest bezpośrednio powiązane z działalnością Muzeum Ceramiki, funkcjonowaniem w Bolesławcu Wydziału Inżynierii Materiałowej i Ceramiki Akademii Górniczo - Hutniczej w Krakowie, miejscowymi twórcami czy istniejącymi firmami z branży ceramicznej. Założenia, jakie stanowią podstawę projektu, są zgodne ze Strategią Rozwoju Miasta Bolesławiec, Strategią Powiatu Bolesławieckiego i założeniami Strategii Województwa Dolnośląskiego. Projekt powiązany jest również z założeniami Narodowej Strategii Rozwoju Kultury na lata 2004-2013. Projekt wpisany jest do WPI.

Oddziaływanie społeczne

Obiekt o pierwszoplanowym znaczeniu dla dostępu mieszkańców rewitalizowanego obszaru do kultury. Obiekt w zakresie swojej działalności ma prowadzić również działalność edukacyjną.

Rys. 30 Wizualizacja Międzynarodowego Centrum Ceramiki w Bolesławcu.

d) Uzupełnienie wschodniej pierzei Rynku o dwie kamienice przeznaczone pod zabudowę hotelową.

Kamienice zostały wyburzone w roku 1974. Planowane jest wybudowanie dwóch kamienic (hoteli), które stanowiłby integralną część z pozostałą zabudową w Rynku.

Rys. 31 Wizualizacja kamienic w Rynku miasta Bolesławiec.

Rys. 32 Pocztówka z prezentująca wschodnią pierzeje rynkową z gospodą „Pod trzema Lipami" i hotelem „Następca tronu".

e) Budowa sieci szerokopasmowej w celu przeciwdziałania wykluczeniu informacyjnemu

Budowa szkieletowej sieci szerokopasmowej w pierwszym etapie ma na celu połączenie jednostek samorządu terytorialnego tak, aby możliwa była bezpośrednia komunikacja między nimi i możliwość stworzenia hurtowni danych. Sieć taka będzie zapewniać bezpieczeństwo i wysoką jakość przesyłu danych. Zostanie stworzone

centrum danych, dostępne dla tych jednostek. W drugim etapie sieć szerokopasmowa zostanie rozbudowana przez operatora zewnętrznego, wyłonionego w drodze przetargu. Rozbudowa sieci będzie obejmowała teren całego miasta tak, aby każdy mieszkaniec miał możliwość przyłączenia się do tego medium. Realizacja tego projektu pozwoli mieszkańcom na dostęp do najnowszych technologii i usług oferowanych poprzez internet takich jak: telefonia IP, telewizja cyfrowa, monitoring, hosting oraz wszelkie inne usługi internetowe, bez żadnych ograniczeń. Wprowadzenie na rynek lokalny nowego operatora spowoduje spadek cen dostępu do Internetu, wprowadzenie nowych, dużo wyższych standardów, co w rezultacie doprowadzi do łatwiejszego dostępu do tych technologii dla wszystkich mieszkańców. Dostęp do sieci szerokopasmowej wpłynie na rozwój na małych i średnich przedsiębiorstw, umożliwi mieszkańcom efektywne poszukiwanie pracy i informacji pozwalających na rozwijanie różnych umiejętności. Dostęp do internetu wpłynie również na szeroko rozumianą świadomość społeczeństwa, dostęp do wprowadzanych w całym kraju e-usług (e-administracja, e-edukacja, e-zdrowie). W pierwszym etapie sieć będzie podłączona do ogólnopolskich sieci szerokopasmowych (takich jak: PIONIER, GTS, CYFRONET lub ATAMAN). W przyszłości sieć będzie mogła zostać rozbudowana na dalsze obszary (np. Gmina wiejska) lub podłączona do sieci regionu dolnośląskiego.

3. REWITALIZACJA W OBSZARZE EKOLOGICZNO - PRZESTRZENNYM

1) Problemy w obszarze ekologiczno-przestrzennym

- Niski poziom wydajności energetycznej budynków,
- Duże potrzeby modernizacyjne dróg gminnych i wewnętrznych – ograniczona mobilność mieszkańców,
- Zły stan budynków mieszkalnych,
- Zły stan chodników, parkingów, oświetlenia ulicznego,
- Mała liczba ścieżek rowerowych,
- Zły stan budynków użyteczności publicznej,
- Zbyt mała liczba mieszkań,
- Zbyt mała ilość terenów zielonych,
- Zły stan obiektów historycznych i zabytkowych,
- Mała ilość połączeń komunikacyjnych,
- Niewykorzystany potencjał przyrodniczy,
- Bariery architektoniczne dla niepełnosprawnych,
- Zróżnicowane i niekonsekwentne zagospodarowanie przestrzeni, głównie w centrum miasta.

2) Cele wraz ze wskaźnikami w obszarze ekologiczno - przestrzennym

Wskaźniki opisujące cele zgodne ze wskaźnikami opisującymi projekt

a) Uporządkowanie szczególnie istotnych z punktu widzenia turystyczno - kulturowego elementów przestrzeni miejskiej – tj. Rynku, otoczenia obiektów historycznych, prowadzenie działań z zakresu architektury krajobrazu, w tym odnowienie zieleni oraz przestrzeni parkowej

- Produkt: Powierzchnia wybudowanych, zmodernizowanych, poddanych renowacji lub rewitalizacji obiektów, w tym parków

Wartość docelowa do osiągnięcia w roku 2013: 280 m^2 (mury obronne), 185000 m^2 (planty miejskie), 105 m^2 (platany), 108 m^2 (fontanna)

- Rezultat: ilość utworzonych/zmodernizowanych przestrzeni publicznych

Wartość docelowa do osiągnięcia w roku 2013: 1 szt.

- Źródło: Urząd Miasta Bolesławiec (Wydział Mienia i Gospodarki Przestrzennej/ Wydział Komunalny)

b) Renowacja budynków o wartości architektonicznej i znaczeniu historycznym znajdujących się na rewitalizowanym terenie

- Produkt: liczba obiektów zabytkowych nieruchomych poddanych procesowi konserwacji, restauracji i renowacji – udostępnionych dla ruchu turystycznego

Wartość docelowa do osiągnięcia w roku 2013: 1 szt. (kino), 1 szt. (basen), 1 szt. (teatr),

- Rezultat: ilość osób odwiedzających poddane konserwacji, renowacji i restauracji obiekty zabytkowe

Wartość docelowa do osiągnięcia w roku 2013: 300 os./1 tydzień (kino), 1500 os. /1 tydzień (basen), 270 os./1 tydzień (teatr)

- Źródło: Urząd Miasta Bolesławiec(Wydział Mienia i Gospodarki Przestrzennej)

c) Ochrona obiektów cennych architektonicznie i obszarów przyrodniczo-cennych

- Produkt: Liczba przyznanych przez Gminę Miejską Bolesławiec dotacji na remonty obiektów wpisanych do Rejestru Zabytków

Wartość docelowa do osiągnięcia w roku 2013: 3

- Rezultat: Liczba obiektów wpisanych do Rejestru Zabytków

Wartość docelowa do osiągnięcia w roku 2013: 60

- Źródło: Urząd Miasta Bolesławiec(Wydział Mienia i Gospodarki Przestrzennej)

d) Przebudowa lub/i remont publicznej infrastruktury związanej z rozwojem funkcji turystycznych, rekreacyjnych, kulturalnych i sportowych

- Produkt: liczba obiektów dziedzictwa kulturowego udostępnionych dla ruchu turystycznego

Wartość docelowa do osiągnięcia w roku 2013: 1 (kino), 1 (basen), 7 (zaplecza), 1 (teatr)

- Rezultat: ilość osób odwiedzających poddane konserwacji, renowacji i restauracji obiekty zabytkowe

Wartość docelowa do osiągnięcia w roku 2013: 300 os./1 tydzień (kino), 1500 os./1 tydzień (basen), 100 os. /1 dzień (zaplecza), 270 os./1 tydzień (teatr)

Źródło: Urząd Miasta Bolesławiec(Wydział Mienia i Gospodarki Przestrzennej)

3) *Planowane działania rewitalizacyjne w sferze ekologiczno - przestrzennej*

Projekt podejmowany w ramach Lokalnego Planu Rewitalizacji, przewidzianego do wsparcia w ramach Priorytetu „Miasta" Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013:

a) Modernizacja zapleczy w strefie zabudowy staromiejskiej

Planowane nakłady 5 116 917 zł. Zadanie jest kontynuacją renowacji płyty głównej rynku oraz ul. B. Prusa, którą zakończono w roku 2007. Projekt ma za zadanie kompleksową renowację zaplecz wraz z pełnym odnowieniem infrastruktury. Renowacja obejmuje odnowienie sieci ulicznej, wybrukowanie podwórek i zaplecz kostką kamienną, wymianę elementów małej architektury (żeliwne ławki, osłony na drzewa itp.).

Celem jest przywrócenie historycznego charakteru zabudowy, ujednolicenie i dostosowanie nawierzchni podwórek do nawierzchni płyty głównej. Zdanie ujęte w WPI.

Walory społeczne

Integracja mieszkańców. Powstaną miejsca do spotkań międzysąsiedzkich oraz miejsca do zabaw dla dzieci. Podprogramem projektu będzie program „Wspólne podwórko". Mieszkańcom zostaną bezpłatnie przekazane sadzonki. Zachętą do integracji społeczeństwa oraz dbania o piękno w miejscu zamieszkania będą konkursy na najlepiej utrzymaną zieleń, na najpiękniejsze i najlepiej utrzymane podwórko itp.

b) Poprawa atrakcyjności i wizerunku Starego Miasta – II etap renowacji płyty głównej Rynku i plant miejskich

Ideą projektu będzie utworzenie miejsca spędzania wolnego czasu, jak również podniesienie atrakcyjności turystycznej Starego Rynku Miasta Bolesławiec. Planuje się posadzenie ok. 42 platanów (klonów kulistych), wprowadzenie małej architektury tj. ławki, utworzenie iluminacji zieleni oraz budowę fontanny miejskiej na zlokalizowanej na dz. nr 129/2 w Rynku Starego Miasta w Bolesławcu. W wyniku realizacji danych inwestycji nastąpi poprawa wizerunku Rynku jako miejsca czystego i zadbanego, z czystym środowiskiem. Zadanie będzie również sprzyjało poprawie warunków życia mieszkańców poprzez stworzenie atmosfery kameralności.

Projekt rewaloryzacji plant miejskich ma charakter naprawczy, zmierzający do zachowania istniejącego układu przestrzennego, starodrzewia i likwidacji elementów ożywionych i nieożywionych, które maja niszczycielski wpływ na stan obiektu.

Walory społeczne

Powstaną miejsca zachęcające do przebywania i fotografowania, gdzie można podziwiać stylistykę łączenia zieleni z elementami architektonicznymi i rzeźbiarskimi (fragmenty murów obronnych, dawny Odeon, pomnik Kutuzowa) oraz stanowiące dużą atrakcję dla odwiedzających.

c) Odbudowa zbiornika retencyjnego przy ul. Jeleniogórskiej w Bolesławcu

Planowane nakłady 6 500 000 zł. Projekt ma za zadanie kompleksową odbudowę zbiornika wodnego przy ul. Jeleniogórskiej wraz z pełnym odnowieniem przestrzeni architektonicznych i krajobrazowych.

W wyniku realizacji inwestycji planuje się: odtworzenie zbiornika wodnego podzielonego na sekcję pływania i filtr z części roślin, wprowadzenie małej architektury (ławki, lampy), budowę obiektu filtrującego, obiektu gastronomicznego, parkingów, kortu tenisowego, placu zabaw dla dzieci, szatni + WC, utworzenie pasa zieleni

przydrożnej przy drodze krajowej nr 297, ścieżek pieszych i rowerowych oraz wprowadzenie tablic informujących o atrakcjach i historii zwiedzanego obszaru.

Walory społeczne

Powstaną dodatkowe miejsca zachęcające do wypoczynku oraz aktywności sportowej, stanowiące dużą atrakcję dla odwiedzających.

Projekty uzupełniające, finansowane ze środków własnych Gminy Miejskiej Bolesławiec lub pozyskanych z innych źródeł:

a) Renowacja obiektów zabytkowych

Renowacja obiektów zabytkowych jest jednym z podstawowych działań mających odtworzyć pierwotny charakter zabudowy staromiejskiej. Stan budynków wpisanych do rejestru zabytków i objętych Gminną Ewidencją zabytków jest niejednolity.

Przede wszystkim do prac renowacyjnych na rewitalizowanym obszarze wytypować należy:

- Przyrynkowe kamienice mieszczańskie charakteryzują się bogatą formą architektoniczną i zróżnicowanymi gabarytami, usytuowane są szczytowo, przeważnie trójkondygnacyjne, podpiwniczone, z parterami usługowo-handlowymi; obecnie istniejące w Rynku budynki, z wyjątkiem części pierzei północnej i południowej, są rekonstrukcją konserwatorską; odbudowa powojenna utrzymana została w nawiązaniu do architektury barokowej i klasycystycznej (bez zachowania charakterystycznych rzutów). Konieczne jest uzupełnienie pierzei wschodniej rynku o dwie kamienice zburzone w latach 70 - tych ubiegłego wieku. Niezbędne jest również ujęcie całego kompleksu kamienic w spisie konserwatorskim (rejestrze zabytków). Przedsięwzięcie to nałoży obowiązek przestrzegania i zachowania drewnianej stolarki okiennej i drzwiowej, stosowanie materiałów naturalnych przy elewacjach, detali architektonicznych, brył i kubatur obiektów oraz całego zespołu urbanistycznego,
- Przebudowa i modernizacja budynków Muzeum Ceramiki w Bolesławcu. Celem zadania jest zwiększenie powierzchni wystawienniczej oraz rozszerzenie zakresu działalności,
- Mury obronne – pierwotnie miasto opasane było wałami drewniano-ziemnymi, w 1316 roku wzniesiono mury kamienne, a w 1479 dodano drugi pierścień z basztami bramnymi; w 1813 roku większą część murów wysadzono w powietrze, zaś pozostałe włączono w obręb plant miejskich, fragmenty zabezpieczono w charakterze trwałej ruiny, a częściowo zagospodarowano; dwie baszty zostały wbudowane w budynki Muzeum Ceramiki i basenów miejskich; mury obronne stanowią znaczną wartość archeologiczną, historyczną i estetyczną, ich fragmenty wraz z historyczną zielenią wymagają rewaloryzacji. Konieczna jest przebudowa i odtworzenie murów obronnych pomiędzy ul. Armii Krajowej a ulicą Zgorzelecką. Planowana jest iluminacja murów obronnych przy ul. Sierpnia 80 oraz przy Muzeum Ceramiki,
- Modernizacja Sanktuarium Maryjnego – kościół Wniebowzięcia NMP i św. Mikołaja przy ul. Kościelnej /dawny kościół katolicki/, przebudowany w XVII w. reprezentujący typ kościoła sasko-łużyckiego, z wystrojem wnętrza barokowym z XVII i XVIII wieku. Konieczny jest remont elewacji zewnętrznej, poddanie renowacji epitafiów wmontowanych w mury zewnętrzne sanktuarium, kompleksowe uporządkowanie gospodarki wodościekowej, przebudowa płyty zewnętrznej okalającej sanktuarium, remont ołtarzy

bocznych oraz przebudowa posadzki wewnętrznej sanktuarium wraz z jej ociepleniem przy zastosowaniu wykładzin kamiennych,

Problemy związane z realizowaniem zadania dotyczącego renowacji i rewitalizacji zabytków i obiektów o znaczeniu historycznym wynika z niejednolitej struktury własności poszczególnych obiektów. Taki stan własnościowy utrudnia w znacznym stopniu możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych. W tym celu opracowano koncepcję współdziałania w realizowaniu tego zadania.

b) Działania podjęte przez Gminę Miejską Bolesławiec

- opracowanie Gminnej Ewidencji Zabytków,
- uchwalenie i wdrożenie zasad udzielania i rozliczania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków.

Oddziaływanie społeczne

- uatrakcyjnienie obszaru wsparcia dla turystów
- zwiększenie możliwości rozwoju usług okołoturystycznych
- wzrost aktywności przedsiębiorców na rewitalizowanym obszarze.

c) Rewitalizacja przestrzeni staromiejskiej ograniczonej murami obronnymi w Bolesławcu

Nakłady 30 500 000 zł. Realizacja lata 2011 - 2012. Celem projektu jest odtworzenie i zrewaloryzowanie nieremontowanej od lat, w większości zabytkowej zabudowy. Projekt obejmować będzie swoim zasięgiem obszar ścisłego centrum miasta z wyłączeniem kamienic przyrynkowych, które przypisane są do programu " NOWA STARÓWKA - MIEJSCE NIEZWYKŁE". Obok zabudowy kubaturowej rewitalizacji zostaną poddane również zabytkowe zespoły kwartałów w historycznym układzie, miejska zieleń, obiekty malej architektury. Program zakłada wspólne inicjatywy i działania władz lokalnych, wspólnot mieszkaniowych, instytucji zlokalizowanych na omawianym terenie oraz innych zainteresowanych partnerów, co pozwoli na osiągnięcie większych efektów rzeczowych oraz większą akceptację społeczności lokalnej.

Oddziaływanie społeczne

Uatrakcyjnienie podobszaru dla turystów. Zwiększenie możliwości rozwoju usług okołoturystycznych. Wzrost aktywności przedsiębiorców na rewitalizowanym obszarze.

d) Rozbudowa transgranicznych szlaków rowerowych na obszarze Euroregionu NYSA- magistrala ER 6 „Dolina Bobru" wraz z łącznikami

Zadanie budowy szlaków rowerowo-pieszych przewidziane jest w Strategii Rozwoju Miasta Bolesławiec oraz WPI miasta Bolesławiec. Odcinki przebiegające przez teren wsparcia mają szczególne znaczenie ze względu na nagromadzenie w tym rejonie obiektów zabytkowych: odcinek „Ratusz-Rynek, „Stare Miasto-Planty", którego trasa pokrywa się z plantami oraz murami obronnymi „Starego Miasta".

Oddziaływanie społeczne

Podniesienie atrakcyjności turystycznej Bolesławca, zbudowanie warunków do rozwoju usług okołoturystycznych, spadek bezrobocia. Szlaki rowerowo-piesze pełnią również rolę edukacyjną, mają być jednym z elementów budowy świadomości historycznego dziedzictwa miasta Bolesławiec. Projekt przyczynia się do pobudzenia rozwoju społeczno- gospodarczego poprzez poprawę stanu infrastruktury drogowej oraz otworzenia nowej możliwości bezpiecznego poruszania się po mieście.

e) Rewitalizacja terenów zieleni miejskiej

Zadanie dotyczy utrzymania w dobrej kondycji terenów zieleni miejskiej w obrębie Śródmieścia oraz uzupełnienia tych terenów w elementy małej architektury zgodnej z charakterem rewitalizowanego obszaru. Szczególne znaczenie mają tu elementy zieleni miejskiej o charakterze historycznym, takie jak: Skwer przy ul. Sierpnia 80. Projekt ma na celu przypomnienie historycznej funkcji terenu, tj. miejsca lokalizacji kamienic mieszczańskich, które zostały wyburzone po drugiej wojnie światowej.

Oddziaływanie społeczne

Zapewnienie miejsc do spędzania wolnego czasu. Podniesienie atrakcyjności turystycznej Bolesławca. Budowanie świadomości ekologicznej mieszkańców Bolesławca. Budowanie wizerunku miasta na zewnątrz jako miejsca czystego, zadbanego, z czystym środowiskiem.

f) Odnowienie infrastruktury drogowej

Modernizacja sieci drogowej ma obejmować całą infrastrukturę drogową, czyli pobocza, chodniki, oświetlenie, elementy małej architektury, sygnalizację świetlną, parkingi. Zakres rzeczowy odnowienia sieci ulic i dróg określony zostanie w trakcie sporządzania dokumentacji projektowej. Konieczne jest również podpisanie stosownych porozumień z zarządcami dróg (na wyodrębnionym obszarze zarządcami są: Prezydent Miasta Bolesławiec, Zarząd Powiatu Bolesławieckiego, Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad). Plany dotyczące odnowienia sieci drogowej pokrywają się częściowo z zadaniem wpisanym do WPI pn. „Remont i modernizacja systemu oświetlenia dróg, ulic i placów miasta Bolesławiec" oraz z projektami dotyczącymi odnowienia obiektów o znaczeniu historycznym. W tym zakresie prace modernizujące drogi muszą być zgodne z założeniami renowacji zabytków - dobór odpowiedniej nawierzchni i pozostałej infrastruktury drogowej. Infrastrukturę drogową wymagającą modernizacji przedstawiono poniżej.

Lp.	Ulica	Zarządca ulicy
1	1Maja	Prezydent Miasta Bolesławiec
2	Armii Krajowej	Prezydent Miasta Bolesławiec
3	Asnyka	Zarząd Powiatu Bolesławieckiego
4	Bankowa	Prezydent Miasta Bolesławiec
5	Chopina	Prezydent Miasta Bolesławiec
6	Daszyńskiego	Prezydent Miasta Bolesławiec
7	Głowackiego	Prezydent Miasta Bolesławiec
8	Grunwaldzka	Prezydent Miasta Bolesławiec
9	Karpecka	Prezydent Miasta Bolesławiec
10	Kościelna	Prezydent Miasta Bolesławiec
11	Kubika	Zarząd Powiatu Bolesławieckiego
12	Kutuzowa	Prezydent Miasta Bolesławiec
13	Łukasiewicza	Prezydent Miasta Bolesławiec
14	Magistracka	Prezydent Miasta Bolesławiec
15	Miarki	Zarząd Powiatu Bolesławieckiego
16	Mickiewicza	Zarząd Powiatu Bolesławieckiego
17	Partyzantów	Prezydent Miasta Bolesławiec
18	Piaskowa	Prezydent Miasta Bolesławiec
19	Piłsudskiego	Prezydent Miasta Bolesławiec
20	Prusa	Zarząd Powiatu Bolesławieckiego
21	Rynek	Prezydent Miasta Bolesławiec
22	Sądowa	Zarząd Powiatu Bolesławieckiego

23	Sierpnia 80	Zarząd Powiatu Bolesławieckiego
24	Szkolna	Prezydent Miasta Bolesławiec
25	Śniadeckich	Prezydent Miasta Bolesławiec
26	Teatralna	Prezydent Miasta Bolesławiec
27	Zacisze	Prezydent Miasta Bolesławiec
28	Zamkowy	Prezydent Miasta Bolesławiec
29	Zgorzelecka	Zarząd Powiatu Bolesławieckiego +GDDKiA
30	Komuny Paryskiej	Zarząd Powiatu Bolesławieckiego

Tab. 12 Infrastruktura drogowa przeznaczona do modernizacji.

Oddziaływanie społeczne

Gruntowna modernizacja sieci drogowej ma bezpośredni wpływ na rozwój przedsiębiorczości na wydzielonym obszarze. Dobry stan ciągów komunikacyjnych ułatwia prowadzenie działalności gospodarczej i zachęca do inwestowania.

g) Przebudowa amfiteatru i ciągów komunikacyjnych w parku przy ul. H. i W. Tyrankiewiczów w Bolesławcu

Koszt realizacji (na dzień 21.07.2011 r.) bez VAT: 4 560 149,61 zł. Projekt ma za zadanie rewitalizacje parku, polegającą na przystosowaniu jego zdegradowanych elementów do już pełnionych funkcji i ich wzmocnienie przez nadanie nowej jakości.

Teren parku został zagospodarowany pod koniec XIX w., jako obiekt rekreacyjno – sportowy. Później na przełomie lat 60-70 przebudowy parku wprowadziły nowe funkcje takie jak amfiteatr, górkę saneczkową, plac zabaw i szachownicę. W latach 80-90 infrastruktura parku ulegała ciągłej degradacji, dopiero pod koniec lat 90 wprowadzono nasadzenia uzupełniające zieleni.

W ramach projektu planuje się:

- Rozbiórkę nawierzchni, schodów i murków oporowych,
- Wymianę latarni parkowych,
- Elementy małej architektury (ławki parkowe, kosze na śmieci, stojaki rowerowe, urządzenia sportowe),
- Renowację terenów zielonych (sadzenie drzew i krzewów, pielęgnacja trawników),
- Remont placu zabaw (roboty rozbiórkowe, roboty ziemne i nawierzchnia, ogrodzenie placu zabaw, wyposażenie placu zabaw),
- Remont amfiteatru (roboty rozbiórkowe i ziemne, konstrukcja żelbetowa, okładziny i nawierzchnia amfiteatru, oświetlenie amfiteatru i obudowa szafek).

Oddziaływanie społeczne

Powstaną miejsca kulturalnej rozrywki dla mieszkańców Bolesławca, jak również dodatkowe miejsca zachęcające do wypoczynku oraz aktywności sportowej.

4. SZCZEGÓŁOWY OPIS PROJEKTÓW INFRASTRUKTURALNYCH

Projekty podejmowane w ramach Lokalnego Planu Rewitalizacji, przewidzianego do wsparcia w ramach priorytetu „Miasta" Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007 – 2013.

Na obszarach wsparcia zostały wytypowane następujące projekty infrastrukturalne:

1. Projekty przewidziane do realizacji w sferze społecznej:

- Adaptację byłego kina „Orzeł" na potrzeby Centrum Integracji Kulturalnej,
- Przywrócenie dawnej funkcji zakładu kąpielowego w zabytkowej pływalni przy ul. Zgorzeleckiej,
- Remont i rozbudowa zabytkowego budynku Teatru Miejskiego – siedziby MDK w Bolesławcu przy ul. Teatralnej.

2. Projektami przewidzianymi do realizacji w sferze ekologiczno - przestrzennej są:

- Modernizacja zapleczy w strefie zabudowy staromiejskiej,
- Poprawa atrakcyjności i wizerunku Starego Miasta – II etap renowacji płyty głównej Rynku oraz plant miejskich,
- Odbudowa zbiornika retencyjnego, na terenach powojskowych, przy ul. Jeleniogórskiej w Bolesławcu.

3. Projektem przewidzianym do realizacji w sferze gospodarczej jest:

- Remont i renowacja elewacji Ratusza Miejskiego w Bolesławcu.

Wydzielone projekty do rewitalizacji na dwóch obszarach wsparcia przedstawiono poniżej.

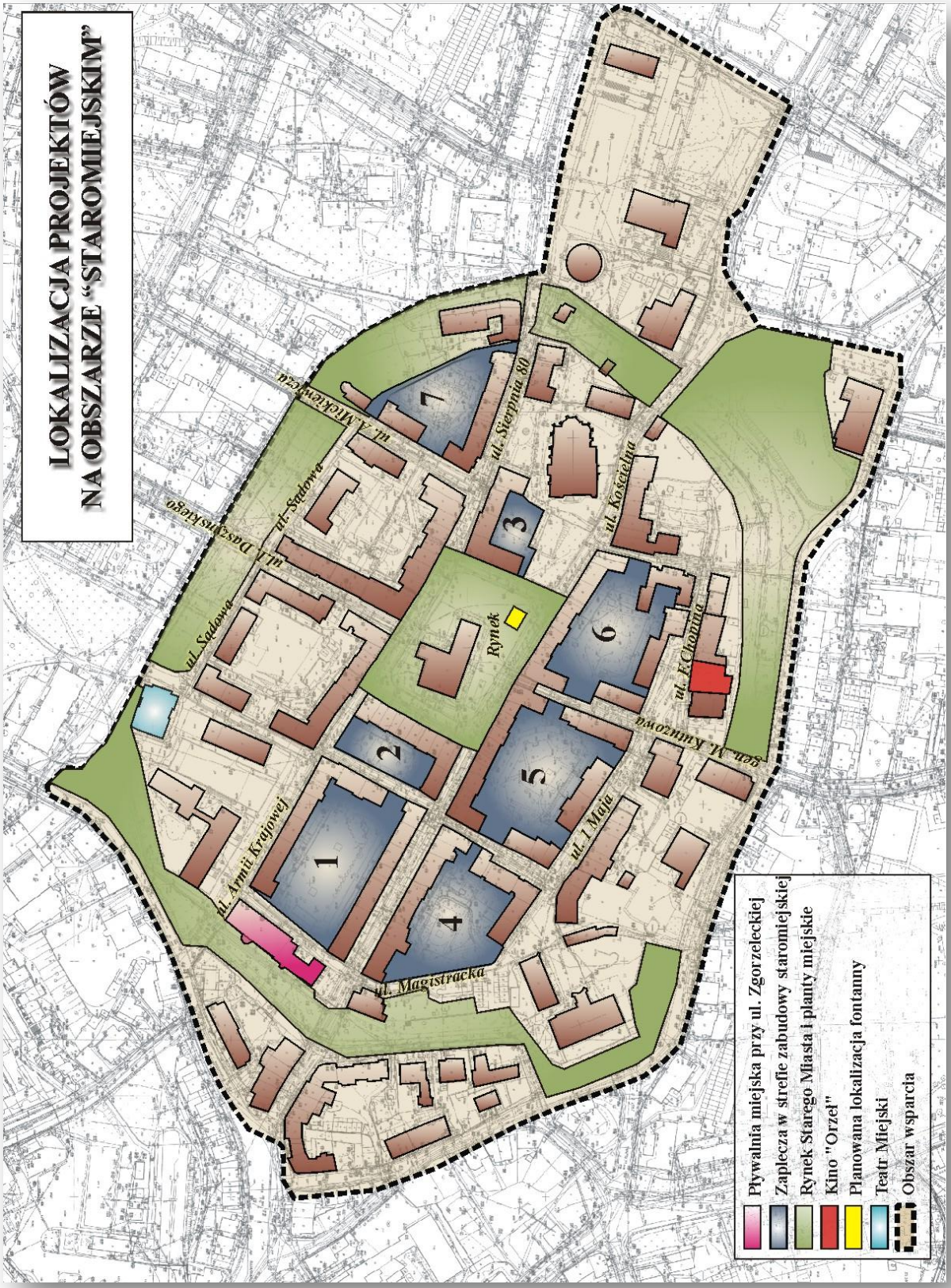

Rys. 33 Lokalizacja projektów na staromiejskim obszarze wsparcia.

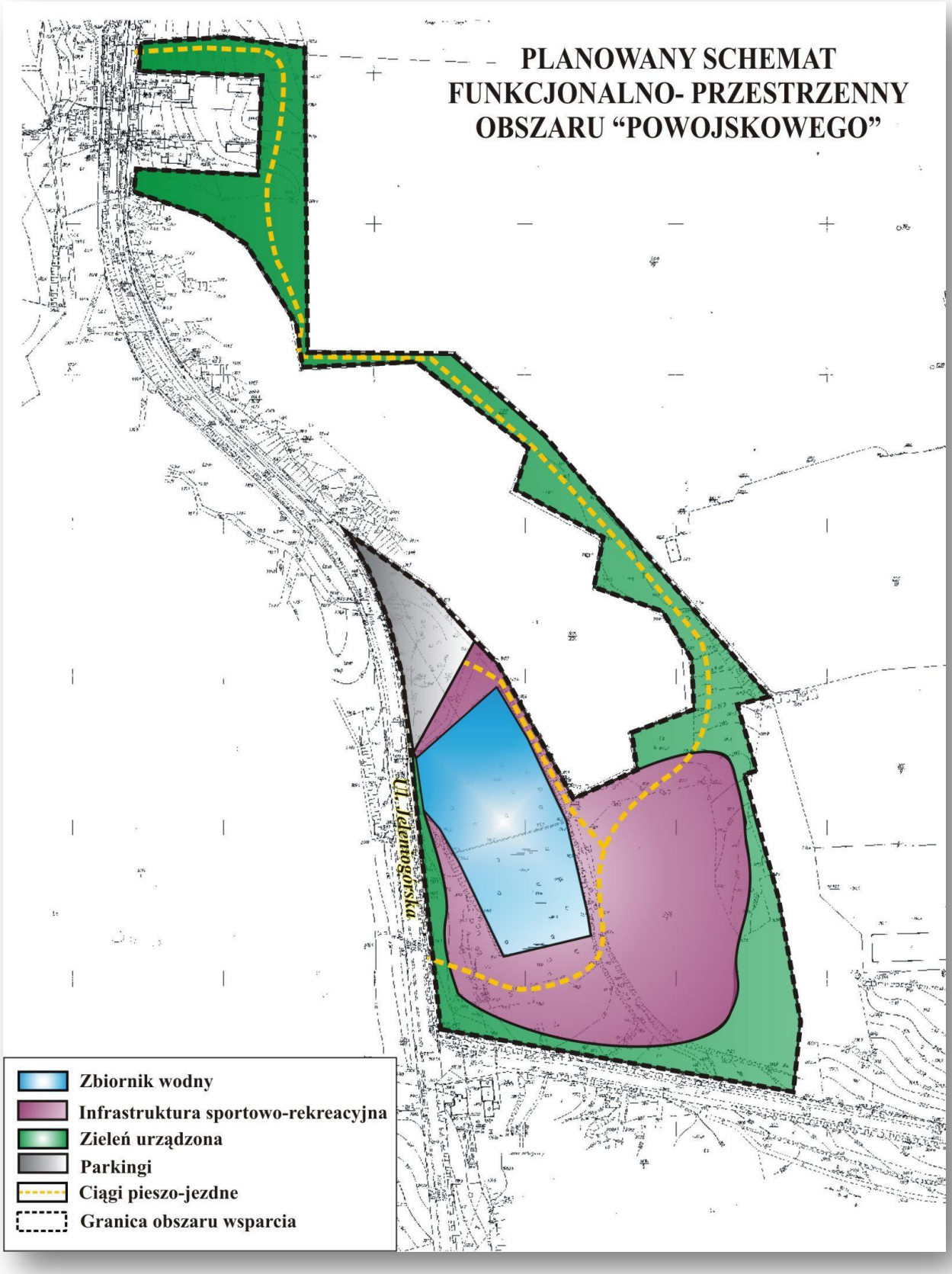

Rys. 34 Lokalizacja projektów na powojskowym obszarze wsparcia.

1) Planowany projekt infrastrukturalny w sferze społecznej

a) Adaptacja byłego kina „Orzeł" na potrzeby Centrum Integracji Kulturalnej

Przebudowa obiektu przy ul. Chopina będzie polegała nie tylko na przywróceniu do życia dawnego kina „Orzeł". Budynek ma stać się miejscem kulturotwórczym – z bogatą ofertą zajęć artystycznych, integrującym lokalne środowiska twórcze związane z szeroko rozumianą kulturą i dziedzictwem kulturowym. Mają być tam organizowane m.in. warsztaty fotograficzne, seanse kina offowego, spotkania dyskusyjnego klubu filmowego, jak również planowane jest otwarcie kawiarni artystycznej. Wszystko po to, aby nieczynne dzisiaj kino stało się miejscem, w którym rozwijać się będzie życie kulturalne Bolesławca i w którym będzie można atrakcyjnie spędzić wolny czas. W budynku miejsce swoje znajdzie:

- SZKOLNA AKADEMIA FILMOWA

W zabytkowym obiekcie gmina prowadzić będzie autorski program edukacji filmowej, stworzony z myślą o dzieciach i młodzieży w szkołach podstawowych, gimnazjach i szkołach średnich. Celem Szkolnej Akademii Filmowej będzie zapoznanie młodzieży z największymi osiągnięciami filmu. Mając za zadanie promowanie wartościowego kina, pokazywane będą młodemu widzowi filmy, które nie tylko bawią, ale pokazują świat, wzbogacają osobowość i uwrażliwiają. Młodzież uczestnicząca w programie będzie miała niepowtarzalną okazję poznać największe dzieła filmowe i spotkać się z wybitnymi twórcami. Podczas cyklicznych spotkań młodzi ludzie poznawać będą historię filmu, dowiadują się szczegółów charakteryzujących różne gatunki filmowe, uczą się rozróżniać style, kierunki i tendencje w rozwoju kina. Projekcje filmów będą poprzedzone prelekcją, przybliżającą język filmowy i ułatwiającą interpretacje wybranego dzieła filmowego. Dbając o wysoką wartość merytoryczną cyklu, zamiarem pomysłodawców jest zadbać, aby w programie prezentowane były głównie filmy ambitne, nagrodzone na festiwalach, prezentujące wysoki poziom artystyczny.

- AMATORSKA SZKOŁA FOTOGRAFII ARTYSTYCZNEJ

Planowane jest prowadzenie warsztatów fotografii analogowej i cyfrowej z nauką procesów wywoływania zdjęć.

- BOLESŁAWIECKI DOM TAŃCA,

Sala kinowa wykorzystywana będzie również do zajęć nauki tańca.

- INNA SZKOŁA TEATRALNA,

Pomieszczenia dawnego kina zaadaptowane będą na prowadzenie zajęć z małych form teatralnych.

- KAWIARNIA ARTYSTYCZNA,

Obiekt posiadać będzie kawiarnię połączoną z salą kinową i otwartą na atrium pomiędzy kinem, a murami obronnymi.

- WARSZTATY KINA OFFOWEGO,

Kino będzie organizować warsztaty związane z tematyką kina niezależnego.

- DYSKUSYJNY KLUB FILMOWY,

Stałą siedzibę uzyska Bolesławiecki DKF.

- ORGANIZACJA WYSTAW I GALERII,

Twórcy kinowi, fotograficy, prezentować będą swoje prace w odremontowanych salach wystawienniczych.

- POKAZY KINA LETNIEGO NA MURACH OBRONNYCH.

Planowane jest wskrzeszenie kina letniego, z pokazami filmowymi na zlokalizowanych nieopodal murach obronnych.

Odbiorcami będą: mieszkańcy miasta, jak również dzieci, osoby starsze, zagrożone patologiami społecznymi lub marginalizowaniem, unikający lub pozbawionych życia kulturalnego i społecznego - poprawa jakości życia, poprzez zaangażowanie w zorganizowane akcje artystyczne

Wskaźniki:

- Produkt: liczba obiektów dziedzictwa kulturowego udostępnionych dla ruchu turystycznego
  Wartość docelowa do osiągnięcia w roku 2013: 1 szt.
- Rezultat: ilość osób korzystających z obiektów dziedzictwa kulturowego
  Wartość docelowa do osiągnięcia w roku 2013: 300 os./1 tydzień
- Oddziaływanie: liczba bezpośrednich utworzonych miejsc pracy, w tym kobiet
  Wartość docelowa do osiągnięcia w roku 2013: 5 etatów

Źródło: Urząd Miasta Bolesławiec(Wydział Mienia i Gospodarki Przestrzennej)

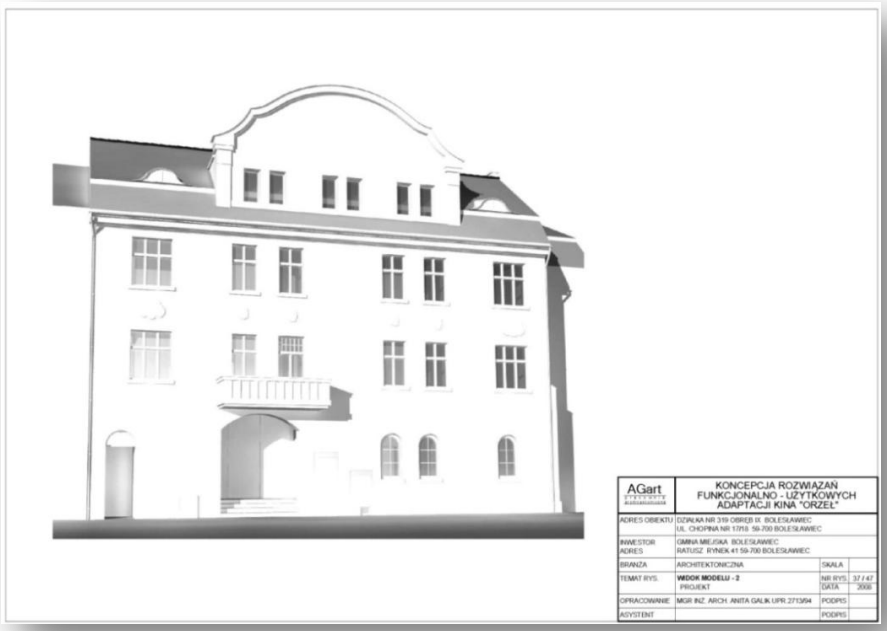

Rys. 35 Wizualizacja budynku kina „Orzeł" (widok z przodu).

Rys. 36 Wizualizacja budynku kina „Orzeł" (widok z góry).

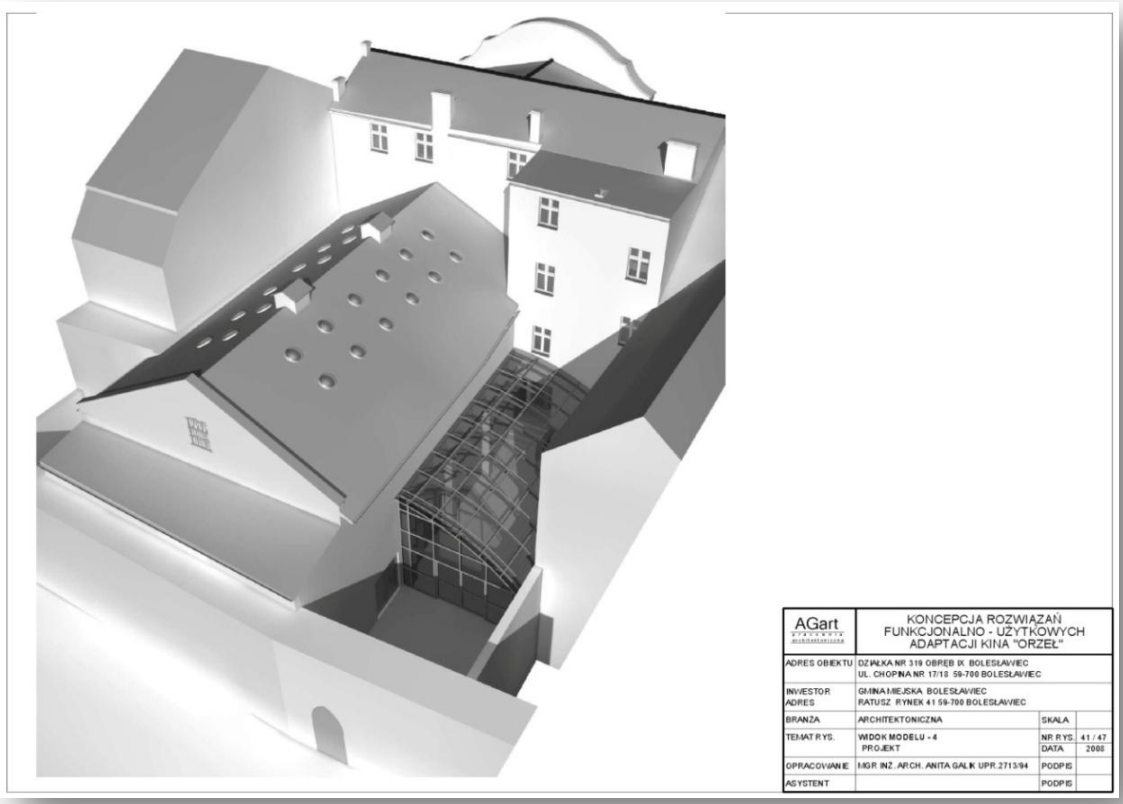

Rys. 37 Wizualizacja budynku kina „Orzeł" (widok z góry).

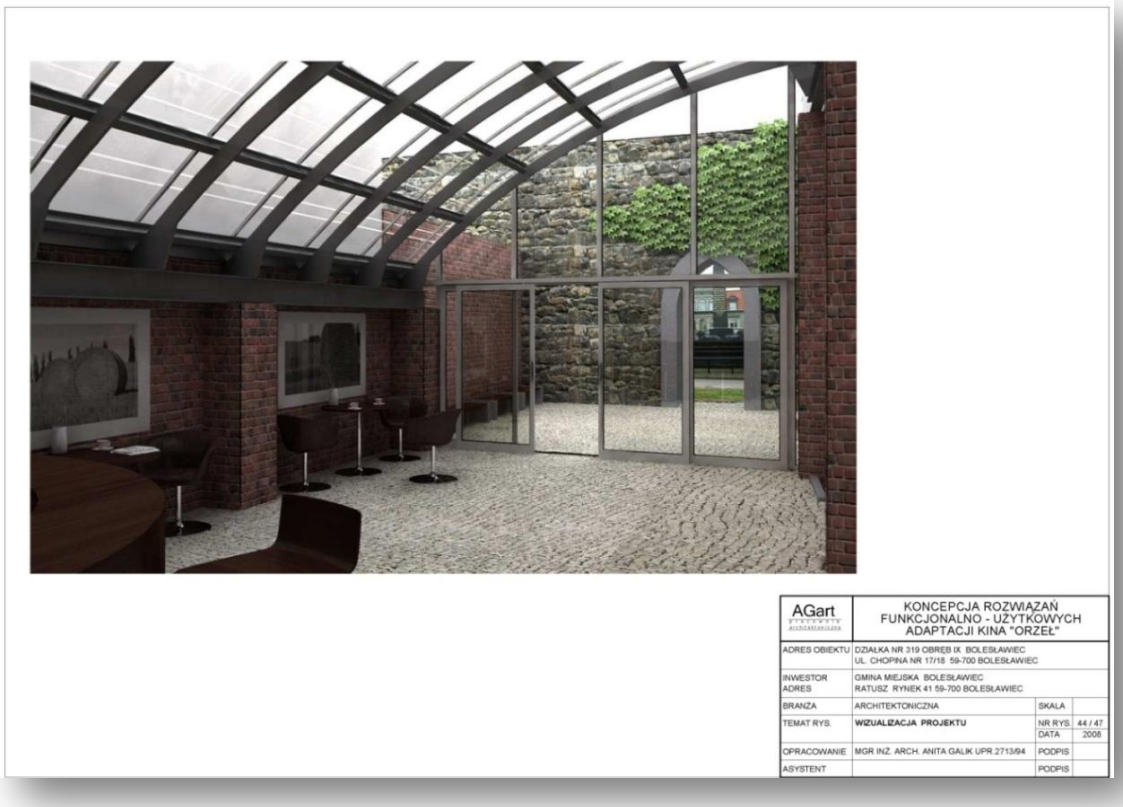

Rys. 38 Wizualizacja kawiarni artystycznej (widok w środku).

Rys. 39 Wizualizacja kawiarni artystycznej (widok z góry).

Rys. 40 Wizualizacja kawiarni artystycznej (widok w środku).

b) Przywrócenie dawnej funkcji zakładu kąpielowego w zabytkowej pływalni przy ul. Zgorzeleckiej

Rewitalizacja polegać będzie na odnowieniu miejskiej pływalni, gdzie przywrócona zostanie jej podstawowa funkcja jako zakładu kąpielowego w którym realizowane będą zajęcia profilaktyczno – zdrowotne oraz szeroka gama zabiegów z zakresu rehabilitacji i odnowy biologicznej.

Bolesławiecka pływalnia miejska jest obiektem zabytkowym, którego stan techniczny jest bardzo zły, dlatego planuje sie wykonanie:

- przebudowy niecki basenowej poprzez wypłycenie jej do poziomu ok. 1,10 – 1,30 m,
- wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, termomodernizację budynku,
- wymianę pokrycia dachowego,
- renowację zabytkowej ceramiki basenu,
- modernizację wentylacji oraz instalacji do uzdatniania wody,
- likwidację pomieszczeń, w których prowadzona jest działalność gospodarcza (lombard, sklepy odzieżowe, ksero) i przeznaczenie ich na pomieszczenia odnowy biologicznej, fitness,
- przebudowę układu komunikacyjnego obiektu,
- renowację szatni oraz wnętrz,
- remont ogrzewania,
- przystosowanie budynku dla osób niepełnosprawnych.

W rejestrze zabytków ujęta został baszta z numerem 598 z dnia 25.08.1959r., która stanowi element zespołu miejskich murów obronnych i jest włączona do całości Miejskich Zakładów Kąpielowych. Natomiast basen, jako obiekt zabytkowy jest na etapie wpisywania do rejestru zabytków przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (dnia 10 lutego 2009 roku Urząd Miasta Bolesławiec złożył wniosek nr Mig.I.7324-03/0 o wpisanie Miejskich Zakładów Kąpielowych do rejestru zabytków województwa dolnośląskiego).

Walory społeczne

Remont istniejącego budynku pozwoli na zwiększenie dbałości ludzi o zdrowie oraz poprawę samopoczucia. Planuje się także zajęcia dla mieszkańców, jak np. nauka pływania, aerobic wodny dla osób starszych, rehabilitacja oraz zajęcia sportowo - rekreacyjne dla młodzieży i dzieci z rodzin patologicznych zamieszkujących obszar wsparcia. Posiadanie na terenie miasta obiektu prowadzącego szerokie usługi w zakresie odnowy biologicznej znacznie podnosi atrakcyjność miasta zarówno dla turystów, jak i inwestorów.

Wskaźniki:

- Produkt: liczba obiektów sportowo – rekreacyjnych, zabytkowych nieruchomych poddanych procesowi konserwacji, restauracji i renowacji – udostępnionych dla ruchu turystycznego
  Wartość docelowa do osiągnięcia w roku 2013: 1 szt.
- Rezultat: liczba osób odwiedzających poddane konserwacji, renowacji restauracji obiekty sportowo – rekreacyjne, zabytkowe
  Wartość docelowa do osiągnięcia w roku 2013: 1500 os. /1 tydzień (basen)
- Oddziaływanie: liczba bezpośrednio utworzonych miejsc pracy, w tym kobiet
  Wartość docelowa do osiągnięcia w roku 2013: 3 etaty
  Źródło: Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji

Fot. 9 Zabytkowa pływalna przy ul. Zgorzeleckiej w Bolesławcu (widok z zewnątrz).

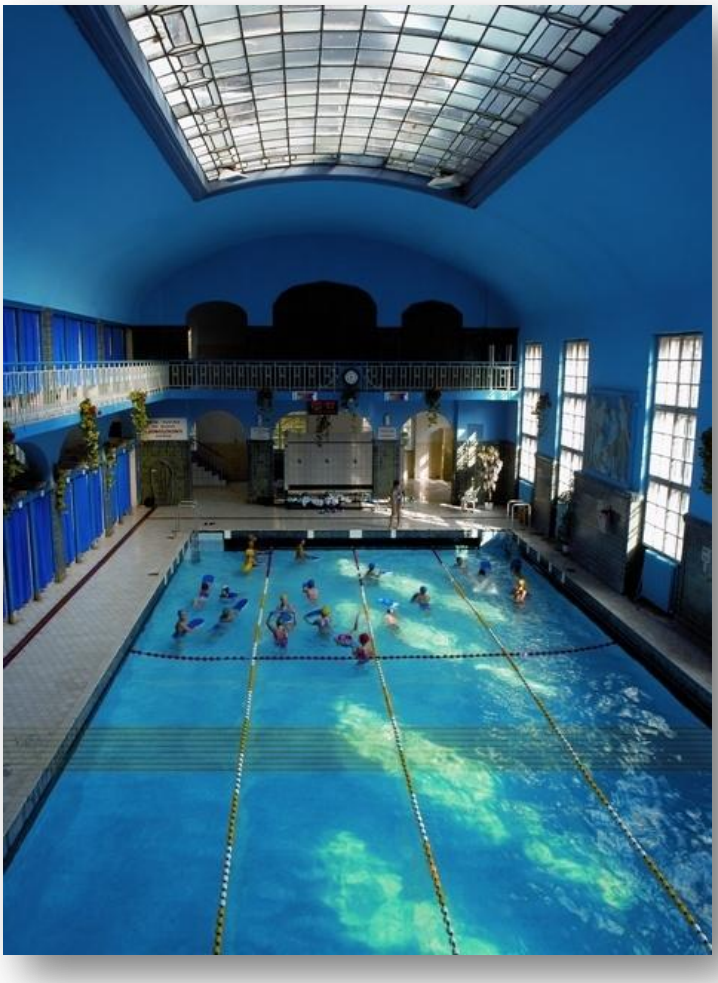

Fot. 10 Zabytkowa pływalna przy ul. Zgorzeleckiej w Bolesławcu (widok w środku).

c) Remont i rozbudowa zabytkowego budynku Teatru Miejskiego – siedziby MDK w Bolesławcu przy ul. Teatralnej

Rozpoczęcie realizacji projektu planuje się na I kwartał 2010 r., natomiast zakończenie inwestycji na IV kwartał 2011 r.

W ramach realizacji projektu przewidziano następujące prace budowlane:

- wykonanie wewnętrznej instalacji elektrycznej, demontaż instalacji elektrycznej, montaż instalacji zasilającej wraz z tablicami bezpiecznikowymi, oświetleniowej, siłowej, gniazd wtykowych i połączeń wyrównawczych i instalacji telefonicznej;
- montaż systemu nagłośnienia, systemu wykrywania i sygnalizacji pożaru oraz systemu oddymiania;
- wykonanie instalacji wodno – kanalizacyjnej, instalacji gazowej, kotłowni, wentylacji mechanicznej;
- roboty rozbiórkowe
- uzupełnienie ścian murowanych, postawienie ścianek działowych, wykonanie izolacji cieplnej i przeciwdźwiękowej;
- wykonanie sufitu podwieszonego widowni, okładzin ścian z płytek glazurowych, tynków wewnętrznych;
- roboty malarskie i impregnacyjne;
- montaż stolarki drzwiowej wewnętrznej;
- wykonanie podłoży i posadzek,
- wykonanie ślusarki stalowej (balustrad i pochwytów);
- podniesienie balustrad balkonowych widowni, wykonanie balustrad metalowych, malowanie balustrad drewnianych, wymiana foteli widowni (demontaż i montaż);
- prace dotyczące technologii sceny,
- wykonanie elewacji – tynki, elewacji – cokół z piaskowca, elewacji – docieplenie części dobudowanej,
- prace dotyczące zagospodarowania terenu.

Zadaniem działań podjętych w ramach rewitalizacji Teatru Miejskiego jest z jednej strony wskazanie alternatywnych metod spędzania wolnego czasu, z drugiej wychowanie poprzez sztukę.

Dzięki rewitalizacji Teatru Miejskiego zostaną uruchomione dodatkowe pracownie: teatralna, taneczna oraz wokalna i tym samym większa liczba młodych ludzi skorzysta z oferty kulturalnej.

W budynku teatru będą odbywać się:

- Zajęcia stałe w pracowni teatralnej (raz w tygodniu, liczba uczestników – ok. 12 osób). Uczestnicy zapoznają się z formami teatralnymi, historią teatru, odbędą naukę emisji głosu i interpretacji utworów literackich.
- Zajęcia stałe w pracowni tańca nowoczesnego (raz w tygodniu, liczba uczestników – ok. 24 osób).
- Zajęcia stałe w pracowni tańca ludowego (raz w tygodniu, liczba uczestników – ok. 24 osób).
- Zajęcia stałe w pracowni wokalnej (raz w tygodniu, liczba uczestników – ok. 12 osób).
- Warsztaty w okresie wakacyjnym pn. Twórcze Spotkania „Dialog", realizowane w ramach programu edukacji kulturalnej, stanowiącego połączenie tańca, teatru i śpiewu. Celem tych spotkań o charakterze interdyscyplinarnym jest wszechstronny rozwój młodego człowieka, wzbogacenie doświadczeń życiowych oraz przeżyć. W trakcie warsztatów młodzież będzie mogła zweryfikować i rozwinąć swój potencjał w ramach różnych form aktywności artystycznej. Spotkania zwieńczy happening, który zostanie zaprezentowany w trakcie Święta Ceramiki.

- Inscenizacje, koncerty i występy, będące efektem pracy dzieci i młodzieży uczestniczącej w zajęciach i warsztatach, przygotowywane dla społeczności miasta.
- Wystawy prac wykonanych przez podopiecznych Młodzieżowego Domu Kultury w foyer teatru.

Ponadto, aby zachować pierwotną funkcję Teatru Miejskiego, w budynku będą realizowane cykliczne wydarzenia kulturalne pn. „Starosta Bolesławiecki zaprasza", odbywające się raz w miesiącu. W ramach imprezy zostaną zorganizowane dla całej społeczności Bolesławca koncerty, występy, spektakle wystawiane przez grupy teatralne amatorskie i zawodowe, widowiska teatru niezależnego – offowego.

Grupami docelowymi działań są dzieci i młodzież w wieku szkolnym, dzieci w wieku przedszkolnym, w tym dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym, które w niewielkim stopniu uczestniczą w życiu społeczno – kulturalnym oraz mieszkańcy Bolesławca, także osoby niepełnosprawne.

Celem działań jest poprawa jakości życia oraz odbudowa więzi społecznych poprzez zaangażowanie w życie kulturalne społeczności i tym samym poprzez wychowanie estetyczne. Cele projektu, tożsame z celami Lokalnego Planu Rewitalizacji Miasta Bolesławiec, wpisują się w cel strategiczny oraz cele operacyjne zawarte w Strategii Rozwoju Powiatu Bolesławieckiego, odpowiednio – „Wysoki poziom warunków życia mieszkańców" oraz „Rozwój systemu profilaktyki patologii społecznej" i „Podniesienie jakości życia osób niepełnosprawnych".

Wskaźniki:

- Produkt: liczba obiektów dziedzictwa kulturowego udostępnionych dla ruchu turystycznego
  Wartość docelowa do osiągnięcia w roku 2013: 1 szt.
- Rezultat: liczba osób odwiedzających obiekty dziedzictwa kulturowego
  Wartość docelowa do osiągnięcia w roku 2013: 270 os./1 tydzień
  Źródło: Starostwo Powiatowe w Bolesławcu

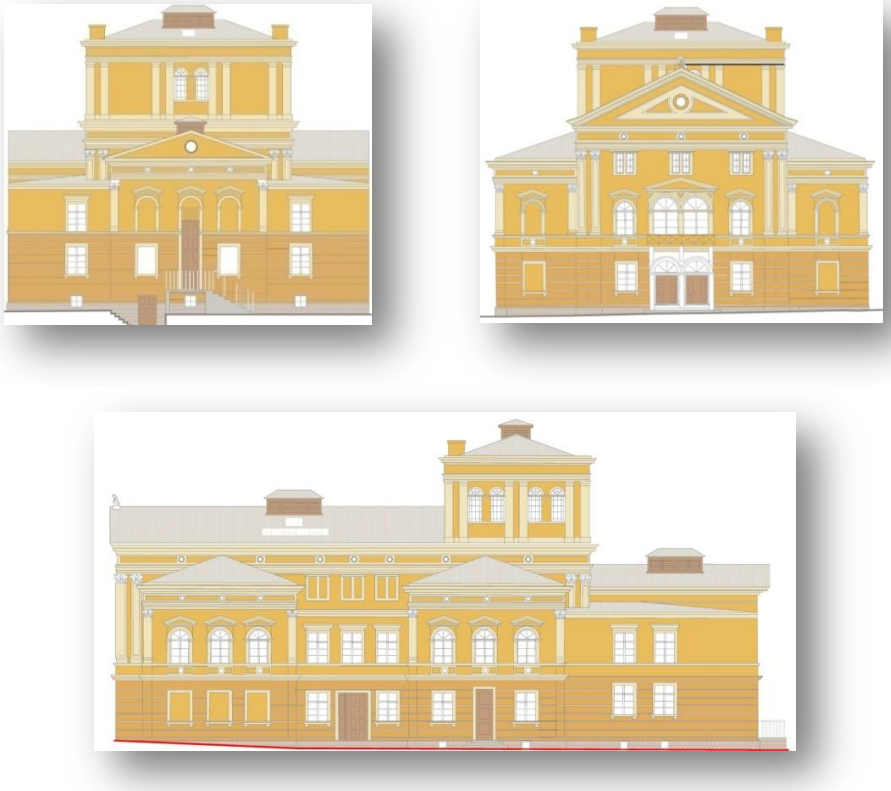

Rys. 41 Elewacja budynku Teatru Miejskiego po renowacji

2) Planowany projekt infrastrukturalny w sferze ekologiczno - przestrzennej

a) Modernizacja zapleczy w strefie zabudowy staromiejskiej

Zadanie jest kontynuacją renowacji płyty głównej rynku oraz ul. B. Prusa, którą zakończono w roku 2007. Projekt ma za zadanie kompleksową renowację zapleczy wraz z pełnym odnowieniem infrastruktury. Renowacja obejmuje odnowienie sieci ulicznej, wybrukowanie podwórek i zapleczy kostką kamienną, wymianę elementów małej architektury (żeliwne ławki, osłony na drzewa itp.). Zaplecza zostaną wyposażone w urządzenia rekreacyjno – sportowe (huśtawki, zjeżdżalnie, karuzele, mini boiska do koszykówki, stoły do ping - ponga itp. Celem jest przywrócenie historycznego charakteru zabudowy, ujednolicenie i dostosowanie nawierzchni podwórek do nawierzchni płyty głównej.

Dnia 25 listopada 1956 roku wydana została decyzja przez Wojewódzkiego Konserwatora zabytków, która uznaje za zabytek „Ośrodek historyczny Miasta Bolesławiec z zachowanymi niekompletnie murami miejskimi". Obiekt ten został wpisany do rejestru zabytków pod nr 354 (decyzja nr 354 z dnia 25 listopada 1956 r.). W związku z faktem, iż zaplecza ujęte w Lokalnym Planie Rewitalizacji Miasta Bolesławiec zawierają się w tym obszarze, przyjmuje się dla nich ten sam nr rejestru zabytków.

Walory społeczne

Integracja mieszkańców. Powstaną miejsca do spotkań międzysąsiedzkich oraz miejsca do zabaw dla dzieci.

Planowany jest remont siedmiu zapleczy staromiejskich:

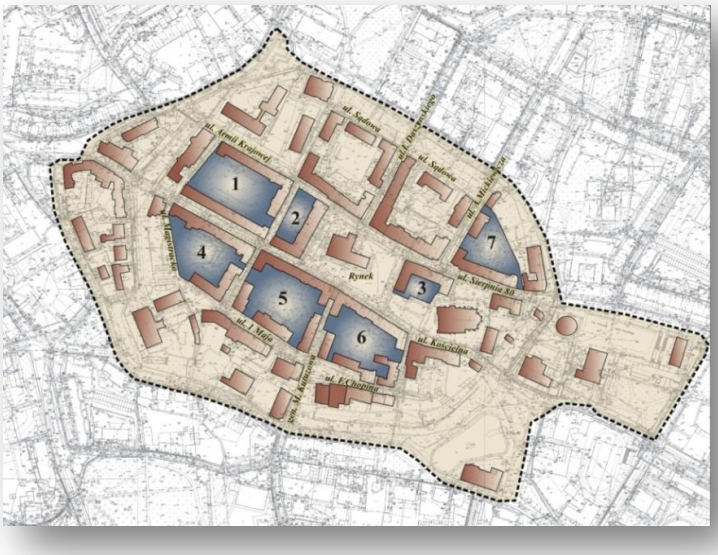

Rys. 42 Widok siedmiu zapleczy przeznaczonych do rewitalizacji w Bolesławcu.

Wskaźniki:

- Produkt: liczba obiektów dziedzictwa kulturowego udostępnionych dla ruchu turystycznego
  Wartość docelowa do osiągnięcia w roku 2013: 1 szt.
- Rezultat: liczba osób odwiedzających poddane konserwacji, renowacji restauracji obiekty zabytkowe
  Wartość docelowa do osiągnięcia w roku 2013: 100 os./1 dzień
- Oddziaływanie: Liczba utworzonych miejsc pracy w tym: - kobiety
  Wartość docelowa do osiągnięcia w roku 2013: 3 etaty
  Źródło: Urząd Miasta Bolesławiec(Wydział Mienia i Gospodarki Przestrzennej)

W kwartale budynków Prusa - Szkolna - Armii Krajowej - Śniadeckich o powierzchni 4675 m².

Zakres robót: wykonanie robót ziemnych na głębokości ok. 1 m pod fundamenty śmietników oraz pod kabel oświetleniowy, wywiezienie oraz rozplantowanie gruntu, zerwanie starych nawierzchni bitumicznych oraz wykonanie nowych nawierzchni, murku oporowego, schodów terenowych oraz miejsc parkingowych i chodników z kostki brukowej i innych robót w tym wykonanie geodezyjnych pomiarów powykonawczych. Budowa obiektu na terenie otwartym.

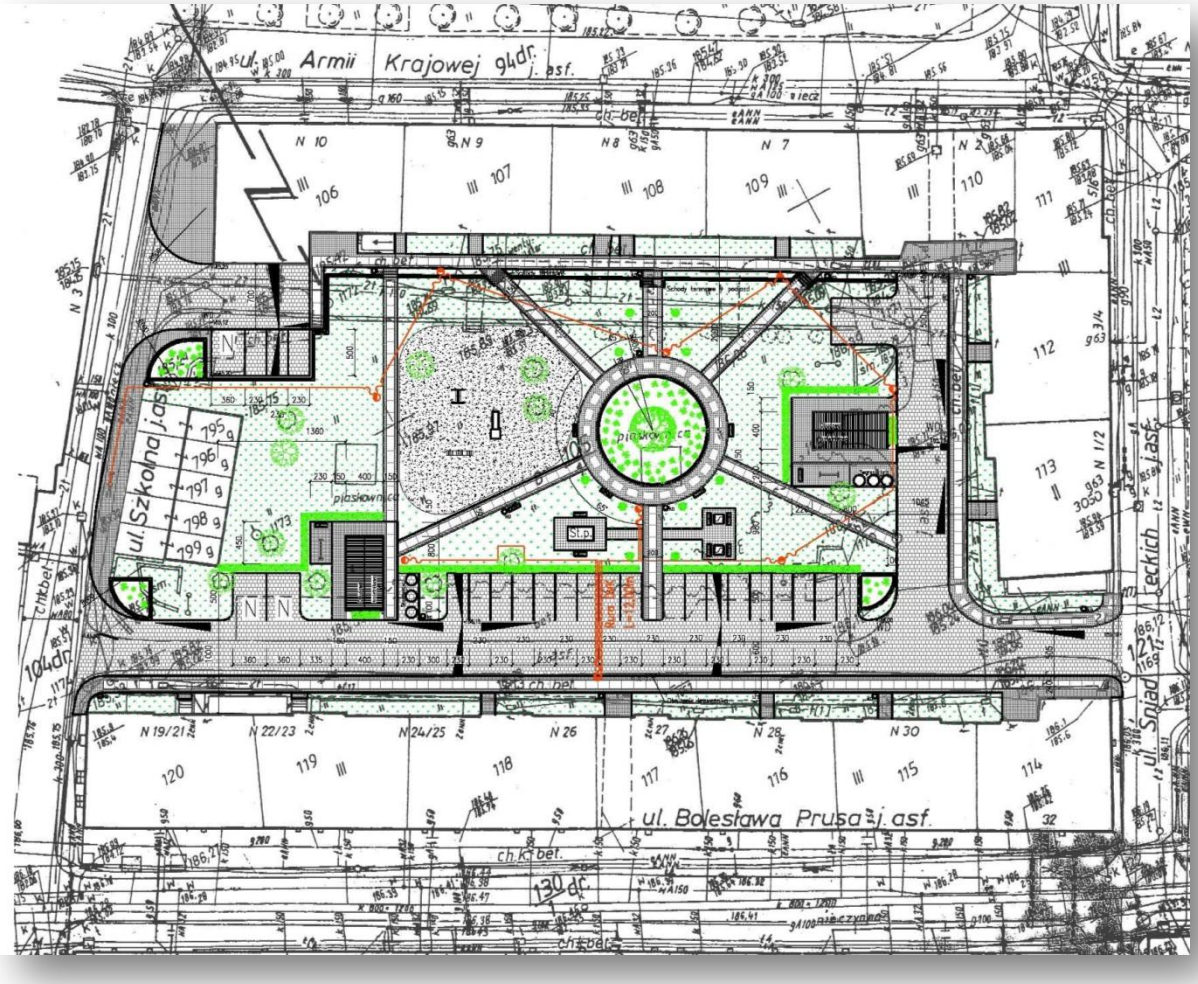

Rys. 43 Projekt zagospodarowania kwartału zabudowy ulic B. Prusa - Szkolna - Armii Krajowej – Br. Śniadeckich.

W kwartale budynków Rynek - Śniadeckich o powierzchni 1566 m².

Zakres robót: wykonanie robót ziemnych na głębokości ok. 1 m pod fundamenty śmietników oraz pod kabel oświetleniowy, wywiezienie oraz rozplantowanie gruntu, zerwanie starych nawierzchni bitumicznych oraz wykonanie nowych nawierzchni, schodów terenowych oraz miejsc parkingowych i chodników z kostki brukowej i innych robót w tym wykonanie geodezyjnych pomiarów powykonawczych. Budowa obiektu na terenie otwartym.

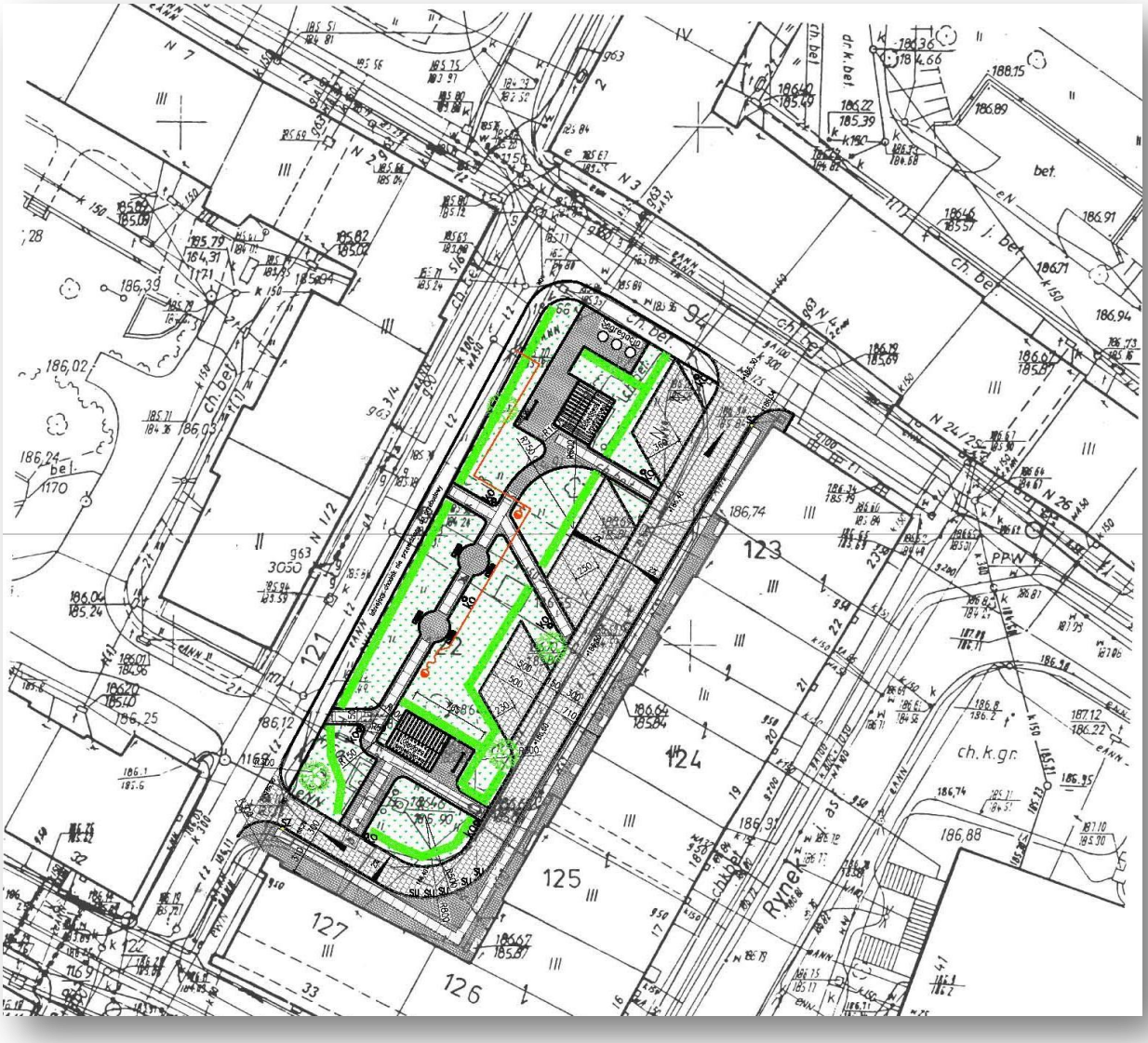

Rys. 44 Projekt zagospodarowania kwartału zabudowy ulic Rynek – Br. Śniadeckich.

W kwartale budynków Rynek - Sierpnia 80 o powierzchni 1035 m².

Zakres robót: wykonanie robót ziemnych na głębokości ok.1 m pod fundamenty śmietników oraz pod kabel oświetleniowy, wywiezienie oraz rozplantowanie gruntu, zerwanie starych nawierzchni bitumicznych oraz wykonanie nowych nawierzchni, murku oporowego, schodów terenowych oraz miejsc parkingowych i chodników z kostki brukowej i innych robót w tym wykonanie geodezyjnych pomiarów powykonawczych. Budowa obiektu na terenie otwartym.

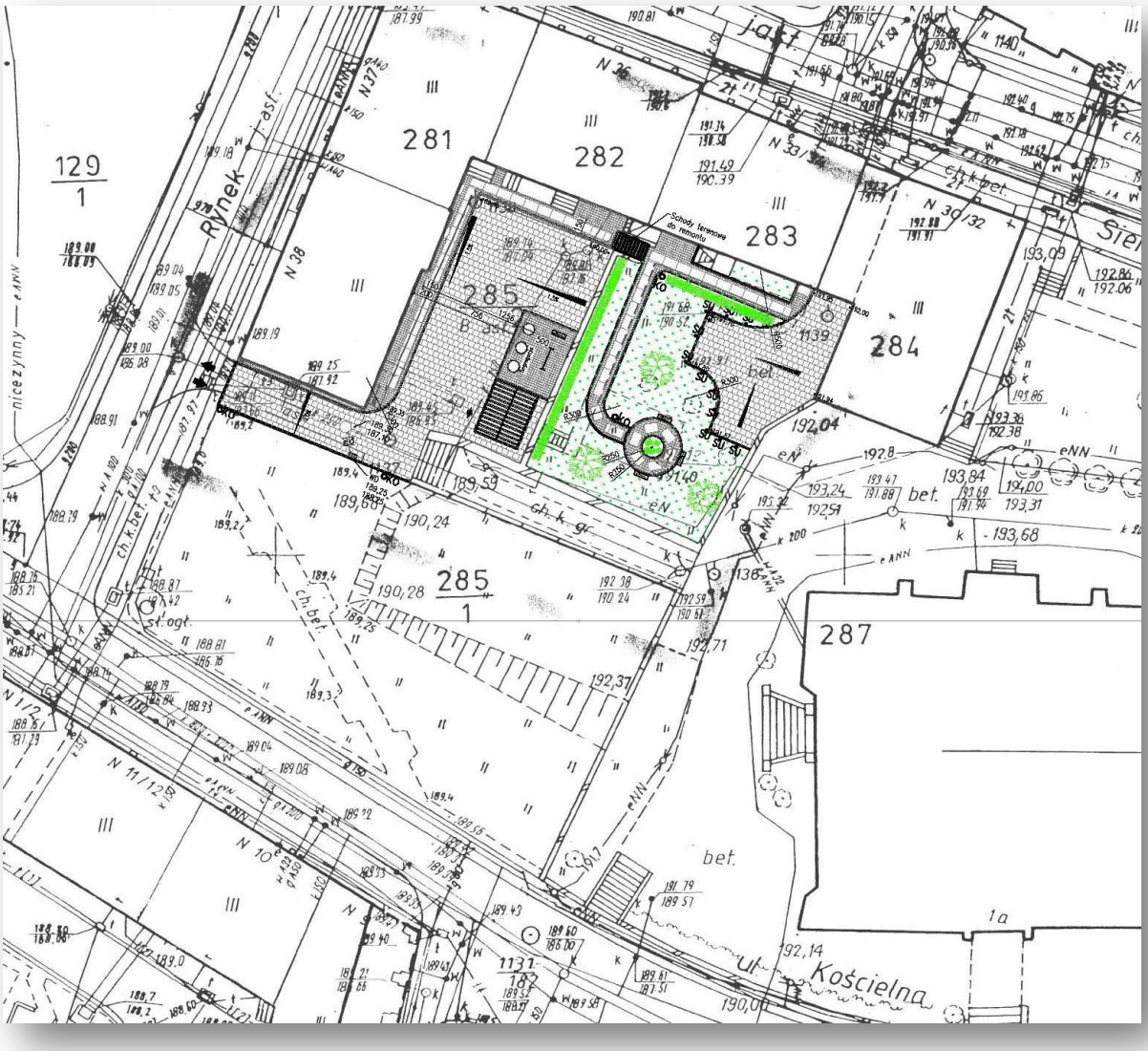

Rys. 45 Projekt zagospodarowania kwartału zabudowy ulic Rynek - Sierpnia 80.

W kwartale ulic Prusa – Magistracka - Karpecka o powierzchni 3599 m².

Zakres robót: wykonanie robót ziemnych na głębokości ok. 1 m pod fundamenty obudowy śmietnikowej oraz pod kabel oświetleniowy zaplecza budynków, wywiezienie oraz rozplantowanie gruntu, zerwanie starych nawierzchni bitumicznych oraz wykonanie nowych nawierzchni drogowych, budowa murku oporowego, demontaż starych ławek oraz montaż nowych ławek oraz wyposażenie placu zabaw , schodów terenowych oraz miejsc parkingowych i chodników z kostki brukowej i innych robót oraz wykonanie geodezyjnych pomiarów powykonawczych. Budowa obiektu na terenie otwartym.

Rys. 46 Projekt zagospodarowania kwartału zabudowy ulic B. Prusa – Magistracka - Karpecka.

Remont nawierzchni ulic, chodników, placu zabaw i infrastruktury technicznej Rynek-Kutuzowa - 1-Maja - Karpecka o powierzchni 4601 m².

Zakres robót: przebudowa placu zabaw dla dzieci oraz budowę boiska dla młodzieży do gry "w kosza", przebudowę alejek pieszych wraz z miejscami do wypoczynku. Projektuje się również przebudowę istniejących elementów małej architektury jak trzepaki, śmietniki murowane oraz wykonanie ściany oporowej. Projekt obejmuje także obsadzenie zielenią niską terenu placu zabaw dla dzieci oraz obsianie trawników. Budowa obiektu na terenie otwartym.

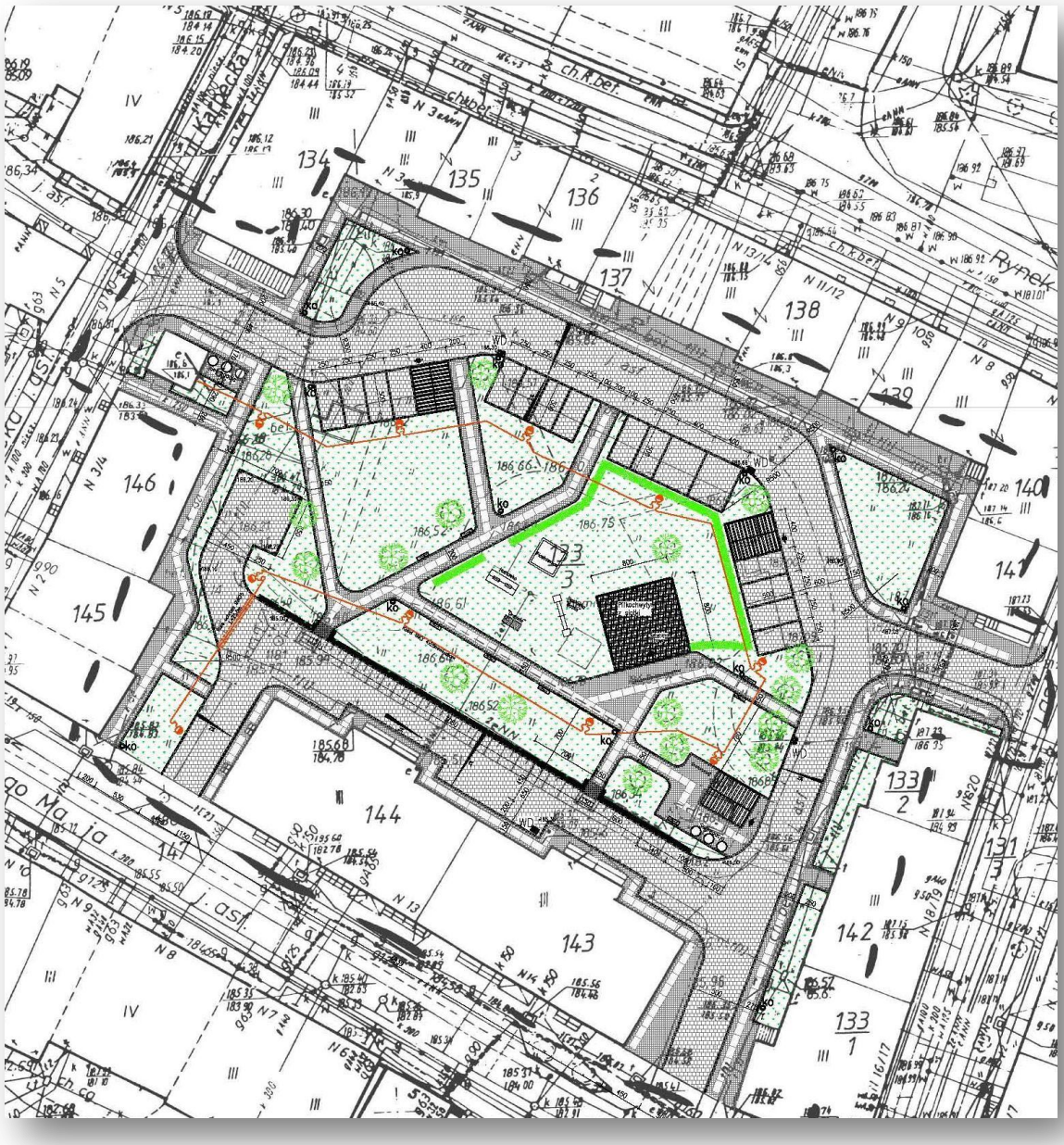

Rys. 47 Projekt zagospodarowania kwartału zabudowy ulic Rynek-Kutuzowa - 1-Maja - Karpecka.

W kwartale budynków Rynek – Zacisze – Chopina - Kutuzowa o powierzchni 3965 m².

Zakres robót: wykonanie robót ziemnych na głębokości ok. 1 m pod fundamenty śmietników oraz pod kabel oświetleniowy, wywiezienie oraz rozplantowanie gruntu, zerwanie starych nawierzchni bitumicznych oraz wykonanie nowych nawierzchni, murku oporowego, schodów terenowych oraz miejsc parkingowych i chodników z kostki brukowej i innych robót w tym wykonanie geodezyjnych pomiarów powykonawczych. Budowa obiektu na terenie otwartym.

Rys. 48 Projekt zagospodarowania kwartału zabudowy ulic Rynek, Zacisze, Chopina, Kutuzowa.

W kwartale budynków Sierpnia 80 – Mickiewicza - Głowackiego o powierzchni 2950 m².

Zakres robót: wykonanie robót ziemnych na głębokości ok. 1 m pod fundamenty obudowy śmietnikowej oraz pod kabel oświetleniowy zaplecza budynków, wywiezienie oraz rozplantowanie gruntu, zerwanie starych nawierzchni bitumicznych oraz wykonanie nowych nawierzchni drogowych, miejsc parkingowych i chodników z kostki brukowej i innych robót oraz wykonanie geodezyjnych pomiarów powykonawczych. Budowa obiektu na terenie otwartym.

Rys. 49 Projekt zagospodarowania kwartału zabudowy ulic Sierpnia 80 – Mickiewicza - Głowackiego.

b) Poprawa atrakcyjności i wizerunku Starego Miasta – II etap renowacji płyty głównej Rynku oraz plant miejskich

Ideą projektu będzie utworzenie miejsca spędzania wolnego czasu, jak również podniesienie atrakcyjności turystycznej Starego Rynku Miasta Bolesławiec. Planuje się posadzenie ok. 42 platanów, wprowadzenie małej architektury, tj. ławki, utworzenie iluminacji zieleni oraz budowę fontanny miejskiej na zlokalizowanej na dz. nr 129/2 w Rynku Starego Miasta w Bolesławcu. W wyniku realizacji danych inwestycji nastąpi poprawa wizerunku Rynku jako miejsca czystego i zadbanego, z czystym środowiskiem. Zadanie będzie również sprzyjało poprawie warunków życia mieszkańców poprzez stworzenie atmosfery kameralności.

Bolesławieckie planty są założeniem typu ringowego tzn. otaczają pierścieniem układ urbanistyczny starego miasta. Planty miejskie wpisane są do rejestru zabytków i podlegają ochronie konserwatorskiej. Rewaloryzacja plant miejskich wykonana zostanie na odcinku od ulicy Teatralnej do Kutuzowa oraz na odcinku między ulicami Kubika, Mickiewicza i Ogrodowa. Na pierwszym odcinku wykonane zostaną następujące prace:

- usunięcie wyznaczonych drzew wraz z wywozem urobku,
- usunięcie istniejących elementów małej architektury (kosze, ławki),
- pielęgnacja drzew wyznaczonych w gospodarce drzewostanem,
- wykonanie nasadzeń zieleni wysokiej i niskiej,
- uzupełnienie trawników,
- rozbiórkę nawierzchni asfaltowych i wykonanie nawierzchni głównie z kostki granitowej oraz naturalnych surowców mineralnych,
- wykonanie murków i schodów,
- zakup, transport i montaż ławek, koszy, ograniczników.

Na odcinku drugim realizacja obejmuje:

- rozbiórkę nawierzchni asfaltowych i wykonanie nawierzchni głównie z kostki granitowej oraz z naturalnych surowców mineralnych,
- budowę ścieżek rowerowych zgodnie z dokumentacją projektową sporządzoną w styczniu przez Zakład Usługowo – Projektowy WIR.

Planty miejskie wpisane zostały do Wojewódzkiego Rejestru Zabytków 24 kwietnia 1995 roku z numerem – 1205/J.

Wskaźniki:

- Produkt: Powierzchnia wybudowanych, zmodernizowanych, poddanych renowacji lub rewitalizacji obiektów, w tym parków
  Wartość docelowa do osiągnięcia w roku 2013: 185 000 m^2 (planty miejskie), 105 m^2 (platany), 108 m^2 (fontanna)
- Rezultat: ilość utworzonych/zmodernizowanych przestrzeni publicznych
  Wartość docelowa do osiągnięcia w roku 2013: 1 szt.
- Oddziaływanie: Liczba utworzonych miejsc pracy, w tym kobiet
  Wartość docelowa do osiągnięcia w roku 2013: 3 os.
- Źródło: Urząd Miasta Bolesławiec (Wydział Mienia i Gospodarki Przestrzennej/ Wydział Komunalny)

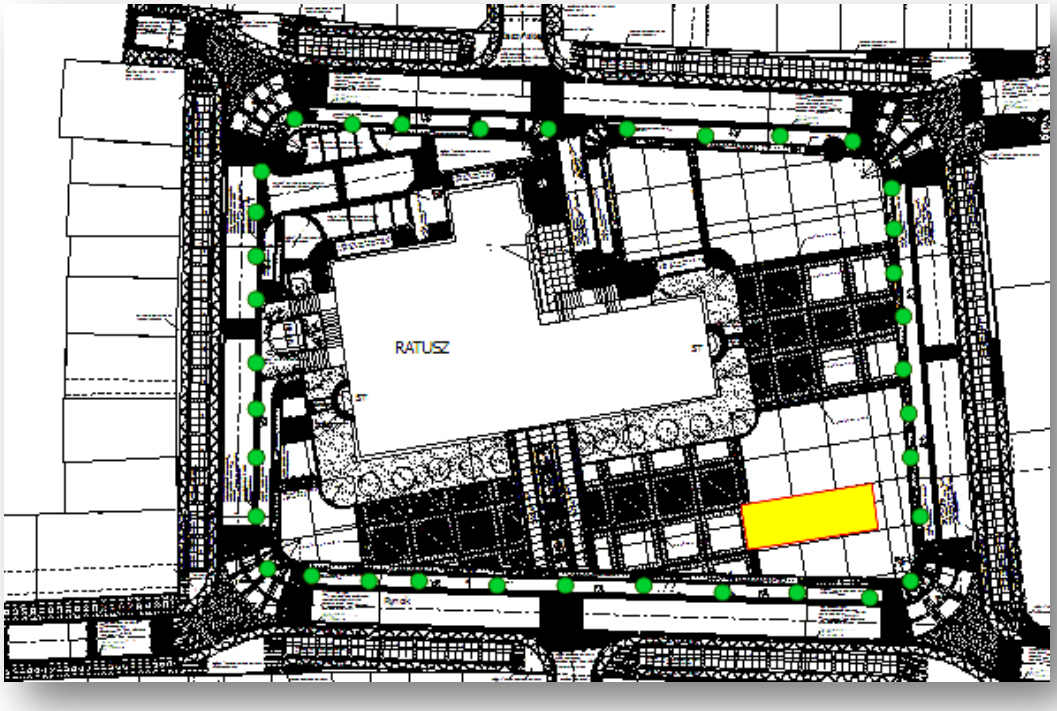

Rys. 50 Planowane uzupełnienie zieleni oraz budowa fontanny w Rynku miasta Bolesławiec.

Rys. 51 Rynek Starego Miasta i planty miejskie.

c) Odbudowa zbiornika retencyjnego, na terenach powojskowych, przy ul. Jeleniogórskiej w Bolesławcu

W ramach inwestycji planuje się rekultywację dawnego kompleksu leśnego zlokalizowanego w południowej części miasta przy ulicy Jeleniogórskiej, działka nr 299/7, obr.12. Projekt zakłada przede wszystkim utworzenie miejsca spędzania wolnego czasu, jak również podniesienie atrakcyjności turystycznej. Planuje się wprowadzenie parkingów, małej architektury (ławki, lampy), restauracji, utworzenie ścieżek rowerowych i pieszych, a przede wszystkim odtworzenie zbiornika wodnego podzielonego na: sekcję pływania (basen)oraz filtr z części roślin wraz z pomostami dla wędkarzy. W wyniku realizacji tej inwestycji powstanie kompleks rekreacyjno – wypoczynkowy, który stanowić będzie zarówno przepiękne miejsce do wypoczynku, jak również ureguluje gospodarkę wodną w Bolesławcu.

Ogólny zakres planowanych prac budowlanych:

- Odtworzenie zbiornika wodnego podzielonego na:
  - Sekcję pływania (basen),
  - Filtr z części roślin,
- Budowa pomostów dla wędkarzy oraz zjeżdżalni dla dzieci,
- Wprowadzenie małej architektury (ławki, lampy),
- Budowa obiektu filtrującego i zaplecza technicznego,
- Budowa parkingów na min. 60 stanowisk,
- Budowa kortu tenisowego,
- Budowa placu zabaw dla dzieci,
- Budowa zaplecza szatniowo – sanitarnego, wiaty gastronomicznej z grillem,
- Utworzenie pasa zieleni przydrożnej przy drodze krajowej nr 297,
- Stworzenie ścieżek pieszych i rowerowych,
- Wprowadzenie tablic informujących o atrakcjach i historii zwiedzanego obszaru.

Trochę historii…:

„Las Miejski zwany Zeche, od lat 70. XIX w. przekształcany był przez malarza Scholza, w celu stworzenia naturalnego kompleksu spacerowego. W 1874 r. w północnej części lasu wytyczono aleje i wykopano mały staw z umieszczoną pośrodku małą wysepką. Wzniesiono też imponujące, 67-stopniowe schody, prowadzące na szczyt wzgórza, na którym znajdowały się malownicze ruiny. Po drugiej stronie drogi, dzięki tamie zbudowanej na Leśnym Strumieniu, dotychczasową łąkę zamieniono na staw zwany odtąd Stawem Leśnym. Nad jego brzegiem wzniesiono restaurację "Leśny Zamek" (budynek został zbudowany przed 1888 r., a po roku 1898 przebudowany przez Georga Spohna, powiatowego mistrza budowlanego), a jego atrakcyjne położenie przyciągało tłumy spragnionych wypoczynku bolesławian. Położony bezpośrednio nad wodą „Leśny Zamek" oferował bogatą ofertę: wewnątrz mieścił dużą salę ze sceną, a goście mogli dodatkowo korzystać z rozległego założenia ogrodowego, z ogrodu zimowego, kortu tenisowego, lodowiska oraz z wypożyczalni łódek. W 1905 r. założenie w Zeche wzbogacono rekonstrukcją wejścia do sztolni, która miała przypominać o wydobywanym tu w okresie średniowiecza złocie. W 1912 r. zbudowano Leśny Teatr ze sceną na wolnym powietrzu. Dużym przedsięwzięciem było wzniesienie pomnika, poświęconego poległym w czasie I wojny światowej. W roku 1922 rozpisano konkurs, który wygrał rzeźbiarz Eberhard Encke z Berlina. Monument w formie olbrzymiego krzyża, wykonany został według projektu rzeźbiarza przez bolesławiecką firmę Zeidler & Wimmel. Aby podkreślić wrażenie wielkości założenia, w koncepcji wykorzystane zostały istniejące schody. Restauracja „Leśny Zamek" uległa zniszczeniu po II wojnie światowej" (opracowanie Anna Bober – Tubaj).

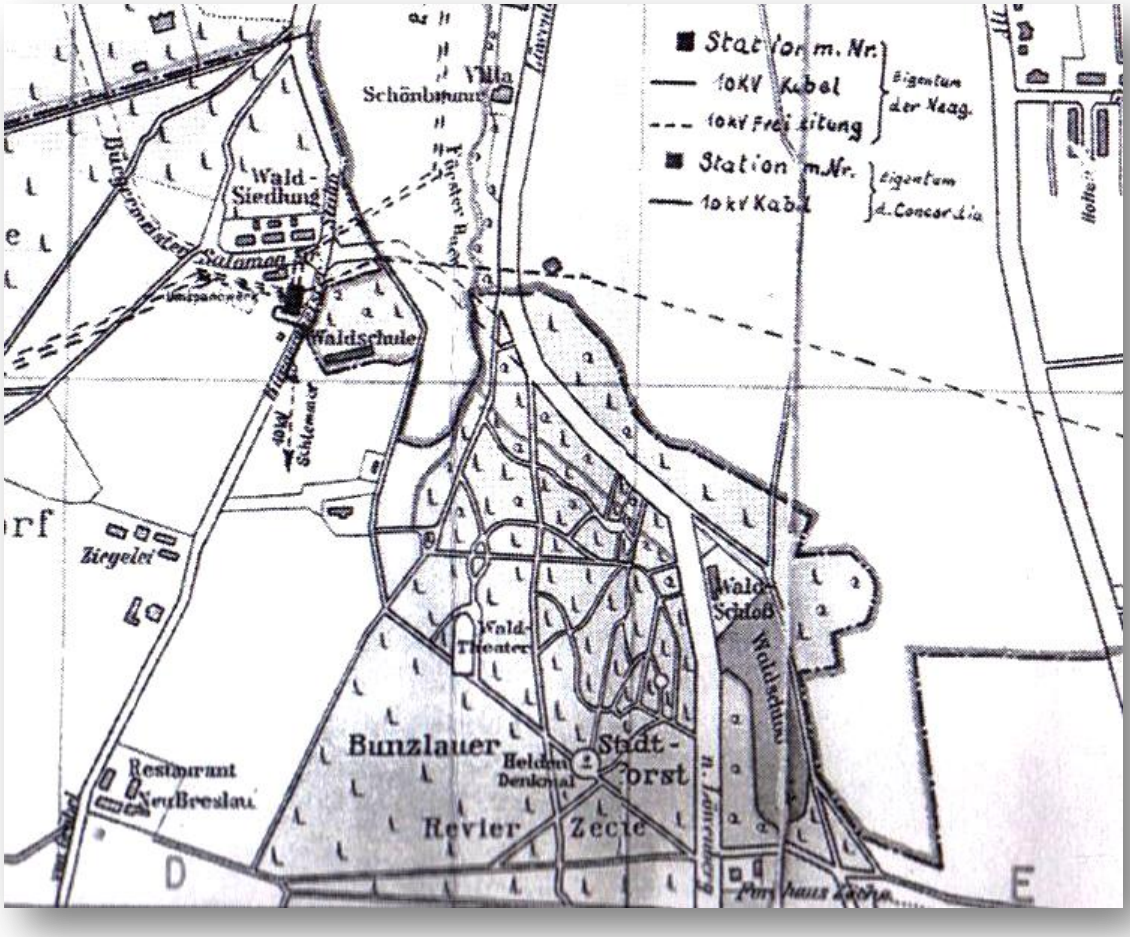

Rys. 52 Plan miasta z 1932 r. przedstawiający Leśny Staw (Waldschloss)

Rys. 53 Pocztówka przedstawiająca Leśny Zamek ok. 1912r.

Rys. 54 Pocztówka przedstawiająca Leśny Zamek ok. 1913r.

Rys. 55 Pocztówka – przy stawie Leśnego Zamku, ok. 1917r.

Rys. 56 Pocztówka – teren przy Leśnym Zamku, ok. 1921r.

3) Planowany projekt infrastrukturalny w sferze gospodarczej

a) Remont i renowacja elewacji Ratusza Miejskiego w Bolesławcu

Budynek Ratusza Miejskiego, w którym planowana jest renowacja elewacji, znajduje się w centrum Rynku w Bolesławcu, na działce nr 129/1 (arkusz mapy nr 02). Jest to obiekt podpiwniczony, o 4 kondygnacjach naziemnych, z których najwyższa tworzy poddasze użytkowe, pod dachem mansardowym, o pokryciu dachówkowym oraz wieżą o łącznej wysokości ok. 37 m, zwieńczonej hełmem o pokryciu miedzianym.

W budynku znajdują się lokale biurowe Gminy Miejskiej Bolesławiec, Pałac Ślubów oraz restauracja. Stan techniczny budynku jest dobry i umożliwia wykonanie prac budowlanych przewidzianych projektem.

Zakres prac projektowych został podzielony na trzy etapy:

ETAP I:

- Renowacja elewacji budynku:
  - tynkowanie,
  - malowanie,
  - wymiana okładzin kamiennych,
  - konserwacja elementów dekoracyjnych tynku,
  - likwidacja zasoleń i zagrzybień,
  - kolorystyka budynku.
- Wymiana stolarki okiennej i drzwiowej na nową:
  - stolarka okienna drewniana zespolona z nisko profilowymi szprosami – rezygnacja z okien skrzynkowych,
  - zestawienie stolarki okiennej i drzwiowej wraz ze szczegółowym pokazaniem i zwymiarowaniem detali,
  - wymiana parapetów wewnętrznych.
- Remont pokrycia dachu:
  - wymiana dachówki betonowej, malowanej powłokowo na dachówkę ceramiczną angobowaną – szkliwioną,
  - wymiana obróbek blacharskich i akcesoria dachowe wykonane w miedzi.

ETAP II:

- Osuszenie budynku Ratusza:
  - opracowanie ekspertyzy zawilgocenia budynku,
  - dobór sposobu osuszania murów piwnic i parteru,
  - wykonanie nowych izolacji przeciwwodnych i przeciwwilgociowych.
- Osuszenie i modernizacja schodów zewnętrznych od strony zachodniej przy wejściu głównym do budynku Ratusza:
  - renowacja zabytkowych elementów kamieniarki,
  - wymiana stopni schodowych.
- Renowacja kamiennych portali wbudowanych w lico elewacji Ratusza.
- Oczyszczenie kamiennej wieży Ratusza.

ETAP III:

- Montaż wewnętrznej 6 - osobowej windy w budynku Ratusza, umożliwiającej osobom niepełnosprawnym korzystanie z obiektu. Winda połączyć ma cztery kondygnacje Ratusza udostępniając je dla osób niepełnosprawnych.

Walory społeczne

Poprzez dostosowanie obiektów budowlanych dla osób z niepełnosprawnością możemy przyczynić się do osiągnięcia szerszych celów, tj. zmniejszyć społeczną marginalizację oraz w możliwie szerokim zakresie zapewnić ludziom mobilność i integrację ze społeczeństwem.

Wskaźniki:

- Produkt: Ilość utworzonych/zmodernizowanych obiektów publicznych
  Wartość docelowa do osiągnięcia w roku 2013: 1 szt.
- Rezultat: Powierzchnia odnowiona
  Wartość docelowa do osiągnięcia w roku 2013: 2039,8 m^2

Źródło: Gmina Miejska Bolesławiec

Rys. 57 Ratusz Miejski – widok z boku.

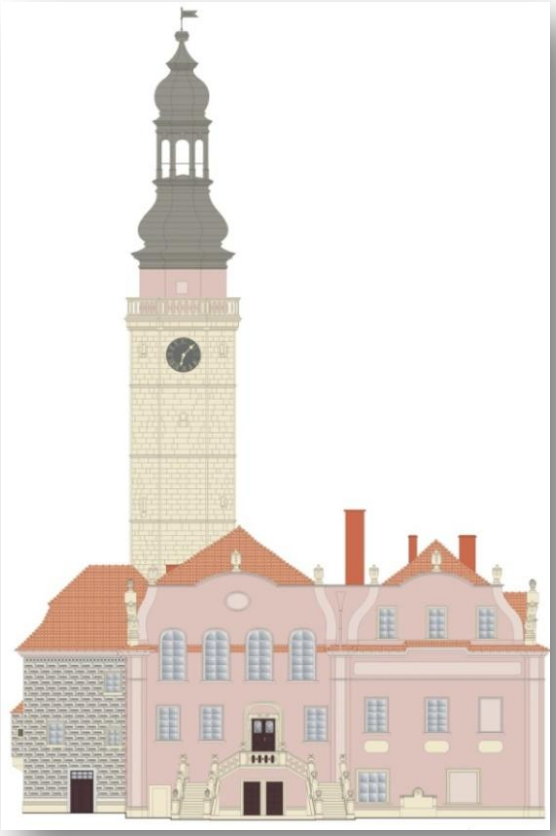

Rys. 58 Ratusz Miejski – widok z przodu i z tyłu.

5. OSZACOWANIE FINANSOWE PROJEKTÓW INFRASTRUKTURALNYCH

Oszacowanie finansowe projektów infrastrukturalnych, podejmowanych w ramach Lokalnego Planu Rewitalizacji, (przewidzianego do wsparcia w ramach priorytetu „Miasta" Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013).				
Nazwa projektu	Całkowita wartość projektu (w PLN)	Wartość wnioskowanego dofinansowania (w PLN)	Projekt wpisany do Wieloletniego Planu Finansowego miasta Bolesławiec lub Wieloletniego Planu Inwestycyjnego Powiatu Bolesławieckiego	Projekt posiada dokumentację projektową oraz kosztorysową
Modernizacja zapleczy w strefie zabudowy staromiejskiej.	5 087 930,61	3 561 141,86 69,99%	tak	tak
Przywrócenie dawnej funkcji zakładu kąpielowego w zabytkowej pływalni przy ul. Zgorzeleckiej.	6 084 713,43	2 951 147,00 48,50%	tak	tak
Adaptacja byłego kina „Orzeł" na potrzeby Centrum Integracji Kulturalnej	3 833 071,70	2 683 150,19 70,00%	tak	tak
Poprawa atrakcyjności i wizerunku Starego Miasta – II etap renowacji płyty głównej Rynku oraz plant miejskich.	6 619 656,38	3 899 943,80 58,91%	tak	tak
Remont i rozbudowa zabytkowego budynku Teatru Miejskiego –siedziby MDK w Bolesławcu przy ul. Teatralnej	5 972 320,14	1 209 562,86 20,25%	tak	tak
Remont i renowacja elewacji Ratusza Miejskiego w Bolesławcu	5 000 000,00	1691389,54 33,83%	tak	tak
Odbudowa zbiornika retencyjnego, na terenach powojskowych, przy ul. Jeleniogórskiej w Bolesławcu	6 500 000,00	5 525 000,00 85%	tak	tak
Suma:	39 097 692,26	21 521 335,25	-	-
Liczba mieszkańców obszaru wsparcia staromiejskiego	2391	2391	-	-
Liczba mieszkańców obszaru wsparcia powojskowego	0	0	-	-
Wysokość intensywności pomocy na jednego mieszkańca obszaru staromiejskiego	10 730	7 054	-	-

Tab. 13 Oszacowanie finansowe projektów infrastrukturalnych, podejmowanych w ramach Lokalnego Planu Rewitalizacji, (przewidzianego do wsparcia w ramach priorytetu „Miasta" Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013).

System wdrażania

Skuteczny i przemyślany system wdrażania Lokalnego Planu Rewitalizacji miasta Bolesławiec na lata 2007-2013, jest ważnym elementem decydującym o skuteczności realizacji jego założeń i celów.

System wdrażania LPR będzie zgodny z wymogami określonymi dla wdrażania poszczególnych projektów w ramach RPO WD, które to wymogi zostały określone w treści dokumentu programowego, Uszczegółowieniu RPO WD, a także aktach prawnych związanych z wdrażaniem funduszy strukturalnych (m.in. Rozporządzeniem (WE) 1828/2006 z 8 grudnia 2006 r.) oraz innymi przygotowanymi przez instytucje zaangażowane we wdrażanie funduszy strukturalnych w okresie 2007-2013 dokumentami metodycznymi i aktami prawnymi.

Projekty zgłoszone do Lokalnego Planu Rewitalizacji miasta Bolesławiec będą realizowane i wdrażane w określonej hierarchii zadań oraz w zgodności z terminami naborów wniosków w ramach priorytetu „Miasta", podanych w Ramowym Planie Realizacji RPO WD.

Lokalny Plan Rewitalizacji Miasta Bolesławiec sporządzony został dla wyodrębnionych ze względu na swoje priorytetowe znaczenie obszarów miasta.

Funkcję zarządzającą we wdrażaniu i realizacji Lokalnego Planu Rewitalizacji miasta Bolesławiec na lata 2007-2013 obejmie wydzielony zespół pracowników Urzędu Miasta Bolesławiec. Do zadań zespołu należeć będzie:

- monitorowanie zgodności planu z innymi dokumentami planistycznymi, takimi jak Strategia Rozwoju Miasta Bolesławiec, Wieloletni Plan Inwestycyjny oraz dokumenty dotyczące planów zagospodarowania przestrzennego, Planem Rozwoju Lokalnego,
- zbieranie danych dotyczących zaawansowania realizacji zapisów planu,
- organizowanie i przekazywanie informacji (promocja Planu),
- przygotowanie raportów na temat realizacji Planu.

Urząd Miasta Bolesławiec jest instytucją wdrażającą LPR Miasta Bolesławiec na lata 2007 - 2013 i jest odpowiedzialny za sporządzanie i składanie wniosków o dofinansowanie planowanych przedsięwzięć, realizację zadań (organizacja przetargów, gromadzenie dokumentacji, nadzór na wykonawcami itp.), zapewnienie pełnej informacji na temat realizowanych projektów.

Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej

1. SYSTEM MONITOROWANIA

Monitoring jest procesem systematycznego zbierania, raportowania i interpretacji danych opisujących postęp i efekty programu (monitoring rzeczowy i finansowy) przy pomocy odpowiednich wskaźników. Spełnia on również rolę systemu wczesnego ostrzegania o ewentualnych nieprawidłowościach, gdyż istotą monitorowania jest wyciąganie wniosków z tego, co zostało i nie zostało zrobione oraz modyfikowanie dalszych poczynań w taki sposób, aby osiągnąć zakładany cel w przyszłości.

Wskaźniki monitorowania

- Produkt - rzeczowe efekty działalności. Liczone w jednostkach materialnych, np. długość nowo wybudowanych dróg, liczba budynków poddanych renowacji, ilość firm, które otrzymały pomoc,
- Rezultat - bezpośredni i natychmiastowy efekt wynikający z wdrożenia programu. Może przybierać formę wskaźników materialnych (skrócenie czasu podróży, liczba wypadków drogowych itp.) lub finansowych (zmniejszenie nakładów na bieżące remonty nawierzchni itp.)
- Oddziaływanie - konsekwencje danego programu wykraczające poza natychmiastowe efekty dla bezpośrednich beneficjentów np. liczba miejsc pracy powstałych po realizacji projektu.

Kluczowe znaczenie w monitorowaniu i stymulowaniu realizacji Lokalnego Planu Rewitalizacji miasta Bolesławiec posiada Prezydent Miasta Bolesławiec. Dodatkowo w monitorowaniu uczestniczyć będzie powołany przez Prezydenta Miasta Bolesławiec Zespół Monitorujący.

Celem działalności Zespołu jest monitorowanie i kontrolowanie wdrażania Lokalnego Planu Rewitalizacji. W przypadku pojawienia się trudności z realizacją zapisów Planu Zespół Monitorujący podejmuje niezwłocznie kroki mające na celu ich usunięcie, np. wnioskuje o dokonanie korekty zapisów Planu.

2. SYSTEM KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ

Lokalny Plan Rewitalizacji powinien być dokumentem dostępnym lokalnej społeczności. Zasadnicze elementy jego treści powinny być rozpropagowane wśród mieszkańców Bolesławca za pośrednictwem mediów.

Tekst dokumentu umieszczony zostanie na stronie internetowej Urzędu Miasta Bolesławiec (www.boleslawiec.eu) oraz Biuletynie Informacji Publicznej (www.um.boleslawiec.bip-gov.pl).

Urząd Miasta Bolesławiec jest odpowiedzialny za informowanie za pomocą dostępnych mediów o środkach pozyskanych ze źródeł UE. Informacje powinny dotyczyć przede wszystkim pomocy udzielonej z funduszy strukturalnych.

INDEKSY I SPISY

1) Spis tabel

Tab. 1 Charakterystyka komunalnych zasobów mieszkaniowych w Bolesławcu, w latach 2004 - 2008 (źródło: dane Wydziału Komunalnego na lata 2004 – 2008) 12
Tab. 2 Obszar wsparcia w świetle kryteriów i wskaźników według wytycznych Ministerstwa Rozwoju Regionalnego (dane z 2006r.) 69
Tab. 3 Wyniki oceny ważności działań dla rozwoju Miasta Bolesławiec, sfera społeczna. 91
Tab. 4 Średnia ocena wpływu działań na rozwiązywanie problemów społecznych. 91
Tab. 5 Ranking inwestycji wg ważności i stopnia rozwiązywania problemów społecznych. 92
Tab. 6 Ocena ważności działań dla rozwoju miasta w obszarze gospodarczym. 93
Tab. 7 Ocena wpływu działań na rozwiązywanie problemów w obszarze gospodarczym. 93
Tab. 8 Ranking inwestycji wg ważności i stopnia rozwiązywania problemów gospodarczych. 94
Tab. 9 Ocena ważności działań dla rozwoju miasta w obszarze ekologiczno-przestrzenny 95
Tab. 10 Ocena wpływu działań na rozwiązywanie problemów w obszarze ekologiczno-przestrzennym... 95
Tab. 11 Ranking inwestycji wg ważności i stopnia rozwiązywania problemów w obszarze ekologiczno-przestrzennym 95
Tab. 12 Infrastruktura drogowa przeznaczona do modernizacji. 127
Tab. 13 Oszacowanie finansowe projektów infrastrukturalnych, podejmowanych w ramach Lokalnego Planu Rewitalizacji, (przewidzianego do wsparcia w ramach priorytetu „Miasta" Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013). 155
Tab. 14 Drzewko życia- dane na dzień 1 stycznia 2008 r. 167
Tab. 15 Liczba stałych mieszkańców Bolesławca w latach 1994 - 2007 wg płci i grup wiekowych (źródło: materiały opracowane przez Wydział Spaw Obywatelskich Urzędu Miasta Bolesławiec). 168
Tab. 16 Stali mieszkańcy Bolesławca w latach 1994 - 2007 (źródło: materiały opracowane przez Wydział Spaw Obywatelskich Urzędu Miasta Bolesławiec). 168
Tab. 17 Liczba przestępstw w latach 2003-2006 popełnionych w mieście Bolesławiec (wg danych Komendy Powiatowej Policji) 169
Tab. 18 Zestawienie wykroczeń na lata 2005-2007 (wg danych Komendy Powiatowej Policji) 170
Tab. 19 Podmioty zarejestrowane w krajowym rejestrze urzędowym podmiotów gospodarki narodowej REGON, mające siedzibę na terenie Gminy Miejskiej Bolesławiec, w podziale na sekcje Polskiej Klasyfikacji Działalności (źródło: Wydział Rozwoju i Promocji Urzędu Miasta Bolesławiec). 170
Tab. 20 Podmioty zarejestrowane w krajowym rejestrze urzędowym podmiotów gospodarki narodowej REGON, mające siedzibę na terenie Gminy Miejskiej Bolesławiec, w podziale na szczególną formę prawną (Źródło: Wydział Rozwoju i Promocji Urzędu Miasta Bolesławiec). 170
Tab. 21 Podział i charakterystyka jednostek urbanistycznych. 171
Tab. 22 Obiekty wpisane do rejestru zabytków oraz ujęte w Gminnej Ewidencji Zabytków miasta Bolesławiec 173

2) Spis wykresów

Wykres 2 Liczba stałych mieszkańców Bolesławca w latach 1994 - 2007 (źródło: Wydział Spaw Obywatelskich Urzędu Miasta Bolesławiec). 24
Wykres 1 Liczba stałych mieszkańców Bolesławca wg roczników i płci na dzień 1.01.2008 r. (źródło: Materiały opracowane przez Wydział Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Bolesławiec) 24
Wykres 3 Liczba osób wg grup wiekowych w latach 1994 – 2006 (źródło: Wydział Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Bolesławiec). 25
Wykres 4 Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych w latach 2003 -2006 wg wieku (Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Bolesławcu). 26
Wykres 5. Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych w latach 2003 -2006 wg wykształcenia (źródło: Dane otrzymane z Powiatowego Urzędu Pracy w Bolesławcu). 26
Wykres 6 Zestawienie liczby wykroczeń na lata 2005 - 2007 (wg danych Komendy Powiatowej Policji). . 28

Wykres 7 Liczba podmiotów zarejestrowane w krajowym rejestrze urzędowym podmiotów gospodarki narodowej REGON, mające siedzibę na terenie Gminy Miejskiej Bolesławiec, w podziale na sekcje Polskiej Klasyfikacji Działalności (źródło: Wydział Rozwoju i Promocji Urzędu Miast) 34
Wykres 8 Liczba podmiotów zarejestrowane w krajowym rejestrze urzędowym podmiotów gospodarki narodowej REGON, mające siedzibę na terenie Gminy Miejskiej Bolesławiec, w podziale na szczególną formę prawną (Źródło: Wydział Rozwoju i Promocji Urzędu Miasta Bolesławiec). 35
Wykres 9 Liczba osób korzystających ze świadczeń socjalnych wg wykształcenia, w tym osoby niepełnosprawne. 45
Wykres 10 Wyniki konsultacji dotyczące obszaru społecznego 90
Wykres 11 Wyniki konsultacji społecznych dotyczące obszaru gospodarczego. 93
Wykres 12 Wyniki konsultacji społecznych dotyczące obszaru ekologiczno-przestrzennego. 94

3) Spis rysunków

Rys. 1 Mapa Dolnego Śląska 9
Rys. 2 Bolesławiecka Strefa Aktywności Gospodarczej 36
Rys. 3 Wałbrzyska Specjalna strefa Ekonomiczna – Podstrefa Bolesławiec. 36
Rys. 4 Zgeneralizowany obraz zjawisk. 40
Rys. 5 Analiza zjawisk w jednostkach urbanistycznych. 41
Rys. 6 Struktura wiekowa jednostek urbanistycznych. 42
Rys. 7 Charakterystyka jednostek urbanistycznych. 43
Rys. 8 Wizualizacja poziomu wypłaconych zasiłków socjalnych przez MOPS – ogólna liczba osób. 46
Rys. 9 Wizualizacja poziomu wypłacanych zasiłków socjalnych przez MOPS w mieście Bolesławiec - liczba dzieci. 47
Rys. 10 Procentowy udział osób pobierających zasiłki z MOPS w populacji mieszkańców jednostek oraz liczby osób niepełnosprawnych będących w tej grupie. 48
Rys. 11 Porównanie zagęszczenia osób pobierających zasiłki z MOPS-u w odniesieniu do jednostki powierzchni oraz procentowo do całkowitej liczby mieszkańców jednostki urbanistycznej. 49
Rys. 12 Porównanie zagęszczenia osób pobierających zasiłki z MOPS-u z charakterystyką jednostek urbanistycznych. 50
Rys. 13 Wizualizacja zjawiska długotrwałego bezrobocia, 2006 r. 52
Rys. 14 Wizualizacja zjawiska długotrwałego bezrobocia, 2006 r. 53
Rys. 15 Wizualizacja zagęszczenia populacji mieszkańców w mieście Bolesławiec - ogólna liczba mieszkańców. 56
Rys. 16 Zagęszczenie osób w wieku powyżej 45 roku życia w jednostkach urbanistycznych. 57
Rys. 17 Zagęszczenie osób w wieku 18 - 45 roku życia w jednostkach urbanistycznych. 58
Rys. 18 Zagęszczenie osób w wieku 0 -17 roku życia w jednostkach urbanistycznych. 59
Rys. 19 Wizualizacja poziomu przestępczości, liczona proporcjonalnie do gęstości zagospodarowania w mieście Bolesławiec. 61
Rys. 20 Wizualizacja poziomu przestępczości, liczona proporcjonalnie do gęstości zagospodarowania (liczba przestępstw/ha powierzchni)w mieście Bolesławiec. 62
Rys. 21 Wizualizacja poziomu wydajności energetycznej budynków miasta Bolesławiec wraz z ujętymi budynkami po termomodernizacji częściowej i całościowej. 64
Rys. 22 Wizualizacja poziomu wydajności energetycznej budynków miasta Bolesławiec. 65
Rys. 23 Obszary o wysokim natężeniu czynników niepożądanych (zliczanie w jednostkach urbanistycznych). 67
Rys. 24 Obszary o najwyższym natężeniu czynników niepożądanych (Kernel Density). 68
Rys. 25 Klasyfikacja obszarów o najwyższym natężeniu czynników niepożądanych (wykonane metodą zliczania w jednostkach urbanistycznych). 68
Rys. 26 Wyznaczony staromiejski obszar wsparcia w mieście Bolesławiec. 71
Rys. 27 Wyznaczony powojskowy obszar wsparcia w mieście Bolesławiec. 72
Rys. 28 Przykładowa kolorystyka - pierzeja północno-zachodnia Bolesławieckiego Rynku Starego Miasta 118
Rys. 29 Przykładowa kolorystyka - pierzeja południowo-wschodnia Bolesławieckiego Rynku Starego Miasta 118
Rys. 30 Wizualizacja Międzynarodowego Centrum Ceramiki w Bolesławcu. 119
Rys. 31 Wizualizacja kamienic w Rynku miasta Bolesławiec. 120

Rys. 32 Pocztówka z prezentująca wschodnią pierzeje rynkową z gospodą „Pod trzema Lipami" i hotelem „Następca tronu". 120
Rys. 33 Lokalizacja projektów na staromiejskim obszarze wsparcia. 129
Rys. 34 Lokalizacja projektów na powojskowym obszarze wsparcia. 130
Rys. 35 Wizualizacja budynku kina „Orzeł" (widok z przodu). 132
Rys. 36 Wizualizacja budynku kina „Orzeł" (widok z góry). 132
Rys. 37 Wizualizacja budynku kina „Orzeł" (widok z góry). 133
Rys. 38 Wizualizacja kawiarni artystycznej (widok w środku). 133
Rys. 39 Wizualizacja kawiarni artystycznej (widok z góry). 134
Rys. 40 Wizualizacja kawiarni artystycznej (widok w środku). 134
Rys. 41 Elewacja budynku Teatru Miejskiego po renowacji 138
Rys. 42 Widok siedmiu zapleczy przeznaczonych do rewitalizacji w Bolesławcu. 139
Rys. 43 Projekt zagospodarowania kwartału zabudowy ulic B. Prusa - Szkolna - Armii Krajowej – Br. Śniadeckich. 140
Rys. 44 Projekt zagospodarowania kwartału zabudowy ulic Rynek – Br. Śniadeckich. 141
Rys. 45 Projekt zagospodarowania kwartału zabudowy ulic Rynek - Sierpnia 80. 142
Rys. 46 Projekt zagospodarowania kwartału zabudowy ulic B. Prusa – Magistracka - Karpecka. 143
Rys. 47 Projekt zagospodarowania kwartału zabudowy ulic Rynek-Kutuzowa - 1-Maja - Karpecka. 144
Rys. 48 Projekt zagospodarowania kwartału zabudowy ulic Rynek, Zacisze, Chopina, Kutuzowa. 145
Rys. 49 Projekt zagospodarowania kwartału zabudowy ulic Sierpnia 80 – Mickiewicza -Głowackiego. . 146
Rys. 50 Planowane uzupełnienie zieleni oraz budowa fontanny w Rynku miasta Bolesławiec. 148
Rys. 51 Rynek Starego Miasta i planty miejskie. 148
Rys. 52 Plan miasta z 1932 r. przedstawiający Leśny Staw (Waldschloss) 150
Rys. 53 Pocztówka przedstawiająca Leśny Zamek ok. 1912r. 150
Rys. 54 Pocztówka przedstawiająca Leśny Zamek ok. 1913r. 151
Rys. 55 Pocztówka – przy stawie Leśnego Zamku, ok. 1917r. 151
Rys. 56 Pocztówka – teren przy Leśnym Zamku, ok. 1921r. 151
Rys. 57 Ratusz Miejski – widok z boku. 153
Rys. 58 Ratusz Miejski – widok z przodu i z tyłu. 154

4) Spis załączników

Załącznik nr 1 – Mapy i tabele uzupełniające
Załącznik nr 2 – Przedsięwzięcia planowane do realizacji przy udziale środków Unii Europejskiej w ramach RPO dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013, w ramach priorytetu"Miasta"

5) Spis Fotografii

Fot. 1 Rynek nr 29, kawiarnia „Pod Złotym Aniołem" 98
Fot. 2 Księgarnia „Agora" (fot. G. Matoryn) 98
Fot. 3 Widok na Ratusz i przyrynkowe kamieniczki w Bolesławcu (fot. G. Matoryn) 99
Fot. 4 Mury obronne (fot. G. Matoryn) 99
Fot. 5 Sanktuarium Maryjne p.w. Wniebowziętej Matki Kościoła (fot. G. Matoryn). 100
Fot. 6 Kościół p.w. Matki Boskiej Nieustającej Pomocy 100
Fot. 7 Pomnik Michaiła Kutuzowa (fot. G. Matoryn) 101
Fot. 8 Zdjęcie budynku Teatru Miejskiego w Bolesławcu 110
Fot. 9 Zabytkowa pływalna przy ul. Zgorzeleckiej w Bolesławcu (widok z zewnątrz). 136
Fot. 10 Zabytkowa pływalna przy ul. Zgorzeleckiej w Bolesławcu (widok w środku). 136

ZAŁĄCZNIK NR 1

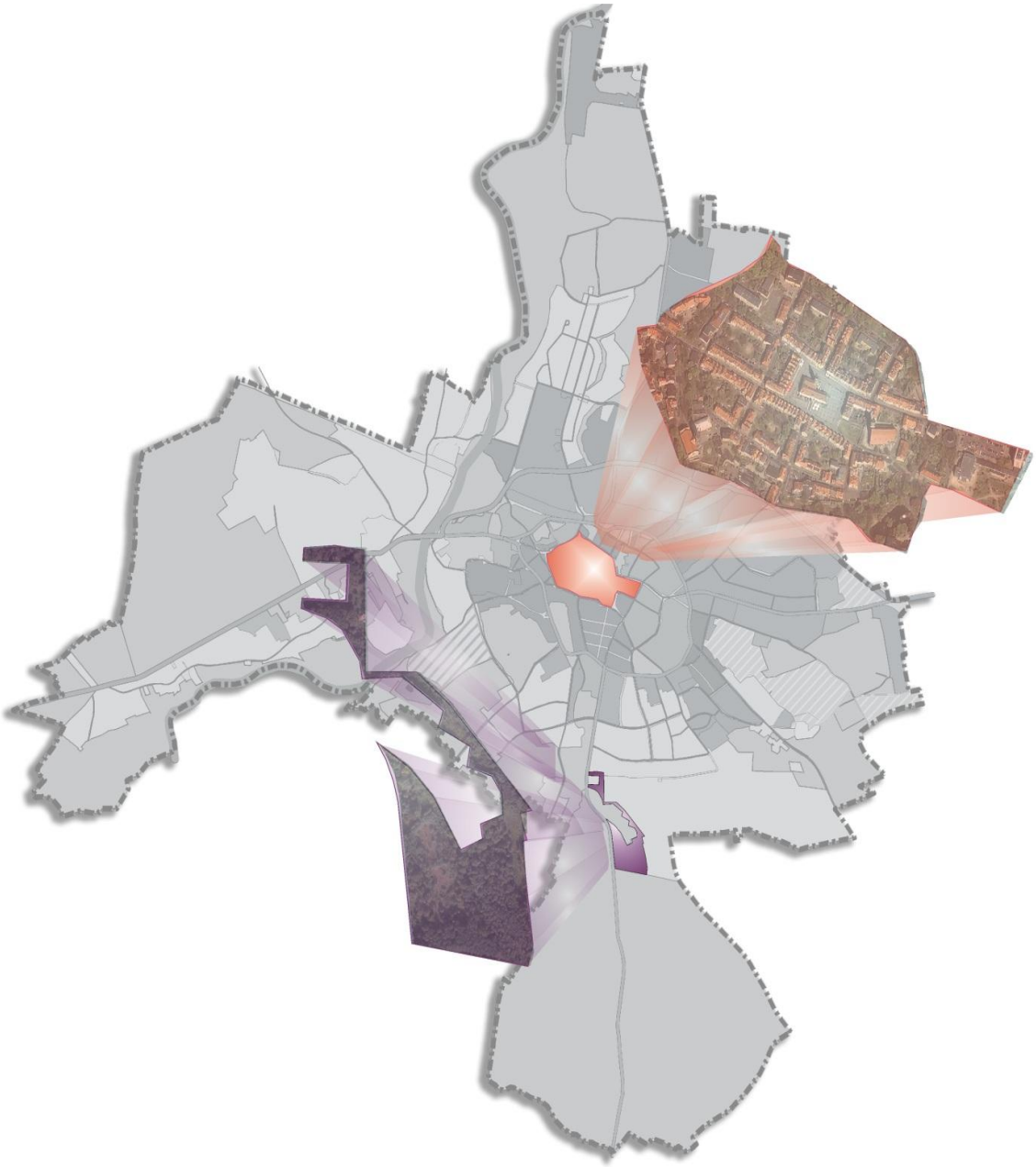

1. MAPY I TABELE UZUPEŁNIAJĄCE

1) Podział obszaru miasta na zespoły zabudowy i jednostki urbanistyczne

Zespół jednostek urbanistycznych położony w centrum miasta

Zespół jednostek zlokalizowany przy ulicach Tysiąclecia, Staroszkolnej, Jana Pawła II, K. I. Gałczyńskiego, J. Wańkowicza

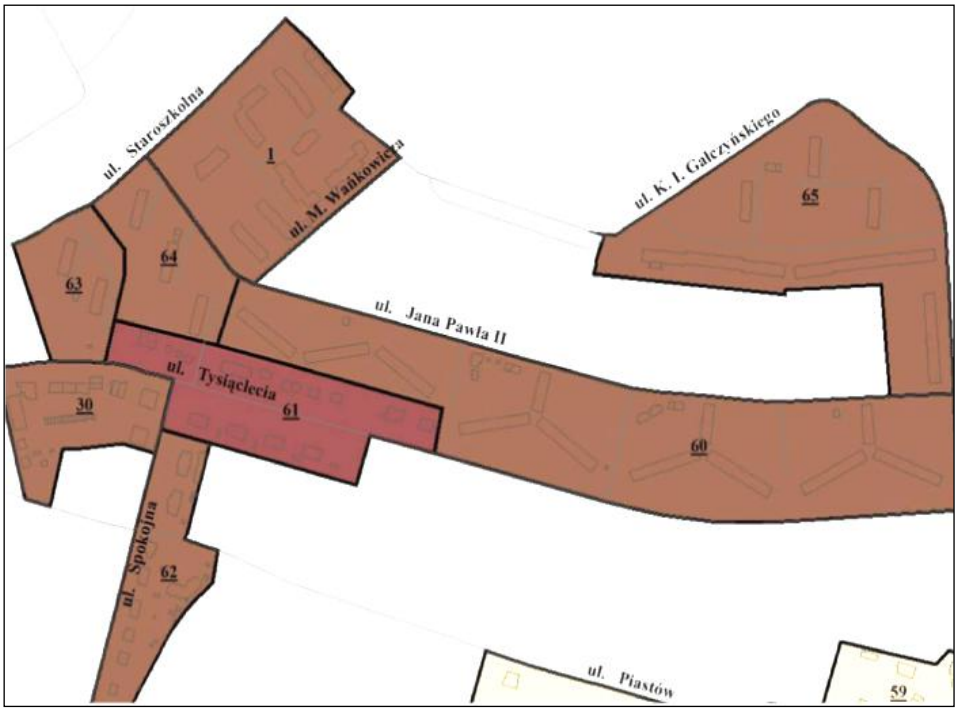

Jednostka nr 59 zlokalizowana przy ulicy Piastów - zespół zabytkowej zabudowy jednorodzinnej, powstały ok. roku 1900

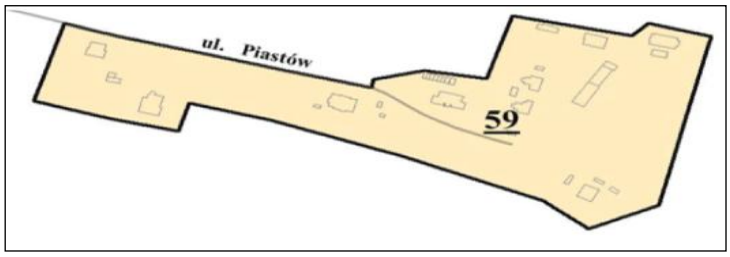

Zespół jednostek zlokalizowany w rejonie ulic: B. Kosiby, Z. Augusta, St. Starzyńskiego, Ślusarskiej, St. Okrzei, St. Żeromskiego

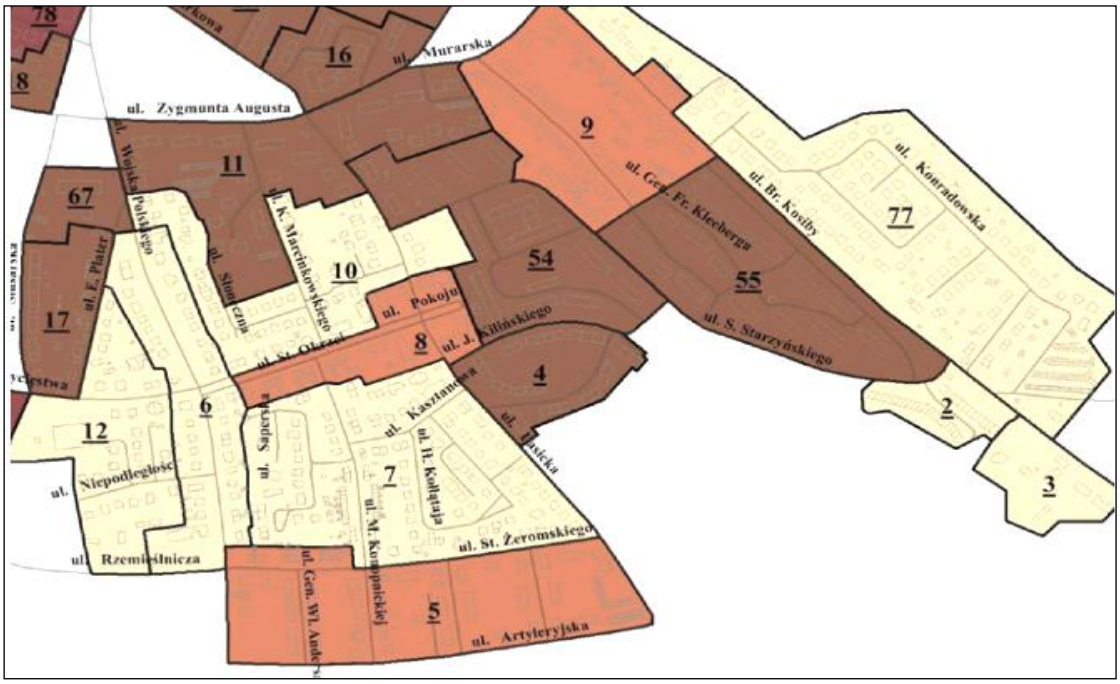

Jednostka urbanistyczna nr 58 zlokalizowana w rejonie ulic: Jeleniogórskiej-Zwycięstwa – zabytkowy zespół zabudowy wielorodzinnej, 2-kondygnacyjny, powstały ok. roku 1900

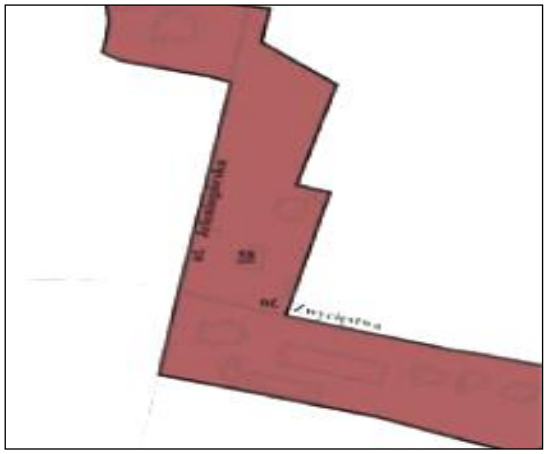

Zespół jednostek zlokalizowany w rejonie ulic: Willowej, Leśnej, Śluzowej, Lubańskiej i Obrońców Westerplatte

Jednostka urbanistyczna nr 49, zlokalizowana przy ulicy Zabobrze - zespół zabudowy jednorodzinnej z początku XX wieku, przemieszany z zabudową współczesną z lat 1950 - 2007

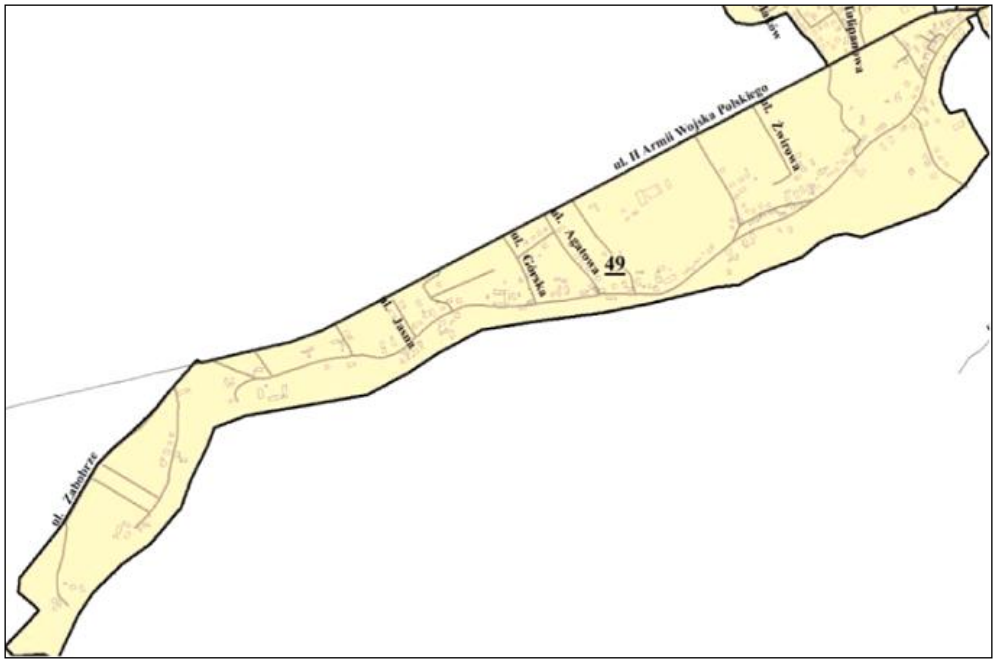

Zespół jednostek urbanistycznych, zlokalizowanych w rejonie osiedla Kwiatowego (ul.: Płasia, Widok, Jarzębinowa, Narcyzów, Czerwonych Maków, Tulipanowa), ulicy Ceramicznej, Rajskiej i Spacerowej

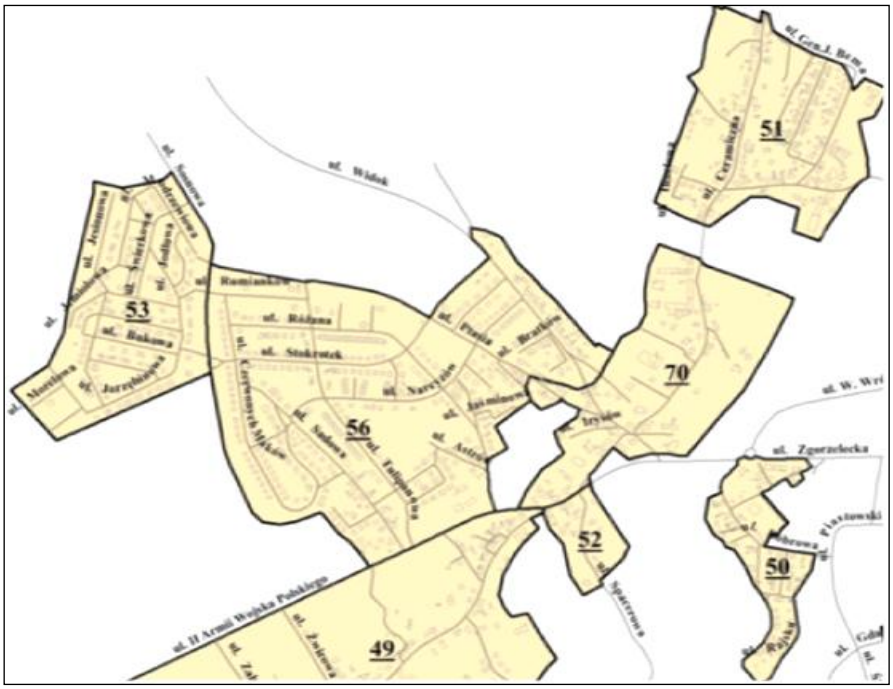

Zespół jednostek zlokalizowanych w rejonie ulic: T. Kościuszki, St. Staszica i Granicznej

Zespół jednostek urbanistycznych w rejonie ulic: St. Staszica, Dolne Młyny, W. Wróblewskiego, St. Małachowskiego, Góralskiej

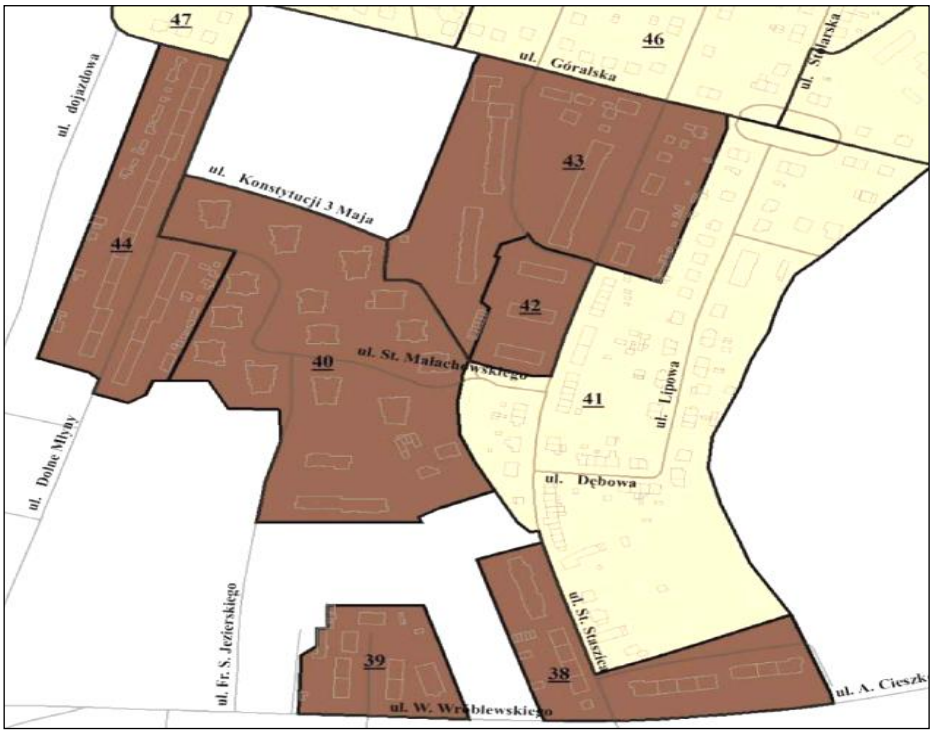

Zespół zabudowy jedno i wielorodzinnej przy ulicy T. Kościuszki

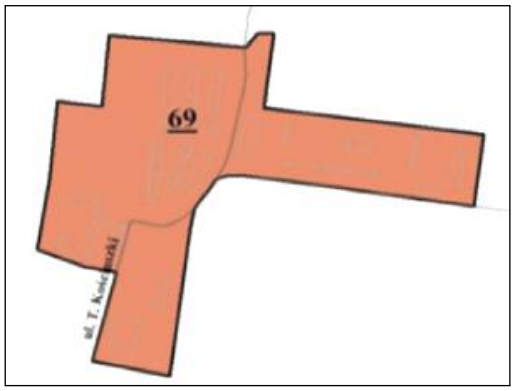

Zespół zabudowy wielorodzinnej przy ulicy Robotniczej

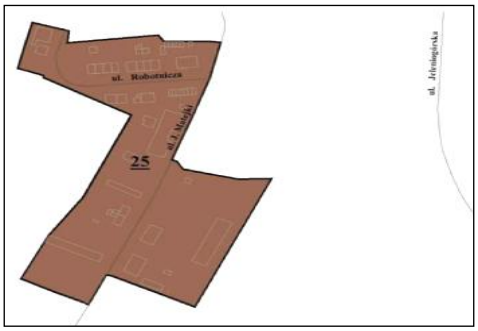

2) Tabele

Tab. 14 Drzewko życia- dane na dzień 1 stycznia 2008 r.

Drzewko życia dane na 1 stycznia 2008 r.			
Rok urodzenia	**Kobiety**	**Mężczyźni**	**Razem**
2007	144	175	319
2006	158	179	337
2005	185	170	355
2004	160	160	320
2003	177	167	344
2002	159	163	322
2001	189	174	363
2000	150	172	322
1999	163	174	337
1998	161	183	344
1997	154	229	383
1996	172	199	371
1995	204	188	392
1994	211	224	435
1993	204	202	406
1992	207	220	427
1991	237	206	443
1990	248	250	498
1989	238	281	519
1988	268	285	553
1987	293	258	551
1986	304	311	615
1985	309	336	645
1984	342	318	660
1983	366	365	731
1982	309	341	650
1981	327	332	659
1980	381	357	738
1979	334	303	637
1978	331	358	689
1977	328	308	636
1976	321	361	682
1975	339	344	683
1974	343	331	674
1973	258	319	577
1972	262	254	516
1971	251	255	506
1970	234	243	477
1969	219	241	460
1968	211	221	432
1967	212	226	438
1966	226	214	440
1965	216	213	429
1964	237	222	459
1963	241	254	495
1962	255	232	487
1961	300	266	566
1960	325	272	597
1959	344	325	669
1958	366	354	720
1957	407	332	739
1956	416	333	749
1955	415	336	751
1954	346	326	672
1953	372	327	699
1952	427	326	753
1951	427	356	783
1950	395	296	691
1949	381	315	696
1948	353	261	614
1947	353	276	629
1946	259	202	461

1945	193	132	325
1944	204	142	346
1943	196	132	328
1942	192	141	333
1941	227	157	384
1940	231	143	374
1939	196	139	335
1938	227	109	336
1937	245	151	396
1936	218	173	391
1935	243	146	389
1934	228	128	356
1933	192	117	309
1932	152	113	265
1931	174	99	273
1930	154	79	233
1929	146	73	219
1928	121	64	185
1927	117	43	160
1926	122	55	177
1925	107	49	156
1924	74	43	117
1923	63	25	88
1922	69	26	95
1921	31	11	42
1920	38	9	47
1919	32	13	45
1918	16	7	23
1917	7	6	13
1916	6	3	9
1915	3	6	9
1914	12	1	13
1913	7	2	9
1912	2	0	2
1911	5	2	7
1910	1	1	2
1909	1	0	1
1908	3	0	3
1907	0	0	0
1906	1	0	1
Razem	**21380**	**18961**	**40341**

Tab. 15 Liczba stałych mieszkańców Bolesławca w latach 1994 - 2007 wg płci i grup wiekowych (źródło: materiały opracowane przez Wydział Spaw Obywatelskich Urzędu Miasta Bolesławiec).

Wiek	**0-6**		**7-15**		**16-19**		**20-65**	**20-60**	**> 65**	**>60**	**Razem**		**Ogółem**
Płeć	**M**	**K**	**M**	**K**	**M**	**K**	**M**	**K**	**M**	**K**	**M**	**K**	**M+K**
31.12.94	1831	1770	3375	3277	1619	1511	13269	13402	21 329	23 149	21 329	23 149	44 478
31.12.95	1678	1678	3286	3141	1576	1520	13254	13305	21 110	22 994	21 110	22 994	44 101
31.12.96	1606	1608	3185	3013	1587	1550	13392	13407	21 149	23 094	21 149	23 094	44 243
31.12.97	1562	1506	3049	2914	1555	1523	13409	13447	21 051	23 008	21 051	23 008	44 059
31.12.98	1497	1390	2826	2793	1521	1474	13327	13264	20 716	22 684	20 716	22 684	43 400
31.12.99	1470	1328	2639	2585	1554	1481	13331	13299	20 599	22 552	20 599	22 552	43 151
31.12.00	1428	1259	2484	2418	1494	1451	13346	13347	20 422	22 420	20 422	22 420	42 842
31.12.01	1359	1235	2347	2300	1479	1418	13329	13303	20 265	22 309	20 265	22 309	42 574
31.12.02	1313	1179	2206	2173	1412	1391	13260	13234	20 037	22 138	20 037	22 138	42 175
31.12.03	1179	1293	2118	2038	1275	1289	13251	13272	19 845	22 017	19 845	21 017	41 862
31.12.04	1232	1169	2040	1927	1195	1181	13252	13275	19 638	21 854	19 638	21 854	41 492
31.12.05	1232	1184	1949	1830	1095	1092	13278	13287	19 496	21 749	19 496	21 749	41 245
31.12.06	1194	1181	1844	1729	1068	1044	13114	13198	19 197	21 573	19 197	21 573	40 770
31.12.07	1188	1172	1791	1626	1022	991	12967	13076	1993	4515	18 961	21 380	40 341

Tab. 16 Stali mieszkańcy Bolesławca w latach 1994 - 2007 (źródło: materiały opracowane przez Wydział Spaw Obywatelskich Urzędu Miasta Bolesławiec).

Wiek	0-6	7-15	16-19	20-65M 20-60K	> 65M >60K	Ogółem
31.12.94	3601	6652	3130	26.671	4424	44.478
31.12.95	3356	6427	3096	26.559	4666	44.104
31.12.96	3214	6198	3137	26.809	4885	44.243
31.12.97	3068	5963	3078	26.856	5094	44.059
31.12.98	2887	5619	2995	26.591	5308	43.400
31.12.99	2798	5224	3035	26.630	5464	43.151
31.12.00	2687	4902	2945	26.693	5615	42.842
31.12.01	2594	4647	2897	26.632	5804	42.574
31.12.02	2492	4379	2803	26.494	6007	42.175
31.12.03	2472	4156	2564	26.523	6147	41.862
31.12.04	2401	3967	2376	26.527	6221	41.492
31.12.05	2416	3779	2266	26.486	6298	41.245
31.12.06	2375	3573	2112	26.312	6398	40.770
31.12.07	**2360**	**3417**	**2013**	**26.043**	**6508**	**40.341**

Tab. 17 Liczba przestępstw w latach 2003-2006 popełnionych w mieście Bolesławiec (wg danych Komendy Powiatowej Policji)

Rok	Przestępstwa
2003	odnotowano 295 kradzieży w tym 60 samochodów Z 85 ujawnionych sprawców 15 było nieletnich oraz pozostałe osoby posiadały: wykształcenie zawodowe i nizsze (55 os.), wykształcenie średnie (11 os.), wykształcenie wyższe (4 os.). odnotowano ogólnie 200 włamań Z 62 ujawnionych sprawców 5 było nieletnich oraz pozostałe osoby posiadały: wykształcenie zawodowe i niższe (49 os.), wykształcenie średnie (8 os.). odnotowano ogólnie 40 rozbojów Z 34 ujawnionych sprawców 9 było nieletnich oraz pozostałe osoby posiadały: wykształcenie zawodowe i niższe (21 os.), wykształcenie średnie (4 os.).
2004	odnotowano 309 kradzieży w tym 49 samochodów Ze 123 ujawnionych sprawców 22 było nieletnich oraz pozostałe osoby posiadały: wykształcenie zawodowe i niższe (79 os.), wykształcenie średnie (11 os.), wykształcenie wyższe (4 os.). odnotowano ogólnie 179 włamań Ze 146 ujawnionych sprawców 18 było nieletnich oraz pozostałe osoby posiadały: wykształcenie zawodowe i niższe (105 os.), wykształcenie średnie (23 os.). odnotowano ogólnie 37 rozbojów Z 30 ujawnionych sprawców 10 było nieletnich oraz pozostałe osoby posiadały: wykształcenie zawodowe i niższe (18 os.), wykształcenie średnie (3 os.)
2005	odnotowano 301 kradzieży w tym 48 samochodów Ze 140 ujawnionych sprawców 30 było nieletnich oraz pozostałe osoby posiadały: wykształcenie zawodowe i niższe (86 os.), wykształcenie średnie (19 os.), wykształcenie wyższe (5 os.) odnotowano ogólnie 163 włamania Z 71 ujawnionych sprawców 14 było nieletnimi oraz pozostałe osoby posiadały: wykształcenie zawodowe i niższe (48 os.), wykształcenie średnie (9 os.). odnotowano ogólnie 37 rozbojów Z 30 ujawnionych sprawców 10 było nieletnich oraz pozostałe osoby posiadały: wykształcenie zawodowe i niższe (18 os.), wykształcenie średnie (2 os.).
2006	odnotowano 192 kradzieży w tym 24 samochodów Z 70 ujawnionych sprawców 15 było nieletnich oraz pozostałe osoby posiadały: wykształcenie zawodowe i niższe (44 os.), wykształcenie średnie (8 os.), wykształcenie wyższe (3 os.). odnotowano ogólnie 138 włamań Z 53 ujawnionych sprawców 9 było nieletnimi oraz pozostałe osoby posiadały: wykształcenie zawodowe i niższe (38 os.), wykształcenie średnie (6 os.). odnotowano ogólnie 34 rozboje Z 28 ujawnionych sprawców 11 było nieletnich oraz pozostałe osoby posiadały wykształcenie zawodowe i niższe (17 os.).

Tab. 18 Zestawienie wykroczeń na lata 2005-2007 (wg danych Komendy Powiatowej Policji)

WYKROCZENIA		2005	2006	2007 (I-XI)
1	Spożywanie alkoholu w miejscu publicznym	786	847	707
2	Wybryki nieobyczajne	243	214	145
3	Zakłócanie porządku publicznego	255	367	389
4	Zniszczenie mienia	29	32	25
5	Kradzież	241	220	204

Tab. 19 Podmioty zarejestrowane w krajowym rejestrze urzędowym podmiotów gospodarki narodowej REGON, mające siedzibę na terenie Gminy Miejskiej Bolesławiec, w podziale na sekcje Polskiej Klasyfikacji Działalności (źródło: Wydział Rozwoju i Promocji Urzędu Miasta Bolesławiec).

Sekcje Polskiej Klasyfikacji Działalności	Symbole sekcji PKD	Stan na koniec roku				
		2002	2003	2004	2005	2006
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	A	47	49	442	450	471
Rybactwo	B	0	0	1	1	1
Górnictwo	C	7	8	9	10	10
Przetwórstwo przemysłowe	D	250	259	264	287	270
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	E	3	3	3	3	3
Budownictwo	F	288	277	277	292	276
Handel hurtowy i detaliczny; naprawy pojazdów samochodowych i motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego	G	1532	1578	1564	1582	1316
Hotele i restauracje	H	100	104	100	101	94
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	I	275	281	260	254	198
Pośrednictwo finansowe	J	160	161	160	163	145
Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	K	593	627	1231	1231	1182
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenia zdrowotne	L	16	15	15	16	16
Edukacja	M	85	111	113	119	118
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	N	200	195	203	213	217
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna pozostała	O	243	267	281	305	295
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników	P	1	0	1	1	0
Organizacje i zespoły eksterytorialne	Q	0	0	0	0	0
Ogółem		3800	3935	4924	5028	4612

Tab. 20 Podmioty zarejestrowane w krajowym rejestrze urzędowym podmiotów gospodarki narodowej REGON, mające siedzibę na terenie Gminy Miejskiej Bolesławiec, w podziale na szczególną formę prawną (Źródło: Wydział Rozwoju i Promocji Urzędu Miasta Bolesławiec).

Opis	Stan na koniec roku				
	Kod	2002	2003	2004	2005
Organy władzy, administracji rządowej	01	5	4	4	4
Organy kontroli państwowej i ochrony prawa	02	0	1	1	1
Wspólnoty samorządowe	03	3	3	3	3
Sądy i Trybunały	06	1	1	1	1
Skarb Państwa	09	0	0	0	0
Spółki partnerskie	15	0	0	0	0
Spółki akcyjne	16	6	4	4	4
Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością	17	143	150	162	162
Spółki jawne	18	31	35	38	40
Spółki cywilne	19	359	352	349	353
Spółki komandytowe	20	0	0	0	0
Spółki komandytowo-akcyjne	21	0	0	0	0
Spółki przewidziane przepisami innych ustaw niż kodeks handlowy	23	1	1	1	1

Przedsiębiorstwa państwowe	24	0	1	1	1
Przedsiębiorstwa komunalne	25	0	0	0	0
Państwowe jednostki organizacyjne	28	7	4	4	4
Gminne samorządowe jednostki organizacyjne	29	26	25	27	28
Powiatowe samorządowe jednostki organizacyjne	30	17	46	44	50
Wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne	31	2	2	2	1
Spółdzielnie	40	20	19	18	15
Fundacje	48	3	3	3	3
Fundusze	49	0	0	0	0
Kościół katolicki	50	7	7	7	7
Inne kościoły i związki wyznaniowe	51	1	1	1	1
Stowarzyszenia	55	45	51	57	62
Organizacje społeczne oddzielnie nie wymienione	60	6	7	7	6
Partie polityczne	70	32	0	0	45
Związki zawodowe	72	2	36	38	2
Organizacje pracodawców	73	1	2	2	2
Samorząd gospodarczy i zawodowy	76	0	1	1	1
Oddziały przedsiębiorców zagranicznych	79	0	0	1	0
Przedstawicielstwa zagraniczne	80	0	0	0	0
Wspólnoty mieszkaniowe	85	15	22	639	660
Związki grup producentów rolnych	90	0	0	0	0
Bez szczególnej formy prawnej	99	3067	3157	3509	3571
Ogółem		**3800**	**3935**	**4924**	**5028**

Tab. 21 Podział i charakterystyka jednostek urbanistycznych.

NUMER JEDNOSTKI	DATA BUDOWY	CHARAKTERYSTYKA JEDNOSTKI	TERMOMODERNIZACJA
1	1988	zespół zabudowy blokowej, 3-4 kondygnacyjnej	brak
2	1981-82	zespół zabudowy jednorodzinnej w układzie szeregowym	brak
3	1995-2003	zespół zabudowy jednorodzinnej, mieszkaniowo-usługowej	brak
4	1974-76	zespół zabudowy blokowej, 5– kondygnacyjnej	całościowa
5	1925	zespół zabudowy wielorodzinnej, 2-kondygnacujnej	brak
6	1925	zespół zabudowy wielorodzinnej, 2-kondygnacujnej	brak
7	1983-86	zespół zabudowy jednorodzinnej	brak
8,9	1925	zespół zabytkowej zabudowy wielorodzinnej, 2-kondygnacyjnej	brak
10	1985-90	zespół zabudowy jednorodzinnej	brak
11	1960	zespół zabudowy blokowej, , 2-3 kondygnacyjnej	częściowa
12	1980-90	zespół zabudowy jednorodzinnej	brak
13	1968-69	zespół zabudowy blokowej, 5-kondygnacyjnej	całościowa
14	1973-74	zespół zabudowy blokowej, 10-kondygnacyjnej	całościowa
15	1960	zespół zabudowy blokowej, 4/5-kondygnacyjnej	częściowa
16	1975	zespół zabudowy blokowej, 10- kondygnacyjnej	częściowa
17	XX w.	zespół zabudowy śródmiejskiej, 3 –kondygnacyjnej	brak
18	1960	zespół zabudowy blokowej, 3/4-kondygnacyjnej	brak
19	1968-69	zespół zabudowy blokowej 5 kondygnacyjnej	brak
20	XVIII w.	zespół zabytkowej zabudowy wielorodzinnej	częściowa
21	1973	zabudowa blokowa, parawanowa, 10-kondygnacyjna	całościowa
22	1990	zespół zabudowy jednorodzinnej w układzie szeregowym	brak
23	1970	zespół zabudowy jednorodzinnej	brak
24	1980-90	zespół zabudowy jednorodzinnej w układzie szeregowym i wolnostojącym	brak
26	1900-1925	zespół zabudowy wielorodzinnej, dwukondygnacyjnej	brak
27	1925 i 1980-90	zabytkowy zespół zabudowy wielorodzinnej z 1925 roku (ul. Willowa, Obrońców Westerplatte), przemieszany z zabudową jednorodzinną z lat 1980-90,	brak
28	2000-2006	zespół zabudowy jednorodzinnej	brak

29	1970-71	zespół zabudowy blokowej, 5-kondygnacyjna	całościowa
30	1960	zespół zabudowy blokowej 5- kondygnacyjnej, przemieszanej z zabudową współczesną mieszkaniowo-usługową, 3-piętrową,	brak
31	XIX w.	zespół zabudowy śródmiejskiej	brak
32	XIX w.	zespół zabudowy śródmiejskiej, 2-4 kondygnacyjnej	brak
33	1967	zespół zabudowy blokowej, 5-kondygnacyjnej	częściowa
34	2001/2002	zespół zabudowy jedno i wielorodzinnej	częściowa
35	1990	zespół zabudowy śródmiejskiej	brak
37	1965-70	zespół zabudowy blokowej, 5-kondygnacyjnej	całościowa
38	1987-89	zespół zabudowy blokowej, 5– kondygnacyjnej	brak
39	1990	zespół zabudowy blokowej, 5 – kondygnacyjnej	brak
40	1990-92	zespół zabudowy blokowej, 5-kondygnacyjnej	brak
41	XX w.	zespół zabudowy jednorodzinnej, przemieszany z zabudową jednorodzinną współczesną,	brak
42	1950	zespół zabudowy blokowej, 3 kondygnacyjnej	brak
43	1980	zespół zabudowy blokowej, 2-5-kondygnacyjnej	brak
44	XX w.	zespół zabudowy blokowej, dwukondygnacyjnej	brak
45	1920	zespół zabudowy kameralnej jednorodzinnej	brak
46,47	XX w.	zespół zabudowy jednorodzinnej, przemieszany z zabudową jednorodzinną współczesną,	brak
48	1995	zespół zabudowy socjalnej, jednorodzinnej	brak
50	XX w.	zespół zabudowy jednorodzinnej, przemieszany z zabudową jednorodzinną współczesną,	brak
51	1850-2007	zespół zabudowy jednorodzinnej	brak
52	1990-95	zespół zabudowy jednorodzinnej	brak
53	1985-95	zespół zabudowy jednorodzinnej	brak
54	1981-84	zespół zabudowy blokowej, 1-5 kondygnacyjnej	częściowa
55	1984-86	zespół zabudowy blokowej, 5-kondygnacyjnej	brak
56	1980-85	zespół zabudowy jednorodzinnej, w układzie wolnostojącym i szeregowym	brak
60	1976-78	zespół zabudowy blokowej 5 i 10-kondygnacyjnej	całościowa
61	1925	zespół zabytkowej zabudowy wielorodzinnej, 2-3-kondygnacyjnej	brak
62	2005 i 1925	zespół zabudowy blokowej 4-kondygnacyjnej powstałej w roku 2005 oraz zabudowy wielorodzinnej 2-kondygnacyjnej powstałej ok. 1925r.,	brak
63	1983	zespół zabudowy blokowej 10-kondygnacyjnej	brak
64	1977	zespół zabudowy blokowej 10-kondygnacyjnej	częściowa
65	1978-80	zespół zabudowy blokowej 5 i 10-kondygnacyjnej	częściowa
66	1968-70	zespół zabudowy blokowej, 5-kondygnacyjnej	częściowa
67	1970	zespół zabudowy blokowej, 5- kondygnacyjnej	brak
68	1973	zabudowa blokowa, 5-kondygnacyjna	brak
70	1900-2007	zespół zabudowy jednorodzinnej	brak
71,72	XIX w.	zespół zabudowy śródmiejskiej, 2-5 kondygnacyjnej	brak
73	XIX w.	wiecznej zabudowy śródmiejskiej, 2-kondygnacyjnej oraz zabudowy śródmiejskiej	brak
74	XV-XX w.	zespół zabudowy przyrynkowej	brak
74	XIX w. i 1950-60	zespół XIX - wiecznej zabudowy śródmiejskiej, 2-4 kondygnacyjnej, połączonej z zabudową powstałą w latach 1950-60,	brak
76	XIX w.	zespół zabudowy śródmiejskiej, o niższym standardzie, 2-kondygnacyjny	brak
77	1985-90	osiedle zabudowy jednorodzinnej	brak
78	XIX w.	zespół zabudowy śródmiejskiej 3-4 kondygnacyjnej	brak
79	XIX w.	zespół zabudowy śródmiejskiej, 2-4 kondygnacyjnej, częściowo przemieszana ze współczesną zabudową mieszkaniowo-usługową.	brak

Tab. 22 Obiekty wpisane do rejestru zabytków oraz ujęte w Gminnej Ewidencji Zabytków miasta Bolesławiec

Lp.	Ulica	Nr budynku	Datowanie budynku	Stan techniczny	Wpis do rejestru zabytków
1	Mickiewicza	5	XVIII w.XX w	bzly	brak
2	Piaskowa	11i 12	l. 80. XIX w.	zly	brak
3	Prusa	31-32	kon. XVII w	bdb	brak
4	1 Maja	9	2 ćw. XIX w.	zan	brak
5	1 Maja	12	2 ćw. XIX w.	zan	brak
6	1 Maja	8	kon. XIX w.	zan	brak
7	Aleja Partyzantów	1	4 ćw. XIX w.	db	brak
8	Aleja Partyzantów	3	ok. 1880 r.	bdb	brak
9	Aleja Partyzantów	2	4 ćw. XIX w.	zan	brak
10	Armii Krajowej	2	4 ćw. XIX w.	zan	brak
11	Armii Krajowej	3	4 ćw. XIX w.	zan	brak
12	Armii Krajowej	4	4 ćw. XIX w.	zan	brak
13	Bankowa	12	1936 r.	db	brak
14	Bankowa	12	1936 r.	db	brak
15	Chopina	16	pocz. XX w.	zan	brak
16	Chopina	17-18	pocz. XX w.	zan	brak
17	Chopina	15	pocz. XX w.	zan	brak
18	Daszyńskiego	1	ok. poł. XIX w.	db	brak
19	Karpecka	5	3 ćw. XIX w.	zan	brak
20	Kościelna	2	kon. XVIII w.	zan	brak
21	Kościelna	11-12	kon. XVIII w	db	brak
22	Kościelna	9	kon. XVIII	db	1290 z 11.05.1965 r.
23	Kościelna	4	pocz. XIX w.	zan	brak
24	Kościelna	8	kon. XIX w.	zly	brak
25	Kościelna	7-8	pocz. XIX w	zan	brak
26	Kościelna	6	pocz. XIX w	zly	brak
27	Kościelna	3	kon. XVIII w.	db	1289 z 11.05.1965 r.
28	Kościelna	5	2 poł. XVII w	zly	brak
29	Kościelna	9 I	kon. XVIII w	db	1290 – zapis w planie zagosp. przestrz.
30	Koscielna	WNNMP I ŚW. MIK	1482-92	db	89 z 29.03.1949 r.
31	Kubika	1	1862 r.	zan	brak
32	Kutuzowa	14	1800r.	bdb	brak
33	Kutuzowa	9	ok. poł. XIX w	db	brak
34	Kutuzowa	11	ok. poł. XIX w.	db	brak
35	Kutuzowa	20	ok. 1880 r.	zan	brak
36	Kutuzowa	10	2 poł. XIX w.	zan	brak
37	Mickiewicza	2	XVIII w.XX w	bzly	brak
38	Mickiewicza	13	XV w. / 1909 r.	bdb	brak
39	Mickiewicza	1	pocz. XX w.	zan	brak
40	Mickiewicza	5	4 ćw. XIX w.	zly	brak
41	Piaskowa	12	l. 80. XIX w.	zly	brak
42	Piaskowa	10	pocz. XX w.	zan	brak
43	Piaskowa	1	Kon. XIX w.	zan	brak
44	Piaskowa	11	l. 80. XIX w.	zly	brak
45	Piaskowa	9	pocz. XX w.	zan	brak

46	Plac Zamkowy	1b	1752-1756 r.	b. zły	599 z 25.08.1959 r.
47	Plac Zamkowy	2-3	1767 r., l.80. XX w	bdb	1993 z 23.05.1972 r.
48	Plac Zamkowy	1	ok. 1860 r.	zan	brak
49	Prusa	17	kon. XVIII w	db	brak
50	Prusa	4	2 poł. XVIII w	db	brak
51	Prusa	3	2 poł. XVIII w	db	brak
52	Prusa	11-10	konXVIII/polXIXw.	db	brak
53	Prusa	14-15	kon. XVIII w	db	brak
54	Prusa	6	2 poł. XVIII w	db	brak
55	Prusa	2	2 poł. XVIII w.,	db	brak
56	Prusa	1	2 poł. XVIII w.,	db	brak
57	Prusa	5	2 poł. XVIII w	db	brak
58	Prusa	16	kon. XVIII w	db	brak
59	Prusa	7	2 poł. XIX w	db	brak
60	Prusa	8-9	2 poł. XIX w	db	brak
61	Prusa	12-13	2 poł. XIX w	db	brak
62	Rynek	28	1900 r	db	A/799 z 28.06.2006 r.
63	Rynek	9	2 poł. XVIII w	db	brak
64	Rynek	11	2 poł. XVIII w	db	brak
65	Rynek	15	2 poł. XVIII w	db	brak
66	Rynek	33	2 poł. XVIII w	db	brak
67	Rynek	2	kon. XVIII w	db	brak
68	Rynek	7	2 poł. XVIII w	db	brak
69	Rynek	12	2 poł. XVIII w	db	brak
70	Rynek	18	2 poł. XVIII w	db	brak
71	Rynek	19	2 poł. XVIII w	db	brak
72	Rynek	20	2 poł. XVIII w	db	brak
73	Rynek	21	2 poł. XVIII w	db	brak
74	Rynek	22	2 poł. XVIII w	db	brak
75	Rynek	23	2 poł. XVIII w	db	brak
76	Rynek	1	3 ćw. XVIII w	db	brak
77	Rynek	41	1432-33 r.1525r.	db	68 z 29.03.1949 r.
78	Rynek	6	1 poł. XVIII w.	db	1994 z 23.05.1972 r.
79	Rynek	38 I	2 poł. XVIII w	db	1293 z 11.05.1965 r.
80	Rynek	37 I	2 poł. XVIII w	db	brak
81	Rynek	14	2 poł. XVIII w	db	brak
82	Rynek	13	2 poł. XVIII w	db	brak
83	Rynek	10	2 poł. XVIII w	db	brak
84	Rynek	26	2 poł. XVIII w.	db	brak
85	Rynek	27	2 poł. XVIII w	db	brak
86	Rynek	30	2 poł. XVIII w	db	1995 z 23.05.1972 r.
87	Rynek	29	1776 r., XX w	db	1995 z 23.05.1972 r.
88	Rynek	5	kon. XVIII w.,	db	brak
89	Rynek	7	2 poł. XVIII w	db	brak
90	Rynek	8	2 poł. XVIII w	db	brak
91	Rynek	16	2 poł. XVIII w	db	brak
92	Rynek	17	2 poł. XVIII w	db	brak
93	Rynek	24-25	2 poł. XVIII w.	db	brak
94	Rynek	31	2 poł. XVIII w	db	brak
95	Rynek	32	2 poł. XVIII w	db	1292 z 11.05.1965 r.
96	Rynek	34	2 poł. XVIII w	db	Brak
97	Rynek	35 I	2 poł. XVIII w	db	1293 z 11.05.1965 r.
98	Rynek	35	2 poł. XVIII w	db	1293 z 11.05.1965 r.

99	Rynek	38 I	2 poł. XVIII w	db	1996 z 23.05.1972 r.
100	Rynek	38	2 poł. XVIII w	db	1996 z 23.05.1972 r.
101	Rynek	36	2 poł. XVIII w	db	brak
102	Rynek	37	2 poł. XVIII w	db	brak
102	Rynek	3	kon. XVIII w	db	brak
103	Rynek	4	kon. XVIII w	db	brak
104	Sierpnia'80	1-2	4 ćw. XIX w.	zan	brak
105	Sierpnia'80	15	4 ćw. XIX w.	db	brak
106	Teatralna	1a	1714 r.,	bdb	brak
107	Teatralna	1	1821-23	db	brak
108	Teatralna	2	2 poł. XVIII w	zan	brak
109	Teatralna	3	2 poł. XVIII w	zan	brak
110	Zacisze	1	2 poł. XVIII w.	db	brak
111	Zgorzelecka	5	4 ćw. XIX w.	bdb	brak
112	Zgorzelecka	50	1815 r.	bdb	brak
113	Zgorzelecka	52	XV w	bdb	brak
114	Zgorzelecka	47	1817 r.	db	brak
115	Zgorzelecka	3	1 poł. XIX w.	zan	brak
116	Zgorzelecka	46	1784 r., 1996 r.	zan	brak
117	Zgorzelecka	4	3 ćw. XIX w.	zly	brak
118	Zgorzelecka	6	3 ćw. XIX w.	zan	brak
119	Zgorzelecka	1	kon. XIX w.	zan	brak

ZAŁĄCZNIK NR 2

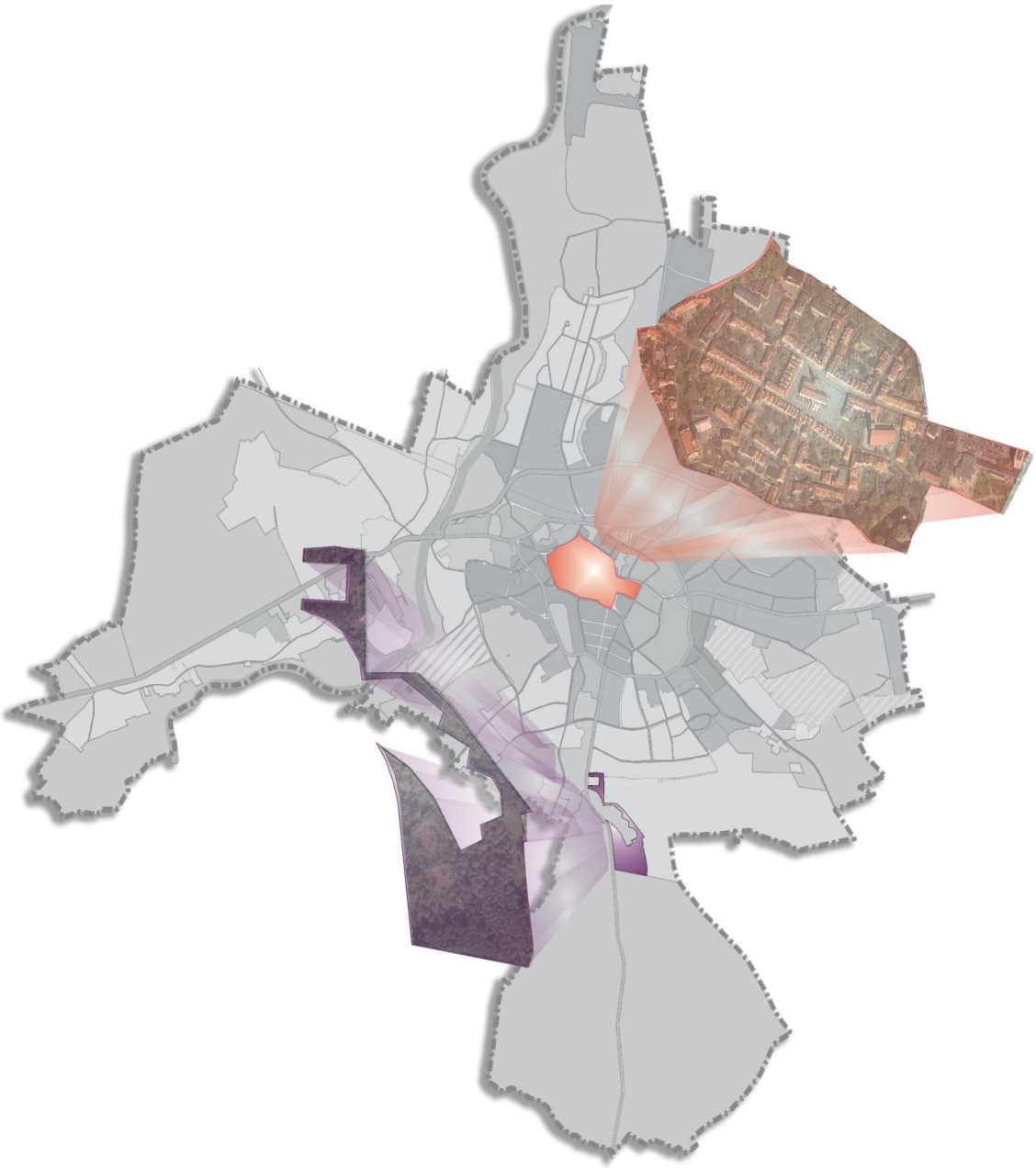

1) *Przedsięwzięcia planowane do realizacji przy udziale środków Unii Europejskiej w ramach RPO dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013, priorytet "Miasta"*

Lista podstawowa

Nazwa projektu	Wnioskodawca	Całkowita wartość projektu (w PLN)	Wartość wnioskowanego dofinansowania (w PLN)	Cel projektu i jego zwięzła charakterystyka	Oznaczenie projektu: 1.Projekt dotyczy zapewnienia zrównoważonego rozwoju oraz poprawy aktywności miasta 2.Projekt dotyczy oferowania usług promujących równość szans i zapobiegających wykluczeniu społecznemu przedstawicieli mniejszości narodowych i etnicznych, uchodźców i imigrantów oraz ludzi młodych
Modernizacja zapleczy w strefie zabudowy staromiejskiej.	Gmina Miejska Bolesławiec	**5 087 930,61**	**3 561 141,86** 69,99%	**Cel projektu:** Ożywienie i poprawienie stosunków społecznych poprzez stworzenie atrakcyjnych i bezpiecznych miejsc spotkań międzysąsiedzkich oraz zabaw dla dzieci. **Charakterystyka projektu**: Zadanie jest kontynuacją renowacji płyty głównej rynku oraz ul. B. Prusa, którą zakończono w roku 2007. Projekt ma za zadanie kompleksową renowację zapleczy wraz z pełnym odnowieniem infrastruktury. Renowacja obejmuje odnowienie sieci ulicznej, wybrukowanie podwórek i zapleczy kostką kamienną, wymianę elementów małej architektury (żeliwne ławki, osłony na drzewa itp.). Zaplecza zostaną wyposażone w urządzenia rekreacyjno – sportowe (huśtawki, zjeżdżalnie, karuzele, mini boiska do koszykówki, stoły do ping - ponga itp.	**1**
Przywrócenie dawnej funkcji zakładu kąpielowego w zabytkowej pływalni przy ul. Zgorzeleckiej.	Gmina Miejska Bolesławiec	**6 084 713,43**	**2 951 147,00** 48,50%	**Cel projektu:** Ożywienie i poprawienie stosunków społecznych poprzez wzrost atrakcyjności i bezpieczeństwa miejsc rekreacji i spotkań społeczeństwa. **Charakterystyka projektu**: Rewitalizacja polegać będzie na odnowieniu miejskiej pływalni, gdzie przywrócona zostanie jej podstawowa funkcja jako zakładu kąpielowego w którym realizowane będą zajęcia profilaktyczno – zdrowotne oraz szeroka gama zabiegów z zakresu rehabilitacji i odnowy biologicznej.	**1**
Adaptacja byłego kina „Orzeł" na potrzeby Centrum Integracji Kulturalnej	Gmina Miejska Bolesławiec	**3 833 071,70**	**2 683 150,19** 70,00%	**Cel projektu:** Ożywienie i poprawienie stosunków społecznych poprzez nadanie zrewitalizowanemu budynkowi kina Orzeł formy przyczyniającej się do rozwoju kultury oraz stworzenie miejsca, w którym w atrakcyjny sposób można spędzać czas wolny w Bolesławcu. **Charakterystyka projektu**: Przebudowa obiektu przy ul. Chopina będzie polegała nie tylko na przywróceniu do życia dawnego kina „Orzeł". Budynek ma stać się miejscem kulturotwórczym – z bogatą ofertą zajęć artystycznych, integrującym lokalne środowiska twórcze związane z szeroko rozumianą kulturą i dziedzictwem kulturowym. Mają być tam organizowane m.in. warsztaty fotograficzne, seanse kina offowego, spotkania dyskusyjnego klubu filmowego, jak również planowane jest otwarcie kawiarni artystycznej. Wszystko po to, aby nieczynne dzisiaj kino stało się miejscem, w którym rozwijać się będzie życie kulturalne Bolesławca i w którym będzie można atrakcyjnie spędzić wolny czas.	**1**

Poprawa atrakcyjności i wizerunku Starego Miasta – II etap renowacji płyty głównej Rynku oraz plant miejskich.	Gmina Miejska Bolesławiec	**6 619 656,38**	**3 899 943,80** 58,91%	**Cel projektu:** Ożywienie i poprawienie stosunków społecznych poprzez poprawę wizerunku Rynku jako miejsca czystego i zadbanego, z czystym środowiskiem, wzrost estetyki otoczenia, poprawę zagospodarowania przestrzeni publicznej. **Charakterystyka projektu**: Ideą projektu będzie utworzenie miejsca spędzania wolnego czasu, jak również podniesienie atrakcyjności turystycznej Starego Rynku Miasta Bolesławiec. Planuje się posadzenie ok. 42 platanów, wprowadzenie małej architektury, tj. ławki, utworzenie iluminacji zieleni oraz budowę fontanny miejskiej na zlokalizowanej na dz. nr 129/2 w Rynku Starego Miasta w Bolesławcu. W wyniku realizacji danych inwestycji nastąpi poprawa wizerunku Rynku jako miejsca czystego i zadbanego, z czystym środowiskiem. Zadanie będzie również sprzyjało poprawie warunków życia mieszkańców poprzez stworzenie atmosfery kameralności.	**1**
Remont i rozbudowa zabytkowego budynku Teatru Miejskiego – siedziby MDK w Bolesławcu przy ul. Teatralnej 1	Powiat Bolesławiecki	**5 972 320,14**	**1 209 562,86** 20,25%	**Cel projektu:** Przywrócenie funkcji publicznej zabytkowemu budynkowi teatru oraz zachowanie materialnego dorobku kultury poprzez remont, rozbudowę obiektu w ramach rewitalizacji tkanki architektonicznej miasta na potrzeby stworzenia centrum twórczej działalności i kulturalnej rozrywki mieszkańców Bolesławca. **Charakterystyka projektu**: Zadaniem działań podjętych w ramach rewitalizacji Teatru Miejskiego jest z jednej strony wskazanie alternatywnych metod spędzania wolnego czasu, z drugiej wychowanie poprzez sztukę. Dzięki rewitalizacji Teatru Miejskiego zostaną uruchomione dodatkowe pracownie: teatralna, taneczna oraz wokalna i tym samym większa liczba młodych ludzi skorzysta z oferty kulturalnej.	**1**
Remont i renowacja elewacji Ratusza Miejskiego w Bolesławcu	Gmina Miejska Bolesławiec	**5 000 000,00**	**1691389,54** 33,83%	**Cel projektu:** Ożywienie i poprawienie stosunków społecznych poprzez zachowanie walorów historycznych Ratusza Miejskiego, odtworzenie i zrewaloryzowanie zabytkowego budynku w obszarze przeznaczonym do rewitalizacji, podkreślenie jego lokalności i kolorytu, działanie w zgodzie z potrzebami i wartościami danej społeczności, poprawa jakości życia mieszkańców, przywrócenie ładu przestrzennego, ożywienie gospodarcze i odnowienie więzi społecznych. **Charakterystyka projektu**: Zadaniem projektu jest dostosowanie obiektów budowlanych dla osób z niepełnosprawnością do osiągnięcia szerszych celów, tj. zmniejszenia społecznej marginalizacji oraz w możliwie szerokim zakresie zapewnienie ludziom mobilności i integracji ze społeczeństwem. Zakres prac projektowych obejmuje: likwidację wsoleń i zagrzybień elewacji, prace na elewacjach budynku (tynkowanie, malowanie, okładziny kamienne, elementy dekoracyjne z tynku itp.), wymiana zewnętrznej stolarki okiennej i drzwiowej, modernizację kamieniarki schodów zewnętrznych budynku, renowację renesansowych portali wmurowanych w lico Ratusza montaż szafek gazowej i elektrycznej oraz orurowanie przewodów zasilających oświetlenie świąteczne i iluminacji Ratusza.	**1**
Odbudowa zbiornika retencyjnego, na terenach powojskowych, przy ul. Jeleniogórskiej w Bolesławcu	Gmina Miejska Bolesławiec	**6 500 000,00**	**5 525 000,00** 85%	**Cel projektu:** Utworzenie małej retencji wodnej wraz z zabudowaniem nieruchomości na cele sportowo- rekreacyjno- turystyczne **Charakterystyka projektu:** W ramach inwestycji planowana jest odbudowa zbiornika małej retencji przy ulicy Jeleniogórskiej w Bolesławcu. W okresie przedwojennym zbiornik był wykorzystywany jako miejsce rekreacji tzw. Leśny Zamek „Waldschloss" obejmujący leśne ścieżki zdrowia, pomnik, kamienne schody oraz miejsca do spacerów. Pełnił także funkcję zbiornika retencyjnego gromadzącego wody strumienia leśnego – „Złoty Potok" oraz regulował gospodarkę hydrologiczną kompleksu leśnego. W czasie II wojny światowej obiekt został częściowo zniszczony i użytkowany do końca lat 70-tych ubiegłego wieku przez wojsko polskie. Dzięki rewitalizacji zbiornika wodnego zostanie odtworzony obiekt małej retencji porządkujący sytuację hydrologiczną i przeciwpowodziową w mieście. Jednocześnie Bolesławiec wzbogaci się o obiekt rekreacyjno – sportowy, dobrze wpisujący się w południową część miasta.	**1**
Razem	-	**39 097 692,26**	**21 521 335,25**	-	-

Uzasadnienie

Lokalny Plan Rewitalizacji Miasta Bolesławiec na lata 2007-2013 został przyjęty przez Radę Miasta Bolesławiec uchwałą Nr XXXVI/301/09 z dnia 25 lutego 2009 r. (zmienionej uchwałami Nr XXXVIII/310/09 Rady Miasta Bolesławiec z dnia 25 lutego 2009 r. oraz Nr XLI/343/09 Rady Miasta Bolesławiec z dnia 24 czerwca 2009 r. oraz Nr XIV/93/11 Rady Miasta Bolesławiec z dnia 28 września 2011 r.). Powodem jego aktualizacji jest zmiana Wytycznych dotyczących przygotowania Lokalnego Planu Rewitalizacji opublikowanych we wrześniu 2012 r. Dokument ten dopuszcza możliwość aktualizacji istniejącego Lokalnego Planu Rewitalizacji w celu rozszerzenia obszaru wsparcia o tereny poprzemysłowe i powojskowe. W planowanym listopadowym naborze wniosków w działaniu 9.1. „Odnowa zdegradowanych obszarów miejskich w miastach powyżej 10 tysięcy mieszkańców RPO dla WD na lata 2007-2013 - rezygnuje się z limitów środków przyznanych dla miast. W ramach aktualizacji Lokalnego Planu Rewitalizacji konieczne jest wyraźne wskazanie projektów podejmowanych w przedmiotowym naborze. Wskazania takiego dokonuje się w postaci załącznika do Lokalnego Planu Rewitalizacji, zawierającego listę przedsięwzięć. Wyłącznie przedsięwzięcia wymienione w tym załączniku mogą uzyskać dofinansowanie w ramach tego priorytetu.

W związku z powyższym wprowadzono w Lokalnym Planie Rewitalizacji następujące zmiany:

Wyodrębniono dwa obszary wsparcia:

OBSZAR STAROMIEJSKI , w którym przewidziane do realizacji są następujące projekty:

- Adaptacja byłego kina „Orzeł” na potrzeby Centrum Integracji Kulturalnej,

- Przywrócenie dawnej funkcji zakładu kąpielowego w zabytkowej pływalni przy ul. Zgorzeleckiej,

- Remont i rozbudowa zabytkowego budynku Teatru Miejskiego – siedziby MDK w Bolesławcu przy ul. Teatralnej,

- Modernizacja zapleczy w strefie zabudowy staromiejskiej,

- Poprawa atrakcyjności i wizerunku Starego Miasta – II etap renowacji płyty głównej Rynku oraz plant miejskich,

- Remont i renowacja elewacji Ratusza Miejskiego w Bolesławcu,

OBSZAR POWOJSKOWY , gdzie przewidziany jest do realizacji projekt:

- Odbudowa zbiornika retencyjnego, na terenach powojskowych, przy ul. Jeleniogórskiej w Bolesławcu.Nowy projekt został wprowadzony na listę podstawową. Całkowitą wartość przedsięwzięcia oszacowano na kwotę 6 500 000 PLN.

Skorygowano rozdział *Planowane działania rewitalizacyjne w sferze ekologiczno – przestrzennej* oprojekt uzupełniający dotyczący „Przebudowy amfiteatru i ciągów komunikacyjnych w parku przy ul. H. i W. Tyrankiewiczów w Bolesławcu”.

Lokalny Plan Rewitalizacji Miasta Bolesławiec na lata 2007 – 2013 po aktualizacji zostanie przedłożony do zatwierdzenia przez Instytucję Zarządzającą Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Dolnośląskiego.

PŻ/PŻ

Przewodniczący Rady
Miasta

Józef Pokładek